

Ds 2009:28

Ny delgivningslag m.m.

REGERINGSKANSLIET
Justitiedepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-598 191 91
Ordertel: 08-598 191 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

*Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen,
(SB PM 2003:2, reviderad 2009-05-02)*

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som ska svara på remiss.
Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/remiss>

Tryckt av Edita Sverige AB
Stockholm 2009

ISBN 978-91-38-23242-2
ISSN 0284-6012

Innehåll

Sammanfattning	13
1 Författningsförslag	17
1.1 Förslag till delgivningslag (2010:000).....	17
1.2 Förslag till lag (2010:000) om auktoriserade delgivningsföretag.....	33
1.3 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken.....	36
1.4 Förslag till lag om ändring i jordabalken.....	37
1.5 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken	39
1.6 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken	45
1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.	47
1.8 Förslag till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291).....	49
1.9 Förslag till lag om ändring i expropriationslagen (1972:719).....	53
1.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder	55

1.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter	57
1.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:533) om fiskevårdsområden	58
1.13 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713).....	60
1.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:371) om flyttning av fartyg i allmän hamn	61
1.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m.	62
1.16 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10).....	63
1.17 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619).....	65
1.18 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar	66
1.19 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)	68
1.20 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m. m.	71
1.21 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud	73
1.22 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.....	74
1.23 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga	75

1.24 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden	76
1.25 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning	78
1.26 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)	80
1.27 Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614).....	81
1.28 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd.....	83
1.29 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård	84
1.30 Förslag till lag om ändring i postlagen (1993:1684)	85
1.31 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.....	87
1.32 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden.....	88
1.33 Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220).....	89
1.34 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker	90
1.35 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion.....	91
1.36 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1030) om underhållsstöd.....	93
1.37 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857).....	94
1.38 Förslag till lag om ändring i personuppgiftslagen (1998:204).....	95

1.39	Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)	97
1.40	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete	98
1.41	Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)	100
1.42	Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation	101
1.43	Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)	104
1.44	Förslag till lag om ändring i lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang	105
1.45	Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)	106
1.46	Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)	108
1.47	Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter	110
1.48	Förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)	111
1.49	Förslag till lag om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut	113
1.50	Förslag till lag om ändring i lagen (2008:879) om europeiskt betalningsföreläggande	114
1.51	Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)	116
2	Ärendet	121
3	Reformbehovet	123

3.1	Bakgrund	123
3.2	En ny delgivningslag införs	124
4	Utgångspunkter för en reform.....	127
4.1	Lagens tillämpningsområde m.m.	127
4.2	Delgivning med person som befinner sig utomlands	130
4.3	EG-rätten.....	132
4.4	Delgivningssätten och valet mellan dem	133
4.5	Ansvar för att delgivning sker.....	137
4.6	Begreppsbildningen i den nya lagen.....	138
5	Vem ska sökas för delgivning?	141
5.1	Delgivning med fysiska personer	141
5.2	Delgivning med staten.....	142
5.3	Delgivning med övriga juridiska personer.....	146
5.3.1	Allmänna bestämmelser	146
5.3.2	Särskilda bestämmelser för delgivning med dödsbon?	150
5.4	Delgivning med delägare i samfällighet eller sammanslutning	154
5.5	Delgivning vid samägande m.m.....	155
5.6	Delgivning när den som ska delges företräds av ombud.....	157
6	Vanlig delgivning.....	159
6.1	Allmänt om delgivningssättet	159
6.2	Sändande av handlingar på elektronisk väg	160

6.3	Delgivningstidpunkten	162
7	Muntlig delgivning.....	165
7.1	Allmänt om delgivningssättet.....	165
7.2	Förutsättningar för att använda muntlig delgivning	168
7.3	Delgivningstidpunkten	169
7.4	Sändande av handlingen efter delgivningen.....	170
8	Förenklad delgivning.....	173
8.1	Allmänt om delgivningssättet.....	173
8.2	Förutsättningar för att använda förenklad delgivning	174
8.3	Närmare om upplysningen om förenklad delgivning	176
8.4	Närmare om kontrollmeddelandet	178
8.5	Hur ska handlingen och kontrollmeddelandet sändas? ...	180
8.6	Delgivningstidpunkten	181
8.7	Delgivning av stämningsansökningar och andra handlingar genom vilka förfarandet inleds	184
8.7.1	Huvudregeln.....	184
8.7.2	Mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning.....	185
8.7.3	Stämningsansökningar i brottmål.....	187
8.8	Förenklad delgivning i överinstanserna	192
9	Särskild delgivning med juridisk person	197
9.1	Allmänt om delgivningssättet.....	197
9.1.1	Bakgrund	197
9.1.2	Skälen för förslaget	204

9.2	Förutsättningar för att använda särskild delgivning med juridisk person	206
9.3	Närmare om kontrollmeddelandet	209
9.4	Hur ska handlingen och kontrollmeddelandet sändas?... ..	210
9.5	Delgivningstidpunkten	211
10	Stämmningsmannadelgivning.....	215
10.1	Allmänt om delgivningssättet	215
10.2	Förutsättningar för att använda stämmningsmannadelgivning	217
10.3	Offentlig stämmningsmannabehörighet m.m.	218
10.4	Privat stämmningsmannabehörighet.....	223
10.4.1	Auktorisation av privata delgivningsföretag	223
10.4.2	Förutsättningar för auktorisation.....	229
10.4.3	Godkännande av företagets personal.....	230
10.4.4	Utbildning av personal	233
10.4.5	Tillsynen.....	234
10.4.6	Återkallelse av auktorisation och godkännande ...	235
10.4.7	Auktorisations- och tillsynsmyndighet.....	236
10.4.8	Avgifter	238
10.4.9	Tillgång till sekretessbelagda handlingar	239
10.4.10	Tystnadsplikt.....	241
10.4.11	Straff	242
10.4.12	Överklagande	242
10.5	Överlämnande av handlingen till den sökta	243
10.6	Överlämnande av meddelande när inte handlingen finns tillgänglig.....	244
10.7	Allmänna förutsättningar för surrogatdelgivning.....	246
10.8	Surrogatdelgivning genom hushållsmedlem.....	248

10.9	Surrogatdelgivning genom arbetsgivaren.....	249
10.10	Surrogatdelgivning genom kontorsanställd.....	250
10.11	Spikning	252
10.12	Öppnande av delgivningsförsändelser	258
10.13	Skyldighet för fastighetsägare och arbetsgivare att lämna uppgifter	260
10.14	Tillträde till enskilt område som inte utgör bostad	262
11	Kungörelsedelgivning.....	265
11.1	Allmänt om delgivningssättet.....	265
11.2	Förutsättningar för att använda kungörelsedelgivning...266	
11.2.1	När den sökta saknar känt hemvist	266
11.2.2	När den sökta har känt hemvist.....	267
11.2.3	När en obestämd krets eller ett stort antal personer ska sökas för delgivning.....	268
11.2.4	När juridisk person har underlåtit att fullgöra sin registreringsplikt	270
11.2.5	När den sökta har underlåtit att anmäla adressändring.....	271
11.2.6	Mål om betalningsföreläggande och vanlig handräckning.....	272
11.3	Närmare om kungörandet	275
11.3.1	Annonsering.....	275
11.3.2	Anslag i myndighetens lokal	278
11.3.3	Ytterligare delgivningsåtgärder i samband med kungörelsedelgivning.....	280
11.4	Delgivningstidpunkten	283
12	Övriga delgivningsfrågor	285
12.1	Delgivning utan samband med mål eller ärende.....	285

12.2	Särskild postdelgivning.....	289
12.3	Beaktande av omständigheter som framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta	290
12.4	Husransakan för delgivning med den sökta.....	291
12.5	Bör en tilltalad i brottmål kunna omhändertas för delgivning?.....	293
12.6	Skyldighet för parter att uppge mobiltelefonnummer och e-postadress.....	295
12.7	Bestämmelser om särskilda villkor för att surrogatdelgivning ska få användas m.m.	296
12.8	Bestämmelser om när surrogatdelgivning, spikning eller kungörelsedelgivning inte får användas.....	299
13	Ikraftträdande m.m.	301
14	Ekonomiska och andra konsekvenser	303
15	Författningskommentar	309
15.1	Förslaget till delgivningslag (2010:000).....	309
15.2	Förslaget till lag (2010:000) om auktoriserade delgivningsföretag.....	362
15.3	Förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken	371
15.4	Förslaget till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291).....	376
15.5	Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning	378

15.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd.....	380
15.7 Förslaget till lag om ändring i körkortslagen (1998:488).....	381
15.8 Förslaget till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567).....	381
15.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:879) om europeiskt betalningsföreläggande.....	383
15.10 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).....	383
15.11 Övriga författningsförslag.....	384

Sammanfattning

I promemorian föreslås att den nuvarande delgivningslagen ersätts av en ny lag. Syftet med den nya lagen är att ge de tillämpande myndigheterna de verktyg och den flexibilitet som behövs för en skyndsam och ändamålsenlig hantering av delgivningar samtidigt som grundläggande rättssäkerhetskrav upprätthålls. De nya möjligheter som modern teknik ger tas tillvara i högre grad än vad som hittills har varit fallet. Vidare läggs ett större ansvar på parter och andra som söks för delgivning i mål eller ärenden.

I den nya lagen föreslås att vad som tidigare benämnts ordinarie delgivning ersätts av de självständiga delgivningssätten *vanlig delgivning*, *förenklad delgivning* och *särskild delgivning med juridisk person*.

Vanlig delgivning innefattar delgivningsförfaranden där handlingen bevisligen har kommit den sökta till handa. Myndigheter föreslås därvid få sända handlingar med telefax eller på annan elektronisk väg om det inte är olämpligt.

Förenklad delgivning innefattar delgivning genom att en handling sänds med post till den sökta och att därefter ett meddelande skickas om att handlingen sänts. Det införs en möjlighet för myndigheten att under vissa förutsättningar sända handlingen eller det s.k. kontrollmeddelandet på annat sätt än med post. Dessutom föreslås att förenklad delgivning ska få fortsätta att användas i vissa fall när ett mål överlämnas till en annan myndighet eller domstol samt – under vissa förutsättningar – även för delgivning av stämning i brottmål.

Särskild delgivning med juridisk person innefattar delgivning genom att en handling sänds med post till den juridiska personen och att därefter ett meddelande skickas om att handlingen sänts. Delgivningssättet motsvarar i huvudsak den nuvarande delgivningsformen särskild delgivning med aktiebolag men föreslås omfatta samtliga juridiska personer som är skyldiga att registrera en postadress. Det föreslås vidare att juridiska personer ska ha möjlighet att registrera en särskild delgivningsadress. Särskild delgivning med juridisk person ska som huvudregel anses ha skett två veckor efter det att handlingen sändes från myndigheten. I förhållande till särskild delgivning med aktiebolag innebär det att tiden kortas från tre till två veckor.

I promemorian föreslås att det nya delgivningssättet *muntlig delgivning* införs. Muntlig delgivning innebär att innehållet i det som ska delges läses upp för den sökta och att handlingen därefter, som huvudregel, formlöst sänds till den sökta. Muntlig delgivning är ett plats- och teknikneutralt delgivningssätt som ersätter telefondelgivning och s.k. mötesdelgivning.

Stämningmannadelgivning innefattar delgivning genom att en person med stämningmannabehörighet lämnar handlingen till den sökta eller på annat föreskrivet sätt samt upprättar ett intyg över åtgärden. När det gäller detta delgivningssätt så föreslås att den legala bevisverkan som intyg om stämningmannadelgivning har tillerkänts avskaffas. I fortsättningen ska fri bevisprövning gälla för prövning av sådana intyg. Det särskilda delgivningsförfarande som brukar kallas *spikning* föreslås bli en variant av stämningmannadelgivning, vilket innebär att det inte längre kommer att krävas ett formellt beslut av uppdragsmyndigheten. Behörighet att utföra stämningmannadelgivning föreslås tillkomma stämningssman, åklagare, polisman samt anställda vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, svensk utlandsmyndighet och hos Kronofogdemyndigheten. När den sökta är frihetsberövad ska stämningmannadelgivning kunna utföras av personal som tjänstgör vid den inrättning där han eller hon är intagen.

Kungörelsedelgivning innefattar delgivning genom att handlingen hålls tillgänglig på viss plats och meddelande om detta och

handlingens huvudsakliga innehåll kungörs på föreskrivet sätt. I fråga om kungörelsedelgivning föreslås att detta delgivningssätt – utöver från vad som gäller enligt nuvarande ordning – ska få användas när en juridisk person saknar såväl registrerad post-adress som särskild delgivningsadress samt i vissa fall när förenklad delgivning inte kan användas till följd av att en part har underlåtit att fullgöra sin skyldighet att anmäla adressändring.

Lagen föreslås liksom enligt nuvarande ordning gälla i tillämpliga delar när någon på grund av föreskrift i författning har att, utan samband med mål eller ärende, ombesörja delgivning. Den som ska ombesörja delgivning föreslås få möjlighet att vända sig till länsstyrelsen för bistånd med delgivning inom riket.

I promemorian föreslås vidare en möjlighet till auktorisation för privata delgivningsföretag. Förslaget innebär att personal vid auktoriserade delgivningsföretag ges i princip samma befogenheter som de stämmingsmän som har förordnats av polismyndigheterna. Det föreslås vidare att all personal vid auktoriserade delgivningsföretag måste vara godkända med avseende på laglydnad och lämplighet i övrigt för anställning i ett sådant företag. Länsstyrelsen i Stockholms län föreslås pröva frågor om auktorisation och godkännande samt utöva tillsyn över de auktoriserade delgivningsföretagen.

Den nya delgivningslagen och övriga författningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2010.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till delgivningslag (2010:000)

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller när en handling enligt bestämmelse i lag eller annan författning ska delges i ett mål eller ärende hos en domstol eller annan myndighet.

Lagen är även tillämplig i fråga om kallelse, föreläggande eller annan underrättelse i ett mål eller ärende hos en domstol eller annan myndighet, om det med hänsyn till syftet med underrättelsen framgår att delgivning bör ske.

Lagen gäller även i tillämpliga delar när någon på grund av föreskrift i författning har att, utan samband med mål eller ärende, ombesörja delgivning.

2 § Om det för visst slag av mål eller ärende har meddelats en bestämmelse i lag eller förordning som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

3 § Delgivning sker genom att en handling sänds eller lämnas till den person som söks för delgivning enligt 11–15 §§ eller genom att något av de andra förfaranden som anges i denna lag används.

Delgivning enligt denna lag ska ske genom

– vanlig delgivning (16 och 17 §§),

- muntlig delgivning (18–21 §§),
- förenklad delgivning (22–26 §§),
- särskild delgivning med juridisk person (27–31 §§),
- stämmingsmannadelgivning (32–48 §§), eller
- kungörelsedelgivning (49–52 §§).

4 § Vid delgivning med en person som har hemvist utomlands eller som vistas utomlands får delgivning ske enligt lagen på den utländska orten, om inte särskilda skäl talar mot det.

5 § Om en handling som en myndighet ska delge är omfattande eller det av annan anledning är olämpligt att handlingen kopieras, får myndigheten besluta att handlingen inte behöver lämnas eller sändas för delgivning utan i stället under viss tid ska hållas tillgänglig hos myndigheten eller på annan plats som myndigheten beslutat. Den sökta ska delges ett meddelande om beslutet.

Första stycket gäller inte delgivning av en stämmingsansökan eller en annan handling genom vilken förfarandet vid myndigheten inleds. Första stycket gäller dock bilagor till en sådan handling.

6 § Bestämmelserna i denna lag om delgivning av handling tillämpas även vid delgivning av annat än handling.

Ansvar för delgivning, m.m.

7 § Myndigheten ansvarar för att delgivning sker och för valet av delgivningssätt. När myndigheten väljer delgivningssätt ska den sträva efter att använda det delgivningssätt som är mest ändamålsenligt och som medför så ringa olägenhet och kostnad som möjligt för såväl myndigheten som för den som söks för delgivning.

Om delgivning inte har skett på föreskrivet sätt, får myndigheten besluta att ny delgivning ska ske.

Invändning om att en handling i ett mål eller ärende inte har delgetts på föreskrivet sätt ska göras så snart det kan ske.

8 § Begär en part eller någon som har liknande ställning att själv få ansvara för att delgivning sker, får myndigheten besluta om detta om det kan ske utan olägenhet. Myndigheten ska i sådana fall i beslutet ange en viss tid inom vilken ett bevis om delgivning ska ges in till myndigheten. Har ett bevis om delgivning inte getts in inom föreskriven tid, får myndigheten besluta att den återtar ansvaret för att delgivning sker.

9 § I fall som avses i 1 § tredje stycket ansvarar den som enligt författning har att ombesörja delgivning för att delgivning sker.

Den som enligt första stycket ansvarar för att delgivning sker får vända sig till en länsstyrelse eller, om delgivningen ska utföras utomlands, till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) för bistånd med delgivningen. Länsstyrelsen ska avvisa en framställan om föreskriven ansökningsavgift inte har betalats.

10 § Den som enligt 8 § eller 9 § första stycket ansvarar för att delgivning sker får själv endast ombesörja delgivning genom vanlig delgivning enligt 16 § första stycket.

När länsstyrelsen ombesörjer delgivning enligt 9 § andra stycket får endast delgivning ske genom vanlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person, stämningsmannadelgivning och kungörelsedelgivning.

Vem ska sökas för delgivning?

Delgivning med en fysisk person

11 § Vid delgivning med en fysisk person ska han eller hon sökas för delgivning.

Har en fysisk person ställföreträdare som är behörig att företräda honom eller henne i saken, ska i stället ställföreträdaren sökas för delgivning. Om det finns anledning till det, ska båda sökas för delgivning.

Delgivning med staten

12 § Vid delgivning med staten ska chefen för den myndighet som ska bevaka statens rätt i saken, eller annan person som är behörig att ta emot delgivningen för myndighetens räkning, sökas för delgivning.

Om det inte av lag eller annan författning framgår att viss myndighet ska bevaka statens rätt i saken, får justitiekanslern, eller annan person som är behörig att ta emot delgivning för Justitiekanslerns räkning, sökas för delgivning.

Delgivning med annan juridisk person än staten

13 § Vid delgivning med annan juridisk person än staten ska den som har rätt att företräda den juridiska personen sökas för delgivning. Om flera är gemensamt behöriga, är det tillräckligt att någon av dem söks för delgivning.

Har ett försök till delgivning enligt första stycket misslyckats eller bedöms ett sådant delgivningsförsök som utsiktslöst, får suppleant för en behörig ställföreträdare sökas för delgivning.

Delgivning med delägare i samfällighet m.m.

14 § Vid delgivning med delägare i en samfällighet eller med medlemmar i en sammanslutning ska, om inte 13 § är tillämplig, ledamot av styrelsen eller annan som utsetts att förvalta samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter sökas för delgivning.

Finns varken styrelse eller förvaltare, får någon som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter sökas för delgivning.

Har ett försök till delgivning enligt första stycket misslyckats eller bedöms ett sådant delgivningsförsök som utsiktslöst, får en suppleant för en ledamot av styrelsen sökas för delgivning.

Suppleanten ska utan dröjsmål lämna handlingen till en behörig ställföreträdare.

Delgivning med den som har ett ombud

15 § Har den med vilken delgivning ska ske ombud i målet eller ärendet, bör ombudet sökas för delgivning om han eller hon är behörig att ta emot handlingen för huvudmannens räkning. Söks ändå huvudmannen för delgivning, bör ombudet underrättas om det.

Första stycket gäller inte om handlingen innehåller ett föreläggande för huvudmannen att fullgöra något personligen.

Vanlig delgivning

Hur vanlig delgivning går till

16 § Vanlig delgivning sker genom att handlingen sänds med post eller lämnas på annat sätt till den som söks för delgivning.

En myndighet får sända handlingen med telefax eller på annan elektronisk väg, om det inte är olämpligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning eller omständigheterna i övrigt.

När vanlig delgivning har skett

17 § Vanlig delgivning har skett när den som söks för delgivning har tagit emot handlingen oavsett på vilket sätt den har kommit honom eller henne till handa.

Om en postförsändelse som den som söks för delgivning har kvitterat har hämtats av bud, ska handlingen anses ha kommit den sökta till handa den dag då försändelsen avhämtades av budet.

Muntlig delgivning

Hur muntlig delgivning går till

18 § Muntlig delgivning sker genom att innehållet i handlingen läses upp för den person som söks för delgivning.

19 § Myndigheten ska vid muntlig delgivning så snart det kan ske, dock senast inom en vecka från delgivningstillfället, sända handlingen eller utskrift av innehållet till den sökta med post eller på annat sätt som har överenskommits vid delgivningen. Har delgivningen skett vid förhör, muntlig förhandling eller annat sammanträde, behöver myndigheten dock sända handlingen eller utskriften endast om den sökta har begärt det.

När muntlig delgivning får användas

20 § Muntlig delgivning får användas om det inte är olämpligt med hänsyn till innehållet och omfattningen av handlingen eller omständigheterna i övrigt.

Muntlig delgivning får inte avse en stämningsansökan eller en annan handling genom vilken ett förfarande inleds.

När muntlig delgivning har skett

21 § Muntlig delgivning har skett när innehållet har lästs upp för den som söks för delgivning.

Förenklad delgivning

Hur förenklad delgivning går till

22 § Förenklad delgivning sker genom att myndigheten sänder handlingen till den som söks för delgivning och närmast följande arbetsdag skickar ett meddelande om att handlingen har sänts.

23 § Vid förenklad delgivning ska handlingen och det meddelande som avses i 22 § sändas med post till den söktes senast kända adress, om inte annat har överenskommit.

Har en handling som sänts enligt första stycket kommit i retur till myndigheten, ska myndigheten sända handlingen och meddelandet med post till den söktes folkbokföringsadress om sådan adress finns och skiljer sig från den som använts vid över-sändandet enligt första stycket.

När förenklad delgivning får användas

24 § Förenklad delgivning får användas endast

1. om den som söks för delgivning är part eller har liknande ställning i ett mål eller ärende,

2. om den som söks för delgivning har upplysts om att delgivningssättet kan komma att användas i målet eller ärendet, och

3. om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Förenklad delgivning får inte avse en stämningsansökan eller en annan handling genom vilken ett förfarande inleds.

25 § Upplysning enligt 24 § första stycket 2 ska delges genom vanlig delgivning, muntlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person eller stämningsmannadelgivning enligt 34 eller 40 §.

Delgivning enligt första stycket behöver inte ske när någon har gett in en handling i målet eller ärendet och upplysningen lämnas till honom eller henne i nära anslutning till att handlingen har kommit in till myndigheten.

När förenklad delgivning har skett

26 § Förenklad delgivning ska anses ha skett när två veckor har förflutit från det att handlingen sändes, om det inte med hänsyn

till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen vid denna tidpunkt har kommit fram dit den sänts enligt 23 §.

Särskild delgivning med juridisk person

Hur särskild delgivning med juridisk person går till

27 § Särskild delgivning med juridisk person sker genom att myndigheten sänder handlingen till den juridiska personen och närmast följande arbetsdag sänder ett meddelande om att handlingen har sänts.

28 § Vid särskild delgivning med juridisk person ska handlingen och det meddelande som avses i 27 § sändas med post till den särskilda delgivningsadress som är registrerad för den juridiska personen i ett sådant register som anges i 29 §.

Har den juridiska personen inte registrerat någon särskild delgivningsadress som kan användas för delgivning enligt första stycket, får handlingen och meddelandet i stället sändas till annan postadress som är registrerad för den juridiska personen i ett sådant register som anges i 29 §.

När särskild delgivning med juridisk person får användas

29 § Särskild delgivning med juridisk person får användas vid delgivning med

1. aktiebolag som är registrerade i aktiebolagsregistret,
2. ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar som är registrerade i föreningsregistret,
3. handelsbolag, kommanditbolag, ideella föreningar och registrerade trossamfund som är registrerade i handelsregistret,
4. bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och filialer till utländska bankföretag som är registrerade i bankregistret,

5. försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag som är registrerade i försäkringsregistret,
6. utländska företags filialer som är registrerade i filialregistret,
7. stiftelser som är registrerade i stiftelseregistret,
8. europabolag som är registrerade i europabolagsregistret, och
9. europakooperativ som är registrerade i europakooperativsregistret.

- 30 §** Särskild delgivning med juridisk person får användas endast
1. om ett försök till vanlig delgivning av handlingen i delgivningsärendet har misslyckats eller sådana delgivningsförsök bedöms som utsiktslösa, och
  2. om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

När särskild delgivning med juridisk person har skett

31 § Särskild delgivning med juridisk person ska anses ha skett när två veckor har förflutit från det att handlingen sändes, om det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen vid denna tidpunkt har kommit fram dit den sänts enligt 28 §.

Stämningmannadelgivning

Hur stämningmannadelgivning går till

32 § Stämningmannadelgivning sker genom att någon som anges i 42 § lämnar handlingen eller ett meddelande på det sätt som anges i 34–40 §§ samt upprättar ett intyg däröver.

När stämningmannadelgivning får användas

33 § Stämningmannadelgivning får användas endast

1. om ett försök till vanlig delgivning eller delgivning med annat tillämpligt delgivningssätt har misslyckas eller sådana delgivningsförsök bedöms som utsiktslösa, och
2. om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Stämningmannadelgivning när den sökta påträffas

34 § Vid stämningmannadelgivning ska handlingen om möjligt lämnas till den sökta personligen.

Vägrar den sökta att ta emot handlingen, ska den lämnas kvar på platsen om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

35 § Om den handling som ska delges inte finns tillgänglig när den sökta påträffas, får vid stämningmannadelgivning i stället ett skriftligt meddelande med uppgifterna i handlingen delges.

Om den sökta begär det, ska handlingen så snart det kan ske, dock senast inom en vecka från delgivningstillfället, sändas med post till hans eller hennes senast kända adress eller på annat sätt som har överenskommit.

Stämningmannadelgivning genom att handlingen lämnas till en annan person än den sökta

36 § Vid stämningmannadelgivning får handlingen i fall som anges i 37 och 38 §§ lämnas till en annan person än den sökta, om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Handlingen får endast lämnas till en person som samtycker till det och som inte är motpart i samma mål eller ärende till den som ska delges.

Meddelande om delgivningen och uppgift om vem handlingen har lämnats till ska därefter sändas med post till den sökta under hans eller hennes senast kända adress.

37 § Om en fysisk person som söks för delgivning har känt hemvist i Sverige men inte påträffas där, får handlingen lämnas till en vuxen medlem av det hushåll som den sökta tillhör.

38 § Om den sökta inte träffas på sin arbetsplats under sin vanliga arbetstid, får handlingen lämnas till hans eller hennes arbetsgivare. Med arbetsgivare avses i denna lag en person i företagsledande eller därmed jämförlig ställning eller chefen för den personaladministrativa verksamheten på den söktes arbetsplats.

39 § Den som har mottagit handlingen enligt 37 eller 38 § ska se till att handlingen kommer den sökta till handa så snart det kan ske. Han eller hon ska upplysas om detta när handlingen lämnas.

Stämningmannadelgivning genom att handlingen lämnas i eller i anslutning till den söktes hemvist

40 § Handlingen får vid stämningmannadelgivning lämnas i den söktes hemvist eller på lämplig plats i anslutning till hans eller hennes hemvist,

1. om den sökta inte påträffas där,
2. om handlingen inte kan lämnas enligt 36–38 §§,
3. om det inte kan klarläggas var den sökta uppehåller sig, och
4. om det med beaktande av vad som har framkommit i det aktuella delgivningsärendet eller vid andra delgivningsförsök med den sökta finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

När stämningmannadelgivning har skett

41 § Stämningmannadelgivning enligt 34, 35 och 40 §§ ska anses ha skett när handlingen eller, i fall som avses i 35 §, meddelandet har lämnats på föreskrivet sätt. Stämningmannadelgivning enligt

34 § andra stycket ska anses ha skett även om handlingen inte har lämnats kvar på platsen.

Stämningssmannadelgivning enligt 36–38 §§ ska anses ha skett när handlingen har lämnats och meddelandet har sänts.

Vem som får utföra stämningssmannadelgivning

42 § Stämningssmannadelgivning får utföras av stämningsman, åklagare, polisman samt personal vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, Kronofogdemyndigheten, svensk utlandsmyndighet och auktoriserat delgivningsföretag.

Stämningssmannadelgivning får utföras av personal vid respektive inrättning om den som söks för delgivning är intagen i

- en kriminalvårdsanstalt,
- ett häkte,
- en sådan undersökningsenhet som avses i 5 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning,
- en sådan vårdinrättning som avses i 6 § första stycket lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
- en sådan sjukvårdsinrättning som avses i 15 § första stycket lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård,
- ett sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, eller
- ett sådant hem som avses i 22 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.

Förordnande av stämningsmän

43 § Polismyndigheten förordnar det antal stämningsmän som behövs i polisdistriktet.

En polismyndighets rätt att öppna postförsändelse

44 § En polismyndighet får öppna en försändelse som har lämnats till myndigheten för stämmningsmannadelgivning, om det behövs för att innehållet ska kunna vidarebefordras inom myndigheten eller till en annan polismyndighet för delgivning med den sökta. Detta gäller dock inte om uppdragsgivaren har angett att försändelsen inte får öppnas.

Upplysningsskyldighet

45 § En fastighetsägare, tomträttshavare, arrendator eller innehavare av bostadslägenhet ska på begäran av den som utför stämmningsmannadelgivning uppge om den som söks för delgivning är bosatt på fastigheten eller i lägenheten eller annars disponerar utrymme där.

46 § En arbetsgivare är skyldig att på begäran av den som utför stämmningsmannadelgivning uppge om den som söks för delgivning är anställd hos honom eller henne samt, om så är fallet, upplysa om den söktes arbetstider, arbetsplats och om andra förhållanden som rör anställningen och som kan underlätta delgivningen.

Arbetsgivare som uppsåtligen underlåter att lämna uppgifter enligt första stycket eller lämnar oriktiga uppgifter döms till penningböter.

47 § Upplysningsskyldighet enligt 45 och 46 §§ gäller inte den som står i sådant förhållande till den sökta som anges i 36 kap. 3 § rättegångsbalken.

Tillträde till enskilt område som inte utgör bostad

48 § Stämmningsman, åklagare, polisman samt personal vid auktoriserat delgivningsföretag, allmän domstol, allmän förvalt-

ningsdomstol eller Kronofogdemyndigheten har rätt att få tillträde till enskilt område som inte utgör bostad för att verkställa stämmningsmannadelgivning.

Om någon annan än polisman vägras tillträde som han eller hon har rätt till enligt första stycket, ska en polismyndighet på begäran av honom eller henne lämna biträde. En polisman får, efter beslut av polismyndigheten, själv bereda sig tillträde.

Kungörelsedelgivning

Hur kungörelsedelgivning går till

49 § Kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålls tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på en plats som myndigheten beslutar och meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll införs i Post- och Inrikes Tidningar inom tio dagar från beslutet. Om det finns skäl till det, ska meddelandet även införas i ortstidning inom samma tid.

Om kungörelsedelgivning har ägt rum enligt 51 § 1 eller 2 och därefter ny delgivning ska ske i samma mål eller ärende, får meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal inom en vecka från beslutet.

50 § Vid kungörelsedelgivning i fall som anges i 51 § 3–5 ska, utöver vad som följer av 49 §, ett meddelande om delgivningen sändas med post inom tio dagar från beslutet till någon eller några av de personer som söks för delgivning för att vara tillgängliga för alla dem som avses med delgivningen. Ingår statlig myndighet eller kommun bland dem som avses med delgivningen, ska meddelandet alltid sändas till myndigheten eller kommunen.

Om delgivning i fall som anges i 51 § 4 avser personer som hyr eller annars innehar lägenhet i samma fastighet, ska, utöver vad som följer av 49 §, meddelandet anslås inom fastigheten på lämpligt sätt inom tio dagar från beslutet. I stället för vad som anges i första stycket ska dessutom handlingen, eller sådant

meddelande som anges i 5 § första stycket, sändas med post till samtliga som söks för delgivning om det inte skulle medföra större kostnader och andra olägenheter än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen.

När kungörelsedelgivning får användas

51 § Kungörelsedelgivning får användas om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna och

1. om den sökta saknar känt hemvist och det inte kan klargöras var han eller hon uppehåller sig,

2. om förutsättningarna för stämmningsmannadelgivning enligt 40 § är uppfyllda,

3. om en obestämd krets personer ska delges,

4. om ett stort antal personer ska delges och det med hänsyn till ändamålet med delgivningen inte är rimligt att delgivning ska ske med var och en av dem,

5. om delgivning med delägare i samfällighet eller med medlemmar i sammanslutning inte kan ske enligt 14 § och delägarna eller medlemmarna är fler än tio,

6. om en juridisk person i strid med gällande bestämmelser saknar registrerad behörig företrädare och någon i Sverige bosatt person inte har utsetts att på den juridiska personens vägnar ta emot delgivning samt försök till delgivning enligt 16, 27, 28 och 32–40 §§ har misslyckats eller bedöms som utsiktslösa,

7. om en juridisk person som anges i 29 § saknar registrerad särskild delgivningsadress och postadress som kan användas för särskild delgivning med juridisk person, eller

8. om förutsättningarna för att använda förenklad delgivning är uppfyllda, men den sökta har underlåtit att anmäla uppgifter som krävs enligt 23 § för att sådan delgivning ska kunna användas.

När kungörelsedelgivning har skett

52 § Kungörelsedelgivning ska anses ha skett två veckor efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att åtgärderna i 49 och 50 §§ har skett i rätt tid.

Överklagande

53 § Länsstyrelsens beslut enligt 9 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010, då delgivningslagen (1970:428) upphör att gälla.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.2 Förslag till lag (2010:000) om auktoriserade delgivningsföretag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelse

1 § Ett delgivningsföretag får ansöka om auktorisation enligt denna lag.

Med delgivningsföretag avses i denna lag näringsidkare som åtar sig att utföra delgivning enligt delgivningslagen (2010:000).

Auktorisation

2 § Auktorisation får beviljas endast om det med hänsyn till organisation, ledning och ägande kan antas att verksamheten kommer att bedrivas i överensstämmelse med lag och på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Rikspolisstyrelsen ska ges tillfälle att yttra sig innan auktorisation beviljas.

Godkännande av personal

3 § All personal hos ett auktoriserat delgivningsföretag ska vara godkänd vid prövning med avseende på laglydnad och lämplighet i övrigt för anställning i ett sådant företag.

Utbildning av personal

4 § Auktoriserade delgivningsföretag ansvarar för att personalen får nödvändig utbildning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utbildningen.

Tillsynsmyndighet m.m.

5 § Tillsyn över auktoriserade delgivningsföretag utövas av Länsstyrelsen i Stockholms län som också prövar frågor om auktorisation och godkännande enligt denna lag.

Den lokala tillsynen i de län där företaget bedriver verksamhet utövas med biträde av länsstyrelserna i dessa län.

Tillsyn

6 § Auktoriserade delgivningsföretag ska lämna Länsstyrelsen i Stockholms län de upplysningar om verksamheten som den begär för sin tillsyn.

Företagen ska årligen före mars månads utgång till Länsstyrelsen i Stockholms län sända in en redogörelse för verksamheten under föregående år.

7 § Länsstyrelsen i Stockholms län har rätt att inspektera auktoriserade delgivningsföretag och att ta del av samtliga handlingar som rör företagets verksamhet avseende stämmningsmannadelgivning.

8 § Länsstyrelsen i Stockholms län får meddela ett auktoriserat delgivningsföretag de förlägganden som behövs för att denna lag ska efterlevas. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Återkallelse av auktorisation och godkännande

9 § Auktorisation och godkännande enligt denna lag kan återkallas när det inte längre finns förutsättningar för auktorisation respektive godkännande eller när det i övrigt finns särskild anledning till återkallelse.

Ett godkännande ska återkallas när den som godkännandet avser har lämnat sin anställning eller sitt uppdrag hos ett auktoriserat delgivningsföretag och inte inom tre månader därefter har

visat att han eller hon har fått en ny anställning eller ett nytt uppdrag hos ett sådant företag.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

Tystnadsplikt

10 § Den som är eller har varit verksam i eller haft uppdrag för ett auktoriserat delgivningsföretag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i samband med detta har fått veta om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden.

Avgifter

11 § Avgift får tas ut för tillsyn och för prövning av ansökningar om auktorisation och godkännande av personal. Regeringen får meddela närmare föreskrifter om dessa avgifter.

Överklagande

12 § Beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Rikspolisstyrelsen får överklaga länsstyrelsens beslut att bevilja auktorisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

1.3 Förslag till lag om ändring i ärvdabalken

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 5 § ärvdabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

5 §

Undandrager sig arvinge eller testamentstagare att *giva* tillkänna huruvida han vill göra anspråk på arv eller på rätt enligt testamentet, *äger* rätten förelägga honom att göra sin rätt gällande inom sex månader från det föreläggandet delgavs honom. Delgivning får *ej* ske enligt 12–15 §§ delgivningslagen (1970:428).

Sådant föreläggande *skall* meddelas, *såframt* ansökan därom *göres* av någon som är berättigad till arvingens eller testamentstagarens del i kvarlåtenskapen *ifall* denne försummar att bevara sin rätt.

Undandrar sig arvinge eller testamentstagare att *ge* tillkänna huruvida han *eller hon* vill göra anspråk på arv eller på rätt enligt testamentet, *får* rätten förelägga honom *eller henne* att göra sin rätt gällande inom sex månader från det föreläggandet delgavs honom *eller henne*. Delgivning får *inte* ske enligt 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

Sådant föreläggande *ska* meddelas, *om* ansökan därom *görs* av någon som är berättigad till arvingens eller testamentstagarens del i kvarlåtenskapen *i fall* denne försummar att bevara sin rätt.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

---

¹ Balken omtryckt 1981:359.

1.4 Förslag till lag om ändring i jordabalken

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 8 § jordabalken¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

8 §²

Uppsägning *skall* vara skriftlig, om *ej* skriftligt erkännande av uppsägningen lämnas. I fall som avses i 11 kap. 6 och 6 a §§ *skall* uppsägningen dock alltid ske skriftligen. Uppsägning får ske hos den som är behörig att ta emot arrendeavgift på jordägarens vägnar.

Skriftlig uppsägning *skall* delges den som *sökes* för uppsägning, dock utan tillämpning av 12–15 §§ *delgivningslagen* (1970:428).

Träffas *ej* den som *sökes* i sitt hemvist, får uppsägningen sändas i rekommenderat brev under hans vanliga adress. Ett exemplar av uppsägningen *skall* dessutom lämnas antingen i den söktes bostad till vuxen medlem i det hushåll som han tillhör eller, om han driver rörelse med fast kontor, på kon-

Uppsägning *ska* vara skriftlig, om *inte* skriftligt erkännande av uppsägningen lämnas. I fall som avses i 11 kap. 6 och 6 a §§ *ska* uppsägningen dock alltid ske skriftligen. Uppsägning får ske hos den som är behörig att ta emot arrendeavgift på jordägarens vägnar.

Skriftlig uppsägning *ska* delges den som *söks* för uppsägning, dock utan tillämpning av 36–38, 40, 49–50 §§ *eller* 51 § 1, 3 och 8 *delgivningslagen* (2010:000).

Träffas *inte* den som *söks* i sitt hemvist, får uppsägningen sändas i rekommenderat brev under hans *eller hennes* vanliga adress. Ett exemplar av uppsägningen *ska* dessutom lämnas antingen i den söktes bostad till vuxen medlem i det hushåll som han *eller hon* tillhör eller, om han *eller hon* driver rörelse

¹ Balken omtryckt 1971:1209.

² Senaste lydelse 1991:850.

toret till någon som är anställd där. Påträffas *icke* någon som angivits nu, *skall* uppsägningen i stället läggas i den söktes postlåda, om sådan finns. Uppsägning har skett när vad som sagts nu blivit fullgjort.

Har jordägare eller arrendator, hos vilken uppsägning *skall* ske, *ej* känt hemvist här i riket och finns *ej* heller känt ombud som har rätt att mottaga uppsägning för honom, får uppsägningen ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

En ansökan hos domstol med yrkande att arrendeförhållande *skall* upphöra eller att arrendator *skall* avhysas gäller som uppsägning när delgivning skett i behörig ordning. Det samma gäller en ansökan enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning om att arrendator *skall* avhysas.

Särskilda bestämmelser om innehållet i uppsägning av avtal om anläggningsarrende finns i 11 kap. 6 §.

med fast kontor, på kontoret till någon som är anställd där. Påträffas *inte* någon som angivits nu, *ska* uppsägningen i stället läggas i den söktes postlåda, om sådan finns. Uppsägning har skett när vad som sagts nu blivit fullgjort.

Har jordägare eller arrendator, hos vilken uppsägning *ska* ske, *inte* känt hemvist här i riket och finns *inte* heller känt ombud som har rätt att mottaga uppsägning för honom *eller henne*, får uppsägningen ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

En ansökan hos domstol med yrkande att arrendeförhållande *ska* upphöra eller att arrendator *ska* avhysas gäller som uppsägning när delgivning skett i behörig ordning. Det samma gäller en ansökan enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning om att arrendator *ska* avhysas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.5 Förslag till lag om ändring i rättegångsbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om rättegångsbalken

dels att 9 kap. 7 § samt 33 kap. 1 och 6 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i 33 kap. ska införas en två nya paragrafer, 5 och 7 §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

7 §¹

Rätten får, om en part eller någon annan bör komma till städes eller infinna sig personligen vid en förhandling, förelägga vite. Om någon särskild föreskrift om föreläggande har meddelats, *skall* den gälla.

Skall ett föreläggande, som enligt särskild föreskrift *skall* förenas med vite, delges någon som vistas utom riket, får rätten underlåta att förelägga vite, om delgivning annars inte kan ske i den främmande staten. Om något vite inte har satts ut, får den förelagde inte åläggas något ansvar för de kostnader som kan ha uppstått till följd av att föreläggandet inte följts. Föreläggandet *skall* i övrigt vid den fortsatta handläggningen av målet anses jämfäställt med ett vitesföreläggan-

Rätten får, om en part eller någon annan bör komma till städes eller infinna sig personligen vid en förhandling, förelägga vite. Om någon särskild föreskrift om föreläggande har meddelats, *ska* den gälla.

Ska ett föreläggande, som enligt särskild föreskrift *ska* förenas med vite, delges någon som vistas utom riket, får rätten underlåta att förelägga vite, om delgivning annars inte kan ske i den främmande staten. Om något vite inte har satts ut, får den förelagde inte åläggas något ansvar för de kostnader som kan ha uppstått till följd av att föreläggandet inte följts. Föreläggandet *ska* i övrigt vid den fortsatta handläggningen av målet anses jämfäställt med ett vitesföreläggan-

¹ Senaste lydelse 2000:564.

de.

de.

En kallelse av en målsägande, ett vittne, en sakkunnig eller någon som avses i 36 kap. 1 § andra och tredje styckena får inte ske vid vite om delgivning ska ske i en annan stat, såvida inte lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt är tillämplig.

33 kap.

1 §²

Ansökan, anmälan eller annan inlaga i rättegång *skall* innehålla uppgift å domstolen samt parternas namn och hemvist.

En ansökan, en anmälan eller en annan inlaga i rättegång ska innehålla uppgift om domstolen samt parternas namn och hemvist.

En enskild parts första inlaga i rättegången *skall* innehålla uppgift om partens

En enskild parts första inlaga i rättegången *ska* innehålla uppgift om partens

1. yrke samt personnummer eller organisationsnummer,

1. yrke samt personnummer eller organisationsnummer,

2. postadress och adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där parten kan anträffas för delgivning genom stämningsman,

2. postadress och adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där parten kan anträffas för delgivning genom stämningsman,

3. telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen, dock att nummer avseende hemligt telefonabonnemang behöver uppges endast om rätten begär det, *samt*

3. telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen *samt mobiltelefonnummer*, dock att nummer avseende hemligt telefonabonnemang behöver uppges endast om rätten begär det,

4. förhållanden i övrigt av

4. e-postadress, *samt*

5. förhållanden i övrigt av

² Senaste lydelse 1985:267.

betydelse för delgivning med honom.

Förs partens talan av ställföreträdare, *skall* motsvarande uppgifter lämnas även om denne. Har parten vidtalat ett ombud att företräda honom, *skall* ombudets namn, postadress och telefonnummer anges.

En stämningsansökan *skall* dessutom innehålla uppgift om enskild svarande i de hänseenden som anges i andra och tredje styckena. Uppgift om svarandens eller dennes ställföreträdarens yrke, arbetsplats, telefonnummer och ombud behöver lämnas endast om uppgiften utan särskild utredning är tillgänglig för sökanden. Saknar svaranden känd adress, *skall* uppgift lämnas om den utredning som gjorts för att fastställa detta.

Begär en part att ett vittne eller annan *skall* höras, är parten i den utsträckning som anges i fjärde stycket skyldig att lämna uppgifter beträffande denne.

Uppgifter som avses i första–femte styckena *skall* gälla förhållandena när uppgifterna lämnas till rätten. Ändras något av dessa för-

betydelse för delgivning med honom eller henne.

Förs partens talan av ställföreträdare, *ska* motsvarande uppgifter lämnas även om denne. Har parten vidtalat ett ombud att företräda honom *eller henne*, *ska* ombudets namn, postadress, *e-postadress* och telefonnummer anges.

En stämningsansökan *ska* dessutom innehålla uppgift om enskild svarande i de hänseenden som anges i andra och tredje styckena. Uppgift om svarandens eller dennes ställföreträdarens yrke, arbetsplats, telefonnummer och ombud behöver lämnas endast om uppgiften utan särskild utredning är tillgänglig för sökanden. Saknar svaranden känd adress, *ska* uppgift lämnas om den utredning som gjorts för att fastställa detta.

Begär en part att ett vittne eller annan *ska* höras, är parten i den utsträckning som anges i fjärde stycket skyldig att lämna uppgifter beträffande denne.

Uppgifter som avses i första–femte styckena *ska* gälla förhållandena när uppgifterna lämnas till rätten. Ändras något av dessa förhållanden eller

hållanden eller är en uppgift ofullständig eller felaktig, *skall* det utan dröjsmål anmälas till rätten.

är en uppgift ofullständig eller felaktig, *ska* det utan dröjsmål anmälas till rätten.

5 §³

Stämning i tvistemål får delges enligt 36–38 §§ delgivningslagen (2010:000) endast om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Bedömningen får grundas även på omständigheter som framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta.

Om stämning i tvistemål där förlikning om saken är tillåten inte har kunnat delges, ska rätten pröva om försöken till delgivning ska fortsätta eller om käranden ska erbjudas att själv ombesörja delgivningen. Hän-syn ska därvid tas till det arbete och den kostnad som dittills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsatta försök ska lyckas samt omständigheterna i övrigt. Om käranden inte antar erbjudandet ska stämningsansökan avvisas.

---

³ Paragrafen motsvaras av 6 § andra och tredje styckena. Senaste lydelse 1995:637.

6 §⁴

Bestämmelserna i 5, 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i tvistemål får delges enligt 12 § delgivningslagen endast om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Om stämning i tvistemål där förlikning om saken är tillåten inte har kunnat delges, skall rätten pröva om försöken till delgivning skall fortsätta eller om käranden skall erbjudas att själv ombesörja delgivningen. Hänsyn skall därvid tas till det arbete och den kostnad som dittills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsatta försök skall lyckas samt omständigheterna i övrigt. Om käranden inte antar erbjudandet skall stämningsansökan avvisas.

Bestämmelserna i 4, 36–38, 40 och 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i brottmål får delges den tilltalade enligt 22–25 §§ delgivningslagen om han eller hon av polisman, åklagare, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen vid ett personligt sammanträffande har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas vid tingsrätten och det vid den tidpunkt då tingsrätten sänder handlingarna inte har förflutit längre tid än sex veckor sedan upplysningen lämnades.

---

⁴ Senaste lydelse 1995:637.

7 §

Utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) får hovrätt delge en part handlingar genom förenklad delgivning, om parten under handläggningen vid tingsrätten har upplysts om att sådan delgivning kan komma att användas i hovrätten i fall tingsrättens avgörande överklagas dit.

Första stycket gäller även för Högsta domstolen om upplysningen har lämnats i tingsrätten eller i hovrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.6 Förslag till lag om ändring i utsökningsbalken

Härigenom föreskrivs att 16 kap. 2 § utsökningsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

16 kap.

2 §

Innan avhysning sker *skall* svaranden beredas tillfälle att yttra sig. Saknar svaranden känt hemvist och har det *ej* kunnat klarläggas var han uppehåller sig, får avhysning dock ske utan hinder av att han *ej* har beretts tillfälle att yttra sig.

I fråga om delgivning av handling varigenom svaranden bereds tillfälle att yttra sig gäller *delgivningslagen (1970:428)*. Har den sökta känt hemvist inom riket men träffas varken *han* eller någon som handlingen kan lämnas till enligt 12 § delgivningslagen och kan det inte klarläggas var han uppehåller sig, får kungörelsedelgivning användas. Myndigheten kan i sådant fall i stället besluta att handlingen *skall* i slutet kuvert lämnas i den söktes hemvist eller, om detta *ej* kan ske, fästas på dörren till hans bostad. Är svaranden bo-

Innan avhysning sker *ska* svaranden beredas tillfälle att yttra sig. Saknar svaranden känt hemvist och har det *inte* kunnat klarläggas var han *eller hon* uppehåller sig, får avhysning dock ske utan hinder av att han *eller hon inte* har beretts tillfälle att yttra sig.

I fråga om delgivning av handling varigenom svaranden bereds tillfälle att yttra sig gäller *delgivningslagen (2010:000)*. Har den sökta känt hemvist inom riket men träffas varken *den sökta* eller någon som handlingen kan lämnas till enligt 36–38 §§ delgivningslagen och kan det inte klarläggas var han *eller hon* uppehåller sig, får kungörelsedelgivning användas. Myndigheten kan i sådant fall i stället besluta att handlingen *ska* i slutet kuvert lämnas i den söktes hemvist eller, om detta *inte* kan ske, fästas på dörren till hans *eller hennes*

satt utomlands får handlingen sändas till honom med posten under hans utländska adress. bostad. Är svaranden bosatt utomlands får handlingen sändas till honom *eller henne* med posten under hans *eller hennes* utländska adress.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.7 Förslag till lag om ändring i lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.

Härigenom föreskrivs att 20 § lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m.¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

20 §²

Skall ansökan, kallelse eller föreläggande tillställas en part eller någon annan, sker det genom delgivning. Detsamma gäller dom eller beslut som sänds enligt 19 §. För andra handlingar får delgivning användas om det anses erforderligt.

Delgivning av sådana domar eller beslut av Marknadsdomstolen, som innefattar vitesföreläggande enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, får inte ske enligt 12 § *delgivningslagen* (1970:428), om det inte finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Ska en ansökan, *en* kallelse eller *ett* föreläggande tillställas en part eller någon annan, sker det genom delgivning. Detsamma gäller *en* dom eller *ett* beslut som sänds enligt 19 §. För andra handlingar får delgivning användas om det anses erforderligt.

Delgivning av sådana domar eller beslut av Marknadsdomstolen, som innefattar vitesföreläggande enligt lagen (1994:1512) om avtalsvillkor i konsumentförhållanden eller lagen (1984:292) om avtalsvillkor mellan näringsidkare, får inte ske enligt 36–38 §§ *delgivningslagen* (2010:000), om det inte finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. *Bedömningen får grundas även på omständigheter som har framkommit vid andra delgivnings-*

¹ Lagen omtryckt 1984:294.

² Senaste lydelse 2004:452.

försök med den sökta.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.8 Förslag till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291)

Härigenom föreskrivs att 3 och 47 §§ förvaltningsprocesslagen (1971:291) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ansökan, *besvär*, anmälan, underställning och annan åtgärd, *varigenom mål anhängiggöres*, skall ske skriftligen.

En ansöknings- eller *besvärshandling* från en enskild skall vara egenhändigt undertecknad av honom eller hans ombud. Den skall innehålla uppgift om hans

1. yrke samt personnummer eller organisationsnummer,

2. postadress och adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där han kan anträffas för delgivning genom stämmaningsman,

3. telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen, dock att nummer avseende hemligt

Föreslagen lydelse

3 §¹

En ansökan, ett överklagande, en anmälan, en underställning och varje annan åtgärd som inleder ett förfarande vid allmän förvaltningsdomstol, ska vara skriftlig.

En *ansökan* eller ett *överklagande* från en enskild ska vara egenhändigt undertecknad av honom *eller henne* eller hans *eller hennes* ombud. Den ska innehålla uppgift om hans *eller hennes*

1. yrke samt personnummer eller organisationsnummer,

2. postadress och adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där han *eller hon* kan anträffas för delgivning genom stämmaningsman,

3. telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen *samt mobiltelefonnummer*, dock att

---

¹ Senast lydelse 1985:271.

telefonabonnemang behöver uppges endast om rätten begär det, *samt*

4. förhållanden i övrigt av betydelse för delgivning med honom.

Förs den enskildes talan av ställföreträdare, *skall* motsvarande uppgifter lämnas även om denne. Har den enskilde vidtalat ett ombud att företräda honom, *skall* ombudets namn, postadress och telefonnummer anges.

En *ansöknings- eller besvärshandling* från en enskild *skall* dessutom innehålla uppgifter om enskild motpart, om sådan finns, i de hänseenden som anges i andra och tredje styckena. Uppgift om motpartens eller dennes ställföreträdarens yrke, arbetsplats, telefonnummer och ombud behöver lämnas endast om uppgiften utan särskild utredning är tillgänglig för den enskilde. Saknar motparten känd adress, *skall* uppgift lämnas om den utredning som gjorts för att fastställa detta.

Uppgifter som avses i andra–fjärde styckena *skall* gälla förhållandena när uppgifterna lämnas till rätten. Ändras

nummer avseende hemligt telefonabonnemang behöver uppges endast om rätten begär det,

4. *e-postadress, samt*

5. förhållanden i övrigt av betydelse för delgivning med honom *eller henne*.

Förs den enskildes talan av ställföreträdare, *ska* motsvarande uppgifter lämnas även om denne. Har den enskilde vidtalat ett ombud att företräda honom *eller henne, ska* ombudets namn, postadress, *e-postadress* och telefonnummer anges.

En *ansökan eller ett överklagande* från en enskild *ska* dessutom innehålla uppgifter om enskild motpart, om sådan finns, i de hänseenden som anges i andra och tredje styckena. Uppgift om motpartens eller dennes ställföreträdarens yrke, arbetsplats, telefonnummer och ombud behöver lämnas endast om uppgiften utan särskild utredning är tillgänglig för den enskilde. Saknar motparten känd adress, *ska* uppgift lämnas om den utredning som gjorts för att fastställa detta.

Uppgifter som avses i andra–fjärde styckena *ska* gälla förhållandena när uppgifterna lämnas till rätten. Ändras nå-

något av dessa förhållanden eller är en uppgift ofullständig eller felaktig, *skall* det utan dröjsmål anmälas till rätten.

got av dessa förhållanden eller är en uppgift ofullständig eller felaktig, *ska* det utan dröjsmål anmälas till rätten.

47 §²

Skall rätten underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det ske genom delgivning. Delgivning *skall* användas, om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt tillgripas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna.

Ska rätten underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det ske genom delgivning. Delgivning *ska* användas, om det är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt tillgripas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna.

Utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) får kammarrätt delge en part handlingar genom förenklad delgivning, om parten under handläggningen i förvaltningsrätten har upplysts om att sådan delgivning kan komma att användas i kammarrätten i fall förvaltningsrättens avgörande överklagas dit.

Andra stycket gäller även för Regeringsrätten om upplysningen har lämnats i förvaltningsrätten eller i kammarrätten.

² Senaste lydelse 1990:1412.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.9 Förslag till lag om ändring i expropriationslagen (1972:719)

Härigenom föreskrivs att 5 kap. 6 § expropriationslagen (1972:719) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 kap.

6 §

Avvisas *ej* stämningsansökan, *skall* fastighetsdomstolen, om ansökningen gjorts av den exproprierande, utfärda stämning på fastighetsägaren och övriga kända sakägare. Har ansökningen gjorts av annan, *skall* domstolen utfärda stämning på den exproprierande och kalla övriga kända sakägare att inträda som parter i rättegången. Kallelse delges sakägare på sätt som är föreskrivet för stämning i tvistemål.

I stämning som utfärdas på den exproprierande *skall* han anmodas att lämna uppgifter i de avseenden som anges i 5 § första stycket 3–6.

Stämning eller kallelse som avses i första stycket *skall* alltid utfärdas på okända sakägare, som möjligen finns. Bestämmelserna om kungörelsedelgivning i *delgivningslagen* (1970:428) äger därvid mot-

Avvisas *inte* stämningsansökan, *ska* fastighetsdomstolen, om ansökningen gjorts av den exproprierande, utfärda stämning på fastighetsägaren och övriga kända sakägare. Har ansökningen gjorts av annan, *ska* domstolen utfärda stämning på den exproprierande och kalla övriga kända sakägare att inträda som parter i rättegången. Kallelse delges sakägare på sätt som är föreskrivet för stämning i tvistemål.

I stämning som utfärdas på den exproprierande *ska* han anmodas att lämna uppgifter i de avseenden som anges i 5 § första stycket 3–6.

Stämning eller kallelse som avses i första stycket *ska* alltid utfärdas på okända sakägare, som möjligen finns. Bestämmelserna om kungörelsedelgivning i *delgivningslagen* (2010:000) äger därvid mot-

svarande tillämpning. Kan det med fog antagas att okända sakägare *icke* finns, får meddelande som avses i 17 § första stycket samma lag anslås i fastighetsdomstolens lokal i stället för att införas i tidning.

svarande tillämpning. Kan det med fog antagas att okända sakägare *inte* finns, får meddelande som avses i 49 § första stycket samma lag anslås i fastighetsdomstolens lokal i stället för att införas i tidning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder

Härigenom föreskrivs att 30 § lagen (1973:188) om arrendenämnder och hyresnämnder ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Skall inlaga, kallelse, föreläggande eller annan handling tillställas part, sker det genom delgivning, om annat inte följer av andra stycket. Om hyresnämnden samtidigt handlägger ett stort antal tvister av likartad beskaffenhet mellan en hyresvärd och dennes hyresgäster om villkoren för hyra av bostadslägenheter, får delgivning i de ärenden som enligt 9 § andra stycket avgörs utan sammanträde ske genom kungörelse. Därvid tillämpas inte 17 § andra stycket delgivningslagen (1970:428).

Beslut som *skall* tillställas en part sänds till parten i vanligt brev under hans eller hennes för nämnden kända adress. Om beslutet meddelats i samband med ett sammanträde, *skall* det sändas inom sju dagar

Föreslagen lydelse

30 §¹

Ska en inlaga, en kallelse, ett föreläggande eller en annan handling tillställas part, sker det genom delgivning, om annat inte följer av andra stycket. Om hyresnämnden samtidigt handlägger ett stort antal tvister av likartad beskaffenhet mellan en hyresvärd och dennes hyresgäster om villkoren för hyra av bostadslägenheter, får delgivning i de ärenden som enligt 9 § andra stycket avgörs utan sammanträde ske genom kungörelse. Därvid tillämpas inte 50 § första stycket delgivningslagen (2010:000).

Beslut som *ska* tillställas en part sänds till parten i vanligt brev under hans eller hennes för nämnden kända adress. Om beslutet meddelats i samband med ett sammanträde, *ska* det sändas inom sju dagar där-

---

¹ Senaste lydelse 2005:1061.

därefter och i annat fall samma dag som beslutet meddelas. efter och i annat fall samma dag som beslutet meddelas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §¹

Till sammanträdet *skall* samtliga kända delägare kallas. Är det ovisst vilken av flera som är delägare, kallas samtliga. Om det kan antas att okända delägare finns, utfärdas kallelse även på dessa.

Kallelse *skall* i god tid före sammanträdet delges delägarna. För sådan delgivning gäller inte bestämmelserna i 10 § första stycket och 16 § andra stycket 2 delgivningslagen (1970:428).

Till sammanträdet *ska* samtliga kända delägare kallas. Är det ovisst vilken av flera som är delägare, kallas samtliga. Om det kan antas att okända delägare finns, utfärdas kallelse även på dessa.

Kallelse *ska* i god tid före sammanträdet delges delägarna. För sådan delgivning gäller inte bestämmelserna i 14 § och 51 § 5 delgivningslagen (2010:000).

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

---

¹ Senaste lydelse 1997:269.

1.12 Förslag till lag om ändring i lagen (1981:533) om fiskevårdsområden

Härigenom föreskrivs att 14 § lagen (1981:533) om fiskevårdsområden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 §¹

Förrättningsmannen *skall* kalla ägarna av fisket till sammanträdet. Kallelsen *skall* innehålla en kort beskrivning av den avsedda områdesbildningen samt uppgift om tid och plats där ansökningshandlingarna och fiskerättsförteckningen finns tillgängliga. I kallelsen *skall* anges att ägare av fiske bör senast vid sammanträdet muntligen eller skriftligen framföra sina synpunkter på områdesbildningen och fiskerättsförteckningen samt lägga fram skriftlig utredning som han önskar åberopa till stöd för erinringar mot fiskerättsförteckningen. Om det inte kan antas, att fiskerättsförteckningen är fullständig, utfärdas kallelse även på okända ägare av fiske. Kallelsen *skall* i god tid före sammanträdet delges ägarna av fisket.

Förrättningsmannen *ska* kalla ägarna av fisket till sammanträdet. Kallelsen *ska* innehålla en kort beskrivning av den avsedda områdesbildningen samt uppgift om tid och plats där ansökningshandlingarna och fiskerättsförteckningen finns tillgängliga. I kallelsen *ska* anges att ägare av fiske bör senast vid sammanträdet muntligen eller skriftligen framföra sina synpunkter på områdesbildningen och fiskerättsförteckningen samt lägga fram skriftlig utredning som han *eller hon* önskar åberopa till stöd för erinringar mot fiskerättsförteckningen. Om det inte kan antas, att fiskerättsförteckningen är fullständig, utfärdas kallelse även på okända ägare av fiske. Kallelsen *ska* i god tid före sammanträdet delges ägarna av

---

¹ Senaste lydelse 1997:270.

För sådan delgivning gäller inte fisket. För sådan delgivning bestämmelserna i 10 § första stycket och 16 § andra stycket 2 delgivningslagen (1970:428).

Förrättningsmannen skall alltid underrätta kommunen om innehållet i kallelsen.

För sådan delgivning gäller inte bestämmelserna i 15 § och 51 § 5 delgivningslagen (2010:000).

Förrättningsmannen ska alltid underrätta kommunen om innehållet i kallelsen.

Bestämmelserna i första och andra styckena gäller i tillämpliga delar även då ett nytt sammanträde utsätts. Om vid ett sammanträde har tillkännagetts tid och plats för nästa sammanträde, behöver inte kallelse delges den som kallats i föreskriven ordning till det sammanträde då tillkännagivandet skett.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.13 Förslag till lag om ändring i försäkringsrörelselagen (1982:713)

Härigenom föreskrivs att 14 kap. 4 § försäkringsrörelselagen (1982:713)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

14 kap.

4 §

Görs ansökan eller anmälan som avses i 2 eller 3 § *skall* rätten genast kalla bolaget, Finansinspektionen, de aktieägare eller de delägare samt de borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för bolaget att träda i likvidation *skall* prövas. Kallelsen *skall* delges bolaget, om det kan ske på något annat sätt än enligt 15–17 §§ *delgivningslagen* (1970:428). Kallelsen *skall* kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

Görs *en* ansökan eller *en* anmälan som avses i 2 eller 3 § *ska* rätten genast kalla bolaget, Finansinspektionen, de aktieägare eller de delägare samt de borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för bolaget att träda i likvidation *ska* prövas. Kallelsen *ska* delges bolaget, om det kan ske på något annat sätt än enligt 40 § eller 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000). Kallelsen *ska* kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

---

¹ Lagen omtryckt 1995:1567.

1.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:371) om flyttning av fartyg i allmän hamn

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1986:371) om flyttning av fartyg i allmän hamn ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

En underrättelse *skall* delges den som den riktar sig till. Vid kungörelsedelgivning gäller, i stället för vad som föreskrivs i 17 § *delgivningslagen* (1970:428), att underrättelsen *skall* kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och i de av *Sjöfartsverket* utgivna Underrättelser för sjöfarande samt anslås på fartyget. Detta förfarande får tillämpas också för delgivning med en ägare eller redare som är okänd.

Föreslagen lydelse

3 §

En underrättelse *ska* delges den som den riktar sig till. Vid kungörelsedelgivning gäller, i stället för vad som föreskrivs i 49 och 50 §§ *delgivningslagen* (2010:000), att underrättelsen *ska* kungöras i Post- och Inrikes Tidningar och i de av *Sjöfartsverket* utgivna Underrättelser för sjöfarande samt anslås på fartyget. Detta förfarande får tillämpas också för delgivning med en ägare eller redare som är okänd.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.15 Förslag till lag om ändring i lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m.

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1986:1009) om förfarandet i vissa fall vid förverkande m.m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Avser saken förverkande av beslagtagna egendom, får kungörelsedelgivning av beslutet eller stämningen ske enligt de förutsättningar som anges i 15 § *delgivningslagen* (1970:428). Dessa regler får också tillämpas, om den från vilken förverkande sker är okänd.

Avser saken förverkande av beslagtagna egendom, får kungörelsedelgivning av beslutet eller stämningen ske enligt de förutsättningar som anges i 51 § *delgivningslagen* (2010:000). Dessa regler får också tillämpas, om den från vilken förverkande sker är okänd.

Om värdet av den beslagtagna egendomen uppskattas till mindre än en tiondel av det prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring som gällde då beslaget verkställdes eller om egendomen saknar saluvärde, får delgivning ske genom att beslutet eller stämningen anslås hos den myndighet som har meddelat beslutet eller utfärdat stämningen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

---

¹ Senaste lydelse 2000:178.

1.16 Förslag till lag om ändring i plan- och bygglagen (1987:10)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 27 § plan- och bygglagen (1987:10)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap. 27 §

Sökanden *skall* av byggnadsnämnden omedelbart underrättas om innehållet i det beslut varigenom ett ärende om lov avgörs. Underrättelse *skall* också sändas till sådan i 22 § första stycket omnämnd person, organisation eller förening som yttrat sig i ärendet, om det inte är uppenbart obehövt. Om beslutet går någon emot, *skall han* även underrättas om hur *han* kan *överklaga det* och om avvikande meningar som har antecknats i ett protokoll eller i någon annan handling.

Underrättelse får ske genom delgivning. Med sökanden får delgivning dock inte ske med tillämpning av 12 eller 15 § *delgivningslagen* (1970:428).

Sökanden *ska* av byggnadsnämnden omedelbart underrättas om innehållet i det beslut varigenom ett ärende om lov avgörs. Underrättelse *ska* också sändas till sådan i 22 § första stycket omnämnd person, organisation eller förening som yttrat sig i ärendet, om det inte är uppenbart obehövt. Om beslutet går någon emot, *ska denne* även underrättas om hur *beslutet* kan *överklagas* och om avvikande meningar som har antecknats i ett protokoll eller i någon annan handling.

Underrättelse får ske genom delgivning. Med sökanden får delgivning dock inte ske med tillämpning av 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000).

---

¹ Lagen omtryckt 1992:1769.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.17 Förslag till lag om ändring i sparbankslagen (1987:619)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 3 § sparbankslagen (1987:619)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

3 §

Görs ansökan eller anmälan som avses i 2 §, *skall* rätten genast kalla sparbanken, Finansinspektionen samt de huvudmän och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för sparbanken att träda i likvidation *skall* prövas. Kallelsen *skall* delges sparbanken, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ *delgivningslagen* (1970:428). Kallelsen *skall* kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

Görs *en* ansökan eller *en* anmälan som avses i 2 §, *ska* rätten genast kalla sparbanken, Finansinspektionen samt de huvudmän och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för sparbanken att träda i likvidation *ska* prövas. Kallelsen *ska* delges sparbanken, om det kan ske på annat sätt än enligt 40 § *eller* 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000). Kallelsen *ska* kungöras genom rättens försorg i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

---

¹ Lagen omtryckt 1996:1005.

1.18 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 5 och 6 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

5 §¹

I ett ärende enligt 3 eller 4 § *skall* rätten förelägga föreningen samt föreningsmedlemmar och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt yttrande till rätten inom en viss tid. Föreläggandet *skall* delges föreningen, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ *delgivningslagen* (1970:428). Rätten *skall* låta kungöra föreläggandet i Post- och Inrikes Tidningar minst två månader och högst fyra månader före utgången av den utsatta tiden.

I ett ärende enligt 3 eller 4 § *ska* rätten förelägga föreningen samt föreningsmedlemmar och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt yttrande till rätten inom en viss tid. Föreläggandet *ska* delges föreningen, om det kan ske på annat sätt än enligt 40 § eller 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000). Rätten *ska* låta kungöra föreläggandet i Post- och Inrikes Tidningar minst två månader och högst fyra månader före utgången av den utsatta tiden.

6 §²

I ett ärende enligt 4 a § *skall* registreringsmyndigheten förelägga föreningen samt föreningsmedlemmar och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt

I ett ärende enligt 4 a § *ska* registreringsmyndigheten förelägga föreningen samt föreningsmedlemmar och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt

¹ Senaste lydelse 2003:865.

² Senaste lydelse 2003:865.

yttrande eller efterfrågade handlingar till myndigheten inom en viss tid. Föreläggandet *skall* delges föreningen, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ delgivningslagen (1970:428). Registreringsmyndigheten *skall* låta kungöra föreläggandet i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före utgången av den utsatta tiden.

yttrande eller efterfrågade handlingar till myndigheten inom en viss tid. Föreläggandet *ska* delges föreningen, om det kan ske på annat sätt än enligt 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000). Registreringsmyndigheten *ska* låta kungöra föreläggandet i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före utgången av den utsatta tiden.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.19 Förslag till lag om ändring i konkurslagen (1987:672)

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 9, 15 och 17 §§ konkurslagen (1987:672) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

9 §¹

En gäldenär, som är eller senare än ett år före konkursansökningen har varit bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078), *skall* om inte annat visas anses insolvent, om

En gäldenär, som är eller senare än ett år före konkursansökningen har varit bokföringsskyldig enligt bokföringslagen (1999:1078), *ska* om inte annat visas anses insolvent, om

1. gäldenären har uppmanats av en borgenär att betala klar och förfallen skuld men underlåtit att göra detta inom en vecka och

2. borgenären begär gäldenären i konkurs inom tre veckor därefter och skulden då ännu inte är betald.

Borgenärens uppmaning *skall* innehålla en upplysning om att en konkursansökan kan följa. Uppmaningen *skall* delges gäldenären. Delgivning enligt 12 § *delgivningslagen* (1970:428) får ske endast om det finns anledning att anta att gäldenären har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Borgenärens uppmaning *ska* innehålla en upplysning om att en konkursansökan kan följa. Uppmaningen *ska* delges gäldenären. Delgivning enligt 36–38 §§ *delgivningslagen* (2010:000) får ske endast om det finns anledning att anta att gäldenären har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. *Bedömningen får grundas även på omständigheter som har fram-*

---

¹ Senaste lydelse 1999:1095.

kommit vid andra delgivningsförsök med den sökta.

Första och andra styckena gäller inte sådana juridiska personer som anges i 2 kap. 2 § bokföringslagen och som inte driver näringsverksamhet.

15 §

En kallelse som avses i 14 § tredje stycket *skall* delges. Kallelsen får delges enligt 12 § delgivningslagen (1970:428) endast om det finns anledning att anta att gäldenären har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Delgivning enligt 15 § första stycket delgivningslagen får ske även när gäldenären vistas på känd ort utomlands, om delgivning annars inte kan ske här i landet och rätten med hänsyn till omständigheterna finner att det inte är skäligt att kräva att delgivningen verkställs utomlands.

En kallelse som avses i 14 § tredje stycket *ska* delges. Kallelsen får delges enligt 36–38 §§ delgivningslagen (2010:000) endast om det finns anledning att anta att gäldenären har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. *Bedömningen får grundas även på omständigheter som har framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta.* Delgivning enligt 51 § 2 delgivningslagen får ske även när gäldenären vistas på känd ort utomlands, om delgivning annars inte kan ske här i landet och rätten med hänsyn till omständigheterna finner att det inte är skäligt att kräva att delgivningen verkställs utomlands.

17 §

I fråga om kallelser enligt 16 § tillämpas 15 §. Gäldenären *skall* samtidigt med kallelsen delges de av borgenären ingivna handlingarna.

Om delgivning med gälde-

I fråga om kallelser enligt 16 § tillämpas 15 §. Gäldenären *ska* samtidigt med kallelsen delges de av borgenären ingivna handlingarna.

Om delgivning med gälde-

nären sker enligt 15 § *delgivningslagen* (1970:428), får rätten förordna att gäldenärens egendom sätts under särskild vård. Kostnaden för vården *skall* betalas av borgenären.

nären sker enligt 40 eller 51 § *delgivningslagen* (2010:000), får rätten förordna att gäldenärens egendom sätts under särskild vård. Kostnaden för vården *ska* betalas av borgenären.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.20 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m. m.

Härigenom föreskrivs att 36 § lagen (1988:97) om förfarandet hos kommunerna, förvaltningsmyndigheterna och domstolarna under krig eller krigsfara m. m. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Delgivning med den som tjänstgör vid Försvarsmakten *skall* ske genom myndigheten. Ett intyg av Försvarsmakten *skall* gälla som fullt bevis att delgivning har skett på det sätt som anges i intyget. Avser delgivningen personlig inställelse, *skall* intyget om delgivningen innehålla uppgift om huruvida den kallade är förhindrad att inställa sig på grund av sin tjänstgöring.

Delgivning med den som tjänstgör inom Försvarsmakten får inte ske på de sätt som avses i 12 eller 15 § delgivningslagen (1970:428). Har delgivning annars skett enligt delgivningslagen, *skall* den anses ha skett på behörigt vis, även om den inte har verkställts genom

Föreslagen lydelse

36 §¹

Delgivning med den som tjänstgör vid Försvarsmakten *ska* ske genom myndigheten. Ett intyg av Försvarsmakten *ska* gälla som fullt bevis att delgivning har skett på det sätt som anges i intyget. Avser delgivningen personlig inställelse, *ska* intyget om delgivningen innehålla uppgift om huruvida den kallade är förhindrad att inställa sig på grund av sin tjänstgöring.

Delgivning med den som tjänstgör inom Försvarsmakten får inte ske på de sätt som avses i 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000). Har delgivning annars skett enligt delgivningslagen, *ska* den anses ha skett på behörigt vis, även om den inte

---

¹ Senaste lydelse 1993:1610.

Försvarsmakten. har verkställts genom
Försvarsmakten.

Regeringen får föreskriva om andra avvikelser från vad som annars gäller i fråga om delgivning i mål och ärenden hos domstolar och andra myndigheter.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.21 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om besöksförbud

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1988:688) om besöksförbud ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ett beslut om besöksförbud *skall* delges den mot vilken förbudet avses gälla. Härvid gäller inte 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428).

5 §

Ett beslut om besöksförbud *ska* delges den mot vilken förbudet avses gälla. Härvid gäller inte 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.22 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall

Härigenom föreskrivs att 41 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

I mål och ärenden enligt denna lag får delgivning med den enskilde inte ske med tillämpning av 12 eller 15 § delgivningslagen (1970:428).

41 §

I mål och ärenden enligt denna lag får delgivning med den enskilde inte ske med tillämpning av 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.23 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

Härigenom föreskrivs att 38 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

I mål och ärenden enligt denna lag får delgivning med den enskilde inte ske med tillämpning av 12 eller 15 § delgivningslagen (1970:428).

38 §

I mål och ärenden enligt denna lag får delgivning med den enskilde inte ske med tillämpning av 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.24 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden

Härigenom föreskrivs att 13 och 20 §§ lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

13 §¹

Handling i ärende rörande utländsk skatt delges enligt *delgivningslagen (1970:428)*. *Särskild postdelgivning eller stämmningsmannadelgivning får äga rum även om det ej följer av bestämmelserna i 3 § nämnda lag.*

Handling i ärende rörande utländsk skatt delges enligt *delgivningslagen (2010:000)*.

20 §²

Om den behöriga myndigheten önskar delgivning i främmande stat av handling rörande svensk skatt, får den begära handräckning för sådan delgivning.

I den mån bestämmelse här om har intagits i överenskommelse mellan Sverige och främmande stat får svensk myndighet, utan hinder av vad som föreskrivs i första stycket, ombesörja delgivning med person i den främmande staten genom att sända handlingen med posten enligt vad som sägs i 3 § första stycket *delgivningslagen (1970:428)*.

I den mån bestämmelse här om har intagits i överenskommelse mellan Sverige och främmande stat får svensk myndighet, utan hinder av vad som föreskrivs i första stycket, ombesörja delgivning med person i den främmande staten genom att sända handlingen med posten enligt vad som sägs i 16 § första stycket eller 22–26 §§ *delgivningslagen (2010:000)*.

¹ Senaste lydelse 2006:708.

² Senaste lydelse 2006:708.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.25 Förslag till lag om ändring i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning

dels att 29 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 60 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

29 §¹

Föreläggandet *skall* delges svaranden i enlighet med vad som enligt rättegångsbalken gäller för delgivning av stämning i tvistemål. *Delgivning genom kungörelse enligt 15 § delgivningslagen (1970:428) får dock endast ske i mål om särskild handräckning och i mål om betalningsföreläggande såvitt gäller fastställelse till betalning ur viss egendom enligt 2 § andra stycket.*

En kopia av ansökningshandlingarna *skall* fogas till föreläggandet i mål om betalningsföreläggande som avses i 2 § andra stycket, i mål om särskild handräckning samt i andra mål där handlingarna innehåller någonting utöver vad som framgår av föreläggandet.

Föreläggandet *ska* delges svaranden i enlighet med vad som enligt rättegångsbalken gäller för delgivning av stämning i tvistemål.

En kopia av ansökningshandlingarna *ska* fogas till föreläggandet i mål om betalningsföreläggande som avses i 2 § andra stycket, i mål om särskild handräckning samt i andra mål där handlingarna innehåller någonting utöver vad som framgår av föreläggandet.

---

¹ Senaste lydelse 1996:1026.

Skall sökanden ombesörja delgivningen, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken.

Ska sökanden ombesörja delgivningen, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken.

60 a §

Har Kronofogdemyndigheten överlämnat ett mål till tingsrätt enligt 36 eller 54 §, får tingsrätten utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) delge svaranden handlingar i målet genom förenklad delgivning, om denne under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas i målet hos tingsrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.26 Förslag till lag om ändring i minerallagen (1991:45)

Häri genom föreskrivs att 12 kap. 3 § minerallagen (1991:45) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.

3 §

Föreståndaren ansvarar i andelshavarnas ställe för att verksamheten bedrivs enligt bestämmelserna i 5 kap. 4–11 §§ och 14 kap. 4 och 5 §§. Han får från andelshavarna fordra in de bidrag som behövs för detta och för betalning av avgifter.

Vid delgivning med andelshavarna får föreståndaren sökas för delgivning.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

1.27 Förslag till lag om ändring i bostadsrättslagen (1991:614)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 27 § bostadsrättslagen (1991:614) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 27 §

Skriftlig uppsägning *skall* delges den som söks för uppsägning, dock utan tillämpning av 12–15 §§ *delgivningslagen* (1970:428).

Träffas inte den som söks för uppsägning i sitt hemvist, får uppsägningen sändas i rekommenderat brev under hans vanliga adress. Ett exemplar av uppsägningen *skall* dessutom lämnas antingen i den söktes bostad till en vuxen medlem i det hushåll som han tillhör eller, om han driver rörelse med fast kontor, på kontoret till någon som är anställd där. Påträffas inte någon som angetts nu, *skall* uppsägningen i stället läggas i den söktes postlåda, om sådan finns. Uppsägningen har skett när vad som sagts nu blivit fullgjort.

Har den hos vilken uppsägning *skall* ske inte något känt

Skriftlig uppsägning *ska* delges den som söks för uppsägning, dock utan tillämpning av 36–38 §§, 40 eller 51 § *delgivningslagen* (2010:000).

Träffas inte den som söks för uppsägning i sitt hemvist, får uppsägningen sändas i rekommenderat brev under hans vanliga adress. Ett exemplar av uppsägningen *ska* dessutom lämnas antingen i den söktes bostad till en vuxen medlem i det hushåll som han *eller hon* tillhör eller, om han driver rörelse med fast kontor, på kontoret till någon som är anställd där. Påträffas inte någon som angetts nu, *ska* uppsägningen i stället läggas i den söktes postlåda, om sådan finns. Uppsägningen har skett när vad som sagts nu blivit fullgjort.

Har den hos vilken uppsägning *ska* ske inte något känt

hemvist i Sverige och finns det inte heller något känt ombud som har rätt att ta emot uppsägning för honom, får uppsägning ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

hemvist i Sverige och finns det inte heller något känt ombud som har rätt att ta emot uppsägning för honom *eller henne*, får uppsägning ske genom kungörelse i Post- och Inrikes Tidningar.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.28 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd ska införas en ny paragraf, 4 §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §

Har Kronofogdemyndigheten överlämnat ett mål till Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd enligt 2 eller 3 § får svarenden, utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000), delges handlingar genom förenklad delgivning om denne under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas i målet hos Arbetsdomstolen respektive Statens va-nämnd.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.29 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård

Härigenom föreskrivs att 46 § lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

I mål och ärenden enligt denna lag får delgivning med patienten inte ske med tillämpning av 12 eller 15 § delgivningslagen (1970:428).

46 §

I mål och ärenden enligt denna lag får delgivning med patienten inte ske med tillämpning av 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000)

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.30 Förslag till lag om ändring i postlagen (1993:1684)

Härigenom föreskrivs att 20 § postlagen (1993:1684) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Den som bedriver postverksamhet och därvid har fått del av eller tillgång till uppgift som avses i 19 § första stycket *skall* på begäran lämna

1. uppgift om enskilda adress, telefonnummer eller arbetsplats till en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt *delgivningslagen (1970:428)*, om myndigheten finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

2. uppgift som rör misstanke om brott till *åklagarmyndighet*, polismyndighet eller någon annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

Föreslagen lydelse

20 §¹

Den som bedriver postverksamhet och därvid har fått del av eller tillgång till uppgift som avses i 19 § första stycket *ska* på begäran lämna

1. uppgift om enskilda adress, telefonnummer eller arbetsplats till en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt *delgivningslagen (2010:000)*, om myndigheten finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

2. uppgift som rör misstanke om brott till *Åklagarmyndigheten*, polismyndighet eller någon annan myndighet som har att ingripa mot brottet, om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

---

¹ Senaste lydelse 2006:717.

3. uppgift om enskilds adress till Kronofogdemyndigheten om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

4. uppgift om enskilds adress till Skatteverket om verket behöver uppgiften i verksamhet som avser kontroll av skatt eller avgift eller i utredning om rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481), om verket finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

5. uppgift om enskilds adress till Försäkringskassan om denna behöver uppgiften för kontroll av rätten till ersättning, om myndigheten finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.31 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Härigenom föreskrivs att 21 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

21 §

I mål eller ärenden enligt denna lag får delgivning inte ske med tillämpning av 12 eller 15 § delgivningslagen (1970:428). I mål vid förvaltningsdomstol får dock delgivning ske enligt 15 § första stycket samma lag, om utläningen har lämnat landet.

I mål eller ärenden enligt denna lag får delgivning inte ske med tillämpning av 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000). I mål vid allmän förvaltningsdomstol får dock delgivning ske enligt 51 § 1 samma lag, om utläningen har lämnat landet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.32 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden

Härigenom föreskrivs att det i lagen (1994:243) om Allmänna arvsfonden ska införas en ny paragraf, 32 §, samt närmast före 32 §, en rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Delgivning

32 §

När delgivning ska ske med Allmänna arvsfonden ska chefen för Kammarkollegiet, eller annan person som är behörig att ta emot delgivningen för Kammarkollegiets räkning, sökas för delgivning.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.33 Förslag till lag om ändring i stiftelselagen (1994:1220)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 5 § stiftelselagen (1994:1220) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 5 §

Görs ansökan om likvidation enligt 1 §, *skall* domstolen genast kalla stiftelsen och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för domstolen på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för stiftelsen att träda i likvidation *skall* prövas. Kallelsen *skall* delges stiftelsen, om delgivningen kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ *delgivningslagen* (1970:428). Kallelsen *skall* kungöras genom domstolens försorg i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

Görs *en* ansökan om likvidation enligt 1 §, *ska* domstolen genast kalla stiftelsen och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för domstolen på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för stiftelsen att träda i likvidation *ska* prövas. Kallelsen *ska* delges stiftelsen, om delgivningen kan ske på annat sätt än enligt 40 § *eller* 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000). Kallelsen *ska* kungöras genom domstolens försorg i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.34 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1570) om medlemsbanker

Härigenom föreskrivs att 9 kap. 5 § lagen (1995:1570) om medlemsbanker ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

5 §

Görs ansökan eller anmälan som avses i 2 eller 4 §, *skall* rätten genast kalla medlemsbanken, Finansinspektionen samt de medlemmar och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för banken att träda i likvidation *skall* prövas. Kallelsen *skall* delges banken, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ *delgivningslagen* (1970:428). Rätten *skall* se till att kallelsen kungörs i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

Görs *en* ansökan eller *en* anmälan som avses i 2 eller 4 §, *ska* rätten genast kalla medlemsbanken, Finansinspektionen samt de medlemmar och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att inställa sig för rätten på en bestämd dag, då frågan om skyldighet för banken att träda i likvidation *ska* prövas. Kallelsen *ska* delges banken, om det kan ske på annat sätt än enligt 40 § *eller* 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000). Rätten *ska* se till att kallelsen kungörs i Post- och Inrikes Tidningar minst två och högst fyra månader före inställelsedagen.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.35 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 8 § lagen (1996:764) om företagsrekonstruktion ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap. 8 §

Om en borgenärs ansökan tas upp, *skall* rätten sätta ut ett sammanträde för prövning av ansökan. Sammanträdet *skall* hållas inom två veckor från det att ansökan kom in till rätten. Om det finns särskilda skäl, får det hållas senare, dock senast inom sex veckor.

Till sammanträdet *skall* parterna kallas. Galdenären *skall* i kallelsen föreläggas att senast vid sammanträdet yttra sig över ansökan. I kallelsen *skall* även anges att sammanträdet kommer att ställas in, om galdenären före sammanträdet själv ansöker om företagsrekonstruktion eller skriftligen medger borgenärens ansökan och rätten inte särskilt underrättar honom om att sammanträdet ändå *skall* hållas. Parterna *skall* i kallelsen upplysas om innehållet i 9 §.

Kallelserna *skall* delges part-

Om en borgenärs ansökan tas upp, *ska* rätten sätta ut ett sammanträde för prövning av ansökan. Sammanträdet *ska* hållas inom två veckor från det att ansökan kom in till rätten. Om det finns särskilda skäl, får det hållas senare, dock senast inom sex veckor.

Till sammanträdet *ska* parterna kallas. Galdenären *ska* i kallelsen föreläggas att senast vid sammanträdet yttra sig över ansökan. I kallelsen *ska* även anges att sammanträdet kommer att ställas in, om galdenären före sammanträdet själv ansöker om företagsrekonstruktion eller skriftligen medger borgenärens ansökan och rätten inte särskilt underrättar honom om att sammanträdet ändå *ska* hållas. Parterna *ska* i kallelsen upplysas om innehållet i 9 §.

Kallelserna *ska* delges part-

erna. Därvid får beträffande gäldenären delgivning enligt 12–15 §§ delgivningslagen (1970:428) inte ske.

Gäldenären *skall* samtidigt med kallelsen delges de av borgenären ingivna handlingarna.

erna. Därvid får beträffande gäldenären delgivning enligt 36–38 §§, 40 eller 51 § 1–2 delgivningslagen (2010:000) inte ske.

Gäldenären *ska* samtidigt med kallelsen delges de av borgenären ingivna handlingarna.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.36 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1030) om underhållsstöd

Härigenom föreskrivs att 40 § lagen (1996:1030) om underhållsstöd ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

I ärende enligt denna lag får delgivning inte ske genom kungörelse enligt 15 § delgivningslagen (1970:428).

40 §¹

I ärende enligt denna lag får delgivning inte ske genom kungörelse enligt 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

---

¹ Senaste lydelse 1998:1770.

1.37 Förslag till lag om ändring i ellagen (1997:857)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 4 a § ellagen (1997:857) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Villkoren i balansavtalen *skall* vara objektiva och icke-diskriminerande.

Den systemansvariga myndigheten får inte ingå balansavtal förrän de metoder som har använts för att utforma avtalen har godkänts av nätmyndigheten. Godkännande *skall* lämnas, om metoderna kan antas leda till att avtalen uppfyller kraven enligt första stycket.

Ett beslut enligt andra stycket gäller omedelbart. Nätmyndigheten *skall* delge beslutet enligt 16 § första stycket och 17 § första stycket delgivningslagen (1970:428).

Föreslagen lydelse

8 kap.

4 a §¹

Villkoren i balansavtalen *ska* vara objektiva och icke-diskriminerande.

Den systemansvariga myndigheten får inte ingå balansavtal förrän de metoder som har använts för att utforma avtalen har godkänts av nätmyndigheten. Godkännande *ska* lämnas, om metoderna kan antas leda till att avtalen uppfyller kraven enligt första stycket.

Ett beslut enligt andra stycket gäller omedelbart. Nätmyndigheten *ska* delge beslutet enligt 49 § och 51 § 3 delgivningslagen (2010:000).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

---

¹ Senaste lydelse 2005:404.

1.38 Förslag till lag om ändring i personuppgiftslagen (1998:204)

Härigenom föreskrivs att 46 § personuppgiftslagen (1998:204) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Innan tillsynsmyndigheten beslutar om vite enligt 44 eller 45 §, *skall* den personuppgiftsansvarige ha fått tillfälle att yttra sig. Om saken är brådskande, får myndigheten dock i avvaktan på yttrandet meddela ett tillfälligt beslut om vite. Det tillfälliga beslutet *skall* omprövas, när yttrandetiden har gått ut.

Ett vitesföreläggande *skall* delges den personuppgiftsansvarige. Delgivning enligt 12 § *delgivningslagen* (1970:428) får användas bara om det finns skäl att anta att den personuppgiftsansvarige har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Föreslagen lydelse

46 §

Innan tillsynsmyndigheten beslutar om vite enligt 44 eller 45 §, *ska* den personuppgiftsansvarige ha fått tillfälle att yttra sig. Om saken är brådskande, får myndigheten dock i avvaktan på yttrandet meddela ett tillfälligt beslut om vite. Det tillfälliga beslutet *ska* omprövas, när yttrandetiden har gått ut.

Ett vitesföreläggande *ska* delges den personuppgiftsansvarige. Delgivning enligt 36–38 §§ *delgivningslagen* (2010:000) får användas bara om det finns skäl att anta att den personuppgiftsansvarige har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. *Bedömningen får grundas även på omständigheter som har framkommit vid andra kända delgivningsförsök med den sökete.*

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.39 Förslag till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 7 § körkortslagen (1998:488) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap. 7 §

Ett beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte annat anges.

Ett beslut om körkortsingripande *skall* delges den som beslutet rör.

Ett beslut om körkortsingripande *ska* delges den som beslutet rör. *Vid delgivning tillämpas delgivningslagen (2010:000) med undantag för bestämmelserna i 36–38, 40 och 49–51 §§.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

1.40 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 13 § och 4 kap. 5 § lagen (2000:1219) om internationellt tullsamarbete ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

13 §

Handling i ärende om utredning som bedrivs i annan stat delges enligt *delgivningslagen (1970:428)*. *Särskild postdelgivning eller stämningssmannadelgivning får, även om det inte följer av bestämmelserna i 3 § nämnda lag, ske efter beslut av behörig svensk myndighet.*

En handling i ett ärende om utredning som bedrivs i annan stat delges enligt delgivningslagen (2010:000).

4 kap.

5 §

Behörig svensk myndighet får i ett ärende om överträdelse av tullbestämmelse eller i brottsutredning begära delgivning av handling i en annan stat.

I den utsträckning det är tillåtet enligt en internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 §, får behörig svensk myndighet ombesörja delgivning med person i den andra

En behörig svensk myndighet får i ett ärende om överträdelse av tullbestämmelse eller i brottsutredning begära delgivning av handling i en annan stat.

I den utsträckning det är tillåtet enligt en internationell överenskommelse som avses i 1 kap. 1 §, får *en* behörig svensk myndighet ombesörja delgivning med *en* person i den

staten genom att sända handlingen med posten enligt vad som sägs i 3 § första stycket *delgivningslagen (1970:428)*.
andra staten genom att sända handlingen med posten enligt vad som sägs i 16 § första stycket eller 22–26 §§ *delgivningslagen (2010:000)*.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.41 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2001:453)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 12 § socialtjänstlagen (2001:453) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

12 §

I mål och ärenden enligt denna lag som avser myndighetsutövning mot enskild får delgivning inte ske med tillämpning av 12 eller 15 § delgivningslagen (1970:428).

I mål och ärenden enligt denna lag som avser myndighetsutövning mot enskild får delgivning inte ske med tillämpning av 36–38 §§, 40 § eller 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.42 Förslag till lag om ändring i lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 22 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap. 22 §¹

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst och därvid har fått del av eller tillgång till uppgift som avses i 20 § första stycket *skall* på begäran lämna

1. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt *delgivningslagen (1970:428)*, om myndigheten finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

2. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 och som gäller misstanke om brott till *åklagarmyndighet*, polismyndighet eller någon annan myndighet som *skall* ingripa mot brottet,

Den som tillhandahåller ett elektroniskt kommunikationsnät eller en elektronisk kommunikationstjänst och därvid har fått del av eller tillgång till uppgift som avses i 20 § första stycket *ska* på begäran lämna

1. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till en myndighet som i ett särskilt fall behöver en sådan uppgift för delgivning enligt *delgivningslagen (2010:000)*, om myndigheten finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl,

2. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 och som gäller misstanke om brott till *Åklagarmyndigheten*, polismyndighet eller någon annan myndighet som *ska* ingripa mot brott-

---

¹ Senaste lydelse 2006:737.

om fängelse är föreskrivet för brottet och det enligt myndighetens bedömning kan föranleda annan påföljd än böter,

3. uppgift som avses i 20 § första stycket 3 och som gäller misstanke om brott till *åklagarmyndighet*, polismyndighet eller någon annan myndighet som *skall* ingripa mot brottet, om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

4. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till Kronofogdemyndigheten om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

5. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till Skatteverket, om verket finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481),

6. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till polismyndighet, om myndigheten finner att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten *skall* kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

7. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till polismyndighet eller *åklagarmyndighet*, om myndigheten finner att

et, om fängelse är föreskrivet för brottet och det enligt myndighetens bedömning kan föranleda annan påföljd än böter,

3. uppgift som avses i 20 § första stycket 3 och som gäller misstanke om brott till *Åklagarmyndigheten*, polismyndighet eller någon annan myndighet som *ska* ingripa mot brottet, om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år,

4. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till Kronofogdemyndigheten om myndigheten behöver uppgiften i exekutiv verksamhet och myndigheten finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende,

5. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till Skatteverket, om verket finner att uppgiften är av väsentlig betydelse för handläggningen av ett ärende som avser kontroll av skatt eller avgift eller rätt folkbokföringsort enligt folkbokföringslagen (1991:481),

6. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till polismyndighet, om myndigheten finner att uppgiften behövs i samband med underrättelse, efterforskning eller identifiering vid olyckor eller dödsfall eller för att myndigheten *ska* kunna fullgöra en uppgift som avses i 12 § polislagen (1984:387),

7. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 till polismyndighet eller *Åklagarmyndigheten*, om myndigheten finner att

uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten *skall* kunna fullgöra underrättelse-skyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, och

8. uppgift som avses i 20 § första stycket 1 och 3 till regional alarmeringscentral som avses i lagen (1981:1104) om verksamheten hos vissa regionala alarmeringscentraler.

Ersättning för att lämna ut uppgifter enligt första stycket 8 *skall* vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

uppgiften behövs i ett särskilt fall för att myndigheten *ska* kunna fullgöra underrättelse-skyldighet enligt 33 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare, och

Ersättning för att lämna ut uppgifter enligt första stycket 8 *ska* vara skälig med hänsyn till kostnaderna för utlämnandet.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.43 Förslag till lag om ändring i smittskyddslagen (2004:168)

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 10 § smittskyddslagen (2004:168) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

10 §

Vid delgivning med enskild i mål enligt denna lag gäller inte 12 och 15 §§ delgivningslagen (1970:428).

Vid delgivning med enskild i mål enligt denna lag gäller inte 36–38, 40 och 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.44 Förslag till lag om ändring i lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2005:321) om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Ett tillträdesförbud *skall* delges den förbudet avser. Vid delgivningen tillämpas *delgivningslagen (1970:428)* med undantag för bestämmelserna i 12 § om delgivning genom att handling lämnas till annan än den sökta och 15 § om kungörelsedelgivning.

4 §

Ett tillträdesförbud *ska* delges den förbudet avser. Vid delgivningen tillämpas *delgivningslagen (2010:000)* med undantag för bestämmelserna i 36–38, 40 och 49–51 §§.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.45 Förslag till lag om ändring i naturgaslagen (2005:403)

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 5 § och 7 kap. 5 § naturgaslagen (2005:403) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

5 §

Den som bedriver överföring av naturgas får inte börja tillämpa sin avgift och övriga villkor för sådan anslutning som avses i 3 kap. 5 § eller sin överföringstariff förrän de metoder som har använts för att utforma avgiften eller tariffen har godkänts av tillsynsmyndigheten. Godkännande *skall* lämnas, om metoderna kan antas leda till att avgiften eller tariffen uppfyller kraven på att den *skall* vara objektiv och icke-diskriminerande.

Om tillsynsmyndigheten inte godkänner de metoder som avses med en ansökan, *skall* myndigheten i beslutet ange de metoder som i stället *skall* tillämpas.

Beslut enligt första och andra styckena gäller omedelbart. Tillsynsmyndigheten *skall* delge sådana beslut enligt 16 § första stycket och 17 § första

Den som bedriver överföring av naturgas får inte börja tillämpa sin avgift och övriga villkor för sådan anslutning som avses i 3 kap. 5 § eller sin överföringstariff förrän de metoder som har använts för att utforma avgiften eller tariffen har godkänts av tillsynsmyndigheten. Godkännande *ska* lämnas, om metoderna kan antas leda till att avgiften eller tariffen uppfyller kraven på att den *ska* vara objektiv och icke-diskriminerande.

Om tillsynsmyndigheten inte godkänner de metoder som avses med en ansökan, *ska* myndigheten i beslutet ange de metoder som i stället *ska* tillämpas.

Beslut enligt första och andra styckena gäller omedelbart. Tillsynsmyndigheten *ska* delge sådana beslut enligt 49 § och 51 § 3 delgivningslagen

stycket delgivningslagen (2010:000).
(1970:428).

7 kap.

5 §

Villkoren i balansavtalen *skall* vara objektiva och icke-diskriminerande.

Den systemansvariga myndigheten får inte ingå balansavtal förrän de metoder som har använts för att utforma avtalen har godkänts av tillsynsmyndigheten. Godkännande *skall* lämnas, om metoderna kan antas leda till att avtalen uppfyller kraven enligt första stycket.

Ett beslut enligt andra stycket gäller omedelbart. Tillsynsmyndigheten *skall* delge beslutet enligt 16 § första stycket och 17 § första stycket delgivningslagen (1970:428).

Villkoren i balansavtalen *ska* vara objektiva och icke-diskriminerande.

Den systemansvariga myndigheten får inte ingå balansavtal förrän de metoder som har använts för att utforma avtalen har godkänts av tillsynsmyndigheten. Godkännande *ska* lämnas, om metoderna kan antas leda till att avtalen uppfyller kraven enligt första stycket.

Ett beslut enligt andra stycket gäller omedelbart. Tillsynsmyndigheten *ska* delge beslutet enligt 49 § och 51 § 3 delgivningslagen (2010:000).

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.46 Förslag till lag om ändring i aktiebolagslagen (2005:551)

Härigenom föreskrivs att i 25 kap. 24 och 25 §§ aktiebolagslagen (2005:551) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 kap.

24 §

I ett ärende enligt 11 § *skall* Bolagsverket förelägga bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt yttrande eller efterfrågade handlingar till verket inom en viss tid. Föreläggandet *skall* delges bolaget, om det kan ske på annat sätt än enligt 15–17 §§ *delgivningslagen* (1970:428). Bolagsverket *skall* kungöra föreläggandet i Post- och Inrikes Tidningar minst en månad före utgången av den utsatta tiden.

I ett ärende enligt 11 § *ska* Bolagsverket förelägga bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt yttrande eller efterfrågade handlingar till verket inom en viss tid. Föreläggandet *ska* delges bolaget, om det kan ske på annat sätt än enligt 40 § eller 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000). Bolagsverket *ska* kungöra föreläggandet i Post- och Inrikes Tidningar minst en månad före utgången av den utsatta tiden.

25 §

I ett ärende enligt 12 eller 17 § *skall* domstolen förelägga bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt yttrande till domstolen inom en viss tid. Föreläggandet *skall* delges bolaget, om

I ett ärende enligt 12 eller 17 § *ska* domstolen förelägga bolaget samt aktieägare och borgenärer som vill yttra sig i ärendet att komma in med ett skriftligt yttrande till domstolen inom en viss tid. Föreläggandet *ska* delges bolaget, om

det kan ske på annat sätt än enligt 15-17 §§ delgivningslagen (1970:428). Domstolen skall kungöra förelägandet i Post- och Inrikes Tidningar minst en månad före utgången av den utsatta tiden.

det kan ske på annat sätt än enligt 40 § eller 49-51 §§ delgivningslagen (2010:000). Domstolen ska kungöra förelägandet i Post- och Inrikes Tidningar minst en månad före utgången av den utsatta tiden.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.47 Förslag till lag om ändring i lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter

Härigenom föreskrivs att 25 § lagen (2007:1150) om tillsyn över hundar och katter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Beslut enligt 8 och 15 §§ skall delges den mot vilken beslutet avses gälla. Vid delgivningen tillämpas *delgivningslagen (1970:428)* med undantag för bestämmelserna i 12 § om *delgivning genom att handling lämnas till annan än den sökta* och 15 § om *kungörelsedelgivning*.

25 §

Beslut enligt 8 och 15 §§ ska delges den mot vilken beslutet avses gälla. Vid delgivningen tillämpas *delgivningslagen (2010:000)* med undantag för bestämmelserna i 36–38, 40 och 49–51 §§.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.48 Förslag till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)

Härigenom föreskrivs i fråga om diskrimineringslagen (2008:567)

dels att 4 kap. 4 och 7 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i 4 kap. ska införas en ny paragraf, 15 a §, samt närmast före paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 §

Den som inte rättar sig efter en begäran enligt 3 § får av Diskrimineringsombudsmannen föreläggas att vid vite fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om vitesföreläggande får överklagas hos Nämnden mot diskriminering.

Ett vitesföreläggande enligt första stycket ska delges.

7 §

Nämnden mot diskriminering prövar framställningar om vitesförelägganden enligt 5 § och överklaganden av beslut om vitesförelägganden enligt 4 §. Vid handläggningen av ärendena tillämpas 8-15 §§.

Nämnden mot diskriminering prövar framställningar om vitesförelägganden enligt 5 § och överklaganden av beslut om vitesförelägganden enligt 4 §. Vid handläggningen av ärendena tillämpas 8-15 a §§.

Delgivning av handlingar

15 a §

Förelägganden enligt 8 § samt kallelser till förhandlingar enligt 11 och 15 §§ ska delges.

Detsamma gäller andra handlingar som en arbetsgivare eller någon annan ska få del av.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.49 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut

Härigenom föreskrivs att 6 kap. 4 § lagen (2008:814) om statligt stöd till kreditinstitut ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

4 §

Om en motpart som inte har delgetts ansökningen på annat sätt än genom kungörelse enligt 16 § *delgivningslagen* (1970:428) inte inkommer med yttrande, ska Prövningsnämnden förordna en god man att bevaka dennes rätt.

Om en motpart som inte har delgetts ansökningen på annat sätt än genom kungörelse enligt 49–51 §§ *delgivningslagen* (2010:000) inte inkommer med yttrande, ska Prövningsnämnden förordna en god man att bevaka dennes rätt.

Den som förordnas till god man enligt första stycket har rätt till skäligen ersättning av allmänna medel för arbete, tidspillan och utlägg som uppdraget krävt. Kostnaden ska stanna på staten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
  2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.50 Förslag till lag om ändring i lagen (2008:879) om europeiskt betalningsföreläggande

Härigenom föreskrivs att 11 § lagen (2008:879) om europeiskt betalningsföreläggande ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 §

I mål som har överlämnats till domstol eller annan myndighet ska talan anses väckt när ansökan kom in till Kronofogdemyndigheten.

De handlingar som sökanden har givit in till Kronofogdemyndigheten ska i domstol anses som stämningsansökan. Stämning i målet ska anses utfärdad när domstolen beslutar om målets handläggning.

Har Kronofogdemyndigheten överlämnat ett mål till tingsrätt eller annan myndighet enligt 10 § första stycket, får tingsrätten eller myndigheten utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) delge svaranden handlingar i målet genom förenklad delgivning, om denne under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas i målet hos tingsrätten eller myndigheten.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

1.51 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

dels att 10 kap. 26 §, 22 kap. 5 § och bilagan till lagen ska ha följande lydelse,

dels att det i 22 kap. ska införas en ny paragraf, 3 a §, samt närmast före paragrafen en ny rubrik av följande lydelse.

Lydelse enligt SFS 2009:400

Föreslagen lydelse

10 kap.

26 §

Sekretess hindrar inte att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av en enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (1970:428).

Sekretess hindrar inte att en uppgift om en enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av en enskild lämnas till en myndighet, om uppgiften behövs där för delgivning enligt delgivningslagen (2010:000).

Om den enskilde hos en myndighet som driver televerksamhet har begärt att abonnemanget ska hållas hemligt och om uppgiften är sekretessbelagd enligt 29 kap. 3 §, får den lämnas ut endast om den myndighet som begär uppgiften finner att det kan antas att den som söks för delgivning håller sig undan eller att det annars finns synnerliga skäl.

22 kap.*Sekretessbrytande bestämmelse**3 a §*

Sekretessen enligt 1 § andra stycket hindrar inte att uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde lämnas till ett auktoriserat stämningmannaföretag.

5 §

Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (1970:428) för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i verksamhet som avser delgivning enligt delgivningslagen (2010:000) för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst sjuttio år.

*Bilaga**Nuvarande lydelse*

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Notarius publicus	all verksamhet som Notarius publicus (SFS 1981:1363)
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS 1993:1696), <i>särskild postdelgivning</i> (SFS 1993:1688), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993:1699)
Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag	ärenden om TV-avgifter (SFS 1989:41)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

Organ	Verksamhet
Notarius publicus	all verksamhet som Notarius publicus (SFS 1981:1363)
Posten Aktiebolag	medverkan vid val (SFS 1993:1689 och 1993:1690), folkomröstning (SFS

1993:1696), tullkontroll (SFS 1993:1698), utlämnande av körkort (SFS 1993:1695) samt handläggning av flyttningsanmälningar (SFS 1993: 1699) ärenden om TV-avgifter (SFS 1989:41)

Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag

-----

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010.
2. Äldre bestämmelser gäller hos Posten Aktiebolag för handlingar som avser särskild postdelgivning.

2 Ärendet

Den nuvarande delgivningslagen (1970:428) trädde i kraft den 1 januari 1971. Lagen har sedan ikraftträdandet ändrats vid ett flertal tillfällen. Bland annat har förenklad delgivning, telefongivning och särskild delgivning med aktiebolag införts.

Domstolsverket har i februari 2002 till Justitiedepartementet överlämnat promemorian Delgivning som har tagits fram av verkets arbetsgrupp för processrättsliga frågor. Promemorian innehåller förslag till en ny delgivningslag. Promemorian har remissbehandlats.

Justitiedepartementet har under år 2003 inhämtat ett antal myndigheters och andra instansers erfarenheter av särskild delgivning med aktiebolag.

Regeringen gav i Sveriges Domstolars regleringsbrev för år 2009 Domstolsverket i uppdrag att undersöka andelen inställda huvudförhandlingar i brottmål samt orsakerna till att förhandlingarna ställts in. I uppdraget angavs att bl.a. delgivningsproblem särskilt skulle uppmärksammas. Domstolsverket redovisade uppdraget den 15 april 2009.

Mot den angivna bakgrunden görs i denna promemoria en allmän översyn av delgivningsbestämmelserna.

3 Reformbehovet

3.1 Bakgrund

Handläggningen av mål och ärenden hos domstolar och förvaltningsmyndigheter ska bedrivas effektivt utan att kraven på rättssäkerhet och kvalitet eftersätts. Ett grundläggande rättssäkerhetskrav är att parterna så långt det är möjligt ges tillfälle att ta del av och framföra synpunkter på det material som ligger till grund för beslutsfattandet. Bestämmelserna om delgivning fyller ur det perspektivet en viktig funktion. Delgivning är ett sätt att i rättsligt reglerade former få rimliga garantier för att en handling, eller handlingens innehåll, når rätt adressat.

Den vanligaste och enklaste delgivningsformen är att skicka eller lämna handlingen till adressaten personligen, varvid han eller hon bekräftar mottagandet. Därutöver finns det flera andra delgivningsformer som inte förutsätter att adressaten, eller en behörig företrädare för adressaten, medverkar genom att bekräfta mottagandet. Telefondelgivning innebär t.ex. att en företrädare för myndigheten läser upp handlingens innehåll och därefter skickar handlingen med post utan att det krävs någon bekräftelse av mottagandet av handlingen. Andra delgivningsformer innebär att det skapas en presumtion för att adressaten har fått del av delgivningsförsändelsen (t.ex. förenklad delgivning och särskild delgivning med aktiebolag). Presumtionen bryts under vissa förutsättningar, om det uppkommer tvivelsmål i frågan om huruvida handlingen har kommit fram till adressaten.

I vissa fall anses delgivning ha skett genom att handlingen överlämnas personligen till en annan person än adressaten, varvid mottagaren åtar sig att se till att handlingen lämnas vidare till adressaten (s.k. surrogatdelgivning). Om inte heller surrogatdelgivning kan användas, kan under särskilt angivna förutsättningar delgivning anses ha skett redan genom att handlingen läggs i adressatens brevkast eller fästs på dörren till hans eller hennes bostad (s.k. spikning). I sista hand kan delgivning ske genom att det i en tidningsannons eller ett anslag meddelas att handlingar i ett visst mål eller ärende finns tillgängliga hos myndigheten (s.k. kungörelsedelgivning).

Regler om delgivning finns främst i delgivningslagen (1970:428) och delgivningsförordningen (1979:101). Särskilda regler om delgivning finns dessutom i ett stort antal andra författningar.

3.2 En ny delgivningslag införs

Bedömning: 1970 års delgivningslag bör ersättas av en ny delgivningslag. Den nya lagen bör förbättra förutsättningarna för ett effektivt och modernt delgivningsförfarande samtidigt som rimliga rättssäkerhetskrav upprätthålls.

Skälen för bedömningen: Som konstateras i det föregående är det ett grundläggande rättssäkerhetskrav att parterna så långt som möjligt ges tillfälle att ta del av och framföra synpunkter på det material som ligger till grund för olika beslut. Samtidigt som delgivningsreglerna ur det perspektivet utgör en viktig rättssäkerhetsgaranti får de inte vara utformade så att de hindrar eller väsentligt försenar rättegångar och andra rättsliga förfaranden. Det är därför angeläget att delgivning inte är mer komplicerade och kostnadskrävande än vad rättssäkerheten kräver. Delgivningslagstiftningen bör inte lägga onödiga hinder i vägen för en effektiv hantering av mål och ärenden.

Även om flertalet delgivningar kan genomföras snabbt och enkelt är det vanligt att personer agerar på ett sätt som försvårar delgivning. I vissa mål och ärenden kan någon av parterna ha ett intresse av att försöka förhåla det rättsliga förfarandet för att därigenom skjuta upp ett avgörande som kan få negativa konsekvenser för honom eller henne. När det gäller brottmål är problemet med inställda huvudförhandlingar särskilt påtagligt. Nästan var fjärde huvudförhandling i brottmål ställs in. Den vanligaste orsaken är delgivningsproblem (Domstolsverkets redovisning den 15 april 2009 av uppdrag i regleringsbrev, Domstolsverkets rapportserie 2009:3 [Ju2009/3376/DOM]). Utebliven eller felaktig delgivning kan dessutom leda till att åtals- eller fordringspreskription inträder. Det kan också leda till att en rättegång eller annan myndighetsprövning måste göras om. I civilrättsliga tvister kan delgivningssvårigheter leda till att enskilda personer lider rättsförluster, t.ex. genom att gäldenären ges tillfälle att undandra egendom eller på annat sätt försämra sin ekonomiska situation till men för borgenärerna.

Delgivningslagen trädde i kraft den 1 januari 1971. Många av bestämmelserna fanns dessförinnan i rättegångsbalken. En del av dem har varit oförändrade sedan gamla rättegångsbalken. Den ursprungliga lagtexten gav den myndighet som skulle tillämpa den få valmöjligheter. Lagen har dock ändrats vid ett stort antal tillfällen. Den huvudsakliga inriktningen på ändringarna har varit att effektivisera delgivningsförfarandet. För att uppnå detta har nya delgivningsformer införts och åtgärder vidtagits för att underlätta inhämtandet av information som har betydelse för delgivning.

Delgivningslagen uppfattas av många som svår att tillämpa. Det har också på senare år förts fram diverse önskemål och förslag om materiella ändringar i lagen. Mot denna bakgrund finns det anledning att nu göra en översyn av delgivningslagstiftningen och att ersätta 1970 års delgivningslag med en ny delgivningslag.

Ett övergripande syfte med den nya lagen bör vara att skapa förutsättningar för ett effektivt och modernt delgivningsförfä-

rande som innefattar rimliga rättssäkerhetsgarantier för enskilda. Bestämmelserna bör vara utformade så att de ger de tillämpande myndigheterna de verktyg och den flexibilitet som behövs för en skyndsam och ändamålsenlig hantering av delgivning. De nya möjligheter som modern teknik ger i detta avseende bör kunna tas tillvara i högre grad än vad som hittills har skett. Vidare bör ett större ansvar än hittills kunna läggas på parter och andra som söks för delgivning i mål eller ärenden. Till exempel bör myndigheter i större utsträckning än tidigare kunna förlita sig på att registrerade och anmälda adresser är korrekta. Alla förändringar i sådan riktning bör dock noga vägas mot riskerna för att myndigheter fattar beslut som rör enskilda utan att dessa har fått rimliga möjligheter att ta del av beslutsunderlaget och att föra fram sina synpunkter.

Även den särskilda reglering som gäller internationell delgivning är föråldrad och i behov av en översyn. Detta konstaterades bl.a. i samband med införandet av lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål (prop. 1999/2000:61 s. 73 f.). Till detta kommer att vissa nyare internationella instrument anvisar att postdelgivning med enskild i en annan stat ska kunna ske direkt och annars att bistånd kan sökas genom direktkontakter mellan myndigheter. Behovet av en reform på detta område kvarstår. En reform bör dock lämpligen anstå till dess att arbetet med en ny svensk delgivningslag har kommit längre. Några frågor som rör internationell delgivning och som behandlas i 1970 års delgivningslag, bör dock tas upp redan i detta ärende.

4 Utgångspunkter för en reform

4.1 Lagens tillämpningsområde m.m.

Förslag: Den nya delgivningslagen ska vara tillämplig när en myndighet ska ombesörja delgivning i mål eller ärende enligt lag eller annan författning.

Bestämmelserna i lagen ska vara subsidiära till bestämmelser i andra författningar.

Liksom i fråga om den tidigare lagen ska den nya lagen vara tillämplig på delgivning av både handlingar och annat än handlingar. I vissa fall ska det, liksom hittills, vara möjligt för en myndighet att besluta att handlingar ska hållas tillgängliga på viss plats och att delge ett meddelande om detta.

Bedömning: I den nya lagen bör det inte uppställas något krav på att handlingar som delges ska vara i original eller bestyrkt kopia.

Skälen för förslaget och bedömningen: Delgivning ska enligt 1970 års delgivningslag ske om det framgår av föreskrift i lag eller annan författning att delgivning ska ske i mål eller ärende hos domstol eller annan myndighet (1 § första stycket). Av övergångsbestämmelserna framgår att lagen dessutom är tillämplig i fråga om bestämmelse som avser kallelse, föreläggande eller annan underrättelse, om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen framgår att delgivning bör ske. Bestämmelser om delgivning i visst slag av mål eller ärende i annan författning har företräde framför delgivningslagens bestämmelser (1 § andra stycket). Dessutom anges i 22 § andra stycket att lagen gäller i

tillämpliga delar när någon på grund av föreskrift i författning har att, utan samband med mål eller ärende, ombesörja delgivning.

Den valda konstruktionen innebär att det – förutom i de fall som avses i den undantagsregel som finns i övergångsbestämmelserna – uttryckligen måste framgå av lagtexten att delgivning ska ske för att delgivningslagen ska vara tillämplig (jfr t.ex. NJA 1996 s. 300). Frågan om huruvida delgivningslagen ska tillämpas regleras sålunda i princip i respektive författning. Detta bör även gälla för den nya lagen. Liksom enligt 1970 års delgivningslag bör den nya lagen därutöver tillämpas i de situationer som avses i den nämnda övergångsbestämmelsen till den lagen. En bestämmelse av den innebörden bör tas in i den nya lagen. Liksom 1970 års lag bör den nya lagen vara subsidiär till bestämmelser om delgivning i andra författningar. Frågan om lagens tillämplighet när någon har att ombesörja delgivning utan samband med mål eller ärende behandlas i avsnitt 12.1.

Bestämmelserna i 1970 års delgivningslag tar sikte på situationer när handlingar ska delges. Enligt 22 § första stycket är dock bestämmelserna om delgivning av handling tillämpliga även vid delgivning av annat än handling. I lagens förarbeten nämns som exempel den situationen att varuprover ska delges (prop. 1970:13 s. 154). Detta får anses vara en ändamålsenlig ordning. Även den nya lagen bör alltså vara tillämplig på all delgivning, dvs. även när något annat än en handling ska delges.

I 6 § första stycket i 1970 års delgivningslag anges det att en handling som ska delges ska överbringas i original eller styrkt kopia. Kopior som har framställts vid en myndighet behöver dock inte bestyrkas. Paragrafen fick sin nuvarande lydelse den 1 januari 1991. Dessförinnan krävdes att handlingen alltid överbringades i ”huvudskrift eller styrkt avskrift eller styrkt kopia”. Lagändringen tillkom bl.a. för att skapa förutsättningar för att en polismyndighet som anlitas för stämningmannadelgivning i vissa fall skulle kunna skicka handlingarna i en delgivningsförsändelse med telefax till en annan polismyndighet (prop. 1990/91:11 s. 45). Det kan däremot diskuteras om den nuva-

rande regleringen gör det möjligt att använda telefax vid delgivning genom att handlingarna skickas direkt från myndigheten till en enskild person. Det kan hävdas att den kopia av handlingen som framställts i en sådan situation i vart fall delvis framställs av annan än myndigheten, nämligen av mottagaren. Detta talar för att kravet på bestyrkande av kopior som inte framställs hos myndigheten avskaffas.

Dessutom får tiden anses mogen att skapa förutsättningar för att i vissa fall kunna delge handlingar på annan elektronisk väg, i första hand genom översändande av handlingar och meddelanden med e-post. En stor fördel med överföring på elektronisk väg är snabbheten. Dessutom har den enskilde ofta möjlighet att ta del av e-post även när han eller hon befinner sig på annan ort och därför inte kan ta emot vanliga postförsändelser.

Med hänsyn till det sagda och för att inte heller i övrigt lägga onödiga hinder i vägen för användande av modern teknik bör delgivningslagen inte längre ställa några generella formkrav på de handlingar som ska delges. I de fall det bedöms nödvändigt kan sådana krav i stället regleras i respektive författning (jfr t.ex. 33 kap. 3 § tredje stycket och 42 kap. 2 § tredje stycket rättegångsbalken, 3 § andra stycket förvaltningsprocesslagen och 2 kap. 1 § första stycket konkurslagen).

I vissa fall kan handlingarna i ett mål eller ärende vara mycket omfattande. Andra handlingar kan ha ett format som försvårar kopiering. Det kan handla om t.ex. vissa kartor och ritningar. Handlingarna kan i andra fall vara svåra att kopiera med bibehållen kvalitet. Den möjlighet som 1970 års delgivningslag ger för myndigheten att i sådana situationer besluta att handlingen ska hållas tillgänglig hos myndigheten eller på annan plats som myndigheten bestämmer och att delge ett meddelande om detta och om den tid under vilken handlingen hålls tillgänglig, bör därför behållas (6 § andra stycket i 1970 års delgivningslag).

4.2 Delgivning med person som befinner sig utomlands

Förslag: Om inte särskilda skäl talar mot det, ska svenska myndigheter få tillämpa ett annat lands delgivningsbestämmelser, när delgivning sker med en person som har hemvist i eller vistas i det landet.

Den nuvarande bestämmelsen i 5 § andra stycket i 1970 års delgivningslag om att kallelse av bl.a. målsäganden och vittnen inte får förenas med vite när delgivning ska ske utomlands, förs över till 9 kap. 7 § rättegångsbalken.

Skälen för förslaget: Enligt 1970 års delgivningslag får delgivning med den som har känt hemvist utom riket eller vistas på ort utom riket ske enligt lagen på den orten (5 §). Regeln är fakultativ, vilket innebär att myndigheten får välja om delgivning ska ske enligt de svenska delgivningsbestämmelserna eller enligt det andra landets lag. Det vanligaste torde vara att svenska myndigheter tillämpar svensk rätt (se t.ex. NJA 2006 s. 558 där förenklad delgivning godtogs vid delgivning med person med adress i Danmark och NJA 2004 s. 407 där åtgärder för delgivning i Ukraina ansågs motsvara delgivning med stöd av 13 § i den nuvarande svenska delgivningslagen).

I vissa fall kan det emellertid vara nödvändigt att lagen i det land där delgivningen äger rum tillämpas. Detta kan ibland vara en förutsättning för att utländska myndigheter ska bistå den svenska myndigheten med delgivningen. I artikel 7 i EG:s delgivningsförordning¹ anges att det mottagande organet ska delge eller låta delge handlingen enligt lagstiftningen i den mottagande medlemsstaten eller på ett särskilt sätt som begärts av det sändande organet, såvida inte detta delgivningssätt är oförenligt med lagstiftningen i den medlemsstaten. I vissa situationer blir frågan om att tillämpa utländsk rätt inte aktuell eftersom den

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

svenska myndigheten delger en enskild i en annan stat direkt (jfr t.ex. artikel 5 i 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan EU:s medlemsstater.

För att även fortsättningsvis ge svenska myndigheter nödvändig flexibilitet när det gäller delgivning med personer som befinner sig utomlands bör bestämmelserna om detta även i den nya lagen göras fakultativa. Det bör alltså, liksom i 1970 års delgivningslag, anges att svenska myndigheter *får* tillämpa utländska delgivningsbestämmelser i de ifrågavarande situationerna.

I vissa fall kan dock en svensk myndighet tänkas vara förhindrad att tillämpa en utländsk delgivningsbestämmelse. Som exempel kan nämnas att en utländsk bestämmelse medger att delgivning sker genom ett särskilt förfarande utan att några inledande försök görs att delge den sökta personligen. En sådan delgivning torde i vissa fall kunna innebära en kränkning av den enskildes rätt till en rättvis rättegång enligt artikel 6 i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (Europakonventionen) och får i sådana fall inte godtas av en svensk domstol eller annan myndighet. Det bör därför i lagen anges att utländsk lag inte får tillämpas om särskilda skäl talar mot det.

I 5 § andra stycket i 1970 års delgivningslag finns en bestämmelse om att en kallelse av en målsägande, ett vittne, en sakkunnig eller någon som avses i 36 kap. 1 § andra och tredje styckena rättegångsbalken får inte ske vid vite om delgivning ska ske i en annan stat, såvida inte lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt är tillämplig. Bestämmelsen tillkom mot bakgrund av att Sveriges konventionsåtaganden (1959 års europarådskonvention om inbördes rättshjälp i brottmål och 1990 års tillämpningskonvention till Schengenavtalet [Schengenkonventionen]) innebär att en svensk domstol inte får utdöma straff, viten eller andra tvångsåtgärder mot ett vittne eller en sakkunnig som har delgetts en kallelse i en konventionsstat att inställa sig till en förhandling (prop. 1999/2000:61 s. 160). Mot bakgrund av att delgivningslagen endast bör innehålla generella bestämmelser om delgivning

bör bestämmelsen inte föras över till den nya lagen. Den bör i stället tas in i 9 kap. 7 § rättegångsbalken.

4.3 EG-rätten

Bedömning: Lagen bör inte utformas med hänsyn till de s.k. miniminormer för delgivning som finns inom EG-rätten.

Skälen för bedömningen: Medlemsstaternas delgivningslagstiftning är inte harmoniserad inom EU och lagstiftningen skiljer sig åt mellan medlemsstaterna. I gränsöverskridande situationer är dock EG:s delgivningsförordning tillämplig. I några EG-rättsliga instrument uppställs också krav på medlemsstaternas inhemska delgivningsbestämmelser. I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar finns s.k. miniminormer för delgivning (artiklarna 13 och 14). Hänvisningar till dessa miniminormer finns även i Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande och nr 861/2007 av den 11 juli 2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande. I dessa miniminormer anges de delgivningssätt som godtas för att en exekutionstitel ska få verkställas i en annan medlemsstat med stöd av dessa instrument utan något s.k. exekvaturförfarande.

För svensk del kan konstateras att den svenska delgivningslagstiftningen i huvudsak är i överensstämmelse med miniminormerna. Kungörelsedelgivning genom annonsering och vissa former av s.k. surrogatdelgivning finns emellertid inte bland de uppräknade delgivningssätten. Detta innebär bl.a. att sådan delgivning inte kan användas av Kronofogdemyndigheten i ett mål om europeiskt betalningsföreläggande (prop. 2007/08:158 s. 19 f.).

Utöver de delgivningssätt som finns i den nuvarande svenska delgivningslagstiftningen godtas i miniminormerna delgivning på

elektronisk väg, t.ex. telefax eller e-post, där svaranden under-tecknat och skickat tillbaka ett mottagningsbevis med angivande av datum för mottagandet (artikel 13 d), eller med automatisk sändningsbekräftelse, under förutsättning att svaranden i förväg uttryckligen har godkänt detta delgivningssätt (artikel 14.1 e).

För att svenska avgöranden ska kunna verkställas på enklast möjliga sätt inom EU är det en fördel om delgivning i vissa fall har skett i överensstämmelse med de EG-rättsliga minimi-normerna. Det stora flertalet delgivningar i Sverige rör dock rent inhemska förhållanden. Delgivningslagen är dessutom tillämplig på många situationer där verkställighetsfrågan saknar betydelse. Därtill kommer att miniminormerna har utformats för att tillämpas på civilrättsliga fordringar. Den svenska delgivningslagen bör däremot vara tillämplig även på många andra rättsområden. Övervägande skäl får därför anses tala emot att den svenska delgivningslagstiftningen anpassas till minimi-normerna. En annan sak är att det kan finnas anledning för myndigheterna att vid val av delgivningssätt ta hänsyn till om en part har angett att det kan bli aktuellt att verkställa avgörandet i ett annat land.

4.4 Delgivningssätten och valet mellan dem

Förslag: En uttömmande uppräkningslista tas in i lagen. Dessutom ska det av lagen framgå att myndigheten ansvarar för att delgivning sker och för vilket delgivningssätt som används.

Bedömning: Den nuvarande bestämmelsen om att vissa delgivningsformer inte får användas om myndigheten finner att det på grund av målets eller ärendets beskaffenhet föreligger särskilda skäl mot att använda den aktuella delgivningsformen bör inte föras över till den nya lagen.

Skälen för förslaget och bedömningen: Med *ordinär delgivning* avses i den nuvarande delgivningslagen de delgivningsformer

som är avsedda att användas i normalfallen och alltså i första hand tillämpas av myndigheterna (prop. 1970:13 s. 123 f.). När lagen trädde i kraft avsågs med ordinär delgivning endast delgivning med rekommenderat brev eller mottagningsbevis (s.k. vitt kort) och delgivning med bud. Ordinär delgivning innefattar emellertid numera även förenklad delgivning och särskild delgivning med aktiebolag. Begreppet kan inte längre anses fylla någon egentlig funktion utan torde snarare ha bidragit till den begreppsförvirring som ibland förekommer i delgivnings-sammanhang. Uttrycket ordinär delgivning bör därför inte användas i den nya lagen.

Invändningar har dessutom i olika sammanhang framförts mot systematiken i övrigt i delgivningslagen. Invändningarna har bland annat gällt att uppräkningsdelen i 3 § inte är fullständig (se t.ex. prop. 1978/79:11 s. 181 f. och Justitiekanslerns beslut den 23 oktober 2006, dnr 4919-05-22). I syfte att göra den nya lagen mer lättillgänglig bör delgivningssätten redovisas var för sig och förutsättningarna för att använda respektive metod framgå tydligare av lagtexten. Det bör också i lagen tas in en uttömmande uppräkningsdelen av delgivningssätten.

När det gäller valet mellan delgivningssätten så är det oundvikligt att bedömningen måste göras utifrån förutsättningarna i det enskilda fallet, varvid hänsyn bör tas såväl till vad målet rör som till parternas förhållanden. Även om lagtexten så långt möjligt bör ge vägledning om vilket delgivningssätt som ska användas är det inte möjligt att ge uttömmande anvisningar om vilket delgivningssätt som ska väljas i varje situation. Det bör därför även i den nya lagen klargöras att myndigheten ansvarar för vilket delgivningssätt som används. När myndigheten väljer delgivningssätt ska den sträva efter att använda det delgivningssätt som är mest ändamålsenligt och som medför så ringa olägenhet och kostnad som möjligt såväl för myndigheten som för den som söks för delgivning. Även detta bör framgå av lagtexten.

I vissa specialförfattningar anges att en viss sorts delgivning inte får användas. Som exempel kan nämnas att varken kungörel-

sedelgivning, spikning eller surrogatdelgivning får användas vid delgivning av stämning i brottmål (33 kap. 6 § första stycket rättegångsbalken), beslut om besöksförbud (5 § lagen [1988:688] om besöksförbud) samt i mål och ärenden enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (41 §), smittskyddslagen (1988:1472) (60 §), lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga (38 §) och lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård (46 §). I 1 § andra stycket andra meningen i 1970 års delgivningslag anges dessutom att bestämmelserna i 12–15 §§ delgivningslagen inte ska tillämpas även om så inte uttryckligen föreskrivs i annan författning, om myndigheten finner att det på grund av målets eller ärendets beskaffenhet föreligger särskilda skäl mot att delgivning sker i den ordning som anges i dessa paragrafer.

Den senare bestämmelsen infördes vid lagens tillkomst eftersom det ansågs alltför tidskrävande att i 1970 års lagstiftnings-ärende göra en genomgång av behovet av personlig delgivning i samtliga speciallagstiftningar. Syftet var i stället att en omprövning av författningars delgivningsregler skulle äga rum när respektive författning sågs över i annat sammanhang (prop. 1970:13 s. 103 f.). Vid tillämpningen ansågs myndigheten i viss utsträckning kunna få ledning av förarbetena till aktuell speciallagstiftning. I övrigt uttalades att myndigheten fick göra en allmän bedömning av vad målets eller ärendets beskaffenhet kräver. Anledning att anse personlig delgivning nödvändig ansågs framför allt föreligga när det gällde åtgärder av särskilt ingripande betydelse för den enskilde, såsom frihetsberövande eller annan inskränkning i den personliga handlingsfriheten, utdömande av vite eller annat åläggande av ekonomisk förpliktelse samt återkallelse av tillstånd eller förlust av annan rättighet av inte oväsentlig betydelse. Samtidigt anfördes att myndigheterna inte borde underskatta effektiviteten i surrogatdelgivningen mot bakgrund av att ett meddelande även sänds med posten till den söktes vanliga adress (a. prop. s. 119 f.).

I sammanhanget kan nämnas att Regeringsrätten i rättsfallet RÅ 1987 ref. 44 funnit att surrogatdelgivning kunde användas

vid delgivning av ett vitesföreläggande att avlämna självdeklaration enligt dåvarande 55 § taxeringslagen (1956:623). Regeringsrätten anförde i domskälen bl.a. att inte något uttalande i förarbetena till vare sig 55 § taxeringslagen eller lagen (1985:205) om viten gav stöd för uppfattningen att personlig delgivning skulle krävas. Slutligen ansåg Regeringsrätten att det dock fick anses åligga myndigheten att i det enskilda fallet pröva om det på grund av omständigheterna i fallet föreligger särskilda skäl mot att använda surrogatdelgivning.

Den aktuella bestämmelsen i 1 § andra stycket var närmast avsedd att fylla funktion som övergångsbestämmelse till dess tillfälle uppkommit att se över aktuella speciallagstiftningar. Det finns inte något avgörande från de högsta instanserna där delgivning underkänts med hänvisning till bestämmelsen. Sedan delgivningslagen trädde i kraft har undantag från 12–15 §§ förts in i ett antal författningar. Bestämmelsen framstår därför numera som överflödig. Den riskerar också att leda till att en myndighet felaktigt ger anvisningen att personlig delgivning är nödvändig vid stämningsmannadelgivning. En sådan anvisning kan inte överklagas särskilt och blir därmed aldrig föremål för överprövning. Den ifrågavarande bestämmelsen är därför ägnad att motverka en enhetlig tillämpning och bör inte föras över till den nya lagen (se närmare avsnitt 12.7 och 12.8 om förslag till bestämmelser i andra författningar som rör möjligheterna att använda surrogatdelgivning, spikning och kungörelsedelgivning).

4.5 Ansvar för att delgivning sker

Förslag: Liksom enligt nuvarande ordning ska huvudregeln vara att myndigheten ansvarar för att delgivning sker. Begär en part att få ta över ansvaret för delgivningen, s.k. partsdelgivning, ska myndigheten liksom hittills kunna medge detta, om det kan ske utan olägenhet. Vid partsdelgivning ska endast delgivning med post eller bud få användas.

Om delgivning inte har skett på föreskrivet sätt, ska myndigheten även fortsättningsvis kunna besluta att ny delgivning ska ske.

Invändning om att en handling inte har delgetts på föreskrivet sätt ska göras så snart det kan ske.

Skälen för förslaget: Enligt 2 § i 1970 års delgivningslag ligger ansvaret för att delgivning sker primärt hos myndigheten. Om part, sökande eller annan sakägare begär att själv få ombesörja delgivning kan myndigheten medge detta, om det kan ske utan olägenhet. Myndigheten ska i sådant fall förelägga den som ska ombesörja delgivningen att inom viss tid komma in till myndigheten med bevis om delgivning. Om sådant bevis inte kommit in till myndigheten inom föreskriven tid, ska myndigheten själv utan dröjsmål ombesörja delgivningen.

Vid partsdelgivning är det i praktiken endast delgivning med den sökta genom bud som används. I undantagsfall kan man också tänka sig att parten har större framgång än myndigheten med delgivning med brev. Parten har däremot inte möjlighet att använda stämningsmannadelgivning eller kungörelsedelgivning (jfr avsnitt 12.1 angående delgivning utan samband med mål eller ärende).

När delgivningsfrågor diskuteras framförs ofta att det bör läggas ett större ansvar på parterna att se till att delgivning sker. Det är emellertid uppenbart att detta inte är lämpligt i alla mål och ärenden. I vissa fall skulle en sådan ordning kunna bidra till att förvärra den konflikt som råder mellan parterna. Ett sådant åläggande kan också vara olämpligt med hänsyn till en parts ålder

eller hälsa. Utgångspunkten i delgivningslagen bör därför även fortsättningsvis vara att myndigheten primärt ansvarar för delgivning, men att part kan få ta över ansvaret för delgivningen om denna har begärt det och det kan ske utan olägenhet. Undantag från denna ordning bör liksom hittills regleras i specialförfattningar (se t.ex. 33 kap. 6 § tredje stycket rättegångsbalken). Det är också naturligt att myndigheten avgör om stämmningsmannadelgivning bör användas. Partsdelgivning bör därför endast få ske genom delgivning med post eller bud.

Myndighetens ansvar för delgivningen innefattar valet av delgivningssätt och en skyldighet att kontrollera att delgivning har skett på föreskrivet sätt. Om myndigheten finner att något fel har begåtts, ska myndigheten, liksom enligt nuvarande ordning (jfr 21 § i 1970 års delgivningslag), kunna besluta att ny delgivning ska ske.

Invändning om att en handling i mål eller ärende inte delgetts på föreskrivet sätt ska enligt nuvarande ordning göras så snart det kan ske. Detsamma bör gälla enligt den nya lagen. En part som besvarar ett föreläggande i rätt tid ska följaktligen inte senare kunna invända att delgivningen av föreläggandet har varit felaktig. Begränsningen till delgivning i mål eller ärende, som innebär att bestämmelsen inte är tillämplig på enskilda förhållanden, t.ex. delgivning av uppsägning av hyresavtal (NJA 1975 s. 575), bör behållas.

4.6 Begreppsbildningen i den nya lagen

Förslag: Liksom 1970 års lag ska den nya lagen göra åtskillnad mellan

- det rättssubjekt med vilket delgivning ska ske,
- den fysiska person som ska sökas för delgivning och
- den fysiska person till vilken handlingen ska lämnas.

Skälen för förslaget: Den nuvarande delgivningslagstiftningen använder uttrycken ”den med vilken delgivning skall ske”, ”den

som ska sökas för delgivning” och ”den som handlingen får lämnas till”. Det första uttrycket avser det rättssubjekt som deltar i det förfarande inom vilket delgivningen ska ske, medan det andra avser den fysiska person delgivningförsöken riktar sig mot. Det tredje uttrycket avser den person som handlingen rent faktiskt överlämnas till, vilket oftast men inte alltid är densamma som den som söks för delgivning. Om den som söks för delgivning inte påträffas, får i vissa situationer nämligen handlingen lämnas till någon annan än den sökta, s.k. surrogatdelgivning.

Svårigheten att hålla isär dessa begrepp anses av somliga vara en av orsakerna till att delgivningsbestämmelserna uppfattas som svåra att tillämpa. Dessa svårigheter torde dock främst bero på hur begreppen presenteras och förklaras i lagen. Terminologin som sådan och det bakomliggande principiella synsättet framstår däremot i allt väsentligt som funktionellt och logiskt. Eftersom begreppen är väl inarbetade skulle det dessutom sannolikt skapa nya tillämpningsproblem att nu försöka ändra dem. Den nya lagen bör således bygga på samma terminologi. För att minska tillämpningsproblemen bör begreppen i den nya lagen däremot presenteras och särskiljas på ett tydligare sätt än vad som har varit fallet i 1970 års lag.

5 Vem ska sökas för delgivning?

5.1 Delgivning med fysiska personer

Förslag: När en fysisk person ska delges ska även fortsättningsvis huvudregeln vara att han eller hon ska sökas för delgivning.

Om det finns en ställföreträdare för den fysiska person som ska delges, ska, liksom hittills, i vissa fall enbart ställföreträdaren sökas för delgivning. När det finns anledning till det ska, i enlighet med nuvarande ordning, både ställföreträdaren och den företrädde sökas för delgivning.

Skälen för förslaget: Vem som ska sökas för delgivning när en fysisk person ska delges regleras i 7 § i 1970 års delgivningslag. I bestämmelsen används uttrycket enskild person. Eftersom enskild person även kan betyda ett privaträttsligt subjekt, i motsats till offentligrättsliga subjekt, bör det klargöras i den nya lagen att det som avses är fysiska personer (i motsats till juridiska personer).

Enligt gällande ordning är huvudregeln att personen som ska delges också är den som ska sökas för delgivning. Det är naturligt att detsamma bör gälla enligt den nya lagen.

Om det finns en ställföreträdare för en fysisk person och denne är behörig att företräda personen i målet eller ärendet, ska enligt 1970 års delgivningslag ställföreträdaren sökas för delgivning. Detta gäller t.ex. om personen är part och inte råder över tvisteföremålet eller tvisten rör en rättshandling som han eller hon själv inte får ingå. Som exempel kan nämnas att talan förs av en ställföreträdare, t.ex. en konkursförvaltare eller en

förmyndare (prop. 1970:13 s. 130). Om en fysik person har ställföreträdare men har rätt att själv föra talan eller ska själv fullgöra något i målet, ska han eller hon själv sökas för delgivning. Denna ordning framstår som ändamålsenlig och bör bestå.

I den nuvarande lagen anges att både ställföreträdaren och den företrädde ska sökas för delgivning ”när anledning föreligger till det”. I förarbetena nämns som exempel att den omyndige personligen ska fullgöra något och i princip är den som ska delges men det av praktiska skäl är motiverat att koppla in även ställföreträdaren vid delgivningen, t.ex. när ställföreträdarens medverkan behövs för att ett barn ska kunna inställa sig till en förhandling (a. prop. s. 131).

Det torde inte vara möjligt att i lagtexten ange exakt i vilka fall som både ställföreträdaren och den företrädde ska sökas för delgivning. Några tillämpningsproblem rörande den nuvarande bestämmelsen är inte kända. Även den bestämmelsen bör därför utan ändring i sak föras över till den nya lagen.

5.2 Delgivning med staten

Förslag: När delgivning ska ske med staten ska chefen för den myndighet som ska bevaka statens rätt i saken, eller annan person som är behörig att ta emot delgivningen för myndighetens räkning, sökas för delgivning.

Om det inte framgår av lag eller annan författning att viss myndighet ska bevaka statens rätt i saken, ska justitiekanslern, eller annan person som är behörig att ta emot delgivning för Justitiekanslerns räkning, kunna sökas för delgivning.

Skälen för förslaget

Bakgrund

När delgivning ska ske med staten ska handlingen enligt 1970 års delgivningslag överbringas till den myndighet som ska bevaka statens talan i målet eller ärendet eller till länsstyrelsen i det län där den myndighet finns hos vilken målet eller ärendet är anhängigt (8 §). I de allra flesta fall torde det vara uppenbart vilken myndighet det är fråga om.

Genom förordningen (1993:1138) om hantering av statliga fordringar har myndigheter under regeringen getts ansvar att själva bevaka och driva in vissa fordringar (13 §). Enligt 27 § första stycket myndighetsförordningen (2007:528) företräder en myndighet staten vid domstol inom sitt verksamhetsområde. Undantag från den generella processbehörigheten gäller enligt 27 § andra stycket myndighetsförordningen områden som är särskilt reglerade, nämligen de områden som täcks av förordningen (1976:1021) om statliga kollektivavtal, m.m. (kollektivavtalsförordningen) och förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten (handläggningsförordningen).

Enligt 9 § kollektivavtalsförordningen företräder Arbetsgivarverket, med vissa undantag, staten i tvister som rör förhållandet mellan staten som arbetsgivare och arbetstagare hos staten, om tvisten ska handläggas enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

I handläggningsförordningen finns bestämmelser om en ansvarsfördelning mellan Justitiekanslern, Kammarkollegiet och centrala förvaltningsmyndigheter. I 3 och 4 §§ räknas de anspråk upp som Justitiekanslern respektive Kammarkollegiet handlägger. Av 5 § framgår att övriga anspråk handläggs av den centrala förvaltningsmyndighet inom vars verksamhetsområde skadan inträffat. Om det inte finns någon central förvaltningsmyndighet för en viss verksamhet, handläggs anspråk på ersättning av Justitiekanslern.

Den myndighet som handlägger ett anspråk på ersättning för också statens talan inför domstol (6 §). Uppdelningen innebär

bl.a. att Justitiekanslern för statens talan i mål som rör anspråk på ersättning som grundar sig på påstående om fel eller försumelse vid myndighetsutövning genom ett felaktigt beslut eller underlåtenhet att meddela beslut (s.k. beslutsskador) medan den centrala förvaltningsmyndigheten för talan beträffande andra skadeståndsgrundande fel vid myndighetsutövning (s.k. faktiska skador).

Före den 1 januari 2008 framgick det i de allra flesta fall av myndigheternas instruktioner huruvida de var centrala förvaltningsmyndigheter. Numera anges inte detta längre i instruktionerna. Bedömningen av om en myndighet är en "central förvaltningsmyndighet" eller inte anses få göras utifrån främst myndighetens organisatoriska funktion.

Av 10 § handläggningsförordningen framgår att Justitiekanslern får uppdra åt en annan myndighet att fullgöra de uppgifter som Justitiekanslern har enligt den förordningen respektive ta över handläggningen från en annan myndighet av sådana ärenden. För att undvika tillämpningsproblem vid bedömningen av huruvida vissa myndigheter är centrala förvaltningsmyndigheter i den mening som avses i handläggningsförordningen har Justitiekanslern genom generella delegationsbeslut med stöd av 10 § handläggningsförordningen uppdragit åt vissa myndigheter, t.ex. Centrala Studiestödsnämnden, att reglera anspråk på skadestånd som avser s.k. faktiska skador enligt 5 § i handläggningsförordningen (se t.ex. JK beslut den 31 januari 2008, dnr 80-08-40).

Länsstyrelsen svarar för den statliga förvaltningen i länet, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter. Det torde vara mot den bakgrunden som delgivning med staten kan ske genom att handlingen lämnas till länsstyrelsen i det län där den myndighet finns hos vilken målet eller ärendet är anhängigt, se förordningen (2007:825) med länsstyrelseinstruktion. Enligt uppgift förekommer det i princip aldrig att delgivning sker genom länsstyrelsen. Delgivning genom att handlingen lämnas till länsstyrelsen kan

dessutom enligt nuvarande ordning inte ske när enskild ska delge staten utan samband med mål eller ärende.

Överväganden

När delgivning ska ske med staten är det naturligt att handlingen, liksom hittills, i första hand lämnas till den myndighet som ska bevaka statens rätt i saken. Bestämmelsen om detta i den nya lagen bör lämpligen utformas så att chefen för den myndighet som ska bevaka statens rätt i saken, eller annan person som är behörig att ta emot delgivningen för myndighetens räkning, ska sökas för delgivning.

Som framgått ovan kan det finnas en osäkerhet om huruvida Justitiekanslern eller en annan myndighet ska föra statens talan i ett mål eller ärende. Av 2 § förordningen (1975:1345) med instruktion för Justitiekanslern åligger det emellertid Justitiekanslern att under regeringen bevaka statens rätt. I mål som rör statens rätt ska Justitiekanslern, om det inte ankommer på någon annan myndighet, föra eller låta föra statens talan. Justitiekanslern får dessutom enligt paragrafens andra stycke överta uppgiften att bevaka statens rätt i en tvist som prövas eller kan bli föremål för prövning av en allmän domstol från annan myndighet. Mot denna bakgrund bör delgivning med staten lämpligen ske med Justitiekanslern när det föreligger osäkerhet om vem som företräder staten och inte, som enligt hittills gällande ordning, med länsstyrelsen. För att delgivning inte slentrianmässigt ska ske med Justitiekanslern bör bestämmelsen om detta i den nya lagen utformas så att justitiekanslern, eller annan person som är behörig att ta emot delgivning för Justitiekanslerns räkning, får sökas för delgivning endast om det inte framgår av lag eller annan författning att viss myndighet ska bevaka statens rätt i saken.

5.3 Delgivning med övriga juridiska personer

5.3.1 Allmänna bestämmelser

Förslag: Liksom enligt nuvarande ordning ska delgivning med annan juridisk person än staten i första hand ske genom att handlingen lämnas till någon som har rätt att företräda den juridiska personen. Bestämmelsen om att suppleant under vissa förutsättningar ska få sökas för delgivning ska finnas kvar.

Bedömning: Det bör inte införas någon bestämmelse om att verkställande direktör alltid ska få sökas för delgivning.

Den nuvarande bestämmelsen om att handlingen får lämnas till någon som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i den juridiska personens angelägenheter när det inte finns någon behörig ställföreträdare, bör inte föras över till den nya lagen.

Skälen för förslaget och bedömningen: Vid delgivning med annan juridisk person än staten ska handlingen enligt nuvarande ordning överbringas till någon som har rätt att företräda den juridiska personen eller, om flera är gemensamt behöriga, till någon av dem. Denna ordning bör bestå.

Vem som är ställföreträdare bestäms av de regler som gäller för den aktuella juridiska personen. Delgivning kan till exempel alltid ske genom att handlingen lämnas till en ordinarie styrelseledamot i ett aktiebolag (8 kap. 35 § aktiebolagslagen [2005:551], prop. 1970:13 s 134 och NJA 1990 s. 312).

I vissa sammanhang har den uppfattningen framförts att en juridisk persons verkställande direktör alltid borde kunna sökas för delgivning. Någon bestämmelse av den innebörden finns varken i 1970 års delgivningslag eller i någon associationsrättslig författning. En sådan bestämmelse skulle visserligen kunna underlätta delgivning i vissa fall när framför allt aktiebolag ska delges. En sådan ordning skulle dock innebära en avvikelse från allmänna associationsrättsliga principer om vem som företräder en juridisk person. Den verkställande direktörens behörighet att företräda ett företag är nämligen som regel begränsad till frågor som ligger inom ”den löpande förvaltningen” (8 kap. 36 § aktie-

bolagslagen). Mottagande av delgivning kan i vart fall inte generellt sägas ingå i den löpande förvaltningen (jfr Svernlöv i Svensk Juristtidning 1995 s. 80 f.). Till detta kommer att problemen med delgivning med aktiebolag har minskat genom införandet av särskild delgivning med aktiebolag. Övervägande skäl talar därför mot att det införs en generell regel om att den verkställande direktören ska kunna sökas för delgivning.

Saknas behörig ställföreträdare får handlingen enligt 1970 års lag i stället överbringas till någon som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i den juridiska personens angelägenheter (9 § första stycket). Vid den tidpunkt när 1970 års delgivningslag trädde i kraft torde bestämmelsens främsta betydelse bestått i att den öppnade en möjlighet att delge ett aktiebolag genom dess revisor. Vid den tidpunkten hade nämligen ett aktiebolags revisorer rätt att efter en viss beslutsprocedur själva sammankalla bolagsstämman (122 § i 1944 års aktiebolagslag). Vid införandet av 1975 års aktiebolagslag avskaffades dock den särskilda rätten för revisorerna att själva sammankalla bolagsstämma. I stället fick revisorn samma möjlighet som styrelseledamot, verkställande direktör och aktieägare att i vissa fall initiera bolagsstämma genom en anmälan till länsstyrelsen (9 kap. 12 § andra stycket i 1975 års aktiebolag, jfr 7 kap. 17 § i 2005 års aktiebolagslag). Högsta domstolen har med hänvisning till den ändrade innebörden av den aktiebolagsrättsliga regleringen på denna punkt funnit att revisor inte längre kan sökas för delgivning, om ett aktiebolag saknar behörig ställföreträdare (NJA 2005 s. 175).

När det gäller ekonomiska föreningar har däremot revisor möjlighet att själv sammankalla extra föreningsstämma (7 kap. 5 § lagen [1987:667] om ekonomiska föreningar). Enligt 1951 års lag om ekonomiska föreningar (SFS 1951:308), som gällde när 1970 års delgivningslag infördes, var dock revisorerna i första hand hänvisade till att påfordra att styrelsen skulle utlysa extra föreningsstämma (58 §).

En revisor ska i revisionsverksamheten utföra sina uppdrag med opartiskhet och självständighet samt vara objektiv i sina

ställningstaganden. Det ligger inte i revisorsuppdragets karaktär att i något avseende vara företrädare för den juridiska person som han eller hon har att revidera. Det framstår därför som mindre lämpligt att delgivning över huvud taget ska kunna ske genom en juridisk persons revisor. Högsta domstolen uttalade också i 2005 års fall att det inte heller utifrån de uppgifter som revisorn har i ett aktiebolag framstod som naturligt att det skulle kunna anses åligga honom eller henne att vidta några särskilda åtgärder med anledning av att behöriga företrädare saknas. Revisorsnämnden har i ett tillsynsärende funnit att en revisor hade äventyrat sitt oberoende genom att åta sig uppdrag som särskild delgivningsmottagare i aktiebolag (RN-beslut 2002-04-17 i ärende dnr 1999-447).

Sammantaget talar det som ovan anförs för att delgivning med en juridisk person inte bör få ske genom att handlingen lämnas till dess revisor. Med ett sådant synsätt – som alltså ligger i linje med Högsta domstolens tolkning av den ifrågavarande bestämmelsen såvitt gäller aktiebolag – är det svårt att se något egentligt behov av en bestämmelse av det slag som finns i 9 § första stycket andra meningen i 1970 års delgivningslag. Behovet av en sådan bestämmelse kommer dessutom att minska ytterligare genom införandet av delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person (se närmare avsnitt 9), i synnerhet som detta delgivningssätt även ska kunna användas vid delgivning som enskild ska utföra utan samband med mål eller ärende (se närmare avsnitt 12.1). Slutsatsen blir därför att delgivning med en juridisk person inte längre bör kunna ske genom att handlingen lämnas till någon som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i den juridiska personens angelägenheter.

Om ett försök till delgivning enligt 9 § första stycket i 1970 års delgivningslag har misslyckats eller sådana försök bedöms som utsiktslösa, får delgivning enligt andra stycket ske genom att handlingen överbringas till en suppleant för en behörig ställföreträdare. Suppleanten är enligt samma stycke skyldig att lämna handlingen till någon som har rätt att företräda den

juridiska personen. Bestämmelsen innebär att delgivningsförsök i regel behöver ske med åtminstone en ordinarie företrädare. Det uppställs däremot inte något krav på att samtliga ordinarie företrädare måste sökas innan delgivning sker genom suppleanten (prop. 1990/91:11 s. 33 f.). Införandet av särskild delgivning med juridisk person minskar även behovet av att kunna söka en suppleant för delgivning med den juridiska personen. I vissa situationer kan den dock fortfarande komma till användning. Bestämmelsen bör därför föras över till den nya lagen.

Som framgår av avsnitt 4.1 bör även den nya delgivningslagen vara subsidiär i förhållande till andra författningar. I de lagar som reglerar en viss associationsforms inre organisation kommer även fortsättningsvis att kunna finnas särskilda bestämmelser om vem som ska sökas för delgivning. Som exempel kan nämnas att aktiebolag, ekonomiska föreningar och filialer till en utländsk juridisk person i vissa fall är skyldiga att bemyndiga och till Bolagsverket anmäla en person som är bosatt i Sverige att på företagets vägnar ta emot delgivning (8 kap. 40 § aktiebolagslagen, 6 kap. 11 § fjärde stycket lagen om ekonomiska föreningar och 10 § andra stycket lagen [1992:160] om utländska filialer m.m.) Ett annat exempel är 6 kap. 31 § kommunallagen (1991:900) där det anges att delgivning med en kommunal nämnd sker genom att handlingen lämnas till ordföranden eller den som enligt ett reglemente eller ett särskilt beslut är behörig att ta emot delgivning. Vidare är en hyresvärd som är en juridisk person och vars ställföreträdare inte finns i landet, skyldig att i ett skriftligt meddelande som anslås på väl synlig plats i huset ange uppgifter om namn och adress på en i Sverige bosatt person som är behörig att på hyresvärdens vägnar ta emot delgivning (12 kap. 18 i § jordabalken).

5.3.2 Särskilda bestämmelser för delgivning med dödsbon?

Förslag: Det ska inte finnas några särbestämmelser för delgivning med dödsbo. I stället ska de vanliga bestämmelserna om delgivning med juridisk person tillämpas. Det innebär att boutredningsman, om sådan har förordnats, ska sökas för delgivning och att i annat fall vem som helst av dödsbodelägarna får sökas.

Skälen för förslaget

Bakgrund

När någon har avlidit ska dödsbodelägarna gemensamt förvalta den dödes egendom under boets utredning (18 kap. 1 § ärvdabalken). Denna rättsliga gemenskap kallas för dödsbo. Ett dödsbo är en juridisk person. Dödsbodelägare är efterlevande make eller sambo, arvingar och universella testamentstagare. Alla dödsbodelägare måste vara eniga om de åtgärder som vidtas med kvarlåtenskapen. Om dödsbodelägare inte kan enas om förvaltningen av boet, kan någon av dem begära att rätten ska förordna en boutredningsman som övertar förvaltningen (19 kap. 1 § ärvdabalken). Ett sådant beslut innebär att dödsbodelägarna i princip inte längre har rätt att bestämma över förvaltningen.

Bestämmelserna i 9 § första och andra styckena i 1970 års delgivningslag om vem som ska sökas för delgivning när en juridisk person ska delges gäller inte delgivning med dödsbo. För delgivning med dödsbo finns det i stället särskilda bestämmelser i paragrafens fjärde och femte stycken. Bestämmelserna reglerar endast undantagssituationerna när det är möjligt att endast söka en av dödsbodelägarna för delgivning. Även om det inte anges uttryckligen så framgår indirekt att delgivning enligt huvudregeln ska ske med boutredningsman om sådan har förordnats och i annat fall med samtliga dödsbodelägare.

Om en dödsbodelägare sitter i boet är det enligt 9 § fjärde och femte styckena alltid tillräckligt att han eller hon söks för

delgivning. Innebörden av uttrycket ”sitter i boet” framgår varken av förarbetena till delgivningslagen eller ärvdabalken. Den vanligaste uppfattningen torde vara att det är en dödsbodelägare som bor kvar i den avlidnes bostad. Den som sitter i boet får sökas även om boet förvaltas av boutredningsman. Dessutom får vem som helst av dödsbodelägarna sökas för delgivning, om delgivningen föranleds av att dödsboet innehar fast egendom som är taxerad som lantbruksenhet. I de fall endast en av dödsbodelägarna söks för delgivning så åligger det honom eller henne att utan dröjsmål lämna handlingen till boutredningsman eller annan som har rätt att företräda boet eller, om sådan person inte finns, underrätta övriga delägare om delgivningen.

Regeln om att delgivning alltid kan ske med dödsbodelägare som sitter i boet fördes över från rättegångsbalken till 1970 års delgivningslag. I lagstiftningsärendet övervägdes om regeln att sådan delägare får sökas för delgivning även när boutredningsman är förordnad borde avskaffas. Som skäl för att inte ändra bestämmelsen anfördes att bestämmelsen syntes ha fungerat tillfredsställande och att ingen anmärkning hade riktats mot den. Vidare bedömde man att det i fråga om fastighetsförhållanden inte så sällan skulle förekomma att det inte är bekant för den myndighet som ska ombesörja delgivningen att dödsboet har avträtts till förvaltning av boutredningsman, medan myndigheten däremot borde kunna få kännedom om vem som sitter i boet (prop. 1970:13 s. 134).

Undantagsbestämmelsen beträffande dödsbon som innehar jordbruksfastighet infördes den 1 juli 1989. Bestämmelsen tillkom eftersom dödsboägda fastigheter ofta gav upphov till delgivningsproblem. I de fall dödsboet innehar en jordbruksfastighet ansågs det finnas anledning att ställa sådana krav på den inre organisationen såvitt gäller förvaltningen av den fasta egendomen att delgivning alltid borde kunna ske med vem som helst av delägarna utan att det torde innebära någon större risk för rättsförlust. Det förutsattes dock att delgivning i första hand även fortsättningsvis skulle ske med dödsbodelägare som sitter i boet (prop. 1988/89:9 s. 20 f.).

Överväganden

Som tidigare har nämnts, övervägdes frågan om man bör avskaffa möjligheten att söka en dödsbodelägare som sitter i boet för delgivning även när boutredningsman är förordnad i samband med tillkomsten av 1970 års delgivningslag. Av praktiska skäl valde man att ha kvar den möjligheten.

Genom datoriseringen av domstolarnas målregister går det numera snabbt och enkelt att kontrollera om en boutredningsman har förordnats för ett dödsbo. Möjligheten att i vissa fall delge en av dödsbodelägarna när boutredningsman har förordnats framstår därför inte längre som nödvändig av praktiska skäl. Den framstår dessutom som olämplig av rättssäkerhetsskäl, eftersom bakgrunden till att boutredningsman har förordnats ofta är motstridiga intressen mellan delägarna. I fortsättningen bör det således vara tillräckligt att endast boutredningsmannen får sökas för delgivning när en sådan har förordnats.

Vad bör då gälla i fråga om dödsbon med flera dödsbodelägare som förvaltas av delägarna själva? Bör, i likhet med vad som gäller för andra juridiska personer, var och en av dödsbodelägarna kunna sökas för delgivning eller bör det krävas att samtliga delägare söks?

Även om ett dödsbo är en juridisk person skiljer sig dess rättsliga karaktär från andra juridiska personers. Ett dödsbo uppstår i och med någons dödsfall. Det rör sig således inte om en rättslig gemenskap som har bildats frivilligt. Verksamheten i ett dödsbo går i regel enbart ut på att, med beaktande av samtliga berördas intressen, avveckla den avlidnes ekonomiska förhållanden. Dödsboförvaltningen är en mer eller mindre tillfällig verksamhet som upphör i och med att kvarlåtenskapen slutligt övergått till dem som ska ha del av den enligt lag eller testamente. När förvaltningen utövas av delägarna gemensamt måste de i princip alltid vara överens om de åtgärder som ska vidtas. Dessa skillnader talar mot att likställa dödsbon med övriga juridiska personer när det gäller delgivning och motiverar en ordning som innebär att samtliga dödsbodelägare söks för delgivning.

Samtidigt framstår en ordning som innebär att man, i de fall en boutredningsman inte är förordnad, alltid skulle behöva söka samtliga dödsbodelägare, som något otidsenlig och opraktisk. Utöver undantagsbestämmelsen för dödsbon som innehar en lantbruksegendom finns det ju redan en möjlighet att söka endast en av dödsbodelägarna – den som sitter i boet – för delgivning. Det har inte framkommit att den möjligheten skulle ha gett upphov till rättsförluster. I stället uppkommer frågan om det är motiverat att möjligheten att söka en av dödsbodelägarna för delgivning begränsas till sådan delägare som bor kvar i den avlidnes bostad. Det skulle onekligen vara en stor fördel från effektivitetssynpunkt om det är tillräckligt att handlingen lämnas till vilken som helst av delägarna. Att det alltid skulle vara mer rättssäkerhet att delge en dödsbodelägare som bor kvar i den avlidnes bostad än exempelvis något av den avlidnes barn som inte sitter i boet kan ifrågasättas. Därtill kommer att det har uppkommit gränsdragningsproblem när det gäller att fastställa om en dödsbodelägare sitter i boet. Det har bl.a. rört frågan om ett barn eller barnbarn som flyttat in i bostaden sedan dödsfallet inträffat eller sedan den sedermera avlidna personen under sin sista levnadstid varit inlagd på sjukvårdsinrättning ska anses sitta i boet. Det framstår därför inte som ändamålsenligt att i lagen ange att delgivning ska ske med den som sitter i boet.

Mot bakgrund av det anförda bör den regel som gäller för andra juridiska personer, nämligen att vilken som helst av ställföreträdarna får sökas för delgivning, kunna tillämpas även vid delgivning med dödsbo. Den delägare som har mottagit handlingen ska naturligtvis underrätta övriga delägare om delgivningen och bör underrättas om denna skyldighet.

En annan fråga rör den situationen att Allmänna arvsfonden är dödsbodelägare (5 kap. ärvdabalken och lagen [1994:243] om Allmänna arvsfonden). Kammarkollegiet företräder Allmänna arvsfonden. Om fonden är enda arvinge eller om fonden är testamentstagare, ska Kammarkollegiet förordna en god man att företräda fonden vid boutredningen (17 § i lagen om Allmänna arvsfonden). För sådan god man gäller vad som är föreskrivet om

sysslomän i 18 kap. handelsbalken. Den gode mannen ska hantera den praktiska avvecklingen av boet. Det är emellertid fortfarande Kammarkollegiet som bevakar fondens rätt till egendom och som för fondens talan i mål och ärenden som rör fonden (15 § lagen om Allmänna arvsfonden). När dödsboet ska delges bör därför inte den gode mannen, utan chefen för Kammarkollegiet eller annan person som är behörig att ta emot delgivningen för Kammarkollegiets räkning, sökas för delgivning. För att det inte ska råda någon tvekan om att så är fallet bör en särskild bestämmelse om detta föras in i lagen om Allmänna arvsfonden.

5.4 Delgivning med delägare i samfällighet eller sammanslutning

Förslag: Vid delgivning med delägare i samfällighet eller med medlemmar i en sammanslutning ska, om det finns en styrelse eller annan som är utsedd att förvalta samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter, delgivning även fortsättningsvis ske genom att handlingen lämnas till styrelseledamot eller förvaltaren. I andra hand ska handlingen få lämnas till den som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter. Om sådana försök har misslyckats eller bedöms utsiktslösa, ska handlingen i stället lämnas till en suppleant för en ledamot av styrelsen.

Skälen för förslaget: Vid delgivning med delägare i samfällighet eller med medlemmar i en sammanslutning ska, om det finns en styrelse eller annan som är utsedd att förvalta samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter, delgivning enligt 1970 års delgivningslag ske genom att handlingen lämnas till styrelseledamot eller förvaltaren (10 § första stycket). I andra hand får handlingen lämnas till den som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i samfällighetens eller sammanslutningens ange-

lägenheter. Om försök enligt första stycket misslyckats eller bedöms utsiktslöst får handlingen enligt andra stycket i stället lämnas till en suppleant för en ledamot av styrelsen.

Syftet med bestämmelsen är att underlätta delgivning så att delgivning inte behöver ske med samtliga delägare eller medlemmar. Bestämmelsen är inte tillämplig när en samfällighet är en juridisk person och det är denna som avses med delgivningen. I sådana fall tillämpas bestämmelsen för juridiska personer (1 och 18 §§ lagen [1973:1150] om förvaltning av samfälligheter, prop. 1970:13 s. 136 och NJA 1983 s. 188).

Ingenting har framkommit som talar för att det finns ett behov av att ändra bestämmelsen. Den bör därför föras över till den nya lagen utan ändringar i sak. Det bör dock av lagtexten framgå att bestämmelsen är subsidiär till bestämmelsen om delgivning med juridiska personer.

5.5 Delgivning vid samägande m.m.

Förslag: Huvudregeln vid samägande ska vara att samtliga delägare måste sökas för delgivning.

Har flera personer andel i en koncession enligt minerallagen (1991:45) ska delgivning kunna ske med gruvföreståndaren. En bestämmelse om detta bör tas in i minerallagen.

Skälen för förslaget: I 1970 års delgivningslag finns det inte några generella bestämmelser om vem som ska sökas för delgivning när flera personer äger den egendom målet eller ärendet rör, om det inte är fråga om en juridisk person, samfällighet eller sådan annan sammanslutning som nämns i föregående avsnitt. Vid samägande ska därför samtliga delägare sökas för delgivning, om inte annat framgår av annan författning. I lagen (1904:48 s.1) om samäganderätt finns det inte någon skyldighet för delägarna att utse någon ställföreträdare som representerar ägarkretsen i förhållande till tredje man. Huvudregeln är således att samtliga delägare ska sökas för delgivning vid samägande.

Det kan antas att den praktiska delgivningsverksamheten skulle underlättas om delgivning som angår samägd egendom alltid skulle kunna ske genom att endast en av delägarna söks för delgivning. En sådan förändring skulle emellertid innebära ett stort avsteg från principen att alla som är parter till ett rättsligt förfarande ska delges. För det fall det är fråga om en större delägarkrets bildas dessutom ofta en juridisk person för att underlätta den löpande förvaltningen av egendomen. Det har inte heller framkommit att det är några problem med den nuvarande ordningen. Någon generell ändring av reglerna om delgivning som angår samägd egendom bör därför inte göras.

Enligt lagen (1989:31) om förvaltning av vissa samägda jordbruksfastigheter ska delägarna i en fastighet som är taxerad som lantbruksenhet utse en ställföreträdare om det är minst tre delägare (1 §). Ställföreträdaren svarar för den löpande förvaltningen och har behörighet att företräda delägarna mot tredje man i angelägenheter som rör fastigheten. Om ett mål eller ett ärende rör en sådan jordbruksfastighet ska alltså ställföreträdaren sökas för delgivning. Det har inte framkommit några skäl att ändra på denna ordning. Den bör därför bestå.

Ett annat undantag från principen att samtliga delägare ska sökas för delgivning finns i 10 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag. Enligt den bestämmelsen får handlingen överbringas till gruvföreståndaren, om flera äger en gruva gemensamt. Sedan den 1 juli 1992 har gruvlagen (1974:342), lagen (1974:890) om vissa mineralfyndigheter och lagen (1989:658) om inlösen i vissa fall av rätt till gruva m.m. ersatts av minerallagen (1991:45). I minerallagen används uttrycket koncession i stället för gruva. Om flera har andel i en koncession är de enligt 12 kap. 2 § minerallagen skyldiga att välja en föreståndare för verksamheten (gruvföreståndare). Föreståndaren måste vara bosatt i Sverige. Val av föreståndare ska anmälas till bergmästaren (jfr förordning [2008:1233] med instruktion för Sveriges geologiska undersökning). Sker inte sådan anmälan eller har någon utsetts som inte är behörig, ansvarar varje andelshavare som om han eller hon var föreståndare. Gruvföreståndaren ansvarar i andelshavarnas ställe

för att verksamheten bedrivs enligt vissa bestämmelser i mineralagen. Även om föreståndaren inte företräder andelshavarna i andra avseenden så får övervägande skäl anses tala för att denne ska kunna sökas för delgivning. Saken bör dock lämpligen i fortsättningen regleras i minerallagen i stället för i delgivningslagen.

5.6 Delgivning när den som ska delges företräds av ombud

Förslag: Den nuvarande bestämmelsen om delgivning med den som företräds av ett ombud bör utan ändring överföras till den nya lagen. Det innebär att ombudet enligt huvudregeln bör sökas för delgivning om han eller hon är behörig att ta emot handlingen för huvudmannens räkning. Det ska dock inte gälla om handlingen innehåller ett föreläggande för huvudmannen att fullgöra något personligen.

Skälen för förslaget: Om den med vilken delgivning ska ske har ombud, bör delgivning vanligtvis ske med ombudet. En förutsättning för detta är naturligtvis att ombudet är behörigt att ta emot handlingen. Ett ombud anses enligt nuvarande ordning behörigt att ta emot handlingar för huvudmannens räkning om inte handlingen innehåller ett föreläggande som är riktat till huvudmannen personligen, t.ex. en kallelse att inställa sig personligen till ett sammanträde eller ett föreläggande att fullgöra något vid äventyr av vite (11 § andra stycket delgivningslagen). Undantag gäller också för det fallet att det framgår av fullmakten att ombudet inte är behörigt att ta emot delgivning. Om delgivning sker med huvudmannen, bör dock ombudet underrättas om att så har skett. Detta anses även gälla om myndigheten tidigare under handläggningen har godtagit att en advokat uppträder som ombud utan att förete fullmakt (se JO 1999/2000 s. 336).

Eftersom bestämmelsen inte är tvingande finns det alltså i vissa situationer ett utrymme för myndigheten att välja om

delgivning ska ske med huvudmannen eller ombudet (NJA 1985 s. 661 och NJA 1998 s. 814). Enligt vad som uttalades i förarbetena kan det t.ex. vara lämpligt att myndigheten väljer att delge huvudmannen om det har framkommit att det råder missförhållanden mellan denne och ombudet (prop. 1970:13 s. 137 f.). Ett annat skäl kan vara att det är oklart om en fullmakt har återkallats eller inte.

I de allra flesta fall är det mest ändamålsenligt att delgivning sker med ombudet, om inte något hinder för detta föreligger. Det finns dock även skäl att bevara den flexibilitet som den hittills gällande ordningen ger. Den nuvarande bestämmelsen bör därför oförändrad föras över till den nya lagen.

Om myndigheten väljer att söka huvudmannen för delgivning finns det en risk för att han eller hon felaktigt utgår från att även ombudet har sökts för delgivning. Myndigheten bör därför, liksom hittills, underrätta ombudet när huvudmannen har sökts för delgivning (1 § första stycket andra meningen i 1970 års delgivningslag).

6 Vanlig delgivning

6.1 Allmänt om delgivningssättet

Förslag: Delgivningssättet *vanlig delgivning* införs. Det innefattar delgivning genom att handlingen sänds eller överlämnas till den sökta, personligen eller genom bud.

Skälen för förslaget: I 3 § första stycket i 1970 års delgivningslag anges att myndighet ombesörjer delgivning genom att sända handlingen med post eller överlämna den med bud eller på annat sätt till den sökta, varvid som bevis att denne har mottagit försändelsen begärs delgivningskvitto eller mottagningsbevis. Det vanligaste sättet att delge handlingar är att skicka dem med brev till den person som söks för delgivning, varvid denne bekräftar mottagandet av försändelsen genom att underteckna och returnera ett till försändelsen fogat mottagningsbevis (s.k. vitt kort). En fördel med delgivning med brev är att originalhandlingar kan överbringas. En annan fördel är att det inte förutsätter att mottagaren har tillgång till någon teknisk utrustning och därmed inte heller medför några kostnader för mottagaren. Det är därför rimligt att anta att delgivning med brev även den närmaste framtiden kommer att utgöra det huvudsakliga sättet att delge handlingar.

I avsnitt 4.4 föreslås att begreppet ordinär delgivning utmönstras. Det har ansetts att begreppet, som omfattar en rad olika delgivningsformer, inte fyller någon egentlig funktion. I stället bör delgivning med brev och andra former av delgivning där den sökta bekräftar mottagandet av handlingen utgöra ett

eget delgivningssätt. Delgivningssättet bör benämnas *vanlig delgivning*.

Det är angeläget att bestämmelserna utformas på ett sätt som ger myndigheten flexibilitet när det gäller hur handlingen överbringas till den sökta vid vanlig delgivning. Ingenting bör t.ex. hindra att en vanlig delgivning genomförs genom att handlingen lämnas till någon annan än den sökta så länge mottagaren vidarebefordrar handlingen till den sökta och myndigheten kan säkra bevis om att så har skett, normalt genom att den sökta bekräftar mottagandet. I lagen bör därför endast anges att vanlig delgivning sker genom att handlingen sänds med post eller lämnas på annat sätt.

6.2 Sändande av handlingar på elektronisk väg

Förslag: Det ska vara tillåtet att sända handlingar för delgivning med telefax eller på annan elektronisk väg. Denna möjlighet ska dock vara förbehållen myndigheter och endast få användas om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Skälen för förslaget: Genom att ta bort kravet på att en handling som ska delges ska vara original, bestyrkt kopia eller kopia framställd hos myndigheten (se närmare avsnitt 4.1) skapas förutsättningar att sända handlingar med telefax eller på annan elektronisk väg. Dessa metoder för att sända handlingar har både för- och nackdelar. Fördelarna består främst i att handlingar snabbt kan överbringas till den sökta och att det är lättare att nå den sökta om han eller hon befinner sig på resa. En nackdel är dock att myndigheten i vissa fall inte kan vara säker på om ett telefaxnummer eller en e-postadress stämmer. Det är dessutom särskilt angeläget att handlingar som skickas med telefax och e-post hamnar rätt eftersom det, till skillnad från vid användande av post- och budtjänster där handlingen läggs i ett kuvert, saknas möjligheter att hemlighålla innehållet för andra än den sökta.

Möjligheterna att delge handlingar genom telefax eller andra elektroniska kommunikationssätt bör därför vara begränsade. Särskild restriktivitet bör iakttas när den aktuella överföringsmetoden inte har anvisats av den sökta i det aktuella ärendet. En annan situation då det kan finnas anledning att undvika sådan kommunikation är när innehållet i handlingen är särskilt känsligt.

När det gäller telefax så är dessutom mottagandet av handlingen förenat med vissa utskriftskostnader för den sökta. Dessa är obetydliga om det bara handlar om enstaka sidor men kan vara stora och innebära andra olägenheter om det är fråga om omfattande dokument. När det gäller mottagande av handlingar i annan elektronisk form, så är risken för att detta medför olägenheter för den sökta mindre eftersom han eller hon kan välja om och i så fall när handlingarna ska skrivas ut. Vissa handlingar kan dock vara svårare att ta del av i sådan form, t.ex. på grund av deras storlek.

Sammantaget leder det anförda till slutsatsen att endast myndigheter bör få delge handlingar genom att sända dem med telefax eller på annan elektronisk väg och att sådan överföring endast bör få användas om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

I sammanhanget bör nämnas att införandet av en möjlighet till delgivning av handlingar på elektronisk väg även torde medföra att vissa arkivbestämmelser om bevarande och gallring bör ändras. En sådan översyn får dock göras i särskild ordning.

6.3 Delgivningstidpunkten

Förslag: Liksom enligt nuvarande ordning ska delgivning ha skett när den sökta har tagit emot handlingen, oavsett på vilket sätt den har kommit honom eller henne till handa. Frågan om handlingen kommit den sökta till handa får prövas enligt principen om fri bevisprövning.

Om den sökta har kvitterat en postförsändelse som hämtats av bud, ska handlingen, liksom enligt 1970 års delgivningslag, anses ha kommit den sökta till handa när den avhämtas av budet.

Skälen för förslaget: I 3 § i 1970 års delgivningslag anges att handlingen ska sändas med post eller överlämnas personligen till den sökta ”varvid som bevis att denna har mottagit försändelsen begärs delgivningskvitto eller mottagningsbevis”. I 3 § delgivningsförfordningen finns vissa närmare bestämmelser om bekräftelsen. Där anges att det till handlingen ska fogas ”en blankett för delgivningskvitto” av vilken ska framgå bl.a. handlingens delgivningsnummer samt myndighetens namn och postadress. I lagtexten anges alltså inte uttryckligen att den sökta måste bekräfta mottagandet skriftligen utan endast att myndigheten *ska begära* delgivningskvitto eller mottagningsbevis.

Av 19 § första stycket i 1970 års delgivningslag framgår vidare att delgivning har skett genom att den som söks för delgivning själv har mottagit handlingen, oavsett på vilket sätt den kommit honom eller henne till handa. I förarbetena nämns emellertid inte att den sökta skulle kunna bekräfta mottagandet på något annat sätt än genom att underteckna delgivningskvittot eller mottagningsbeviset. Tvärtom anförde departementschefen att användandet av delgivningsformen medför ”att adressaten måste medverka genom att sända tillbaka ett delgivningserkännande eller genom att bege sig till en postanstalt för att kvittera ut den rekommenderade försändelsen” (prop. 1970:13 s. 98).

I samband med att telefondelgivning infördes som ny delgivningsform övervägdes om det krävdes lagändring för att skapa

förutsättningar för att låta den som ska delges bekräfta vid ett telefonsamtal att han eller hon har mottagit en delgivningsförsändelse. I förarbetena anfördes att en sådan bekräftelse inte var att jämställa med telefondelgivning utan endast innebar ett alternativt sätt att skaffa bevisning om att delgivning har skett. Den dåvarande regleringen ansågs redan ge utrymme för ett sådant tillvägagångssätt utan att någon särskild föreskrift om det behövde införas (prop. 1984/85:109 s. 60).

Det har framkommit att det finns olika uppfattningar bland myndigheterna om huruvida en muntlig bekräftelse enligt nuvarande ordning kan godtas som bevis om att delgivning har skett. Det är därför angeläget att frågan besvaras genom den nya lagen.

Bekräftelse genom egenhändigt undertecknande av mottagningsbevis har från bevissynpunkt vissa fördelar framför t.ex. telefonbekräftelse eller bekräftelse med e-post. En sådan fördel är att det är lättare att i efterhand få klarhet i om rätt person har undertecknat, t.ex. genom handstilsanalys, i samband med att ett lagakraftvunnet avgörande angrips med extraordinära rättsmedel.

Det finns också skäl som talar mot att kräva egenhändigt undertecknade mottagningsbevis. En sådan ordning skulle i många fall på ett onödigt sätt komplicera förfarandet både för avsändaren och den som söks för delgivning. Risken för att någon felaktigt ger sig ut för att vara den sökta och bekräftar mottagandet i dennes ställe torde heller inte vara så mycket större när det gäller andra bekräftelseformer än undertecknande av ett skriftligt mottagningsbevis. Till detta kommer att många myndigheter under lång tid har godtagit muntliga bekräftelser på mottagandet utan att det har framkommit att detta har inneburit något problem.

Sammantaget får övervägande skäl anses tala emot att i lagen uppställa formkrav när det gäller bekräftelser av mottagande av delgivning. Det bör i stället överlåtas åt berörda myndigheter att, inom ramen för principen om fri bevisprövning, avgöra om delgivning har skett.

Normalt måste handlingen vid vanlig delgivning ha tagits emot personligen av den sökta, för att delgivning ska ha skett. Det är naturligt att detta får utgöra utgångspunkten även i den nya lagen. Om handlingen skickas med en rekommenderad postförsändelse finns emellertid möjlighet för adressaten att kvittera aviseringen och därefter låta ett bud hämta försändelsen. Eftersom den sökta i förväg har gett en annan person i uppdrag att hämta försändelsen bör vanlig delgivning även omfatta den situationen. Delgivningstidpunkten bör liksom enligt nuvarande ordning vara när handlingen hämtas av budet (19 § första stycket i 1970 års delgivningslag).

7 Muntlig delgivning

7.1 Allmänt om delgivningssättet

Förslag: Delgivningssättet *muntlig delgivning* införs. Det innefattar delgivning genom att innehållet i en handling läses upp för den sökta.

Delgivningssättet ersätter de två nuvarande muntliga delgivningsformerna.

Skälen för förslaget

Bakgrund

I 1970 års delgivningslag finns två bestämmelser som medger att delgivning sker muntligen.

I 20 § anges att delgivning av ett föreläggande eller annat beslut som meddelas vid förhandling, förhör eller annat sammanträde anses ha skett med den som var närvarande när beslutet meddelades (mötesdelgivning). Om den som delgivningen avsett begär det, ska myndigheten skyndsamt tillhandahålla en utskrift av beslutet. Bestämmelsen har en undanskymd plats i lagen och finns inte med i uppräkningsdelen av delgivningssätt i 3 §. I förarbetena angavs att det var fråga om ”en bestämmelse som ger myndighet möjlighet att underlåta formlig delgivning” (prop. 1970:13 s. 152).

År 1985 infördes telefondelgivning som ny delgivningsform. Bestämmelsen fick sin nuvarande lydelse den 1 januari 1991. Med

telefondelgivning avses att en företrädare för myndigheten läser upp innehållet vid ett telefonsamtal med den sökta varefter handlingen sänds till honom eller henne med post. Telefondelgivning får endast användas när det är lämpligt och vid delgivning av handlingar som ”inte är omfattande eller annars av svårtillgängligt innehåll” (3 § tredje stycket). Som exempel på handlingar som får telefondelges nämns i förarbetena ett föreläggande till en part att komplettera sitt överklagande i hovrätten vid påföljd att överklagandet annars kan komma att avvisas (prop. 1990/91:11 s. 28).

Den sökta ska kunna tillgodogöra sig innehållet i den aktuella handlingen redan vid telefonsamtalet. Det kan alltså inte komma i fråga att myndigheten endast läser upp en del av handlingen och därefter hänvisar den sökta till att läsa resten själv när handlingen kommit fram med post. Vid telefondelgivning är det naturligtvis viktigt att den handläggande tjänstemannen redan i början av samtalet får klart för sig att han eller hon talar med rätt person. Om den sökta har ringt upp myndigheten eller det annars finns särskild anledning till det, bör tjänstemannen fråga efter personnummer eller annan uppgift som kan användas för en tillförlitlig identifiering. Dessutom bör personens adress kontrolleras (3 a § delgivningsförordningen). Om tjänstemannen får klart för sig att den sökta på grund av språksvårigheter, alkoholpåverkan eller annan orsak inte kan tillgodogöra sig innehållet i samtalet får telefondelgivning inte användas (prop. 1984/85:109 s. 65). En annan begränsning är att telefondelgivning inte får användas vid delgivning av stämningsansökningar eller andra handlingar genom vilka förfarandet vid myndigheten inleds.

Överväganden

Mötesdelgivning och telefondelgivning reglerar likartade situationer men bestämmelserna skiljer sig åt i flera avseenden. Vid telefondelgivning anses delgivning ha skett först när handlingen efter samtalet har skickats med post till den sökta, medan vid

mötesdelgivning delgivning anses ha skett genast. Dessutom är tillämpningsområdet för telefondelgivning begränsat, medan det i lagtexten inte finns några begränsningar alls beträffande vilka förelägganden och beslut som får delges genom mötesdelgivning. Rent principiellt är det emellertid fråga om likartade delgivningssätt.

Lagens uppdelning i olika former av muntlig delgivning kan ge upphov till tillämpningsproblem och gränsdragningsvårigheter. Det anses t.ex. vara oklart om man kan använda mötesdelgivning för att delge en kallelse till nästa förhandlingstillfälle om ett vittne inställer sig först efter det att rätten har beslutat att ställa in förhandlingen. När det gäller telefondelgivning kan den tekniska utvecklingen leda till oklarhet om telefondelgivning är tillämplig på exempelvis videosamtal och IP-telefoni. Dessutom kan man ifrågasätta varför det inte är möjligt att delge ett föreläggande muntligen när en part besöker myndigheten för att ställa frågor till handläggaren om ärendet.

Den största skillnaden mellan delgivningsformerna är att risken för felaktig identifiering är mindre vid ett sammanträde än vid ett telefonsamtal. Dessutom torde allmänt sett den som närvarar vid ett sammanträde ha större beredskap för att ta till sig innehållet i ett föreläggande eller en kallelse än den som utan förvarning blir uppringd av myndigheten. Dessa skillnader är dock inte större än att de i tillräcklig utsträckning bör kunna beaktas vid en allmän lämplighetsbedömning inom ramen för tillämpningen av ett och samma delgivningssätt.

Sammantaget talar därför övervägande skäl för att mötesdelgivning och telefondelgivning ersätts av ett nytt teknikneutralt delgivningssätt. Delgivningssättet bör benämnas muntlig delgivning.

Som framgår ovan krävs i fråga om telefondelgivning och mötesdelgivning att delgivning sker genom att hela innehållet i handlingen, meddelandet eller beslutet läses upp för den sökta. De skäl som ligger bakom denna ordning – i första hand risken för att den sökta inte ges förutsättningar att tillgodogöra sig innehållet i det som ska delges – gör sig gällande i samma grad i

fråga om den nya muntliga delgivningsform som nu föreslås. Det bör alltså inte införas någon möjlighet att endast läsa upp en del av innehållet och sedan hänvisa till att handlingen senare kommer att skickas med post. En sådan ordning skulle inte uppfylla de rättssäkerhetskrav som bör gälla vid delgivning.

Bestämmelsen bör därför utformas så att muntlig delgivning sker genom att innehållet i en handling läses upp för den sökta.

Som anføres i avsnitt 4.1 ska delgivningslagens bestämmelser om delgivning av handlingar tillämpas även vid delgivning av annat än handlingar. Det innebär att muntlig delgivning även kan tillämpas när en kallelse, ett föreläggande eller annat beslut som inte har getts skriftlig form ska delges.

7.2 Förutsättningar för att använda muntlig delgivning

Förslag: Muntlig delgivning ska endast få användas om det inte är olämpligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning eller omständigheterna i övrigt.

Muntlig delgivning ska inte få avse stämningsansökningar eller andra handlingar varigenom förfarandet inleds.

Skälen för förslaget: Det är rimligt att möjligheterna att använda den nya delgivningsformen begränsas på likartat sätt som enligt nuvarande ordning gäller i fråga om telefondelgivning. Det är en naturlig följd av att utgångspunkten för delgivningssättet är att den sökta ska kunna tillgodogöra sig hela innehållet redan när det läses upp. En ändamålsenlig avgränsning uppnås om muntlig delgivning får användas om det inte är olämpligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning eller omständigheterna i övrigt.

Liksom gäller för telefondelgivning enligt 1970 års delgivningslag bör muntlig delgivning inte få användas när stämningsansökningar eller andra handlingar varigenom förfarandet inleds ska delges.

7.3 Delgivningstidpunkten

Förslag: Muntlig delgivning har skett när innehållet lästs upp.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande ordning är delgivningstidpunkten olika vid mötesdelgivning och telefondegivning. Vid mötesdelgivning anses delgivning ha skett direkt när beslutet meddelas. När det är fråga om telefondegivning anses delgivning ha skett först när handlingen efter samtalet skickas med post. Det saknar därvid betydelse om handlingen kommer fram till den sökta. Delgivning anses alltså ha skett även om handlingen kommer i retur till myndigheten.

Ovan föreslås att delgivningssättet muntlig delgivning endast ska få tillämpas om det inte är olämpligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning eller omständigheterna i övrigt. Utgångspunkten är, som tidigare nämns, att den sökta kan tillgodogöra sig innehållet i dess helhet redan när det läses upp. Med en sådan utgångspunkt är det naturligt att delgivning anses ha skett redan vid den tidpunkt då innehållet läses upp och alltså inte, såsom är fallet vid telefondegivning, när handlingen skickas med post. En fördel med en sådan ordning är också att den sökta aldrig behöver sväva i ovisshet om vid vilken tidpunkt som han eller hon anses delgiven.

Bestämmelsen i den nya lagen bör således ges den innebörden att delgivning har skett när innehållet lästs upp. Delgivningstidpunkten bör vara densamma vid all muntlig delgivning och inte påverkas av om den sökta har begärt att få meddelandet skickat till sig (se närmare avsnitt 7.4).

7.4 Sändande av handlingen efter delgivningen

Förslag: Myndigheten ska så snart det kan ske, dock senast inom en vecka från delgivningstillfället, lämna eller sända handlingen till den sökta med post eller på annat sätt som har överenskommits vid den muntliga delgivningen. Har delgivning skett vid förhör, förhandling eller annat sammanträde behöver myndigheten dock endast lämna eller sända handlingen om den sökta har begärt det.

Skälen för förslaget: Knyts delgivningstidpunkten till den tidpunkt då innehållet har lästs upp kan ifrågasättas om myndigheten bör vara skyldig att därefter skicka någon handling till den sökta. Utgångspunkten är ju att hela innehållet läses upp under sådana omständigheter att den sökta kan tillgodogöra sig detta.

Även med den nya ordning som föreslås får emellertid översändandet av handlingen anses ha ett värde. Översändandet får anses fylla en funktion som påminnelse för den sökta om vad delgivningen avsåg. Dessutom minimeras risken för att den sökta missuppfattar eller glömmer innebörden av delgivningen. Huvudregeln bör därför även fortsättningsvis vara att handlingen ska sändas eller lämnas till den sökta inom viss tid efter den muntliga delgivningen.

Eftersom delgivning redan anses ha skett innan handlingen skickas är det angeläget att expediering sker så snart som möjligt. Om delgivningen avser en handling, bör den kunna skickas samma eller närmast följande arbetsdag. Om ett föreläggande eller ett annat beslut meddelas vid en förhandling, bör dock expediering normalt kunna anstå till dess protokollet färdigställts. Bestämmelsen bör därför utformas så att handlingen eller meddelandet skickas senast inom en vecka från delgivningen.

En situation där muntlig delgivning per telefon kan vara lämplig är när den sökta inte kan få del av delgivningsförsändelser som skickats med post men däremot kan nås på sin mobiltelefon. I en sådan situation skulle ett krav på att handlingen måste sändas med post inte fylla någon praktisk funktion. En

mer flexibel ordning vore om myndigheten gavs möjlighet att – efter överenskommelse med den sökta – i stället skicka handlingen på annat sätt, t.ex. med telefax eller e-post. Mot en sådan reglering skulle visserligen kunna invändas att det finns en risk för missförstånd om vad som har överenskommits. Den risken torde emellertid vara liten. Dessutom finns en motsvarande risk redan enligt nuvarande reglering eftersom den sökta kan ange att handlingen ska skickas till en annan postadress än den som tidigare använts vid delgivning. Under alla förhållanden kan det inte anses orimligt att lägga ett ansvar på den enskilde att kontakta myndigheten, om han eller hon inte får del av handlingen efter samtalet. Det bör således vara möjligt för myndigheten och den sökta att i samförstånd välja det kommunikationssätt som passar bäst i det enskilda fallet. Bestämmelsen bör alltså utformas så att handlingen ska skickas med post, om inte annat överenskommits vid delgivningen.

8 Förenklad delgivning

8.1 Allmänt om delgivningssättet

Förslag: Förenklad delgivning införs som ett särskilt delgivningssätt. Det innefattar delgivning genom att en handling sänds med post till den sökta och att därefter ett meddelande skickas om att handlingen sänts. Delgivningssättet ska vara förbehållet myndigheter.

Skälen för förslaget: En klar nackdel från effektivitetssynpunkt med att kräva ett positivt bevis på att den som söks för delgivning har mottagit handlingen är att det är enkelt för den enskilde att fördröja förfarandet genom att underlåta att bekräfta mottagandet. Det kan också vara så att adressaten glömmer bort att bekräfta mottagandet. Förenklad delgivning, som regleras i 3 a § i 1970 års delgivningslag men som i lagen inte utgör något särskilt delgivningssätt, bygger på tanken att det är rimligt att kräva att den som vet om att ett visst ärende som rör honom eller henne pågår vid en myndighet med viss regelbundenhet bevakar sin post. Förenklad delgivning innebär i praktiken att myndigheten sänder handlingen med post till den sökta under dennes senast kända adress och minst en dag senare skickar ett meddelande om att handlingen har sänts. Myndigheten förutsetts dokumentera att meddelandet har skickats, t.ex. genom en anteckning i akten.

Förenklad delgivning har inneburit viktiga effektiviseringsvinster i myndigheternas handläggning utan att det ställts orimliga krav på enskilda att bevaka sin post. Förenklad delgivning bör

därför vara ett av delgivningssätten i den nya lagen. Rättssäkerhetshänsyn förutsätter att delgivningssättet används under kontrollerade former och att det finns möjlighet att i efterhand verifiera hur och när handlingar och meddelanden har skickats. Delgivningssättet bör därför även fortsättningsvis vara förbehållet myndigheter.

8.2 Förutsättningar för att använda förenklad delgivning

Förslag: Förenklad delgivning ska endast kunna användas för att delge handlingar med den som är part eller har liknande ställning i målet eller ärendet och ska endast få användas mot den som dessförinnan har upplysts om att delgivningssättet kan komma att användas. Vidare ska det krävas att det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna att delgivningssättet används.

Skälen för förslaget: Förenklad delgivning får enligt nuvarande ordning endast användas i förhållande till den som är part eller som har liknande ställning i målet eller ärendet och under förutsättning att denne har upplysts om att delgivningssättet kan komma att användas. Uttrycket ”liknande ställning” tar sikte på mål och ärenden där inte någon part utan myndigheten själv har tagit initiativet till ärendet, t.ex. vid återkallelse av ett tidigare beviljat tillstånd. Motsatsvis följer att förenklad delgivning inte får användas exempelvis när en domstol delger ett vittne en kallelse till en förhandling.

Det skulle innebära fördelar från effektivitetssynpunkt om en domstol i vissa situationer skulle kunna delge kallelser till huvudförhandling med förenklad delgivning även i förhållande till vittnen, t.ex. om en förhandling ska ställas in och sättas ut vid ett senare tillfälle. Det skulle emellertid föra för långt att begära att andra än dem som har ett eget intresse av saken fortlöpande ska följa handläggningen av målet eller ärendet och bevaka sin post. Dessutom kan i det angivna exemplet ofta muntlig delgivning

användas på ett enkelt och smidigt sätt. Förenklad delgivning bör därför även i den nya lagen endast få användas i förhållande till den som är part eller har liknande ställning.

Eftersom myndigheten vid förenklad delgivning inte får någon bekräftelse på att handlingen verkligen har mottagits bör myndigheten försäkra sig om att delgivningssättet endast används i förhållande till personer som är medvetna om att så kan komma att ske. Liksom hittills bör därför förenklad delgivning endast få användas om den sökta har upplysts om att delgivningssättet kan komma att användas i målet eller ärendet.

Enligt nuvarande ordning får förenklad delgivning inte användas om det är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. I förarbetena nämns att förenklad delgivning inte bör användas ”under tid för vanlig sommarsemester och längre helger” (prop. 1990/91:11 s. 49).

Sedan förenklad delgivning infördes har det blivit svårare att ange vad som avses med ”vanlig sommarsemester”. Bedömningen måste alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, varvid det även finns anledning att beakta på vilket sätt handlingarna och kontrollmeddelandet skickas (se närmare avsnitt 8.4). Myndigheterna bör naturligtvis inte heller fortsättningsvis använda förenklad delgivning om parten särskilt har anmält att han eller hon kommer att vara bortrest under viss tid – oavsett när på året det är fråga om – under förutsättning att uppgiften kan bedömas som trovärdig och inte som ett försök att undandra sig delgivning.

Försiktighet bör vidare, liksom enligt nuvarande ordning, iakttas med att använda förenklad delgivning gentemot personer som på goda grunder kan antas ha särskilt svårt att förstå vad som krävs av dem och att tillvarata sina intressen, t.ex. personer som är mycket unga, mycket gamla eller har psykiska handikapp (a. prop. s. 49).

En annan situation när det kan vara olämpligt att använda förenklad delgivning är den när den som söks för delgivning har adress utomlands. Vid prövningen av om förenklad delgivning kan användas utomlands måste, liksom hittills, särskilt beaktas

dels den främmande statens inställning till att andra stater delger personer som befinner sig på dess territorium med post, dels om postgången i landet kan antas ske tillräckligt snabbt och tillförlitligt (jfr NJA 2006 s. 588 där förenklad delgivning ansågs kunna användas mot en part som hade hemvist i Danmark).

Om ärendets handläggningstid blir mycket lång, har det ansetts att de krav som ställs på den enskilde att bevaka sin post framstår som alltför hårda. I förarbetena anfördes att det någonstans borde gå en tidsgräns, men att det skulle överlåtas åt myndigheterna att pröva frågan inom ramen för den allmänna lämplighetsprövningen (a. prop. s. 20). Det är svårt att ge några generella riktlinjer för under hur lång tid förenklad delgivning bör få användas. Vid bedömningen bör emellertid särskild vikt fästas vid hur lång tid som har gått sedan myndigheten senast kommunicerade med den sökta. I mål och ärenden där det inte förekommit några längre väntetider hos myndigheten bör förenklad delgivning normalt kunna användas under hela handläggningstiden fram till avgörandet.

Det anförda leder sammantaget till att förenklad delgivning även fortsättningsvis endast bör få användas om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

8.3 Närmare om upplysningen om förenklad delgivning

Förslag: Huvudregeln ska vara att upplysningen om att förenklad delgivning kan komma att användas ska delges. Vid sådan delgivning ska inte kungörelsedelgivning eller s.k. surrogatdelgivning få användas. Upplysningen ska, liksom hittills, kunna lämnas utan delgivning, om parten har gett in en handling och upplysningen lämnas i nära anslutning till att handlingen har kommit in till myndigheten. Upplysningen ska normalt lämnas i varje mål och i varje instans.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande ordning ska normalt en upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas delges. Som framgår av avsnitt 8.2 föreslås att denna ordning ska gälla även enligt den nya lagen.

De delgivningssätt som bör kunna användas är de där myndigheten med hög grad av säkerhet kan säga att den sökta har haft möjlighet att ta del av upplysningens innehåll och det står klart för den sökta till vilken adress delgivningsförsändelserna kommer att skickas. Detta krav innebär att upplysningen inte ska kunna delges genom kungörelsedelgivning (se närmare avsnitt 11) eller s.k. surrogatdelgivning (se närmare avsnitt 10.7–10.10).

Enligt nuvarande ordning behöver upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas inte delges, om parten har gett in en handling till myndigheten och upplysningen lämnas i nära anslutning till att handlingen har kommit in till myndigheten (3 a § andra stycket andra meningen i 1970 års delgivningslag). Bestämmelsen tillämpas vanligen på så sätt att information om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet skickas till parterna med vändande post i samband med att de första gången ger in en handling till myndigheten. För delgivningssättets effektivitet är det angeläget att så även får ske enligt den nya lagen.

Utgångspunkten för bedömningen om upplysningen behöver delges är i 1970 års lag inte när parten har gett in handlingen, utan när den har kommit in till myndigheten. Regeln kan därför få olika innebörd beroende på om upplysningen lämnas i ett pågående ärende eller i anslutning till att parten ger in ett överklagande. Bestämmelsen har fått denna utformning för att en överinstans ska kunna lämna upplysningen formlöst i samband med att underinstansen har lämnat över målet, dvs. när underinstansens akt jämte överklagandet har kommit in till överinstansen (prop. 1990/91:11 s. 48). Det är angeläget att en part som har förlorat ett mål eller ärende inte kan fördröja att avgörandet vinner laga kraft genom att överklaga och sedan hålla sig undan delgivning. De skäl som sålunda bär upp den

nuvarande bestämmelsen får alltså anses bärande. En motsvarande bestämmelse bör således tas in i den nya lagen. Frågan kommer att behandlas närmare i avsnitt 8.8.

Som skäl för regeln att upplysning om förenklad delgivning måste lämnas i varje mål/ärende och i varje instans har anförts att det kan vara svårt att i en information i första instans precisera vid vilken myndighet saken kan komma att handläggas i senare skeden och i så fall under vilka omständigheter. Det skulle också kunna uppkomma tveksamhet om sakens identitet i olika skeden, alltså om vad som egentligen är samma mål eller ärende. Vidare har anförts att det kan gå lång tid, ibland mycket lång tid, från det att informationen har lämnats i första instans till det att målet eller ärendet kommer upp i andra instans och eventuellt också i tredje instans. Det har därför inte ansetts att man bör begära av en part att han eller hon under mycket lång tid ska hålla informationen om förenklad delgivning i minnet och stå till förfogande för delgivning på det sätt som är tänkt vid denna delgivningsform (prop. 1990/91:11 s. 22 f.). Dessa skäl får åtminstone delvis fortfarande anses bärande. Även fortsättningsvis bör utgångspunkten i delgivningslagen vara att upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas ska lämnas i varje mål och i varje instans. Frågan om undantag från denna princip behandlas i avsnitt 8.7–8.8.

8.4 Närmare om kontrollmeddelandet

Förslag: Kontrollmeddelandet ska alltid sändas närmast följande arbetsdag efter det att handlingen har sänts.

Skälen för förslaget: I samband med att förenklad delgivning infördes diskuterades frågan om det skulle införas ett krav på dubbla försändelser – delgivningshandling och ett meddelande om att handlingen har sänts (ett s.k. kontrollmeddelande) – eller om det var tillräckligt med ett brev för varje delgivningsfall. Övervägande skäl ansågs tala för det första alternativet. Syftet

med kontrollmeddelandet är att den sökta ska få tillfälle att slå larm om den delgivningsförsändelse som meddelandet hänvisar till inte har nått honom eller henne. I förarbetena framfördes att risken för fel i postens hantering blir i det närmaste obefintlig genom användande av dubbla försändelser. Som ytterligare skäl för kravet på dubbla försändelser anfördes att det innebar att även olyckor efter det att brevet kan sägas ha kommit fram till adressaten förebyggs. Som exempel nämndes situationerna att försändelsen tillgrips ur brevlådan eller att någon medlem av samma hushåll slarvar bort den. Dessutom ansågs kontrollmeddelandet fungera som en påminnelse och som kompletterande information om delgivningen (prop. 1990/91:11 s. 23 f.).

För att fylla sin funktion fullt ut får kontrollmeddelandet inte skickas samma dag som handlingen. Om så sker anses delgivning inte ha skett (se t.ex. Högsta domstolens beslut den 3 december 2007 i mål nr Ö 1757-07). I den nuvarande bestämmelsen anges att kontrollmeddelandet ska skickas minst en dag efter det att handlingen skickats. I förarbetena sägs dock att syftet med kontrollmeddelandet motverkas om man dröjer för länge med att skicka detta och att riktmärket därför bör vara att meddelandet skickas påföljande arbetsdag eller, om så undantagsvis inte kan ske, en eller ett par dagar därefter (a. prop. s. 48). Lagtextens ordalydelse hindrar emellertid inte att kontrollmeddelandet skickas långt efter att handlingen skickats. Även om detta normalt inte torde förekomma finns det anledning att förtydliga lagtexten. Det bör därför framgå att kontrollmeddelandet alltid ska skickas närmast följande arbetsdag. Uttrycket "närmast följande arbetsdag" finns redan i rättegångsbalken (33 kap. 3 §), förvaltningslagen (10 § andra stycket) och lagen (1996:242) om domstolsärenden (44 § andra stycket) och torde inte medföra några tillämpningssvårigheter (jfr lagen [1930:173] om beräkning av lagstadgad tid och lagen [1989:253] om allmänna helgdagar).

8.5 Hur ska handlingen och kontrollmeddelandet sändas?

Förslag: Handlingen och kontrollmeddelandet ska sändas med post till den söktes senast kända adress, om inte annat har överenskommits.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande ordning måste handlingen och kontrollmeddelandet sändas med post. När delgivningsformen infördes 1991 fanns det anledning för de allra flesta att regelbundet bevaka sin post för att få del av räkningar och andra postförsändelser. Numera finns det genom ökad användning av banktjänster på Internet, autogiro och elektroniska fakturor inte alltid samma behov att bevaka sin post. Det torde också ha blivit vanligare att personer under längre perioder vistas på en annan ort än folkbokföringsorten, till exempel i samband med arbete på annan ort.

Med den utveckling som har skett sedan förenklad delgivning infördes framstår kravet på att handlingen och kontrollmeddelandet måste skickas med post som omodernt och oflexibelt. För en del parter, t.ex. sådana som ofta befinner sig på resa eller byter boende, skulle det vara enklare att bevaka handlingar som skickas med e-post. Tillförlitligheten med förenklad delgivning skulle dessutom allmänt sett öka ytterligare om kontrollmeddelandet sändes på annat sätt än handlingen, t.ex. om handlingen sänds med post till den sökta och kontrollmeddelandet som ett textmeddelande (SMS) till den söktes mobiltelefon.

En nackdel med en ordning som innebär att kontrollmeddelandet skickas på annat sätt än delgivningsförsändelsen är att risken för att handlingarna skickas på fel sätt eller till fel adress ökar. Denna risk torde dock vara liten och inte väga upp fördelarna med en ökad flexibilitet i detta avseende. För att det inte ska kunna uppstå en situation där myndigheten inte kan skicka handlingen med förenklad delgivning bör bestämmelsen, liksom vid muntlig delgivning (se närmare avsnitt 7.4), utformas så att handlingen och kontrollmeddelandet ska sändas med post

om inte annat har överenskommits mellan myndigheten och parten. Parten bör alltså inte ges en ovillkorlig rätt att bestämma på vilket sätt handlingen ska skickas, utan rätten bör begränsas av de sätt som myndigheten har praktiska förutsättningar att tillhandahålla. En sådan ordning har dessutom den fördelen att myndigheterna kan erbjuda olika alternativ allteftersom de har tillgång till nödvändiga tekniska och administrativa förutsättningar.

8.6 Delgivningstidpunkten

Förslag: Förenklad delgivning ska anses ha skett två veckor efter det att handlingen skickades, om det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen kommit fram före tvåveckorsfristens utgång. Om handlingarna inte kommit fram till den sökta på det sätt som anvisats, får handlingen i stället sändas med post till folkbokföringsadressen.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande ordning anses förenklad delgivning ha skett två veckor efter det att kontrollmeddelandet skickades, om det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen kommit fram till den söktes senast kända adress inom två veckor från det att meddelandet skickades (19 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag). Det krävs alltså inte att den sökta faktiskt ska ha fått del av handlingen. Den sökta får därmed själv stå risken för att handlingen skulle komma bort efter det att den kommit fram till den söktes adress (prop. 1990/91:11 s. 26).

Enligt 33 kap. 1 § sista stycket rättegångsbalken och 3 § sista stycket förvaltningsprocesslagen är en part skyldig att utan dröjsmål anmäla adressändring. I 25 § folkbokföringslagen (1991:481) finns dessutom en skyldighet att inom en vecka anmäla flyttning till Skatteverket, Försäkringskassan eller Posten AB. Anmälningsskyldigheten i folkbokföringslagen är straff-

sanktionerad (43 §). Dessutom har den enskilde möjlighet att begära eftersändning eller på annat sätt säkerställa att han eller hon kan nås av sin post.

Det är bl.a. mot den bakgrunden som det i förarbetena ansågs rimligt att den sökta själv får stå risken vid förenklad delgivning vid underlåtenhet att meddela rätt adress till myndigheten. I lagstiftningsärendet ansågs vidare myndigheten få en god garanti för att även en från början feladresserad försändelse kan nå den sökta genom postens rutin att till avsändaren återställa försändelser där adressen inte är riktigt angiven, t.ex. med påteckningen "Adressaten okänd på angiven adress". Det konstaterades därvid att den sökta självfallet inte skulle anses delgiven i en sådan situation och att man därigenom undvek rättsförluster för den enskilde, om myndigheten av någon anledning skulle ha angett fel adress på försändelsen (a. prop. s. 18).

De nämnda förarbetsuttalandena har på en del håll tolkats som att delgivning ska anses ha skett om myndigheten har skickat försändelsen till den adress som en part har uppgett även om försändelsen återställs av postbefordringsföretaget till myndigheten med exempelvis meddelandet "Adressaten har flyttat utan att begära eftersändning". Från andra håll har emellertid ifrågasatts om en sådan tolkning är förenlig med lagtextens krav att det inte får framstå som osannolikt att handlingen före tvåveckorsfristens utgång har *kommit fram* till den söktes senast kända adress.

Det är ett problem om enskilda, som är medvetna om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet, kan undandra sig delgivning genom att flytta utan att meddela adressändring till myndigheten. Det är rimligt att ställa krav på att den som upplysts om att förenklad delgivning kan komma att användas också är skyldig att anmäla ändrad adress till myndigheten. Underlåtenhet att anmäla adressändring ska inte kunna leda till att delgivningen försenas. Det skulle emellertid föra för långt att anse att delgivning har skett även i de fall där försändelsen bevisligen inte har kommit fram till den söktes adress då den sökta inte ens har haft en teoretisk möjlighet att ta

del av handlingens innehåll. I vissa fall kan det också vara ursäktligt att den enskilde har glömt eller missuppfattat informationen om delgivningsformen och därför felaktigt tror att ändrad folkbokföringsadress automatiskt kommer till myndighetens kännedom. För det fall delgivningsförsändelsen kommer i retur när den skickats till den adress som den sökta har uppgett och det uppmärksammas att den sökta har en annan folkbokföringsadress, så skickar en del myndigheter handlingen med förenklad delgivning till folkbokföringsadressen. En sådan ordning framstår som ändamålsenlig och rimlig. För att undanröja eventuella oklarheter kring lagligheten i ett sådant tillvägagångssätt bör det i den nya lagen uttryckligen framgå av lagtexten att handlingen får skickas till den söktes folkbokföringsadress, om delgivningsförsändelsen inte har kommit fram när den skickats på det sätt som den sökta har anvisat. I avsnitt 11.2.5 föreslås vidare att myndigheten ska kunna använda kungörelsedelgivning om inte heller folkbokföringsadressen kan användas vid förenklad delgivning.

Enligt nuvarande ordning anses delgivning vid förenklad delgivning ha skett efter två veckor, räknat från den dag då kontrollmeddelandet skickas. Frågan om när den sökta ska anses delgiven hänger samman med hur lång tid som den sökta ska kunna ha möjlighet att lämna sin post obebakad. I ett tidigare lagstiftningsärende har det ansetts att en frist om en vecka är alltför kort tid och att det knappast är av värde att förkorta tiden till någonting mittemellan en och två veckor (prop. 1994/95:188 s. 19). Genom att förkorta tidsfristen skulle handläggningstakten hos myndigheterna kunna öka och förenklad delgivning skulle dessutom bli användbart i fler delgivningssituationer. Det finns därför fördelar med att korta tidsfristen om det kan ske med bibehållande av tillräckliga rättssäkerhetskrav.

Om handlingen eller kontrollmeddelandet skickas med e-post eller SMS, kommer det att bli lättare för den enskilde att bevaka delgivningar. De närmaste åren kan det också förväntas bli vanligare att enskilda ges möjlighet att följa handläggningen av sitt ärende genom att ta del av diariet på myndighetens webb-

plats. Det kan dock förväntas att handlingar och kontrollmeddelanden även den närmaste framtiden vanligtvis kommer att skickas med brev. En markant förkortning av den tidsfrist då den sökta anses delgiven vid förenklad delgivning bör därför anstå till dess elektronisk kommunikation används i större utsträckning mellan myndigheter och parter. I nuläget framstår en frist på två veckor alltså som väl avvägd.

Tidsfristen bör dock, till skillnad från nuvarande ordning, beräknas från den dag då delgivningshandlingen skickas. Som framgår av avsnitt 8.4 föreslås att kontrollmeddelandet fortsättningsvis alltid ska skickas närmast följande arbetsdag. Delgivning bör därför anses ha skett när två veckor dagar har förflutit från det att handlingen skickades under förutsättning att det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen kommit fram före fristens utgång. I praktiken innebär detta alltså att den tidpunkt då delgivning anses ha skett tidigareläggs någon dag i förhållande till den nuvarande ordningen.

8.7 Delgivning av stämningsansökningar och andra handlingar genom vilka förfarandet inleds

8.7.1 Huvudregeln

Förslag: Huvudregeln ska även fortsättningsvis vara att förenklad delgivning inte får avse stämningsansökningar eller andra handlingar genom vilka förfarandet vid myndigheten inleds.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande ordning är huvudregeln att förenklad delgivning inte får avse stämningsansökningar eller andra handlingar genom vilka förfarandet vid myndigheten inleds (3 a § tredje stycket i 1970 års delgivningslag). Skälet för undantaget är att särskilt starka krav bör ställas vid delgivning av handlingar som typiskt sett har mycket stor betydelse för mottagaren, vilket är fallet beträffande handlingar av detta slag. Det finns inte anledning att nu se principiellt annorlunda på den frågan än när de nuvarande bestämmelserna tillkom. Huvud-

regeln bör därför även fortsättningsvis vara att sådana handlingar inte får delges genom förenklad delgivning. I vissa situationer finns det dock anledning att tillåta undantag från huvudregeln. Dessa undantag behandlas i avsnitten 8.7.2 och 8.7.3.

8.7.2 Mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning

Förslag: Förenklad delgivning ska få användas i förhållande till svaranden i mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning som överlämnats till tingsrätt, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd efter bestridande eller ansökan om återvinning. En bestämmelse om detta ska tas in i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning.

Skälen för förslaget: Mål om betalningsföreläggande och vanlig handräckning handläggs hos Kronofogdemyndigheten enligt lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning. Myndigheten delger svaranden ett föreläggande att yttra sig över ansökan. Till föreläggandet fogas normalt information om att förenklad delgivning fortsättningsvis kommer att användas i målet. Om svaranden bestrider ansökningen i rätt tid, ska sökanden genast underrättas om det. Sökanden kan vidhålla sitt yrkande och begära att målet överlämnas till tingsrätt (33 §). Om svaranden däremot inte bestrider ansökningen i rätt tid, ska Kronofogdemyndigheten snarast meddela utslag i enlighet med ansökningen. Om svaranden har bestritt endast en del av ansökningen, ska utslag meddelas i enlighet med den obestridda delen av ansökningen (42 §). Är svaranden missnöjd med ett utslag får denne ansöka om återvinning. Ansökan om återvinning ska ha kommit in till Kronofogdemyndigheten inom en månad från dagen för utslaget. Om återvinning har sökts i rätt tid, ska Kronofogdemyndigheten överlämna målet till tingsrätt för fortsatt handläggning. Av 2 och 3 §§ lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd, följer att Kronofogde-

myndigheten beträffande vissa arbetstvister och fordringar på avgift till huvudmannen för en allmän vatten- och avloppsanläggning ska överlämna målet till Arbetsdomstolen respektive Statens va-nämnd i stället för till tingsrätt.

Sedan den 1 juli 1995 gäller ett undantag från huvudregeln att förenklad delgivning inte får avse handlingar genom vilka förfarandet inleds. Enligt undantaget får svaranden i ett mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning som efter bestridande överlämnats till tingsrätt, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd delges sökandens begäran om överlämnande och andra handlingar i målet genom förenklad delgivning om svaranden under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet hos tingsrätten, Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd. Ingenting har framkommit som tyder på annat än att bestämmelsen fungerar väl i praktiken. Ett motsvarande undantag bör därför göras i den nya lagen.

Om Kronofogdemyndigheten däremot har meddelat utslag och svaranden ansökt om återvinning, gäller enligt nuvarande ordning inte den information om förenklad delgivning som har lämnats av Kronofogdemyndigheten vid tingsrätten. Tingsrätten måste därför upplysa svaranden om att förenklad delgivning kommer att användas vid tingsrätten. Om upplysningen skickas till svaranden i omedelbar anslutning till att målet kommit in till tingsrätten, behöver den dock inte delges utan kan skickas med s.k. lösbrev till svaranden.

Det kan ifrågasättas varför förenklad delgivning inte lika gärna ska kunna tillämpas direkt i återvinningsfallen som i överlämnandefallen. Några olägenheter från rättssäkerhetssynpunkt finns knappast. Eftersom det är svarandens ansökan om återvinning som har föranlett att ärendet tas upp vid tingsrätten har svaranden tvärtom större beredskap för att delgivningsformen kan komma att användas än i överlämnandefallen.

En fördel med att låta upplysningen om förenklad delgivning gälla även i förhållande till en återvinnings sökande vore – utöver det förhållandet att tingsrätten (eller, i ett fåtal fall, Arbetsdom-

stolen eller Statens va-nämnd) slipper sända upplysningen – att återvinningssökandens skyldighet att anmäla ändrad adress skärps. I dessa mål torde det dessutom vara förhållandevis vanligt att återvinningssökanden har ett intresse av att skjuta upp det slutliga avgörandet, t.ex. genom att undandra sig delgivning.

Sammantaget får övervägande skäl anses tala för att förenklad delgivning ska kunna tillämpas direkt av tingsrätt, Arbetsdomstolen och Statens va-nämnd även i förhållande till den part som har ansökt om återvinning av ett utslag från Kronofogdemyndigheten i mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning under förutsättning att parten tidigare har informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet.

Delgivningslagen bör så långt som möjligt endast innehålla generella bestämmelser om delgivning. Undantagsbestämmelserna bör därför föras in i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning respektive lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd.

8.7.3 Stämningsansökningar i brottmål

Förslag: Förenklad delgivning ska kunna användas i förhållande till den tilltalade vid delgivning av stämningsansökningar och andra handlingar i ett brottmål under förutsättning att han eller hon vid ett personligt sammanträffande med polisman, åklagare, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas i brottmålet vid tingsrätten.

En förutsättning för att delgivning av stämningsansökan i brottmål ska anses ha skett genom förenklad delgivning ska vara att inte längre tid än sex veckor har förflutit från det att den tilltalade delgavs upplysningen till dess att tingsrätten skickar handlingarna.

Skälen för förslaget

Bakgrund

År 2001 infördes ett undantag från huvudregeln att stämningsansökningar inte får delges genom förenklad delgivning. Det är utformat på så sätt att en tilltalad i ett brottmål får delges stämningsansökan och andra handlingar i målet genom förenklad delgivning om han eller hon i samband med föreläggande av ordningsbot eller utredning av ett brott som enligt 48 kap. 13 § rättegångsbalken får beivras genom ett sådant föreläggande, har delgetts upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas i brottmålet (3 b § andra stycket i 1970 års delgivningslag).

Under tidsperioden den 1 juli 2004 – 30 juni 2008 gällde dessutom lagen (2004:505) om försöksverksamhet med snabbare handläggning av brottmål. Lagen var inte begränsad till vissa brottstyper. Försöksverksamheten (Snabbspåret) innebar, såvitt gäller undantag från gällande delgivningsbestämmelser, att den tilltalade fick delges stämningsansökan och andra handlingar i ett brottmål genom förenklad delgivning, om han eller hon vid en polismyndighet eller Åklagarmyndigheten hade delgetts upplysning om att sådan delgivning kunde komma att användas i brottmålet. För att förenklad delgivning skulle få användas krävdes dessutom att vid tidpunkten för delgivningen av stämningsansökningen inte längre tid än fem veckor hade förflutit från det att anmälan om brottet upprättades. Eftersom delgivning vid förenklad delgivning anses ha skett när två veckor förflutit från det att kontrollmeddelandet sändes med post, var alltså tingsrätten i praktiken tvungen att sända stämningen till den tilltalade inom tjugo dagar från det att brottsanmälan hade upprättats.

Den tidsbegränsade lagen skulle från början ha gällt till och med den 30 juni 2006. Brottsförebyggande rådet (BRÅ) fick i juni 2004 i uppdrag att utvärdera försöksverksamheten. BRÅ presenterade i maj 2005 delrapporten *Snabbspåret – En utvärdering av försöksverksamheten med snabbare handläggning av*

brottmål. Enligt BRÅ visade den dittills genomförda uppföljningen att förhållandevis få ärenden hade handlagts i försöksverksamheten. Regeringen ansåg att det var av stor vikt att de berörda myndigheterna inom ramen för en förlängd försöksverksamhet gavs möjlighet att ”med kraft kunna vidareutveckla och ytterligare effektivisera såväl arbetsformer som arbetsmetoder för mängdbrottsbekämpningen” (prop. 2005/06:119 s. 8). Lagens giltighetstid förlängdes därför med två år till den 30 juni 2008. Försöksverksamheten ägde från början endast rum vid Stockholms tingsrätt. Under tidsperioden 15 mars 2007 – 30 juni 2008 bedrevs försöksverksamheten även vid Uppsala tingsrätt och Helsingborgs tingsrätt.

Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Domstolsverket, Kriminalvården och Rättsmedicinalverket fick den 8 februari 2007 i uppdrag att utvärdera försöksverksamheten. Uppdraget redovisades i en rapport som överlämnades till Justitiedepartementet den 15 oktober 2008 (dnr Ju 2008/8451/Å, Snabbspårsrapporten). I rapporten konstaterades att det förenklade delgivningsförfarandet hade lett till effektivitetsvinster utan att detta hade gått ut över rättssäkerheten. Vidare gjordes bedömningen att den tidsfrist som förenklad delgivning fick användas borde förlängas från fem till åtta veckor från det att anmälan om brottet upprättades och att även en sådan tillämpning av förenklad delgivning skulle vara rättssäkert (Snabbspårsrapporten s. 93).

Överväganden

Försöksverksamheten med Snabbspåret tog sikte på att uppnå ett snabbare flöde i hela rättskedjan från det att brottsanmälan upprättas till det att tingsrätten utfärdar stämning i målet. Det var därför som tidsfristen för att få använda förenklad delgivning i försöksverksamheten räknades från tidpunkten för upprättandet av anmälan. I denna promemoria är dock den principiella frågan under vilka förutsättningar som förenklad delgivning bör kunna godtas för delgivning av stämningsansökningar i brottmål.

Den frågan är inte helt avhängig utfallet från försöksverksamheten, även om utvärderingarna av Snabbspåret naturligtvis bör beaktas.

Vid BRÅ:s utvärdering av Snabbspårets första två år har det inte framkommit att användningen av förenklad delgivning har lett till några rättsförluster. I Snabbspårsrapporten har dessutom bedömningen gjorts att förenklad delgivning har varit en rätts-säker metod för delgivning av stämningsansökningar i brottmål. Såvitt känt finns det inte heller några negativa erfarenheter av användningen av förenklad delgivning i de fall som regleras i 3 b § andra stycket i 1970 års delgivningslag.

Därtill kommer att förenklad delgivning alltsedan delgivningsformen infördes med gott resultat har kunnat användas vid delgivning av kallelse till huvudförhandling i brottmål, utan att några brister från rättssäkerhetssynpunkt har framkommit. Den praktiska skillnaden mellan att delge en stämningsansökan med vitt kort (s.k. bevisstämning) tillsammans med upplysning om förenklad delgivning och använda förenklad delgivning när kallelsen till huvudförhandlingen sänds jämfört med att använda förenklad delgivning för stämning och kallelse är inte särskilt stor. Från principiell synpunkt är det visserligen en skillnad eftersom det inte i samma utsträckning har ansetts åligga en för brott misstänkt person att hålla sig underrättad i åtalsfrågan. Under förutsättning att det endast är fråga om en kortare tid framstår det dock som ett rimligt krav att en misstänkt kan förutsättas ta tillvara sina intressen genom att bevaka sin post. Bestämmelser av det slag som har gällt inom ramen för försöksverksamheten med Snabbspåret bör således införas.

Såsom anförts i Snabbspårsrapporten framstår det som rimligt att ställa krav på att den misstänkte bevakar om åtal väcks under något längre tid än vad som gällt under försöksverksamheten med Snabbspåret. Tidsperioden bör räknas från det att den misstänkte har delgetts upplysningen om att förenklad delgivning kan komma att användas till dess att tingsrätten utfärdat stämning och expedierat stämningsansökningen till honom eller henne. Förenklad delgivning bör därför kunna användas för del-

givning av stämningsansökningar i brottmål om inte längre tid än sex veckor förflutit från det att den tilltalade delgavs upplysning om att delgivningsformen kan komma att användas.

För att det inte ska finnas någon risk att den misstänkte missuppfattar vad förenklad delgivning innebär bör upplysningen delges vid ett personligt sammanträffande med en sådan person som har behörighet att utfärda strafföreläggande eller ordningsbot, dvs. åklagare, polisman, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen. Den misstänkte ska vid delgivningen även få uppgift om till vilken polismyndighet eller åklagarkammare som han eller hon kan vända sig för att bevaka om åtal väcks. Det är också dit han eller hon ska vända sig om den adress som anmäls ska ändras. Kravet på ett personligt sammanträffande innebär att det inte längre kommer att vara möjligt att använda förenklad delgivning i de fall där inte något sammanträffande med den misstänkte har ägt rum (jfr prop. 2000/01:108 s. 31 f.). Det gäller framför allt de fall där föreläggande om ordningsbot har utfärdats efter automatisk trafiksäkerhetskontroll och åtal har väckts sedan den misstänkte inte har godkänt föreläggandet (prop. 2005/06:187). Det torde endast vara i ett fåtal fall varje år som förenklad delgivning används i den angivna situationen enligt nuvarande ordning. Det är inte motiverat att införa en särskild bestämmelse för dessa fall.

Det saknas anledning att göra någon begränsning beträffande vid vilka brott som förenklad delgivning av stämningsansökan ska få användas. En annan sak är att det vid bedömningen av om ett mål ska få avgöras i en delgiven tilltalads utvägar finns anledning att göra skillnad mellan brott av olika svårhetsgrad. Den frågan tas om hand genom bestämmelser i 46 kap. 15 a § rättegångsbalken.

8.8 Förenklad delgivning i överinstanserna

Förslag: Förenklad delgivning ska kunna tillämpas i hovrätt och Högsta domstolen respektive i kammarrätt och Regeringsrätten, om upplysning om att delgivningssättet kan komma att användas har lämnats av tingsrätten eller hovrätten respektive länsrätten eller kammarrätten.

Skälen för förslaget: När ett mål eller ärende överklagas ankommer det enligt nuvarande ordning på överinstansen att lämna upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas oavsett om delgivningssättet har använts av underinstansen eller inte. I förhållande till klaganden behöver upplysningen inte delges om den lämnas så snart akten kommer in (prop. 1990/91:11 s. 48). I avsnitt 8.2 föreslås att denna ordning ska gälla även enligt den nya lagen.

Som skäl för att förenklad delgivning inte omedelbart ska kunna användas i överinstansen har anförts att det kan vara svårt att i en information i första instans precisera vid vilken myndighet saken kan komma att handläggas och att tveksamhet kan uppkomma om sakens identitet, dvs. om vad som egentligen är samma mål eller ärende i olika situationer (se närmare avsnitt 8.3). När det gäller mål och ärenden i domstol är det däremot normalt uppenbart vilken instans som ska överpröva ett överklagat avgörande. Det finns därför anledning att överväga om undantag från huvudregeln kan göras i sådana mål och ärenden.

Som det viktigaste skälet mot att låta överinstanser direkt använda förenklad delgivning har det förhållandet lyfts fram att det skulle kunna komma att gå lång tid från det att information om förenklad delgivning lämnas i första instans till dess att målet kommer upp i andra instans och eventuellt också i tredje instans. Det har därför ansetts orimligt att begära av parter att under denna tid hålla informationen om förenklad delgivning i minnet och stå till förfogande för delgivning på det sätt som är tänkt vid användandet av förenklad delgivning. Därtill kommer att det inte har ansetts stå särskilt mycket att vinna på en sådan utvidgning,

eftersom den klagande parten, som torde vara den som oftast kan ha ett intresse av att ett slutligt avgörande försenas, kan tillställas informationen från överinstansen utan krav på delgivning (prop. 1994/95:188 s 14).

Som nämns tidigare är en av utgångspunkterna för denna översyn av delgivningsbestämmelserna att det bör läggas ett större ansvar på parterna att hålla sig underrättade om handläggningen sedan de har fått kännedom om att ett rättsligt förfarande har inletts. Det framstår mot den bakgrunden inte som ett orimligt krav att parterna måste hålla informationen om förenklad delgivning i minnet även vid prövningen hos överinstansen. Till saken hör att den tid som förenklad delgivning sammanlagt kan komma att användas mot en part i flera instanser blir densamma oavsett om upplysningen lämnas även av överinstansen. Därtill kommer att den nuvarande ordningen – att upplysningen kan skickas formlöst till klaganden i samband med att målet kommer in till överinstansen – har nackdelar. Den tid som går från det att klaganden ger in sitt överklagande till dess att information om att förenklad delgivning skickas i lösbrev kan vara förhållandevis lång. Den uppgår inte sällan till ett par veckor och i vissa fall, när överklagandet getts in omgående efter avgörandet, till uppemot en månad. I sådana fall kan det hända att klaganden, som inte tidigare har fått information om att förenklad delgivning kan komma att användas i överinstansen, underlåter att bevaka sin post och därigenom riskerar att lida rättsförlust. För klaganden torde det därför i vissa fall rentav kunna öka rättssäkerheten om det klargjordes redan i underinstansen att förenklad delgivning kan komma att användas även i överinstansen efter överklagande.

Sammantaget talar det anförda för att förenklad delgivning ska kunna användas i överinstansen i förhållande till klaganden utan att överinstansen först behöver lämna upplysning om detta.

När det gäller den vinnande parten i underinstansen väger skälen mot att fortsätta att använda förenklad delgivning i överinstansen något tyngre. Den vinnande parten får vanligen inte någon underrättelse om att motparten har överklagat och har därför inte ansetts kunna förväntas bevaka målet efter under-

instansens avgörande i samma grad som klaganden (prop. 1994/95:188 s. 14).

En ordning där överinstansen endast får använda förenklad delgivning direkt i förhållande till klaganden skulle dock innebära att upplysningen om delgivningsformens användning i överinstansen måste villkoras av utgången i underinstansen. En sådan upplysning skulle vara svårare att tillgodogöra sig och innebära risker för missförstånd. Det kan också uppkomma besvärliga gränsdragningsituationer när parterna är ömsom vinnande och ömsom förlorande och båda överklagar ett avgörande. Förutsebarheten ökar därför om förenklad delgivning får tillämpas direkt i överinstansen i förhållande till båda parterna.

Den vinnande parten har dessutom i de allra flesta fall ett intresse av att bevaka om ett avgörande har vunnit laga kraft. Det kan därför inte anses orimligt att en vinnande part, som upplysts om att förenklad delgivning kan komma att fortsätta att användas om avgörandet överklagas, i vissa fall bör söka information om motparten har överklagat.

Sammanfattningsvis får övervägande skäl anses tala för att det inte bör ställas något krav på att hovrätt eller Högsta domstolen respektive kammarrätt eller Regeringsrätten lämnar upplysning till parterna om att förenklad delgivning kan komma att tillämpas, om parterna har upplysts om detta i tingsrätten eller hovrätten respektive länsrätten eller kammarrätten. Det bör alltså i detta avseende göras undantag från den huvudregel som föreslås i avsnitt 8.3. Undantagsbestämmelserna bör tas in i rättegångsbalken och förvaltningsprocesslagen.

I mål som överklagas till länsrätt från förvaltningsmyndighet används inte delgivning i samma utsträckning hos förvaltningsmyndigheterna. Dessutom ankommer det i vissa fall på förvaltningsmyndigheten att ompröva sitt beslut innan målet eventuellt lämnas över till länsrätt (27 och 28 §§ förvaltningslagen [1986:223]). Det framstår mot den bakgrunden som olämpligt att låta undantaget även omfatta mål som överklagas till länsrätt. Länsrätten bör därför även fortsättningsvis vara hänvisad till att

sända upplysningen till klaganden med lösbrev i samband med att målet kommer in till domstol.

9 Särskild delgivning med juridisk person

9.1 Allmänt om delgivningsättet

Förslag: Delgivningssättet *särskild delgivning med juridisk person* införs. Det innefattar delgivning genom att en handling sänds med post till den juridiska personen och att därefter ett meddelande skickas om att handlingen sänts. Detta delgivningssätt ska få användas vid delgivning med sådana juridiska personer som är registrerade i aktiebolagsregistret, handelsregistret, föreningsregistret, filialregistret, europabolagsregistret, europakooperativsregistret, bankregistret, försäkringsregistret eller stiftelseregistret.

9.1.1 Bakgrund

Särskild delgivning med aktiebolag

År 1997 infördes ett nytt förenklat sätt att delge aktiebolag i vissa fall, *särskild delgivning med aktiebolag*. Bakgrunden till den nya delgivningsformen var att delgivning med bl.a. aktiebolag ofta skapade problem som tog både tid och resurser i anspråk. Problemen bestod i att arbetet med adress- och behörighetskontroller samt förändringar i företrädarkretsen i vissa bolag ansågs alltför resurskrävande för det allmänna. Fördröjningar i delgivningen innebar dessutom att det såväl för staten som för

enskilda borgenärer kunde uppkomma ränteförluster och värdefall om ett förfarande drog ut på tiden (prop. 1996/97:132 s. 15).

Särskild delgivning med aktiebolag innebär att, om ett försök till delgivning med en behörig ställföreträdare har misslyckats eller bedöms som utsiktslöst, delgivning får ske genom att en handling skickas till den postadress som bolaget låtit registrera i aktiebolagsregistret. På samma sätt som vid förenklad delgivning ska ett kontrollmeddelande om delgivningen skickas till adressen. Delgivningsformen får bara användas om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Aktiebolaget anses normalt delgivet när tre veckor har förflutit från det att kontrollmeddelandet skickades.

I förarbetena anfördes som skäl för att låta delgivningsformen endast omfatta aktiebolag att högre krav kunde ställas på ett aktiebolags inre organisation än på andra juridiska personer och att verksamhet som bedrivs av t.ex. handelsbolag, ekonomiska föreningar och stiftelser ofta är av mindre omfattning eller mindre kontinuerligt slag. Reformen begränsades av dessa skäl till att i ett första steg endast gälla aktiebolag (prop. 1996/97:132 s. 18).

Justitiedepartementet har utvärderat tillämpningen av bestämmelserna om särskild delgivning med aktiebolag genom att i december 2002 bereda 22 instanser (domstolar och andra myndigheter samt företag- och revisorsorganisationer) tillfälle att skriftligen redogöra för sina erfarenheter av tillämpningen. I skrivelsen angav Justitiedepartementet att uppgifter av särskilt intresse var i vilken omfattning delgivningsformen hade använts och om några fall var kända där rättsförluster eller risk för rättsförluster hade förekommit.

Samtliga myndigheter som hade erfarenheter av särskild delgivning med aktiebolag uttalade sig positivt. Som exempel kan nämnas att Stockholms tingsrätt uppgav att delgivningsformen hade använts i mer än hälften av de konkursärenden som berört aktiebolag utan att det i något fall hade konstaterats rättsförluster eller risk för sådana. Patent- och registreringsverket (som

vid den tidpunkten fortfarande ansvarade för de uppgifter som numera har förts över till Bolagsverket) uppgav att särskild delgivning med aktiebolag användes i ungefär en tredjedel av tvångslikvidationsärendena, vilket innebar att ungefär 1 000 likvidationsförelägganden årligen delgavs på detta sätt, och att erfarenheterna var mycket goda. Dåvarande Riksskatteverket uppgav att särskild delgivning med aktiebolag använts inom den summariska processen (mål om betalningsföreläggande och handräckning) i ca 17 000 fall under år 2002. Av den redovisning som hade lämnats av kronofogdemyndigheterna framgick att tillämpningen inte i något känt fall hade lett till rättsförlust. I färre än fem fall hade det rapporterats att det hade förekommit en risk för rättsförlust för aktiebolaget. De rutiner som hade förorsakat risken hade därefter ändrats. Det kan också noteras att det inte framfördes några negativa erfarenheter av tillämpningen från vare sig Riksdagens ombudsmän (JO), Sveriges Advokatsamfund eller Föreningen Auktoriserade revisorer (FAR). Svenskt Näringsliv uppgav sig känna till ett fåtal fall där seriösa aktiebolag har ansetts delgivna utan att någon ställföreträdare känt till delgivningsförsändelsen.

Vid senare underhandskontakter med myndigheter har framkommit att erfarenheterna av särskild delgivning med aktiebolag är fortsatt mycket goda.

Särskild delgivning med aktiebolag innebär som framgår ovan att handlingen ska skickas till den postadress som är registrerad i aktiebolagsregistret. Enligt 2 kap. 22 § aktiebolagslagen (ABL) ska ett aktiebolag anmälas för registrering inom sex månader från stiftelseurkundens undertecknande. Bolaget ska för registrering i aktiebolagsregistret anmäla bl.a. bolagets postadress. Om bolaget ändrar postadress, ska detta genast anmälas (8 kap. 43 och 44 §§ ABL). Aktiebolagsregistret förs av Bolagsverket. En förutsättning för att delgivningssättet ska kunna användas är att den juridiska personens postadress är registrerad i ett offentligt register. I det följande behandlas de register som därvid, utöver aktiebolagsregistret, kan vara aktuella.

Föreningsregistret

En ekonomisk förening får rättskapacitet, dvs. kan förvärva rättigheter och ikläda sig skyldigheter samt föra tala inför domstolar och andra myndigheter, sedan den har registrerats (1 kap. 2 § lagen [1987:667] om ekonomiska föreningar, LEF). En ekonomisk förening ska normalt anmälas för registrering senast sex månader efter det att beslut fattades om att bilda den (2 kap. 3 § LEF). Bolagsverket är registreringsmyndighet och för ett föreningsregister för varje län (15 kap. 1 § LEF). Av 9 kap. 2 och 3 §§ bostadsrättslagen (1991:614), 2 kap. 1 och 2 §§ lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt samt 5 § lagen (1975:417) om sambruksföreningar framgår att registreringsplikten enligt 2 kap. 3 § LEF även gäller för bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar respektive sambruksföreningar och att dessa föreningar också blir juridiska personer genom registreringen. I 4 § förordning (1987:978) om ekonomiska föreningar framgår att anmälan för registrering enligt lagen om ekonomiska föreningar, bostadsrättslagen, lagen om kooperativ hyresrätt eller lagen om sambruksföreningar ska ange bl.a. föreningens postadress samt styrelseledamöternas postadresser. Om föreningens postadress ändras, ska föreningen genast anmäla det för registrering (6 kap. 15 § tredje stycket LEF).

Handelsregistret

I handelsregistret registreras bl.a. handelsbolag (inklusive kommanditbolag) samt ideella föreningar och registrerade trossamfund som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet. Ideella föreningar och registrerade trossamfund är dock endast skyldiga att registrera sig om de enligt bokföringslagen (1999:1078) är skyldiga att upprätta en årsredovisning. En sådan skyldighet föreligger om mer än ett av tre kriterier avseende antalet anställda (50 personer), balansomslutningen (25 miljoner kronor) och nettoomsättningen (50 miljoner kronor) är uppfyll-

da (6 kap. 1 § första stycket 6 bokföringslagen). Handelsregistret förs av Bolagsverket.

Enligt 4 § handelsregisterlagen (1974:157) ska postadress registreras för handelsbolags huvudkontor respektive föreningen eller samfundet. Om postadressen ändras, ska anmälan om det utan dröjsmål göras till Bolagsverket (13 § första stycket). Den som försummar registreringsskyldigheten kan dömas till penningböter (22 § andra stycket).

Ett handelsbolag föreligger om två eller flera har avtalat att gemensamt utöva näringsverksamhet i bolag och bolaget har förts in i handelsregistret (1 kap. 1 § lagen [1980:1102] om handelsbolag och enkla bolag). Ett handelsbolag har rättskapacitet (1 kap. 4 §). Likaså har ett trossamfund som har registrerats rättskapacitet (7–9 §§ lagen [1998:1593] om trossamfund).

Filialregistret

Utländska företag ska bedriva sin näringsverksamhet i Sverige genom ett avdelningskontor med självständig förvaltning (filial). Bestämmelser om filialer finns i lagen (1992:160) om utländska filialer. Näringsverksamheten får påbörjas när anmälan om registrering har skett (15 §). Filialer registreras i filialregistret som förs av Bolagsverket. I anmälan för registrering av filial ska filialkontorets postadress anges. Ändringar i de uppgifter som anmälts för registrering ska anmälas snarast.

Europabolagsregistret

Ett europabolag är en europeisk associationsform för gränsöverskridande samverkan i aktiebolagsform. Bestämmelser om europabolag finns i rådets förordning (EG) nr 2157/2001 av den 8 oktober 2001 om stadga för europabolag. Kompletterande bestämmelser till förordningen finns i lagen (2004:575) om europabolag. Europabolag registreras i europabolagsregistret, som förs av Bolagsverket (7 § i lagen om europabolag). För

registreringarna tillämpas bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret eller, om europabolaget driver bankrörelse, bankregistret (se nedan om bankregistret). Det innebär att även europabolag är skyldiga att registrera en postadress.

Europakooperativregistret

Ett europakooperativ är en europeisk associationsform för gränsöverskridande samverkan i form av vad som närmast kan liknas vid en svensk ekonomisk förening. Bestämmelser om europakooperativ finns i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 av den 22 juli 2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar). För svensk del kompletteras förordningen av bestämmelserna i lagen (2006:595) om europakooperativ. Europakooperativ ska enligt 10 § registreras i europakooperativregistret, som förs av Bolagsverket. För registreringarna tillämpas bestämmelserna i aktiebolagslagen och andra författningar om registrering i aktiebolagsregistret. Även europakooperativ är därmed skyldiga att registrera postadress.

Bankregistret

I bankregistret registreras bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och utländska banker med filial i Sverige (13 kap. 1 § lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse). Registret förs av Bolagsverket.

Ett bankaktiebolag är ett aktiebolag som har fått tillstånd att driva bankrörelse. Ett bankaktiebolag registreras dock inte i aktiebolagsregistret (27 kap. 1 § andra stycket ABL och 13 kap. 1 § första stycket lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse).

En sparbank har till ändamål att, utan rätt för dess stiftare eller andra att få del av den vinst som kan uppkomma i rörelsen, främja sparsamhet genom att driva bankverksamhet (1 kap. 1 §

sparbankslagen [1987:619]). En sparbank ska anmälas för registrering i bankregistret senast sex månader efter det att tillstånd att driva bankrörelse har beviljats. Genom registreringen blir sparbanken en juridisk person (2 kap. 11 och 13 §§). Om en sparbank ändrar postadress, ska detta genast anmälas för registrering (3 kap. 17 § tredje stycket).

En medlemsbank är en ekonomisk förening som har till ändamål att främja medlemmarnas ekonomiska intressen genom att driva bankverksamhet i vilken medlemmarna deltar genom att använda bankens tjänster som insättare eller på annat sätt (1 kap. 2 § lagen [1995:1570] om medlemsbanker). En nybildad medlemsbank ska anmälas för registrering i bankregistret senast fyra månader från det att den fick tillstånd att driva bankrörelse. Genom registreringen blir medlemsbanken en juridisk person (2 kap. 5 och 6 §§). Om en medlemsbank ändrar postadress, ska detta genast anmälas för registrering (6 kap. 17 § tredje stycket).

Filialer till utländska bankföretag registreras i bankregistret och inte i det vanliga filialregistret (15 § första stycket lagen om utländska filialer).

Försäkringsregistret

Försäkringsrörelse får drivas endast av försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag som fått tillstånd (koncession) till detta enligt försäkringsrörelselagen (1982:713). Dessa registreras i försäkringsregistret som förs av Bolagsverket (1 kap. 1 § och 20 kap. 1 §). Ett försäkringsbolag ska anmälas för registrering senast sex månader efter det att koncession har beviljats (2 kap. 13 §). Genom registreringen blir försäkringsbolaget en juridisk person. Om bolaget ändrar postadress, ska detta genast anmälas för registrering (8 kap. 17 § tredje stycket).

Stiftelseregistren

Enligt nuvarande ordning ska en stiftelse vara registrerad om den enligt bokföringslagen är skyldig att upprätta årsredovisning eller om det följer av de av stiftaren i stiftelseförordnandet meddelade föreskrifterna. En stiftelse är enligt huvudregeln skyldig att upprätta årsredovisning om den är bokföringsskyldig. Bokföringsskyldighet föreligger bl.a. om stiftelsen bedriver näringsverksamhet eller värdet av dess tillgångar överstiger tio prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring (2 kap. 3 § bokföringslagen). Registreringsmyndighet för en stiftelse är som huvudregel den länsstyrelse inom vars område stiftelsens styrelse eller förvaltare har sitt säte eller, om säte inte är bestämt, där förvaltningen huvudsakligen utövas. Anmälan för registrering i stiftelseregistret ska bl.a. innehålla uppgift om stiftelsen och dess styrelseledamöters postadress. Anmälan för registrering i stiftelseregistret ska genast göras bl.a. om stiftelsens postadress ändras (10 kap. 1–3 §§ stiftelselagen [1994:1220]).

Från och med den 1 januari 2010 ska alla stiftelser registreras i ett stiftelseregister och tilldelas organisationsnummer. Enligt övergångsbestämmelserna (p 8) ska dock de nuvarande bestämmelserna om registrering fortsätta att gälla fram till utgången av år 2015 för de stiftelser som inte är registrerade vid ikraftträdandet. Det sagda gäller inte om stiftelsen väljer att ansöka om registrering (SFS 2009:244, prop. 2008/09:84).

9.1.2 Skälen för förslaget

Genom införandet av särskild delgivning med aktiebolag har delgivningen med aktiebolag effektiviserats. Erfarenheterna får anses visa att riskerna för att bolag som bedriver en seriös verksamhet lider rättsförluster är mycket små. Möjligheten att delge aktiebolag på detta sätt bör mot denna bakgrund också finnas i den nya lagen. Problemen med delgivning av andra juridiska personer än aktiebolag kvarstår emellertid. Det finns därför

anledning att i detta sammanhang överväga att utvidga tillämpningsområdet så att delgivningsformen kan tillämpas även vid delgivning med andra juridiska personer.

Att bedriva verksamhet i form av en juridisk person är förenat med ett ansvar för den juridiska personens skötsel. Flertalet juridiska personer är registreringspliktiga. I registreringsplikten ligger bl.a. en skyldighet för den juridiska personen att vid registreringen anmäla postadress och att anmäla om adressen senare skulle ändras. Även om kraven på den inre organisationen är högre ställda på aktiebolag än på de flesta andra juridiska personer måste det anses vara ett rimligt krav att även andra juridiska personer, som under straffansvar åläggs en rad andra långtgående förpliktelser t.ex. bokföringsskyldighet, med vissa jämna mellanrum bevakar inkommande post. Ett behov av att bevaka posten bör för övrigt redan finnas av andra anledningar, t.ex. för att bevaka betalningar, offerter, fakturor och annan korrespondens med såväl myndigheter som privata aktörer.

Mot den angivna bakgrunden och med beaktande av de goda erfarenheter som finns från mer än tio års användning av särskild delgivning med aktiebolag bör en förenklad delgivningsform, med särskild delgivning med aktiebolag som förebild, införas. Delgivningsformen bör omfatta samtliga juridiska personer som är registrerade i aktiebolagsregistret, handelsregistret, föreningsregistret, filialregistret, europabolagsregistret, europakooperativsregistret, bankregistret, försäkringsregistret och stiftelseregistret. Delgivningsformen bör utgöra ett särskilt delgivnings sätt i den nya lagen och benämnas *särskild delgivning med juridisk person*.

9.2 Förutsättningar för att använda särskild delgivning med juridisk person

Förslag: Särskild delgivning med juridisk person ska endast få användas av myndigheter och under förutsättning att

- åtminstone ett försök i delgivningsärendet att delge en behörig ställföreträdare genom vanlig delgivning har misslyckats eller ett sådant försök bedöms vara utsiktslöst, och
- det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Särskild delgivning med juridisk person ska få användas för delgivning av alla slags handlingar.

Skälen för förslaget

Det inledande delgivningsförsöket

Enligt nuvarande ordning måste särskild delgivning med aktiebolag föregås av åtminstone ett delgivningsförsök med en behörig ställföreträdare eller med någon som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i aktiebolagets angelägenheter. Något inledande försök behövs inte om det bedöms som utsiktslöst. Delgivningsförsöket kan enligt förarbetena ske t.ex. genom att myndigheten skickar försändelsen med mottagningsbevis till bolagets adress eller att någon ordinarie företrädare söks på annat sätt. Några särskilda åtgärder för att efterforska alternativa adresser behöver däremot inte vidtas (prop. 1996/97:132 s. 21).

Enligt uppgifter från Kronofogdemyndigheten, domstolar och Bolagsverket görs det inledande delgivningsförsöket ofta genom att försändelsen skickas till både bolagets adress och till någon företrädare för bolaget. Bolagsverket skickar regelmässigt likvidationsförelägganden med mottagningsbevis till samtliga ställföreträdare medan Kronofogdemyndigheten inom den summariska processen skickar föreläggandet till bolagets adress samt till åtminstone en ställföreträdare.

Från en del håll har hävdats att det inledande delgivningsförsöket framstår som ett onödigt "rundningsmärke" och att det därför alltid borde vara möjligt att direkt använda särskild delgivning med aktiebolag. Det skulle dock få till följd att handläggningen skulle försenas i de många fall där ställföreträdare för seriösa juridiska personer omgående returnerar det undertecknade mottagningsbeviset till myndigheten. För att delgivningsformen i sådana fall skulle kunna anses uppfylla tillräckligt högt ställda krav på rättssäkerhet kan det dessutom hävdas att tidsfristen för när delgivning ska anses ha skett bör förlängas. Det skulle därför inte medföra några påtagliga effektivitetsvinster att slopa kravet på ett inledande delgivningsförsök. Även för särskild delgivning med juridisk person bör alltså krävas att ett försök att delge den juridiska personen genom vanlig delgivning har misslyckats eller bedöms utsiktslöst.

Ett sätt att öka rättssäkerheten skulle vara att ställa som krav i lagstiftningen att ett försök med vanlig delgivning ska ha gjorts med samtliga ställföreträdare. Detta alternativ avfärdades dock när särskild delgivning med aktiebolag infördes med argumentet att kraven på det inledande delgivningsförsöket borde sättas lågt för att reformen inte skulle förlora för mycket i effektivitet (a. prop. s. 20 f.). Dessutom skulle det kunna innebära tillämpningssvårigheter om ställföreträdarkretsen ändrades under delgivningsärendets gång. Någon sådan ordning bör därför inte heller nu införas. Vilka delgivningsförsök som bör göras innan särskild delgivning med juridisk person används får i stället bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Sammanfattningsvis bör det alltså vara tillräckligt att exempelvis skicka försändelsen med vanlig delgivning enbart till en ställföreträdarens adress. I sammanhanget bör tilläggas att myndigheterna i många fall har anledning att göra ytterligare ansträngningar utöver vad som följer av de minimikrav som lagen ställer upp för att vanlig delgivning ska lyckas, eftersom vanlig delgivning är snabbare än särskild delgivning med juridisk person. Det finns därför ofta anledning att skicka påminnelser

om delgivningsförsändelsen till den juridiska personens adress eller till en eller flera av dess ställföreträdare på annan adress.

Inledande delgivningsförsök i varje delgivningsärende

Vid utvärderingen av delgivningsformen särskild delgivning med aktiebolag har framkommit att det finns olika uppfattningar om när delgivningssättet får användas. Vissa menar att det räcker att ett vanligt delgivningsförsök har misslyckats för att det sedan ska vara möjligt att delge alla försändelser i målet eller ärendet på det förenklade sättet. Andra är av uppfattningen att ett delgivningsförsök på vanligt sätt måste ha gjorts i varje delgivningsärende innan det förenklade sättet får användas. Av förarbetsuttalanden framgår att det sistnämnda synsättet har varit lagstiftarens avsikt (prop. 1996/97:132 s. 21). Bestämmelsens ordalydelse torde emellertid lämna utrymme för båda tolkningarna (se t.ex. Justitiekanslerns beslut den 17 juni 2002, dnr 3439-99-40). Det är angeläget att det mot den bakgrunden tydligt framgår av lagtexten under vilka förutsättningar som särskild delgivning med juridisk person får användas.

På grund av att kravet på det inledande delgivningsförsöket ställs förhållandevis lågt får en ordning som innebär att alla försändelser i målet eller ärendet kan delges på det förenklade sättet anses mycket långtgående. Den juridiska person som tidigare har haft bristfälliga rutiner för att bevaka sin post, vilket lett till att särskild delgivning med juridisk person har använts, kan mycket väl ha dragit lärdom av detta. För det fall myndigheten kan förutse att ytterligare handlingar kommer att behöva delges i målet eller ärendet finns dessutom möjligheten att använda förenklad delgivning sedan information om att sådan delgivning kan komma att användas har lämnats, t.ex. genom särskild delgivning med juridisk person.

Övervägande skäl får därför anses tala för att särskild delgivning med juridisk person endast ska få användas om inledande delgivningsförsök på vanligt sätt har misslyckats eller bedömts som utsiktslösa i det aktuella delgivningsärendet.

Andra förutsättningar för tillämpning

Särskild delgivning med aktiebolag får användas för delgivning av alla slags handlingar. Delgivningssättet får endast användas av myndigheter. Orsaken till att delgivningsformen är förbehållen myndigheter är bl.a. behovet av kontroll, dokumentation och säkerhet (prop. 1996/97:132 s. 25). De skäl som i dessa avseenden anfördes vid införandet av särskild delgivning med aktiebolag får fortfarande anses giltiga. Motsvarande bör därför gälla för särskild delgivning med juridisk person.

Slutligen bör särskild delgivning med juridisk person, liksom enligt nuvarande ordning vid särskild delgivning med aktiebolag, inte få användas om det är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Så kan t.ex. vara fallet om den delgivande myndigheten känner till att den registrerade adressen inte är användbar för delgivning (a. prop. s. 28).

9.3 Närmare om kontrollmeddelandet

Förslag: Kontrollmeddelandet ska sändas närmast följande arbetsdag efter det att handlingen sändes.

Skälen för förslaget: Vid särskild delgivning med aktiebolag ska enligt nuvarande ordning ett kontrollmeddelande sändas minst en dag efter det att handlingen har sänts med post. Liksom vid förenklad delgivning anses kravet på dubbla försändelser innebära att risken för att varken delgivningsförsändelsen eller kontrollmeddelandet aldrig når adressaten i det närmaste är obefintlig. Därtill kommer att meddelandet kan fungera som en påminnelse och som kompletterande information (prop. 1996/97:132 s. 22). Särskilt mot bakgrund av att delgivningsformen föreslås omfatta flera olika kategorier av juridiska personer bör systemet med dubbla försändelser behållas.

Enligt nuvarande ordning ska kontrollmeddelandet sändas minst en dag efter det att handlingen har sänts. Denna ordning

överensstämmer med vad som enligt nuvarande ordning gäller för förenklad delgivning (se närmare avsnitt 8.3). Liksom vid förenklad delgivning bör utgångspunkten för när handlingen ska anses delgiven i den nya lagen bestämmas utifrån när handlingen sänds. I avsnitt 8.3 föreslås att kontrollmeddelandet vid förenklad delgivning alltid ska sändas närmast följande arbetsdag efter det att delgivningshandlingens skickades. Motsvarande bör gälla vid särskild delgivning med juridisk person.

9.4 Hur ska handlingen och kontrollmeddelandet sändas?

Förslag: Handlingen och kontrollmeddelandet ska sändas med post till den juridiska personens registrerade postadress. Om den juridiska personen har registrerat en särskild delgivningsadress, ska i stället handlingen och kontrollmeddelandet sändas till den adressen.

Skälen för förslaget: Vid särskild delgivning med aktiebolag ska enligt nuvarande ordning handlingen och kontrollmeddelandet sändas till den postadress som är registrerad för bolaget. Det bör också vara utgångspunkten för särskild delgivning med juridisk person.

Särskild delgivning med juridisk person föreslås kunna användas för delgivning med olika kategorier av juridiska personer med stora skillnader i fråga om inre organisation. För somliga juridiska personer torde det vara enklare att bevaka delgivningarna om handlingarna skickades till en annan adress än den som har registrerats för den juridiska personen. Man kan t.ex. tänka sig att en av ställföreträdarna har ett särskilt ansvar för juridiska frågor eller att sådana frågor hanteras av en externt anlita jurist. För att underlätta bevakningen av delgivningarna för sådana juridiska personer och för att minimera risken för rättsförluster bör det finnas en möjlighet att registrera en särskild delgivningsadress. Registreringen av en sådan adress bör

emellertid vara frivillig. Om den juridiska personen inte har registrerat någon särskild delgivningsadress, ska handlingarna alltså sändas till den vanliga registrerade postadressen. Bestämmelser om möjligheten att registrera en särskild delgivningsadress bör tas in i de förordningar som innehåller bestämmelser om de aktuella registren.

I syfte att ytterligare underlätta bevakningsrutinerna för i synnerhet små företag kan övervägas om en möjlighet för den juridiska personen att registrera en e-postadress för delgivningsändamål bör införas. En sådan ordning förutsätter dock att samtliga myndigheter som tillämpar delgivningssättet har tillgång till verksamhetsstöd och ärendehanteringssystem som kan hantera sådan delgivning. I avsnitten om muntlig delgivning och förenklad delgivning (se avsnitten 7.4 och 8.5) konstateras att så ännu inte är fallet, varför handlingarna i de situationerna endast ska få översändas på elektronisk väg om myndigheten och den som söks för delgivning i förväg har träffat en överenskommelse om det. Tiden kan således inte anses mogen för en ordning där handlingar eller kontrollmeddelanden sänds på elektronisk väg vid särskild delgivning med juridisk person. Såväl handlingar som kontrollmeddelanden bör därför sändas med vanlig post.

9.5 Delgivningstidpunkten

Förslag: Särskild delgivning med juridisk person ska anses ha skett två veckor efter det att handlingen sänts, om det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen före tvåveckorsfristens utgång kommit fram till den registrerade postadressen eller, i förekommande fall, till den registrerade särskilda delgivningsadressen.

Skälen för förslaget: Vid särskild delgivning med aktiebolag anses delgivning ha skett när tre veckor har förflutit från det att kontrollmeddelandet sänts med post och det inte med hänsyn till

omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen före treveckorsfristens utgång kommit fram till den registrerade post-adressen. I propositionen föreslogs att tidsfristen skulle vara två veckor. Regeringen anförde att man kunde kräva att ett seriöst skött aktiebolag utför någon form av kontroll av den post som anländer till bolaget åtminstone en gång var fjortonde dag (prop. 1996/97:132 s. 23). Vid riksdagsbehandlingen förlängdes emellertid tidsfristen till tre veckor (bet. 1996/97:JuU16 och rskr. 1996/97:215).

Tidpunkten för delgivning vid särskild delgivning med juridiska personer bör bestämmas så att fristen innebär en rimlig avvägning mellan rättsäkerhet och effektivitet. Vid bestämmande av fristens längd måste beaktas att delgivningsformen endast får användas när ett annat delgivningsförsök misslyckats. För att ett delgivningsförsök ska kunna sägas ha misslyckats bör den juridiska personens ställföreträdare ha getts rimlig tid att bekräfta mottagandet.

Den nuvarande treveckorsfristen innebär att det finns en mycket väl tilltagen säkerhetsmarginal. Fristen leder dock till att delgivningsformen i vissa fall inte anses tillräckligt effektiv och den har därigenom fått ett något mindre användningsområde än önskvärt. Även om delgivningstidpunkten ändras till två veckor från det att handlingen skickats innebär detta – med hänsyn till att viss tid måste förflyta från det att det inledande delgivningsförsöket har genomförts till dess att särskild delgivning med juridisk person genomförs – att den juridiska personen bara behöver bevaka sin post ungefär en gång i månaden. Förutsättningarna för den juridiska personen att bevaka delgivningsförsändelser förbättras dessutom genom förslaget att införa en möjlighet att registrera en särskild delgivningsadress. Till detta kommer att myndigheten alltid ska medge parten skälig tid att fullgöra det som föreläggandet avsett. Denna tid, som räknas från det att delgivning anses ha skett, uppgår i de flesta mål och ärenden till åtminstone två veckor. För att en juridisk person ska riskera att lida rättsförlust krävs därmed, även om den nuvarande fristen

kortas ned till två veckor, normalt att denna under minst en och en halv månad underlåter att bevaka sin post.

Mot bakgrund av ovanstående och av erfarenheterna från särskild delgivning med aktiebolag, får det anses rimligt att tidsfristen kortas till två veckor. Liksom i fråga om förenklad delgivning bör delgivningstidpunkten räknas från den dag då handlingen sänds (jfr avsnitt 8.5).

10 Stämningssmannadelgivning

10.1 Allmänt om delgivningssättet

Förslag: Delgivningssättet *stämningssmannadelgivning* ska även finnas i den nya lagen. Det innefattar delgivning genom att en person med stämningssmannabehörighet lämnar handlingen till den sökta eller på annat föreskrivet sätt samt upprättar ett intyg däröver. För intyg över stämningssmannadelgivning ska principen om fri bevisvärdering gälla.

Skälen för förslaget: En i praktiken mycket viktig form av delgivning är delgivning genom stämningssman. Även den nya delgivningsslagen bör innehålla bestämmelser om sådan delgivning. Stämningssmannadelgivning bör utgöra ett särskilt delgivningssätt.

Regleringen av stämningssmannadelgivning i 1970 års delgivningsslag uppfattas av många som svårtillgänglig. I lagen finns det inte någon definition av stämningssmannadelgivning. I 3 § anges endast att stämningssmannadelgivning sker genom stämningssman eller annan person, vars intyg enligt 24 § första stycket utgör fullt bevis om delgivning. Vad stämningssmannadelgivning är framgår delvis indirekt av andra lagrum. För att i den nya lagen tydliggöra innebörden av stämningssmannadelgivning bör anges att stämningssmannadelgivning sker genom att en person med stämningssmannabehörighet lämnar en handling eller ett meddelande på något av vissa angivna sätt samt upprättar ett intyg över delgivningen.

Ett intyg över delgivningen, som utfärdats i tjänsten av en stämningssman eller en annan person med stämningssmannabehörighet, tillerkänns legal bevisverkan i 1970 års delgivningslag. Det innebär att ett sådant intyg ska gälla som fullt bevis för att delgivning har skett på sätt som anges i intyget (24 §). Regeln fanns ursprungligen i den gamla rättegångsbalken (11 kap. 38 §) och överfördes till den nuvarande rättegångsbalken trots kritik i samband med lagrådsbehandlingen (NJA 1943 II s. 438).

Bakgrunden till att intyg om stämningssmannadelgivning har getts legal bevisverkan är att sådana intyg utfärdas av personer som anses åtnjuta en särskild trovärdighet. Som skäl för att behålla den legala bevisregeln även i samband med delgivningslagens tillkomst anfördes att det ”uppenbarligen [är] praktiskt att ha schablonmässiga bestämmelser om att vissa intyg utan särskild prövning skall kunna godtas som fullt bevis om delgivning” (prop. 1970:13 s. 158).

I svensk rätt har i övrigt den legala bevis teorin för länge sedan övergetts. I stället gäller principen om fri bevisprövning som i vissa fall kompletteras med presumtionsregler. Som exempel på lagregler om bevispresumtion kan nämnas 2 kap. 8 och 9 §§ konkurslagen (1987:672), 30 § andra stycket lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen) och 21 § lagen (1991:351) om handelsagentur.

Bestämmelsen om intygets legala bevisverkan stämmer alltså mindre väl överens med numera vedertagna principer för bevisvärdering. Bestämmelsen får också i någon mån anses vara missvisande. Om en person i efterhand kan visa att stämningssmannen tagit fel på person och av misstag intygat att delgivning skett, kan nämligen ett avgörande som en domstol har meddelat på grundval av delgivningen undanröjas med extraordinära rättsmedel efter klagan över domvilla (se t.ex. NJA 1998 C 16 och 1999 C 29). Dessutom torde bevisregeln ha fått den oönskade bieffekten att en del myndigheter synes obenägna att godta intyg om delgivning som har upprättats av personer som saknar stämningssmannabehörighet.

Mot denna bakgrund bör den legala bevisregeln inte föras över till den nya lagen. Ett alternativ skulle kunna vara att ersätta den legala bevisregeln med en presumptionsregel. En sådan regel skulle kunna utformas så att delgivning ska anses ha skett på tid och sätt som anges i intyget, om inte annat visas. Även en sådan regel skulle emellertid innebära en viss inskränkning i den fria bevisprövningens princip. Till saken hör att det i 10.4 föreslås att stämningmannadelgivning ska få utföras av privata auktoriserade delgivningsföretag. Med en sådan ordning framstår det som än mer tveksamt att generellt ge intygen en särskild tyngd i bevishänseende. Det får i stället anses mest ändamålsenligt att principen om fri bevisvärdering får gälla fullt ut även för intyg över stämningmannadelgivning. Någon bevisregel bör således inte finnas i den nya lagen.

10.2 Förutsättningar för att använda stämningmannadelgivning

Förslag: Stämningmannadelgivning ska få användas

- om ett försök till vanlig delgivning eller delgivning med annat tillämpligt delgivningssätt har misslyckas eller sådana delgivningsförsök bedöms som utsiktslösa, och
- det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Skälen för förslaget: Enligt 1970 års delgivningslag får stämningmannadelgivning användas om inte delgivning kan ske genom ordinär delgivning, särskild postdelgivning eller telefondelgivning (3 § fjärde stycket). Särskild postdelgivning används dock i princip inte längre (se närmare avsnitt 12.2).

Vidare följer av 1 § andra stycket i 1979 års delgivningsförordning att myndigheten alltid ska sträva efter att använda delgivningssätt som medför så ringa olägenhet och kostnad som möjligt såväl för myndigheten som för den som ska delges. Sådana överväganden ska myndigheten göra även vid tillämpning av den nya lagen (se närmare avsnitt 3.7).

Det är naturligt att stämningmannadelgivning endast används när andra delgivningssätt, som normalt är snabbare och mindre ingripande för den person som söks för delgivning, inte kan användas. I den nya lagen bör därför anges att stämningmannadelgivning får användas om ett försök till vanlig delgivning eller delgivning med annat tillämpligt delgivningssätt har misslyckats eller sådana delgivningsförsök bedöms som utsiktslösa och det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

10.3 Offentlig stämningmannabehörighet m.m.

Förslag: Utöver stämningmän ska åklagare, polismän samt anställda vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, Kronofogdemyndigheten och svensk utlandsmyndighet vara behöriga att utföra stämningmannadelgivning.

När det gäller delgivning med en person som är frihetsberövad, ska anställda vid respektive inrättning vara behöriga att utföra stämningmannadelgivning.

Nämndemän i tingsrätt och notarius publicus, som har stämningmannabehörighet enligt 1970 års delgivningslag, ska inte längre ha sådan behörighet.

Skälen för förslaget

Bakgrund

Enligt nuvarande ordning har stämningssman, åklagare, polisman, tjänsteman vid svensk utlandsmyndighet, kronofogde och exekutiv tjänsteman vid Kronofogdemyndigheten behörighet att utföra stämningmannadelgivning (24 § i 1970 års delgivningslag). Vidare har tjänstemän vid vissa särskilt angivna inrättningar, t.ex. kriminalvårdsanstalter och häkten, också stämningmannabehörighet, om delgivningen avser en person som är intagen på inrättningen. Dessutom har notarius publicus sådan behörighet.

Detsamma gäller nämndeman i tingsrätt vid delgivning för tingsrättens räkning.

Enligt förarbetena har två principer varit avgörande för att bestämma vilka kategorier som förutom stämningssman bör anförtros uppgiften att utföra stämningmannadelgivning. Först och främst bör behörigheten endast anförtros sådana personer "vilkas trovärdighet är sådan att deras intyg i princip inte bör kunna ifrågasättas". Dessutom bör stämningmannabehörighet inte komma i fråga i andra fall än då det är "motiverat av praktiska och ekonomiska skäl att annan än stämningssman utför stämningmannadelgivning" (prop. 1978/79:11 s. 33).

Vilka bör ha stämningmannabehörighet?

Till en början får anses självklart att polisman och åklagare ska ha stämningmannabehörighet. Polisens medverkan i särskilt svåra delgivningsärenden, t.ex. med våldsbenägna personer, är nödvändig och åklagare har i vissa situationer ett behov av att kunna delge underrättelse om förundersökning samt kallelser och andra handlingar, se t.ex. 23 kap. 18 § och 45 kap. 16 § rättegångsbalken samt 12 a § förundersökningskungörelsen (1947:948).

Kronofogdemyndigheten har de senaste åren byggt upp en egen delgivningsorganisation. Behovet av delgivning i egen regi finns främst inom den summariska processen. Kronofogdemyndigheten försöker även kombinera delgivningsuppdragen med information till den sökta, om han eller hon har betalningssvårigheter. Begränsningen av stämningmannabehörigheten till kronofogdar och exekutiva tjänstemän medför praktiska problem för verksamheten. Det kan dessutom ifrågasättas om det är rimligt att kronofogdar tas i anspråk för delgivningsuppgifter.

Det finns inte något bärande skäl mot att ge samtliga tjänstemän vid Kronofogdemyndigheten stämningmannabehörighet. I den nya lagen bör dessa därför få sådan behörighet. Myndigheten har ett ansvar för att stämningmannadelgivning endast utförs av den som har tillräcklig kunskap och erfarenhet. En sådan prövning bör även göras av polismyndigheten och Åklagarmyn-

digheten innan en polisman respektive en åklagare anförtros uppgiften att utföra stämningmannadelgivning.

Från en del domstolar har framförts att anställda vid domstol bör ha stämningmannabehörighet. Vid en enkätundersökning som Domstolsverkets arbetsgrupp för processrättsliga frågor genomfört har framkommit att det förekommer att expeditionsvakter vid en del tingsrätter utför s.k. buddelgivning för domstolens räkning med gott resultat. Även om sådan delgivningsverksamhet torde vara mindre vanligt förekommande så skulle den underlättas om tjänstemännen fick stämningmannabehörighet. Några skäl som talar mot det har inte framkommit. En sådan behörighet bör därför införas och tillkomma anställda vid samtliga domstolar. Delgivningsuppdragen torde i huvudsak avse delgivningar för den egna domstolens räkning. Det kan emellertid förekomma att en tjänsteman vid en domstol kan hjälpa en annan domstol med ett delgivningsuppdrag. Det bör mot den bakgrunden inte införas någon begränsning av att stämningmannabehörigheten endast gäller delgivningar för den egna domstolens räkning.

För delgivning med person som har hemvist i eller uppehåller sig i ett annat land kan det i vissa fall vara värdefullt om stämningmannadelgivning kan ske med hjälp av en anställd vid svensk utlandsmyndighet. Stämningmannabehörigheten för dessa personer bör därför finnas kvar. Däremot synes det inte längre finnas något behov av en särskild bestämmelse om att annan intygsgivares behörighet ska kunna styrkas av tjänsteman vid svensk utlandsmyndighet (jfr 24 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag). Någon motsvarande bestämmelse bör inte tas in i den nya lagen.

När en person som är frihetsberövad ska sökas för delgivning är det normalt ändamålsenligt att delgivningen utförs av personal vid anstalten. Personalen bör därför ha stämningmannabehörighet. Sådan behörighet har enligt 1970 års lag tjänstemän vid kriminalvårdsanstalter, häkten, undersökningsenheter som avses i 5 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning, vårdinrättningar som avses i 6 § första stycket lagen (1991: 1129) om

rättpsykiatrisk vård, hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga samt hem som avses i 22 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall. Denna personkrets bör ha stämningmannabehörighet även fortsättningsvis. Detsamma bör gälla personal vid en sådan sjukvårdsinrättning som avses i 15 § första stycket lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

När det gäller notarius publicus har stämningmannabehörigheten för denna personkategori behållits vid såväl rättegångsbalkens som 1970 års delgivningslags införande utan att några överväganden har redovisats i förarbetena. Av 8 § lagen (1981:1363) om notarius publicus framgår att notarius publicus inte är skyldig att ombesörja delgivning. Såvitt framkommit finns det inte något behov av att låta notarius publicus ha kvar sin stämningmannabehörighet.

En annan personkategori vars stämningmannabehörighet kan ifrågasättas är nämndemän i tingsrätt. Dessa får enligt 1970 års delgivningslag utföra stämningmannadelgivning för tingsrättens räkning. Behörigheten torde sällan eller aldrig användas och det kan dessutom ifrågasättas om det är lämpligt att nämndemän fullgör en sådan uppgift. Inte heller nämndemän bör därför ha stämningmannabehörighet enligt den nya lagen.

Slutligen kan det finnas anledning att överväga om det finns anledning att införa stämningmannabehörighet för anställda vid Skatteverket. I skattebrottslagen (1971:69) finns särskilda preskriptionsbestämmelser. Enligt 14 § andra stycket får påföljd dömas för brott enligt den lagen utan hinder av att den misstänkte inte har fått del av åtal för brottet inom föreskriven tid om den misstänkte i stället inom samma tid har delgetts underrättelse om att han är skäligen misstänkt för brottet. Underrättelsen ska ha utfärdats av åklagaren och ange de omständigheter som utgör grund för misstanken. Den ska delges på sätt som gäller för delgivning av stämning i brottmål. Utredningen bedrivs ofta av särskilda skattebrottsutredare som varken är åklagare eller poliser. Det har av vissa skattebrottsutredare ansetts utgöra ett problem att de saknar stämningmannabehörighet.

behörighet när de ska ombesörja delgivning av en underrättelse. Den enda situation där stämningmannabehörigheten torde kunna ha praktisk betydelse är den då den misstänkte vägrar att ta emot underrättelsen. Ett skriftligt intyg om att den misstänkte har mottagit handlingen torde dock kunna godtas även om det upprättats av en skattebrottsutredare som saknar stämningmannabehörighet. Surrogatdelgivning och spikning får däremot aldrig användas. Det torde därför inte föreligga tillräckligt behov för att låta skattebrottsutredare eller anställda vid Skatteverket generellt ha stämningmannabehörighet.

Förordnande av stämningmän

Enligt nuvarande ordning ska polismyndigheterna förordna det antal stämningmän som behövs i respektive polisdistrikt. Före den 1 juli 1979 låg uppgiften att förordna stämningmän hos länsstyrelserna. Polisverksamhetsutredningen har föreslagit att polismyndigheternas arbetsuppgifter med och ansvar för stämningmannadelgivning för myndigheters och enskildas räkning ska flyttas över till Kronofogdemyndigheten (SOU 2001:87 s. 127 f. och SOU 2002:70 s. 151 f.). Förslaget har remitterats. Vid remissbehandlingen tillstyrkte Rikspolisstyrelsen förslaget medan dåvarande Riksskatteverket, som vid den tidpunkten var chefsmyndighet för exekutionsväsendet, avstyrkte. Förslaget bereds i Justitiedepartementet.

10.4 Privat stämningmannabehörighet

10.4.1 Auktorisation av privata delgivningsföretag

Förslag: Det införs en ny lag om auktorisation av privata delgivningsföretag. Personal vid sådana företag ska ha samma delgivningsbefogenheter som offentliga stämningsmän.

Bedömning: Det bör inte införas något förbud mot privat buddelgivningsverksamhet.

Skälen för förslaget och bedömningen

Nuvarande ordning

I 1970 års delgivningslag görs skillnad mellan ordinär delgivning med bud och stämningmannadelgivning. Buddelgivning innebär att handlingen överlämnas personligen till den person som söks för delgivning. Buddelgivning kan ombesörjas av vem som helst. I Sverige finns ett antal privata delgivningsföretag som utför buddelgivning. De utför främst delgivning på uppdrag av enskilda men det förekommer även att de anlitas av myndigheter. Som exempel kan nämnas att Kronofogdemyndigheten i vissa delar av Sverige anlitar privata delgivningsföretag för delgivning inom den summariska processen.

Uppdragen från enskilda består dels av sådana ärenden där delgivning är föreskriven i författning, dels av sådana ärenden där delgivning inte är föreskriven men ändå används för att säkra bevisning om att motparten har fått del av en viss handling, t.ex. ett krav på betalning som kan utgöra preskriptionsavbrott. Enligt uppgifter från privata delgivningsföretag ombesörjer de sammanlagt fler delgivningar än polisens stämningsmän.

Det finns flera anledningar till att de privata delgivningsföretagen anlitas i stället för stämningsmän. Trots att polismyndigheternas stämningmannaverksamhet går med underskott så har

de privata delgivningsföretagen kunnat konkurrera med lägre priser. Mot en högre ersättning erbjuder flera företag dessutom en särskilt intensiv eftersökning i brådskande ärenden.

När det gäller befogenheter vid delgivning finns ett antal skillnader mellan stämningmän och anställda vid privata delgivningsföretag. Till skillnad från stämningmän får anställda vid privata delgivningsföretag inte ombesörja surrogatdelgivning eller spikning. Dessutom anses inte delgivning ha skett om den sökta vägrar att ta emot handlingen av en privat delgivningsman.

Flertalet av stämningmannadelgivningarna utförs på sådant sätt att den sökta personligen frivilligt tar emot handlingen. Det är i sådana fall i princip fråga om buddelgivning, dock med den skillnaden att det intyg som upprättas över en stämningmannadelgivning tillerkänns legal bevisverkan.

Behovet av en reform

Stämningmannaverksamheten bedrivs på olika sätt hos polismyndigheterna. Det torde bl.a. bero på att de geografiska och organisatoriska förutsättningarna för att bedriva en ändamålsenlig stämningmannaverksamhet varierar mellan länen. Vissa myndigheter använder sig av poliser eller anlitar uppdragstagare som ersätts för varje ärende. Andra myndigheter har en fast civilanställd stämningmannorganisation. Tretton av de tjugoen polismyndigheterna har valt att använda det av Rikspolisstyrelsen framtagna verksamhetsstödet (Delgivningssystemet, DS). Utöver verksamhetsstödet och utfärdande av föreskrifter finns det inte någon central planering av stämningmannaverksamheten hos Rikspolisstyrelsen. Någon utbildning av stämningmän, i form av centralt anordnade kurser eller centralt tillhandahållen information förekommer inte. Inte heller förekommer det något kontinuerligt och organiserat erfarenhetsutbyte. Till följd av bl.a. ovanstående har arbetsrutinerna utvecklats olika. Skillnaderna i effektivitet mellan polismyndigheterna är också, av allt att döma, betydande.

Det har från domstolar och andra uppdragsmyndigheter framförts kritiska synpunkter på hur stämningmannaverksamheten fungerar i vissa delar av landet. I Domstolsverkets undersökning av inställda huvudförhandlingar i brottmål (se närmare avsnitt 3.2) misslyckades 55 procent av stämningmannauppdragen under den undersökta tidsperioden. Privata delgivningsföretags tjänster efterfrågas i allt högre grad. Dessa företags verksamhet har dock skiftande kvalitet och det har i flera sammanhang framförts att det finns ett behov av en lagreglering. Finansinspektionen och Datainspektionen har t.ex. pekat på att det finns en risk för att privat delgivningsverksamhet i vissa fall kan få karaktären av indrivning och att det är önskvärt att delgivningsverksamheten regleras och att någon form av kvalifikationskrav ställs på aktörerna (Finansinspektionens rapport 2006:3).

Stämningmannaverksamheten hos polismyndigheterna visar sedan flera år betydande underskott. Eftersom det ekonomiska målet för verksamheten är full kostnadstäckning innebär det att avgiften sannolikt kommer att behöva höjas. Rikspolisstyrelsen har i en skrivelse till regeringen av den 1 september 2008 föreslagit att stämningmannavgiften höjs från 250 kr till 800 kr. Förslaget bereds för närvarande i Justitiedepartementet (Ju2008/7087/PO). Vid upphandling av buddelgivningstjänster inom den summariska processen från privata delgivningsföretag har de avgivna anbuden legat i intervallet 185 – 340 kr per uppdrag. Detta tyder på att åtminstone enklare delgivningsärenden i vissa delar av landet hanteras mer effektivt hos privata delgivningsföretag än av polisens stämningmannorganisation.

Tidigare förslag

Redan i departementspromemorian Vissa effektiviseringar på delgivningsområdet (Ds 1994:129) väcktes frågan om det borde införas en ordning där privat arbetande stämningmän skulle kunna ställas under offentlig kontroll och ges samma behörighet som offentliganställda tjänstemän med stämningmannabehörig-

het. I promemorian redovisades översiktligt och i skissform de huvudsakliga komponenterna i ett sådant system.

Polisverksamhetsutredningen berörde också frågan men ansåg att det inte kunde uteslutas att ekonomiska vinstintressen skulle konkurrera med rättsäkerheten på ett olämpligt sätt om stämningmannadelgivning tillåts utföras som näringsverksamhet (SOU 2002:70 s. 161 f).

Domstolsverkets arbetsgrupp för processrättsliga frågor överlämnade år 2002 promemorian Delgivning. I samband med remissbehandlingen av denna framförde flera remissinstanser att det borde införas en möjlighet till privat stämningmannadelgivning. Arbetsgruppen lämnade mot den bakgrunden år 2005 ett förslag till en lag om auktorisation av privata stämningmannaföretag i promemorian Inställda huvudförhandlingar i brottmål II. Förslaget innebar en frivillig auktorisation av privata stämningmannaföretag. Företagen föreslogs få ansvaret för kontrollen av de anställda. Bland annat föreslogs en skyldighet att ge in utdrag ur belastningsregistret för den som erbjuds anställning i ett auktoriserat stämningmannaföretag. Promemorian har remissbehandlats. Det stora flertalet remissinstanser tillstyrkte införandet av privat stämningmannadelgivning. Det framfördes dock en del synpunkter på olika delar av förslaget.

Stämningmannadelgivning i privat regi

Det finns flera exempel på privata verksamheter som bedrivs genom ett tillstånds- eller auktorisationsförfarande med fortlöpande tillsyn över verksamheten. Som exempel kan nämnas verksamhet som bedrivs av bevakningsföretag, ordningsvakter och pantbanker samt inkassoverksamhet. Erfarenheterna från dessa verksamheter är i huvudsak goda. Möjligheten till privata alternativ leder till ökad konkurrens och ökad mångfald samtidigt som auktorisationsförfarandet och tillsynen möjliggör att de krav i fråga om rättssäkerhet som bör ställas kan upprätthållas. Mot denna bakgrund och med hänsyn till vad som anförts ovan om den nuvarande situationen på delgivningsområdet får

tiden anses mogen att införa privat stämningmannadelgivning som ett komplement till den offentliga verksamheten. En sådan ordning ligger även väl i linje med den strävan som finns att renodla polisens verksamhet.

Ett alternativ för att ta om hand de farhågor som Polisverksamhetsutredningen gett uttryck för skulle kunna vara att privata stämningmän inte ges lika vidsträckta befogenheter som polismyndigheternas stämningmän. Sålunda skulle befogenheterna att delge genom spikning och surrogatdelgivning (se närmare avsnitt 10.7–10.11) kunna förbehållas polisens stämningmän. En sådan begränsning skulle emellertid gå ut över effektiviteten. Som exempel kan nämnas att det i spikningsfallen skulle kunna bli nödvändigt att först vända sig till ett auktoriserat delgivningsföretag och därefter, sedan det konstaterats att personlig delgivning inte är möjlig, till polismyndigheten. En sådan ordning skulle också försämra de auktoriserade delgivningsföretagens förutsättningar att konkurrera med den offentliga verksamheten, vilket skulle kunna förfela syftet med reformen. Det skulle också kunna innebära att incitamentet att söka auktorisation inte blir tillräckligt starkt och att reformen därmed riskerar att inte få önskat genomslag (se vidare nedan). Övervägande skäl talar därför för att anställda vid auktoriserade delgivningsföretag ges samma delgivningsbefogenheter som stämningmän och övriga personkategorier med stämningmannabehörighet. De farhågor som Polisverksamhetsutredningen gav uttryck för bör kunna tas om hand genom att ställa ändamålsenliga krav på verksamheten och personal som utför stämningmannadelgivning (se närmare avsnitt 10.4.2 och 10.4.3).

Frivillig eller obligatorisk auktorisation?

Nästa fråga att ta ställning till är om det bör vara frivilligt eller obligatoriskt att ansöka om auktorisation. Om en obligatorisk auktorisation införs skulle det innebära att samma krav kan ställas på all slags personlig delgivning. Försiktighet är dock påkallad när det gäller att införa ett obligatoriskt krav på

auktorisering för verksamhet som tidigare har fått bedrivas utan tillstånd. Det riskerar att leda till en ökad byråkrati och en onödig formalisering. En sådan ordning kan också innebära svåra gränsdragningsproblem när det gäller vilken typ av verksamhet och aktivitet som ska omfattas av auktorisationskravet. Det anförda talar för att auktorisationen ska vara frivillig.

Det kan hävdas att en nackdel med frivillig auktorisation är att företag som väljer att fortsätta sin delgivningsverksamhet utan att ansöka om auktorisation kommer att ha lägre omkostnader och därigenom kunna erbjuda lägre priser än auktoriserade företag. Reformen skulle därigenom riskera att inte få önskat genomslag. Mot ett system med frivillig auktorisation kan också invändas att det inte nödvändigtvis förhindrar den typen av oseriös delgivningsverksamhet som Finansinspektionen och Datainspektionen pekat på i tidigare sammanhang (se närmare ovan).

Det finns dock anledning att tro att företag som är auktoriserade kommer att ha betydande konkurrensfördelar när det gäller anseende och kvalitet i förhållande till företag som fortsätter att utföra buddelgivning utan auktorisation. Dessutom kommer de auktoriserade företagen att ha ett försteg genom möjligheten att använda surrogatdelgivning och spikning. Dessa faktorer bör rimligen leda till att flertalet företag väljer att ansöka om auktorisation. Övervägande skäl får därför anses tala för att auktorisation av delgivningsföretag bör vara frivillig. Det bör följaktligen inte vara förbjudet att bedriva buddelgivningsverksamhet utan tillstånd.

Bestämmelserna om auktorisation av privata delgivningsföretag bör tas in i en särskild lag.

10.4.2 Förutsättningar för auktorisation

Förslag: Auktorisation av ett delgivningsföretag ska endast beviljas om det med hänsyn till organisation, ledning och ägande kan antas att verksamheten kommer att bedrivas i överensstämmelse med lag och på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Rikspolisstyrelsen ska beredas tillfälle att yttra sig innan auktorisation beviljas.

Skälen för förslaget: För att stämmingsmannadelgivning ska kunna anförtros privata delgivningsföretag krävs att det är fråga om seriösa företag som har förutsättningar att uppfylla högt ställda krav på verksamheten. Det bör krävas att företaget kan antas uppfylla de skyldigheter gentemot det allmänna som följer med verksamheten. Det handlar t.ex. om bokföring och fullgörande av skyldigheter att betala skatt och socialförsäkringsavgifter.

När det gäller ägare med bestämmande inflytande över verksamheten är det angeläget att det är fråga om personer som kan förväntas bedriva en seriös verksamhet. Auktorisation bör inte få beviljas om någon av dem t.ex. har näringsförbud eller är försatt i konkurs. Det är naturligtvis också viktigt att personer i företagets ledning och dess huvudägare inte är dömda för brott. För att kraven på ledning och ägare med bestämmande inflytande ska vara verkningsfulla bör företagen vara skyldiga att, sedan auktorisation har beviljats, skyndsamt anmäla ändringar i dessa avseenden.

Vid prövningen bör också företagets förutsättningar att bedriva stämmingsmannaverksamhet bedömas. Företaget måste ha en lämplig organisation och planläggning av verksamheten. Planläggningen måste bl.a. innefatta utbildning av de anställda (se närmare avsnitt 10.4.4).

Tillståndsmyndigheten bör göra en helhetsbedömning av om det kan antas att företaget har förutsättningar att kunna bedriva verksamheten professionellt och i enlighet med gällande föreskrifter. I lagen kan detta lämpligen komma till uttryck i en bestämmelse om att auktorisation endast får beviljas om det med

hänsyn till organisation, ledning och ägande kan antas att verksamheten kommer att bedrivas i överensstämmelse med lag och på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

I vissa fall kan polisen ha tillgång till upplysningar som kan vara av avgörande betydelse för prövningen. Det kan t.ex. handla om att personer i ett företags ledning visserligen är ostraffade, men har anknytning till verksamhet som gör dem olämpliga att anförtros tillstånd att bedriva stämningmannaverksamhet. Rikspolisstyrelsen bör därför beredas tillfälle att yttra sig innan en ansökan om auktorisation beviljas. Om det däremot står klart att ansökan bör avslås saknas det anledning att inhämta uppgifter från Rikspolisstyrelsen. Bestämmelsen bör utformas i enlighet med det anförda.

10.4.3 Godkännande av företagets personal

Förslag: All personal hos ett auktoriserat delgivningsföretag ska vara godkänd vid prövning med avseende på laglydnad och lämplighet i övrigt för anställning i ett sådant företag. Inför godkännandet av personal i delgivningsföretag ska godkännandemyndigheten inhämta utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret. Godkännandemyndigheten ska ges direktåtkomst till dessa register.

Skälen för förslaget: Rikspolisstyrelsen har meddelat allmänna råd för polismyndigheternas delgivningsverksamhet. Enligt dessa bör endast den förordnas till stämningssman som med hänsyn till laglydnad och övriga omständigheter är lämplig för uppdraget och har fyllt 20 men inte 65 år. Polismyndigheten bör vid prövning av sökandens lämplighet bl.a. göra en registerkontroll i belastningsregistret (BR) och misstankeregistret (MR) samt av uppgifter om omhändertagande enligt lagen (1976:511) om omhändertagande av berusade personer m.m. (LOB) i körkortregistret. För stämningssmän som inte är anställda vid polismyndigheten begränsas förordnandet normalt till längst tre år.

Det är av flera skäl angeläget att inte personer som dömts för brott utför stämningmannadelgivning för auktoriserade delgivningsföretag. Först och främst skulle det allvarligt skada förtroendet för verksamheten om stämningmannadelgivning kom att utföras av kriminellt belastade personer. En jämförelse kan göras med de krav som ställs på personal vid bevakningsföretag. Beträffande sådan personal gäller normalt att den som är dömd för brott under de senaste fem åren före ansökan inte blir godkänd. Undantag görs för bl.a. trafikförseelser. Av samma skäl bör inte heller en person som är misstänkt för brottslighet, i vart fall om det är fråga om allvarlig brottslighet, utföra stämningmannadelgivning.

I promemorian Inställda huvudförhandlingar i brottmål II anfördes att en fördel med att auktorisera företagen i stället för att utfärda personliga förordnanden för privata stämningmän skulle vara att det därigenom blir möjligt att ställa krav på verksamheten som sådan, dvs. både på hur verksamheten bedrivs och på personalen som utför delgivningarna. Kontrollen av de anställda skulle enligt arbetsgruppen utföras av företaget. En person som ansöker om anställning i ett auktoriserat stämningmannaföretag skulle därvid själv inhämta ett utdrag ur belastningsregistret och lämna det företaget. Denna ordning motsvarar vad som gäller enligt 1 och 2 §§ lagen (2000:873) om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg.

När det gäller väktare, dvs. personer som är anställda i bevakningsföretag och har till uppgift att utföra bevakningstjänst, måste emellertid dels företaget ha beviljats auktorisation för att verksamheten ska få bedrivas, dels all personal vara godkänd liksom föreståndaren för verksamheten samt ledamöter och suppleanter i bevakningsföretagets styrelse (2 och 4 §§ lagen [1974:191] om bevakningsföretag). För prövning av en person, som inte redan är anlita av ett bevakningsföretag, inhämtar godkännandemyndigheten (länsstyrelsen) uppgifter ur belastningsregistret och misstankeregistret. Inhämtandet sker genom direktåtkomst enligt 20 § förordningen (1999:1134) om belast-

ningsregister och 7 § förordningen (1999:1135) om misstankeregister (10 § förordningen [1989:149] om bevakningsföretag m.m.).

När det gäller valet mellan dessa två modeller kan till en början konstateras att det förhållandet att det uppställs ett krav på godkännande av personalen inte i sig innebär att möjligheterna att ställa krav på verksamheten minskar. Frågan är i stället om den kontroll som därutöver bör ske av den anställda lämpligen primärt administreras av företaget självt eller av tillsynsmyndigheten. I praktiken handlar det framför allt om vem som ska handha de registersökningar som bör ske.

Det finns flera fördelar med att låta en myndighet ombesörja kontrollen i de ifrågavarande registren. Utöver uppgifter i belastningsregistret kan även uppgifter i misstankeregistret, som enskilda inte själva kan begära utdrag från, utgöra ett värdefullt beslutsunderlag vid prövningen av den sökandes lämplighet. Genom att registerkontrollen görs av en myndighet skyddas den enskildes integritet då företaget inte behöver få kännedom om uppgifter i registret som inte bedöms hindra ett godkännande. Dessutom skapas bättre förutsättningar för en enhetlig prövning av laglydnadskravet. En annan fördel är att det därigenom skapas bättre förutsättningar att upptäcka om en anställd senare gör sig skyldig till brott. Därtill kommer att polismyndigheterna slipper göra kontrollen och skicka utdragen till personer som avser att söka anställning i ett delgivningsföretag. En sådan lösning innebär alltså även en arbetsbesparing för polismyndigheterna och dessutom sannolikt en kostnadsbesparing för staten.

Sammantaget får övervägande skäl anses tala för att samma ordning ska gälla i fråga om godkännande av personal i privata delgivningsföretag som den som gäller i fråga om anställda i bevakningsföretag. Således ska det ankomma på den myndighet som svarar för auktorisation och tillsyn att godkänna all personal hos ett privat delgivningsföretag. Inför godkännandet ska myndigheten inhämta utdrag ur belastningsregistret och misstankeregistret. Myndigheten ska ges direktåtkomst till dessa register.

För att bli godkänd att utföra stämningmannadelgivning för ett auktoriserat delgivningsföretag bör personen i fråga, utöver kravet på laglydnad, även i övrigt vara lämplig för uppgiften.

Det handlar om att personen ska bedömas ha goda förutsättningar att tillämpa delgivningsbestämmelserna på ett korrekt och omdömesgillt sätt. Det är också angeläget att han eller hon behandlar känsliga uppgifter som framkommer i verksamheten med nödvändig försiktighet. Omständigheter som bör tillmätas betydelse är t.ex. personens ålder, hälsa samt ekonomiska förhållanden. Det saknas anledning att i lag ange krav på viss ålder. Normalt bör dock en person som utför stämningmannadelgivning vara mellan 18 och 70 år. När det gäller de personliga förhållandena kan vidare vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar medföra att lämpligheten för anställningen kan ifrågasättas. Beträffande de ekonomiska förhållandena är det normalt olämpligt att en person som är överskuldssatt och själv föremål för exekutiva åtgärder från Kronofogdemyndigheten utför stämningmannadelgivning.

10.4.4 Utbildning av personal

Förslag: De auktoriserade delgivningsföretagen ska ansvara för att personalen ges nödvändig utbildning.
--

Skälen för förslaget: Anställda hos ett auktoriserat delgivningsföretag måste få för uppgiften nödvändig utbildning. Den som ska utföra stämningmannadelgivning måste vara väl förtrogen med bestämmelserna i delgivningslagen och delgivningsförordningen. Dessutom är det angeläget att han eller hon har kunskap om huvuddragen i regelverket för handläggningen av mål och ärenden hos domstolar och andra myndigheter. Vidare måste den som utför stämningmannadelgivning uppträda på ett lämpligt sätt. Utbildningen av personal bör innehålla både teoretiska och praktiska moment. Den praktiska delen av utbildningen kan lämpligen bestå i att nyanställd personal den första tiden får följa med en mer erfaren kollega.

Ansvar för att de anställda ges nödvändig utbildning bör ligga hos de auktoriserade delgivningsföretagen. Närmare föreskrifter om utbildningen bör meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

10.4.5 Tillsynen

Förslag: Auktoriserade delgivningsföretag ska varje år ge in en redogörelse för verksamheten under föregående år till tillsynsmyndigheten. De ska därutöver lämna tillsynsmyndigheten de upplysningar om verksamheten som den begär för sin tillsyn.

Tillsynsmyndigheten ska ha rätt att inspektera auktoriserade delgivningsföretag och att få del av samtliga handlingar som rör företagens stämningmannaverksamhet eller utbildning av anställda.

Tillsynsmyndigheten ska kunna förelägga ett auktoriserat delgivningsföretag att vidta rättelser eller andra åtgärder som föranleds av tillsynen. Ett sådant föreläggande ska få förenas med vite.

Skälen för förslaget: För att säkerställa att verksamheten hos de auktoriserade delgivningsföretagen fungerar tillfredsställande är det nödvändigt med en effektiv tillsyn. Tillsynen bör först och främst innefatta en uppföljning av om förutsättningarna för auktorisationen och de personliga godkännandena fortfarande är uppfyllda. Denna tillsyn kan i stor utsträckning genomföras genom infordrande av skriftliga uppgifter och förnyade registerkontroller. Därigenom kan bl.a. uppmärksammas om någon anställd har dömts för brott efter godkännandet.

För att underlätta tillsynen bör de auktoriserade delgivningsföretagen, på samma sätt som gäller för bevakningsföretagen (9 § andra stycket lagen [1974:191] om bevakningsföretag), åläggas att varje år lämna en redogörelse för verksamheten. Vidare bör det införas bestämmelser om att den myndighet som konstaterar att stämningmannadelgivning har utförts felaktigt ska sända en underrättelse om detta till tillsynsmyndigheten. Det kan t.ex.

vara fråga om att en domstol skickar en kopia av ett beslut för kännedom. Enskilda bör också för tillsynsmyndigheten kunna påtala brister i hanteringen av ett delgivningsärende.

För att tillsynen ska kunna fungera effektivt bör de auktoriserade delgivningsföretagen vara skyldiga att lämna tillsynsmyndigheten de upplysningar som den begär. Tillsynsmyndigheten bör även ges rätt att inspektera auktoriserade delgivningsföretag och ta del av handlingar som rör stämmingsmannaverksamheten. Tillsynsmyndigheten ska vidare kunna förelägga ett auktoriserat delgivningsföretag att vidta rättelser eller andra åtgärder som föranleds av tillsynen. För att föreläggandet ska vara verkningsfullt bör det kunna förenas med vite.

10.4.6 Återkallelse av auktorisation och godkännande

Förslag: Auktorisation av delgivningsföretag och godkännande av personal ska kunna återkallas när det inte längre finns förutsättningar för auktorisationen respektive godkännandet eller när det i övrigt finns särskild anledning till återkallelse.

Skälen för förslaget: Om det uppmärksammas att förutsättningarna för auktorisationen av ett delgivningsföretag eller godkännande av en anställd vid företaget inte längre föreligger, bör auktorisationen respektive godkännandet kunna återkallas.

Auktorisationen bör alltid återkallas om ett delgivningsföretag försätts i konkurs eller om verksamheten av annan anledning upphör. Vidare bör återkallelse kunna ske om det framkommer att företagets ledning eller ägare med bestämmande inflytande inte längre uppfyller de krav som gäller för dessa (se närmare avsnitt 10.4.2) eller om det förekommit allvarlig eller upprepad misskötsamhet av verksamheten. Även underlåtenhet att fullgöra skyldigheter i förhållande till tillsynsmyndigheten bör kunna leda till återkallelse. Man kan också tänka sig att ett delgivningsföretag själv begär att auktorisationen återkallas, t.ex. därför att företaget vill ändra sin verksamhetsinriktning.

När det gäller återkallelse av godkännande av personal bör sådan ske om personen i fråga lämnar sin anställning och inte övergår till anställning i ett annat auktoriserat delgivningsföretag. Vidare bör godkännandet återkallas om den som godkännandet avser gör sig skyldig till brott. Godkännandet bör också återkallas beträffande person som allvarligt eller vid upprepade tillfällen har brutit mot de bestämmelser som gäller för stämningmannadelgivning.

Att i lagtexten uttömmande ange de omständigheter som bör föranleda återkallelse av auktorisation eller godkännande låter sig inte göras. I lagen bör därför i stället tas in en allmänt utformad bestämmelse av innebör att auktorisation av delgivningsföretag och godkännande av personal ska kunna återkallas när det inte längre finns förutsättningar för auktorisationen respektive godkännandet eller när det i övrigt finns särskild anledning till återkallelse.

10.4.7 Auktorisations- och tillsynsmyndighet

Förslag: Länsstyrelsen i Stockholms län ska pröva ansökningar om auktorisation av delgivningsföretag och godkännande av personal samt vara tillsynsmyndighet över de auktoriserade delgivningsföretagen. Övriga länsstyrelser ska lämna biträde om det behövs för utövande av den lokala tillsynen

Skälen för förslaget: Det saknas anledning att inrätta en ny myndighet för uppgiften att vara auktorisations- och tillsynsmyndighet. Uppgiften bör tillkomma en befintlig myndighet som har uppgifter på tillsynsområdet och kunskap om näringsverksamhet. Det är även en fördel om myndigheten har kunskap om delgivningsfrågor. Med dessa utgångspunkter ligger det närmast till hands att anförtro uppgiften antingen åt polismyndigheterna eller länsstyrelserna.

Polismyndigheterna ansvarar för förordnande av offentliga stämningmän. Det vore emellertid olämpligt att låta polisen även auktorisera privata delgivningsföretag med hänsyn till att

det är fråga om en konkurrerande verksamhet. En sådan ordning skulle kunna väcka misstankar om att ovidkommande hänsyn tas vid auktorisationsprövningen. Därtill kommer att en sådan uppgift inte skulle ligga i linje med strävan att renodla polisens arbetsuppgifter.

Länsstyrelsen framstår i stället som det naturliga valet. Länsstyrelserna har god kännedom om tillämpningen av delgivningsbestämmelserna genom sin uppgift att bistå enskilda med kungörelsedelgivning och spikning samt som mottagande myndigheter när det gäller delgivningsuppdrag från de nordiska grannländerna. Därtill kommer att länsstyrelserna redan fyller en viktig funktion som statlig tillsynsmyndighet och dessutom har utarbetade rutiner för ett effektivt och modernt auktorisationsförfarande när det gäller bevakningsföretag och väktare.

För att låta flera eller samtliga länsstyrelser utföra uppgiften talar den omständigheten att inspektioner och vissa andra former av tillsyn underlättas om tillsynsmyndigheten befinner sig på ett rimligt avstånd från det aktuella delgivningsföretaget. Det kan även förekomma att enskilda vill besöka tillsynsmyndigheten för att påtala brister i ett delgivningsärende. Stämningmannaverksamhet är dock av sådan art att behovet av inspektioner och andra personliga besök torde vara begränsat.

Mot detta ska vägas de skäl som talar för en koncentration av uppgiften. Delgivningsverksamhet torde i allmänhet kräva en viss omfattning för att vara lönsam. Det är rimligt att anta att den privata stämningmannaverksamheten framför allt kommer att bedrivas av ett mindre antal större delgivningsföretag. Så är fallet med den redan etablerade privata delgivningsverksamheten. Uppgiften torde därmed inte heller få en sådan omfattning att detta kan anses utgöra ett skäl mot koncentration. De allra flesta tillsynsuppgifter kommer dessutom att kunna bedrivas på distans, genom registerkontroll och granskning av handlingar. Vidare är det angeläget att bestämmelserna får en enhetlig tillämpning över landet.

Sammantaget talar övervägande skäl för att uppgiften koncentreras till en länsstyrelse. Med hänsyn till att de

rikstäckande privata delgivningsföretag som redan etablerat sig på marknaden samtliga har sitt säte i Stockholm framstår det som rimligt att Länsstyrelsen i Stockholms län anförtros uppgiften.

När det uppkommer behov av att inspektera ett auktoriserat delgivningsföretag som bedriver verksamhet långt ifrån Stockholms län bör länsstyrelsen i det länet lämna biträde. En bestämmelse om detta bör tas in i lagen.

10.4.8 Avgifter

Förslag: Delgivningsföretagen ska betala en avgift för ansökningar om auktorisation och godkännande av anställda. Dessutom ska företagen betala en årlig tillsynsavgift. Avgifternas storlek ska bestämmas av regeringen.

Skälen för förslaget: Liksom för många andra tillståndspliktiga näringsverksamheter är det naturligt att de företag som vill ha auktorisation betalar en avgift för ansökan om auktorisation och för varje ansökan om godkännande för anställda och personer i företagets ledning.

Motsvarande ordning gäller för bevakningsföretagen och deras personal. Enligt 16 § förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m. ska avgift tas ut för prövning av ansökan om auktorisation och godkännande av personal (jfr 2 och 4 §§ lagen [1974:191] om bevakningsföretag). Avgiftens storlek bestäms av avgiftsförordningen. Avgiften för ansökningar om auktorisation uppgår till 3 200 kr (avgiftsklass 5) och för godkännande av personal, föreståndare för verksamheten eller ledamöter eller suppleanter i styrelsen till 600 kr (avgiftsklass 2).

Ett annat exempel är pantbankerna där avgiftsklass 8 (11 100 kr) ska tillämpas för ansökningar att bedriva pantbanksverksamhet (9 § pantbankförordningen [1995:1189]). För finansiering av länsstyrelsens tillsyn ska den som driver pantbanksverksamhet betala en årlig avgift på 4 000 kronor. Om verksam-

heten bedrivs i fler än ett kontor, ska den som driver verksamheten därutöver betala 2 400 kronor för varje ytterligare kontor.

Samtidigt som avgiftsuttaget är nödvändigt för finansiering av länsstyrelsens verksamhet får inte nivåerna vara så höga att de ger en hämmande effekt på verksamheten. Det är angeläget att nivån är rimlig och utformas på ett sådant sätt att de inte hindrar små företag från att etablera sig på marknaden. Avgifternas storlek bör beslutas av regeringen.

10.4.9 Tillgång till sekretessbelagda handlingar

Förslag: Auktoriserade delgivningsföretag ska kunna få tillgång till sekretessbelagda fotografier ur det centrala passregistret och vägregistret.

Skälen för förslaget: För att en ändamålsenlig tillämpning av delgivningslagstiftningen ska vara möjlig krävs att de myndigheter som ska ombesörja delgivning ges tillgång till nödvändiga uppgifter om hur de personer som ska sökas för delgivning kan nås. Många uppgifter som behövs är offentliga, t.ex. uppgifter om företrädare för juridiska personer som är registreringspliktiga. När det gäller mål och ärenden i domstol så ska dessutom parterna lämna uppgifter som behövs för delgivningsändamål (33 kap. 1 § rättegångsbalken och 3 § förvaltningsprocesslagen).

Om en myndighet behöver en sekretessbelagd uppgift om enskilds adress, telefonnummer och arbetsplats eller uppgift i form av fotografisk bild av enskild för stämningmannadelgivning, hindrar inte sekretessen att sådan uppgift överlämnas till myndigheten (10 kap. 26 § offentlighets- och sekretesslagen [2009:400]). Detta innebär bl.a. att s.k. skyddade personuppgifter får lämnas ut från Skatteverket till en myndighet (JO 2004/05 s. 29).

I sammanhanget kan också nämnas att hälso- och sjukvårdspersonal, utöver vad som följer av sekretesslagen, är skyldig att lämna ut uppgiften huruvida någon vistas på en sjukvårdsinrättning om uppgifterna i ett särskilt fall begärs av en domstol,

åklagarmyndighet, Kronofogdemyndigheten eller Skatteverket (2 kap. 11 § 1 lagen [1998:531] om yrkesverksamhet inom hälso- och sjukvårdens område). En motsvarande regel finns för socialtjänsten såvitt avser uppgifter om huruvida någon vistas i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem (12 kap. 10 § andra stycket 1 socialtjänstlagen [2001:453]).

När det gäller delgivning som myndighet ansvarar för gäller sekretess i sådan verksamhet för uppgift om enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller honom närstående lider men om uppgiften röjs. De uppgifter som är aktuella i delgivningsärenden är framför allt den enskildes adress, telefonnummer och arbetsgivare. I vissa fall kan det emellertid framkomma uppgifter som är känsliga för den enskilde, t.ex. att han eller hon är omhändertagen för tvångsvård på grund av missbruk eller intagen i kriminalvårdsanstalt. En annan uppgift som kan vara känslig är att den person som söks för delgivning är föremål för sociala stödåtgärder. Eftersom bestämmelsen har ett rakt skaderekvisit är det presumtion för offentlighet och alltså fråga om ett förhållandevis svagt sekretesskydd.

Myndigheter får dock som huvudregel inte lämna sekretessbelagda uppgifter till privata delgivningsföretag (jfr 8 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen). Det kan inte heller anses vara nödvändigt för uppdragsmyndigheten att lämna ut sådana uppgifter för att den ska kunna fullgöra sin verksamhet eftersom det finns en offentlig stämningmannaverksamhet (jfr 10 kap. 2 § offentlighets- och sekretesslagen).

De flesta uppgifter som de auktoriserade företagen behöver ha tillgång till är offentliga och kan lämnas ut. Mot denna bakgrund och då försiktighet är påkallad när det gäller att låta privaträttsliga subjekt få tillgång till sekretessbelagda handlingar bör det inte införas någon generell rätt för auktoriserade delgivningsföretag att kunna få del av sekretessbelagda handlingar, t.ex. genom att låta offentlighetsprincipen vara tillämplig på dem.

Ett undantag bör dock göras för fotografier i passregistret och vägtrafikregistret. Sådana fotografier omfattas av sekretess om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den

enskilde eller någon närstående till de enskilde lider men. I vissa situationer kan tillgång till dessa fotografier vara nödvändig för att kunna säkerställa att en handling lämnas till rätt person. Det är därför nödvändigt att införa ett undantag i offentlighets- och sekretesslagen jämte en uppgiftsskyldighet i passförordningen (1979:664) och förordningen (2001:650) om vägtrafikregister.

10.4.10 Tystnadsplikt

Förslag: Den som är eller har varit verksam i eller haft uppdrag för ett auktoriserat delgivningsföretag ska inte få obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i samband därmed har fått veta om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden.

Skälen för förslaget: Anställda vid myndigheter har tystnadsplikt i fråga om sekretessbelagda uppgifter. Auktoriserade delgivningsföretag kommer att få tillgång till uppgifter som rör enskildas förhållanden. En del av uppgifterna kommer att vara känsliga. Det kan röra både enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Dessutom har i föregående avsnitt föreslagits att delgivningsföretagen ska få tillgång till sekretessbelagda fotografier.

Mot den angivna bakgrunden är det motiverat att införa en tystnadsplikt för den som är eller har varit anställd i ett auktoriserat delgivningsföretag. Tystnadsplikten bör utformas på så sätt att den som är eller har varit verksam i eller haft uppdrag för ett auktoriserat delgivningsföretag inte obehörigen ska få röja eller utnyttja vad han eller hon i samband detta har fått veta om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. För den som bryter mot tystnadsplikten gäller 20 kap. 3 § brottsbalken.

10.4.11 Straff

Bedömning: Det behövs inte någon ny straffbestämmelse för att kunna ingripa mot den som felaktigt utger sig företräda ett auktoriserat delgivningsföretag.

Skälen för bedömningen: Personal vid auktoriserade delgivningsföretag föreslås få vissa särskilda befogenheter. I avsnitt 10.4.9 föreslås att de ska få tillgång till sekretessbelagda fotografier från pass- och vägtrafikregistret. Dessutom föreslås att de ges rätt att få tillträde till enskilt område som inte utgör bostad samt rätt till upplysningar från fastighetsägare och arbetsgivare (se närmare avsnitt 10.13). Dessa befogenheter medför att det kan finnas en viss risk för att personer obehörigen utger sig för att vara behöriga att utföra stämningmannadelgivning. Sådant handlande bör vara straffbelagt (prop. 1994/95:23 s. 55).

Stämningmannadelgivning innefattar myndighetsutövning. Den som utan att vara behörig till det utger sig för att utöva myndighet döms för föregivande av allmän ställning till böter eller fängelse i högst sex månader, eller, om brottet är att anse som grovt, till fängelse i högst två år (17 kap. 15 § brottsbalken). Det är sålunda redan straffbelagt att obehörigen utge sig för att ha sådana befogenheter som tillkommer den som har rätt att utföra stämningmannadelgivning. Någon särskild straffbestämmelse är därför inte nödvändig.

10.4.12 Överklagande

Förslag: Beslut enligt den nya lagen om auktorisation av privata delgivningsföretag ska kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Rikspolisstyrelsen ska kunna överklaga beslut att bevilja auktorisation.

Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Skälen för förslaget: Beslut som Länsstyrelsen i Stockholms län fattar enligt den förslagna lagen bör kunna överklagas. Det är lämpligt att detta görs hos allmän förvaltningsdomstol.

I avsnitt 10.4.2 föreslås att Rikspolisstyrelsen ska beredas tillfälle att yttra sig innan auktorisation beviljas. Auktorisation kan dock beviljas trots att Rikspolisstyrelsen har avstyrkt detta. Det kan också ha framkommit nya uppgifter sedan styrelsen yttrade sig. Rikspolisstyrelsen bör därför ges rätt att överklaga beslut att bevilja auktorisation.

Prövningstillstånd bör krävas vid överklagande till kammarrett.

10.5 Överlämnande av handlingen till den sökta

Förslag: Vid stämningssmannadelgivning ska handlingen lämnas till den sökta. Om den sökta vägrar att ta emot handlingen, ska delgivning ändå anses ha skett. Handlingen ska i sådana fall, om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna, lämnas på platsen.

Skälen för förslaget: Vid stämningssmannadelgivning bör stämningssmannen i första hand försöka att lämna handlingen till den sökta, varvid denne bör bli ombedd att kvittera mottagandet. Om den sökta vägrar att bekräfta mottagandet med sin namnteckning, bör detta antecknas i intyget över stämningssmannadelgivningen. I båda fallen är det rent principiellt inte någon skillnad i förhållande till vanlig delgivning med bud. Den praktiska skillnaden består i stället i det särskilda bevisvärde som intyget över stämningssmannadelgivningen tillmäts enligt nuvarande ordning (se närmare avsnitt 10.1).

Av 19 § andra stycket i 1970 års delgivningslag framgår inte vad som ska göras med handlingen om den sökta vägrar att ta emot den. En förutsättning för att delgivning ska anses ha skett trots att handlingen inte har mottagits är att den sökta vid stämningssmannadelgivningen förstår att det rör sig om ett

försök till delgivning (Högsta domstolens beslut den 16 oktober 2008 i mål nr Ö 74-08). Vägran att ta emot handlingen behöver inte ske i form av en muntlig förklaring utan kan ta sig olika former, t.ex. att den sökta vägrar att öppna dörren för att ta emot handlingen. För att delgivning ska anses ha skett i en sådan situation krävs naturligtvis att det är klarlagt att det är den sökta som befinner sig på andra sidan dörren (prop. 1978/79:11 s. 38). Vid vägran bör stämningssmannen försöka lämna handlingen så att den kan tas om hand av den sökta (prop. 1970:13 s. 149). Om den sökta t.ex. vägrar att öppna dörren, bör alltså handlingen lämnas i brevinkastet. I en sådan situation är det alltså inte fråga om s.k. spikning.

Det har inte framkommit något behov av att ändra den nuvarande ordningen i de avseenden som har berörts i det föregående. Det är dock lämpligt att det av den nya lagen framgår att handlingen i första hand ska lämnas till den sökta och om han eller hon vägrar ta emot handlingen, denna om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna ska lämnas så att den sökta senare kan ta om hand den.

10.6 Överlämnande av meddelande när inte handlingen finns tillgänglig

Förslag: Ett skriftligt meddelande med handlingens innehåll ska få delges vid stämningmannadelgivning när handlingen inte finns tillgänglig.

Delgivning ska anses ha skett när meddelandet har lämnats till den sökta.

Om den sökta begär det, ska handlingen sändas till honom eller henne med post eller på annat sätt som överenskommit vid delgivningen.

Skälen för förslaget: Enligt 4 § i 1970 års delgivningslag får regeringen meddela bestämmelser om befordran av meddelande som ska delges, ”genom telefon, telegram eller på annat liknande sätt

till den på vilket delgivningsuppdraget ankommer". I 10 § i 1979 års delgivningsförordning anges att uppdragsmyndigheten, om särskild skyndsamhet är påkallad, inte behöver sända själva handlingen utan kan "genom telefon, telegram, telex eller på annat liknande sätt" befordra det meddelande som ska delges till den som ska ombesörja stämningmannadelgivningen. Om meddelandet läses upp på telefon, ska mottagaren "uppteckna meddelandet samt kontrollera och låta skriva ut det". Stämningmannadelgivningen verkställs sedan genom att meddelandet lämnas till den sökta och delgivningskvitto tecknas på en avskrift eller en kopia av meddelandet.

Det beskrivna förfarandet används sällan i praktiken, vilket till viss del torde bero på att bestämmelsen är förhållandevis okänd hos många myndigheter. Om polisen påträffar en person som är eftersökt för stämningmannadelgivning, framgår detta vid en registerkontroll. Det finns emellertid inte någon möjlighet att med tvång ta med personen till polisstationen för att verkställa delgivningen. Polismannen kan i stället kontakta uppdragsmyndigheten och få det meddelande som delgivningen avser uppläst för sig, skriva ned meddelandet och delge detta i stället för handlingen i fråga. Med utarbetade rutiner torde denna metod kunna vara effektiv när personlig delgivning är nödvändig (t.ex. i brottmål). Möjligheten till delgivning av skriftliga meddelanden bör därför finnas kvar och tas in i den nya lagen.

En annan orsak till att bestämmelsen så sällan tillämpas torde vara att den nuvarande regleringen innebär att meddelandet ska befordras från uppdragsmyndigheten till den som ska ombesörja delgivningen. Bestämmelsen skulle kunna användas mer effektivt om en polisman även har möjlighet att kontakta den polismyndighet som har tillgång till handlingen och få del av dess innehåll. En sådan möjlighet bör därför införas.

För att öka rättssäkerheten med delgivningsmetoden bör dock bestämmelsen kompletteras med en skyldighet för myndigheten att, om den sökta begär det, sända handlingen med post eller på annat sätt som överenskommit vid delgivningen. Detta motsvarar vad som föreslås gälla vid muntlig delgivning i sam-

band med förhör, förhandling eller sammanträde (se närmare avsnitt 7.4). Liksom hittills bör dock delgivning anses ha skett redan när meddelandet lämnas.

Bestämmelserna om överlämnande av meddelande när handlingen inte finns tillgänglig bör även fortsättningsvis främst tillämpas i brådskande fall. De bör emellertid även kunna användas när delgivningen rör personer som saknar känt hemvist eller är notoriskt svårdelgivna. Det nuvarande kravet att "särskild skyndsamhet" ska vara påkallad bör därför inte tas in i den nya lagen. Bestämmelserna om delgivningsformen bör vara teknikneutrala så att modern teknik, t.ex. e-post, kan användas för att befordra meddelandet till den som ska utföra stämningmannadelgivningen.

10.7 Allmänna förutsättningar för surrogatdelgivning

Förslag: Det ska, liksom hittills, vara tillåtet att i vissa särskilt angivna fall lämna den handling som delgivningen avser till en annan person än den sökta i samband med stämningmannadelgivning, s.k. surrogatdelgivning.

Meddelande om delgivningen och uppgift om vem handlingen har lämnats till ska sändas med post till den sökta under hans eller hennes senast kända adress.

Delgivning ska anses ha skett när handlingen har lämnats och meddelandet om delgivningen har sänts med posten.

Det ska även fortsättningsvis krävas att den person som medverkar vid surrogatdelgivning gör det frivilligt. Det ska uttryckligen framgå av lagtexten att surrogatdelgivning endast får användas om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Skälen för förslaget: I 12–14 §§ i 1970 års delgivningslag finns bestämmelser om när delgivning kan ske genom att handlingen lämnas till annan än den sökta (s.k. surrogatdelgivning). Att

dessa bestämmelser endast får tillämpas vid stämningmannadelgivning framgår motsatsvis av att ordinär delgivning (genom bud) och särskild postdelgivning endast får ske genom att handlingen lämnas till den sökta (3 § första och andra styckena).

Avsikten med surrogatdelgivning är att den person som tar emot handlingen ska vidarebefordra den till den sökta. Som en extra säkerhetsåtgärd föreskrivs dessutom att stämningmannen ska sända ett meddelande till den sökta om att surrogatdelgivning har skett och vem som har mottagit handlingen för den söktes räkning. Meddelandet ska sändas med vanligt brev till den sökta på hans eller hennes vanliga adress. Delgivning anses ha skett när handlingen har lämnats och meddelandet har sänts.

En grundläggande förutsättning för surrogatdelgivning är att förfarandet bygger på frivillighet. Personen som tar emot handlingen är inte skyldig att göra det. Det är viktigt att den som verkställer surrogatdelgivning upplyser personen som mottar handlingen om detta och om skyldigheten att lämna handlingen till den sökta så snart det kan ske. Vid eventuell underlåtenhet att vidarebefordra handlingen påverkas inte delgivningens giltighet. Däremot har det ansetts att skadeståndsansvar för den som mottagit handlingen åtminstone i vissa fall torde uppkomma (prop. 1970:13 s. 225).

I vissa fall kan frågan om huruvida en person är behörig att ta emot handlingen i den söktes ställe kräva noggranna överväganden. I vissa författningar krävs dessutom att det kan antas att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan för att surrogatdelgivning ska få användas (se t.ex. 33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken som gäller delgivning av stämning i tvistemål och 2 kap. 15 § konkurslagen som gäller kallelse till konkursförhandling). Vid surrogatdelgivning kan det alltså vara nödvändigt med särskilda överväganden och hänsynstaganden från den som utför delgivningen.

De allmänna förutsättningar som enligt 1970 års delgivningslag gäller för att surrogatdelgivning ska få tillämpas bör bibehållas för att förfarandet ska vara tillräckligt rättssäkert. I den nya lagen bör det tydligt framgå av lagtexten att det endast

är vid stämningmannadelgivning som handlingen får lämnas till annan än den sökte. Om stämningssmannen får information eller gör iakttagelser som gör att det framstår som ovisst om handlingen kommer att lämnas till den sökte, bör surrogatdelgivning inte användas. Detta bör framgå av lagtexten genom att det anges att handlingen får lämnas till annan än den sökte, om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

10.8 Surrogatdelgivning genom hushållsmedlem

Förslag: Om den person som söks för delgivning inte påträffas i hemvistet, ska handlingen även fortsättningsvis få lämnas till en annan vuxen medlem av det hushåll som den sökte tillhör.

Det ska inte längre vara möjligt att lämna handlingen till hyresvärd eller motsvarande.

Skälen för förslaget: Av 12 § första stycket i 1970 års delgivningslag framgår bl.a. att om en enskild person med känt hemvist i Sverige söks för delgivning men inte påträffas vid stämningssmannens besök i bostaden, får handlingen i stället lämnas till en annan vuxen medlem av samma hushåll eller till hyresvärd, om denne bor i samma hus, eller till annan som i hyresvärdens ställe har tillsyn över huset och bor där. För att handlingen ska få lämnas till hushållsmedlem krävs alltså att han eller hon befinner sig i bostaden. Det kan följaktligen inte komma i fråga att söka upp en hushållsmedlem på annan plats för att överlämna handlingen. Med hemvist avses i delgivningslagssammanhang den adress där den sökte stadigvarande bor. Om han eller hon är folkbokförd där saknar självständig betydelse (NJA 1988 s. 89).

Av statistikuppgifter från de polismyndigheter som använder verksamhetsstödet DS framgår att denna form av surrogatdelgivning används i en inte obetydlig omfattning. Några negativa erfarenheter från tillämpningen har inte framkommit. Möjligheten att lämna handlingen till vuxen hushållsmedlem bör därför behållas.

Däremot har det framkommit att möjligheten att lämna handlingen till hyresvärd eller annan som bor i samma hus och som har tillsyn över huset används mycket sällan. Sedan bestämmelsen infördes har boendeförhållandena förändrats. Den roll som portvakten förr kunde ha i flerbostadsfastigheter torde praktiskt taget inte existera längre. I princip den enda situation där bestämmelsen torde kunna få praktisk betydelse är den då den sökta disponerar ett rum i hyresvärdens bostad. Det saknas emellertid tillräckliga skäl för att ha en särskild möjlighet till surrogatdelgivning för sådana fall. Surrogatdelgivning bör därför inte längre kunna ske med hyresvärd eller motsvarande.

10.9 Surrogatdelgivning genom arbetsgivaren

Förslag: Om den person som söks för delgivning inte påträffas på sin arbetsplats under sin vanliga arbetstid, ska handlingen även fortsättningsvis få lämnas till den söktes arbetsgivare.

Skälen för förslaget: Om en enskild person söks för delgivning på sin arbetsplats men inte träffas där under sin vanliga arbetstid, får handlingen enligt 12 § första stycket i 1970 års delgivningslag lämnas till den söktes arbetsgivare. Av lagtexten framgår att med arbetsgivare avses en person i företagsledande eller därmed jämförlig ställning eller chefen för den personaladministrativa verksamheten på den söktes arbetsplats. Med jämförlig ställning avses ledningen för andra typer av arbetsplatser än företag, t.ex. en myndighet eller en organisation (prop. 1990/91:11 s. 32).

Möjligheten till surrogatdelgivning med den söktes arbetsgivare har inneburit en effektivisering av delgivningen. Dessutom har delgivningsformen av integritetsskäl vissa fördelar för arbetstagaren. Innan surrogatdelgivningen infördes var det nämligen vanligt att stämningssmannen var tvungen att uppsöka arbetsplatsen vid ett flertal tillfällen innan den sökta påträffades (a. prop. s. 30). Surrogatdelgivning med den söktes arbetsgivare har

fungerat väl i praktiken och bör finnas kvar i den nya delgivningslagen.

Surrogatdelgivningen skulle kunna effektiviseras ytterligare om det blev tillåtet att lämna handlingen till den söktes närmaste chef eller arbetsledare. I sådana fall skulle det vara möjligt att lämna handlingen exempelvis till den söktes förman på en byggarbetsplats. Om handlingen fick lämnas till den söktes närmaste chef, skulle det i många fall dessutom skapa bättre förutsättningar för att handlingen snabbt ska kunna lämnas vidare till den sökta. Å andra sidan finns det risker med att vidga den krets med vilken surrogatdelgivning får ske. I vissa fall torde det t.ex. kunna uppstå gränsdragningsfrågor när det gäller till vem handlingen ska lämnas. Därtill kommer att det finns fördelar med att handlingarna lämnas till en person som vanligen ansvarar för personaladministrativa frågor. Sammantaget talar övervägande skäl för att inte ändra den krets av personer på arbetsplatsen som får motta handlingen i den söktes ställe.

10.10 Surrogatdelgivning genom kontorsanställd

Bedömning: Det bör inte finnas någon möjlighet till surrogatdelgivning genom att i vissa fall kunna lämna handlingen till någon som är anställd på en juridisk persons, eller en enskild näringsidkares, kontor (s.k. kontorsdelgivning). Som en konsekvens härav bör ställföreträdare för juridiska personer med kontor inte undantas från de vanliga bestämmelserna om surrogatdelgivning.

Skälen för bedömningen: Om den sökta driver rörelse med fast kontor men inte påträffas där under vanlig arbetstid, får handlingen enligt nuvarande ordning lämnas på kontoret till någon som är anställd där (12 § första stycket tredje meningen i 1970 års delgivningslag). Bestämmelsen fanns tidigare i rättegångsbalken och överfördes till delgivningslagen i samband med dess tillkomst.

Formerna under vilka enskilda näringsidkare bedriver verksamhet har förändrats sedan lagens tillkomst. Numera torde det vara mindre vanligt att enskilda näringsidkare har fasta kontor och anställd personal än vad som var fallet tidigare. Dessutom framgår det av statistik från stämmingsmannaverksamheten att bestämmelsen nästan aldrig tillämpas. Bestämmelsen bör därför inte föras över till den nya lagen.

Enligt 13 § i 1970 års delgivningslag får handlingen lämnas till vem som helst som är anställd på en juridisk persons kontor, under förutsättning att den juridiska personen har ett kontor, att förvaltningen förs där samt att någon som har rätt att ta emot delgivning för den juridiska personens räkning vanligen har sitt arbete på detta kontor men inte träffas där under vanlig arbetstid. Vid delgivning med kommun får handlingen även i annat fall lämnas på kontor där förvaltningen förs, om någon som har rätt att motta delgivning för kommunen inte träffas på kontoret under vanlig arbetstid.

De förutsättningar som ska vara uppfyllda för att denna typ av delgivning ska få användas innefattar flera gränsdragningsproblem. Därtill kommer att bestämmelsen enligt tillgängliga statistikuppgifter bara används vid ett förhållandevis litet antal tillfällen varje år. Mot bakgrund av förslaget om särskild delgivning med juridisk person kommer dessutom behovet av stämmingsmannadelgivning när en juridisk person ska delges att minska. Bestämmelsen framstår därför som överflödigt och bör inte överföras till den nya lagen.

Enligt 13 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag får surrogatdelgivning inte användas, när en ställföreträdare söks för delgivning i bostaden eller hos en annan arbetsgivare än den juridiska person som delgivningen avser. Undantaget gäller dock endast i de fall som den juridiska personen har ett kontor och kontorsdelgivning kan tillämpas. Som anförs i det föregående innebär förslagen i denna promemoria att stämmingsmannadelgivning mycket sällan kommer att behöva användas när en juridisk person ska sökas för delgivning. Det är inte motiverat med en särskild form av surrogatdelgivning för de fåtal juridiska

personer som även fortsättningsvis kommer att delges genom stämningmannadelgivning, t.ex. vissa ideella föreningar. Sammanfattningsvis får övervägande skäl anses tala för att bestämmelserna om surrogatdelgivning med hushållsmedlem och arbetsgivare ska vara tillämpliga också när en ställföreträdare ska sökas för delgivning. Någon undantagsbestämmelse av det slag som finns i 1970 års lag bör således inte föras in i den nya lagen.

10.11 Spikning

Förslag: Inom ramen för stämningmannadelgivning ska handlingen få lämnas i den söktes hemvist eller på lämplig plats i anslutning till hemvistet (spikning), om

- den sökta har känt hemvist men inte påträffas i hemvistet,
- surrogatdelgivning inte kan ske med vuxen hushållsmedlem,
- det inte kan klarläggas var den sökta uppehåller sig, och
- det med beaktande av vad som har framkommit i det aktuella delgivningsärendet eller vid andra delgivningsförsök med den sökta finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Bedömningen av om förutsättningarna för spikning är uppfyllda ska få göras av den som utför stämningmannadelgivningen.

Delgivning ska anses ha skett när handlingen har lämnats.

Skälen för förslaget

Bakgrund

Enligt 1970 års delgivningslag får under vissa förutsättningar delgivning ske genom att handlingen i slutet kuvert lämnas i den söktes hemvist eller fästs på dörren till hans eller hennes bostad (spikning). Spikning fanns som delgivningsform redan i 1734 års lag för tvistemål och överfördes till den gamla rättegångsbalken. I samband med den nuvarande rättegångsbalkens införande för-

svann den som delgivningsmetod i domstol men behölls i dåvarande utsökningslagen (60 §). Av 33 kap. 12 § andra stycket rättegångsbalken följde att kungörelsedelgivning i stället fick användas. Spikning återinfördes som delgivningsform år 1961.

Numera regleras spikning i 15 § andra stycket i 1970 års delgivningslag. En första förutsättning för att delgivning genom spikning ska kunna användas är att möjligheten att åstadkomma delgivning på ordinär väg har prövats i det aktuella ärendet (prop. 1994/95:188 s. 23 samt NJA 1983 s. 544 och NJA 1998 s. 814). I sådana fall får spikning användas efter beslut av uppdragsmyndigheten, om den som söks för delgivning har känt hemvist inom riket men inte påträffas där och det inte kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig. Dessutom krävs att surrogatdelgivning med hushållsmedlem inte kan användas och att det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Stämningmannen eller annan tjänsteman med sådan behörighet redovisar sina efterforskningar för myndigheten som har att pröva om förutsättningarna är uppfyllda för spikning. Stämningmännens rutiner vid utfärdande av s.k. eftersökningsbevis finns preciserade i Rikspolisstyrelsens allmänna råd om delgivningsverksamheten (RPSFS 2001:9, FAP 611-1) som har utfärdats i enlighet med bemyndigandet i 17 § andra stycket i 1979 års delgivningsförordning. Enligt dessa allmänna råd bör stämningmannens eftersökning pågå under minst tre veckor under vilken tid delgivningen aviserats minst tre gånger. Den sökta måste ha varit synlig under eftersökningstidens sista månad och det ska ha kunnat konstateras att surrogatdelgivning inte är möjlig och att det är klarlagt att den sökta bor på adressen.

Om förutsättningarna för spikning är uppfyllda, kan myndigheten i stället välja att använda kungörelsedelgivning. Varken lagtexten eller förarbetena ger någon vägledning i frågan om när spikning respektive kungörelsedelgivning ska väljas. I den praktiska tillämpningen styrs valet av bedömningen om den sökta har avvikit från bostaden eller om han eller hon endast

håller sig undan. För att spikning ska få användas krävs, som framgår ovan, att den sökta har varit synlig vid bostaden under den senaste månaden. Om den sökta däremot inte har syns till under mer än en månads tid men inte heller bevisligen har avflyttat från bostaden, används i stället kungörelsedelgivning.

Bedömningen av om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan får grundas även på omständigheter som har framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta (8 a § i 1970 års delgivningslag). Bestämmelsen infördes år 1995 och syftar till att underlätta delgivning med notoriskt svårdelgivna personer. De omständigheter som får beaktas måste ligga någorlunda nära i tiden för att kunna tillmätas någon större vikt. Omständigheterna måste dessutom medge ganska säkra slutsatser om att den sökta medvetet har hållit sig undan (prop. 1994/95:188 s. 24). Bestämmelsen innebär dock inte att det går att avstå från att först pröva delgivning på vanligt sätt, t.ex. brevdelgivning. Anledningen till detta är att den sökta kan försöka hålla sig undan i ett visst delgivningsärende, medan han eller hon samtidigt kan vara angelägen att få del av handlingar i ett annat ärende.

Regleringen av spikning har gett upphov till många tillämpningsproblem. Det beror främst på att det finns olika uppfattningar om vad spikning är för delgivningssätt. I förarbetena till den nuvarande delgivningslagen anfördes att 3 § borde ge en samlad presentation av samtliga delgivningsformer (prop. 1970:13 s. 124). I förhållande till departementspromemorians förslag kompletterades därför paragrafen med en presentation av delgivningsformen kungörelsedelgivning. Däremot omnämns inte spikning i 3 §. Eftersom spikning inte nämns i 3 § har det av somliga inte ansetts vara ett självständigt delgivningssätt. Genom placeringen av spikning i 15 §, som i övrigt reglerar delgivning genom kungörelse, har spikning i vissa sammanhang benämnts som en variant eller specialform av kungörelsedelgivning (t.ex. RH 1998:53 och prop. 1984/85:109 s. 19).

I andra sammanhang har spikning inte ansetts vara en form av kungörelsedelgivning. Frågan hade betydelse vid tillkomsten av

lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning. I lagens 29 § anges nämligen att delgivning genom kungörelse enligt 15 § delgivningslagen endast får ske i vissa särskilt angivna undantagsfall. I förarbetena till bestämmelsen anfördes att föreläggandet däremot kunde delges genom spikning (prop. 1989/90:85 s. 62).

I vissa domstolsavgöranden har spikning ansetts utgöra en variant av stämningmannadelgivning. Till grund för denna uppfattning synes ha legat just det förhållandet att spikning inte finns uppräknad som en särskild delgivningsform i 3 § (se t.ex. Svea hovrätts beslut den 28 maj 2003 i mål nr Ö 8469-02 och Hovrättens över Skåne och Blekinge beslut den 22 mars 2005 i mål nr Ö 262-05). I andra domstolsavgöranden har dock ansetts att eftersökningsbevis i och för sig kan utfärdas av en privat stämningsman (se t.ex. RH 2005:54).

Inte heller Justitiekanslern har haft något att invända mot att underlag för spikningsbeslut tas fram av personer utan stämningmannabehörighet. När det gäller verkställigheten av spikningsbeslutet har Justitiekanslern emellertid uttalat att den inte får ombesörjas av en privat delgivningsman eftersom den innefattar myndighetsutövning, som enligt 11 kap. 6 § tredje stycket regeringsformen endast får anförtros bolag eller enskilda personer med stöd av lag. Avsaknaden av sådant lagstöd innebär alltså, enligt Justitiekanslern, att privata delgivningsmän inte får anlitas för verkställighet av beslut om spikning (JK beslut den 23 oktober 2006, dnr 4919-05-22 och prop. 1978/79:11 s. 180 f.)

Förutsättningar för att kunna använda spikning

Det är angeläget att delgivning i så stor utsträckning som möjligt kan ske även när den som söks för delgivning försöker undandra sig delgivning. Spikning är en effektiv delgivningsform som dessutom oftast torde ge den sökta goda förutsättningar att få del av handlingen. Även i den nya lagen bör därför delgivning kunna ske genom spikning. De nuvarande förutsättningarna för att

spikning ska få användas framstår som ändamålsenliga och bör föras över till den nya lagen.

När det gäller möjligheten att välja mellan spikning och kungörelsedelgivning, framstår den praktiska tillämpningen enligt nuvarande ordning som rimlig. Genom en sådan tillämpning undviker man också de svårigheter som kan vara förenade med att avgöra om en person som har avvikit fortfarande kan anses ha känt hemvist. Om kungörelsedelgivning får användas i båda situationerna så saknar den frågan praktisk betydelse (se närmare avsnitt 11.2.2).

Mot bakgrund av de tillämpningssvårigheter som nämns ovan bör regleringen göras tydligare. Bland annat bör det av lagtexten framgå att spikning endast får utföras av en person som har stämningssmannabehörighet.

Vem ska besluta om spikning?

Den nuvarande ordningen att spikning endast får användas efter beslut av uppdragsmyndigheten leder till att delgivningen fördröjs. Myndigheten ska tillställas ett eftersökningsbevis och det kan i vissa fall dröja åtskilliga dagar innan beslut om spikning meddelas respektive verkställs. Myndigheten är dessutom i praktiken hänvisad till att förlita sig på uppgifterna i det eftersökningsbevis som redovisas, vilket i sin tur följer de kriterier som anges i Rikspolisstyrelsens föreskrifter. I sammanhanget förtjänar det att uppmärksammas att lagstiftaren har anförtrott stämningssmannen att självständigt bedöma om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan i samband med surrogatdelgivning av stämning i tvistemål och av konkursansökningar (33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken och 2 kap. 15 § konkurslagen). Bedömningen av om förutsättningarna är uppfyllda överläts i de fallen alltså på den som utför stämningssmannadelgivningen. Uppdragsmyndigheten anger endast som s.k. delgivningsanvisning att det är fråga om en sådan handling som endast får surrogatdelges om det

finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Den ordning som i detta avseende sålunda tillämpas i samband med surrogatdelgivning av stämning i tvistemål och av konkursansökan framstår som ändamålsenlig även för den situation som behandlas här. Det bör således överlåtas till stämningssmannen att, utifrån de kriterier som har angetts i det föregående, avgöra om det finns förutsättningar för spikning eller inte. Inom ramen för en sådan ordning ska det givetvis stå stämningssmannen fritt att i tveksamma fall redovisa omständigheterna för den uppdragsgivande myndigheten som i förekommande fall kan återkalla uppdraget och i stället besluta om kungörelsedelgivning. Sammantaget bör alltså spikning utföras inom ramen för stämningssmannadelgivning.

Hur ska handlingen lämnas vid spikning?

Enligt nuvarande ordning ska handlingen lämnas i slutet kuvert i den söktes hemvist eller, om detta inte kan ske, fästas på dörren till den söktes bostad. Ursprungligen spikades handlingen på dörren, därav uttrycket spikning.

Med uttrycket "lämnas i den söktes hemvist" avses enligt förarbetena att kuvertet får läggas i brevinkastet eller brevlåda som sitter på ytterdörren eller på husväggen men dock inte i en brevlåda "utan yttre samband med bostaden, t.ex. vid en grind eller närmaste korsväg" (a. prop. 1960:85 s. 19 f.). Enligt nuvarande ordning godtas dock i allmänhet att handlingen lämnas i brevlåda vid tomtgränsen. Enligt uppgift anses den däremot inte kunna läggas i en brevlåda som är belägen utanför tomtgränsen, t.ex. tillsammans med andra hushålls brevlådor på en gemensam plats i närheten, vilket är vanligt förekommande i mindre orter och på landsbygden.

Det väsentliga vid avlämnandet är att det sker på ett sätt så att den sökta har möjlighet att få del av handlingen. Det bör därför vara godtagbart att lämna handlingen i en brevlåda utanför tomtgränsen eller i en för hushållet separat fastighetsbox i entréplanet

i ett flerfamiljshus. Risken för att någon obehörig tar handlingen utan att vidarebefordra den till den sökta torde tvärtom vara större om handlingen fästs på dörren. Bestämmelsen om hur handlingen ska lämnas bör därför utformas så att handlingen får lämnas i den söktes hemvist eller på lämplig plats i anslutning till hemvistet.

Liksom hittills ska delgivning anses ha skett när handlingen har lämnats.

10.12 Öppnande av delgivningsförsändelser

Förslag: En polismyndighet ska få öppna en delgivningsförsändelse som har lämnats till myndigheten för stämningmannadelgivning, om det behövs för att innehållet ska kunna vidarebefordras inom myndigheten eller till en annan polismyndighet för delgivning med den sökta. Försändelsen ska dock likasom hittills inte få öppnas om uppdragsgivaren har angett att så inte får ske.

Skälen för förslaget: Sedan den 1 januari 1991 finns i 29 a § i 1970 års delgivningslag en rätt för polismyndigheten att öppna en delgivningsförsändelse som lämnats till myndigheten för delgivning, om det behövs för att för att innehållet ska kunna överbringas till en annan polismyndighet för delgivning med den sökta. Uppdragsgivaren har dock möjlighet att ange att försändelsen inte får öppnas.

Syftet med bestämmelsen är att möjliggöra för en polismyndighet att skicka handlingarna med telefax till en annan polismyndighet, om den sökta påträffas i ett annat polisdistrikt. Om en person grips eller medtas till förhör och det vid registerkontroll framkommer att han eller hon söks för delgivning av en annan polismyndighet, finns det normalt inte tid att sända delgivningsförsändelsen med post eftersom omhändertagandet i många fall bara varar några timmar.

Bestämmelsen i 29 a § i 1970 års lag är framför allt användbar när det gäller delgivning av stämning och kallelse till huvudförhandling i brottmål. Det är särskilt angeläget att stämningmannaverksamheten kan bedrivas effektivt när det gäller delgivning av stämning i brottmål eftersom varken surrogatdelgivning, kungörelsedelgivning eller spikning får användas vid sådan delgivning (33 kap. 6 § första stycket rättegångsbalken). En motsvarande bestämmelse bör därför tas in i den nya lagen.

Enligt uppgift är det emellertid ett problem att delgivningsförsändelsen endast får öppnas när innehållet ska överbringas till en annan polismyndighet.

Polisverksamheten bedrivs i polisdistrikt. I varje polisdistrikt finns en polismyndighet som ansvarar för polisverksamheten inom distriktet (4 § polislagen [1984:387]). Vid tidpunkten för införandet av 29 a § i 1970 års delgivningslag beslutade regeringen om indelningen i polisdistrikt. Det fanns vid den tidpunkten 119 polisdistrikt i landet. Regeringen överlämnade år 1993 till länsstyrelserna att i stället besluta om indelningen. Antalet polisdistrikt minskade därefter successivt och den 1 juni 1998 fanns det endast en polismyndighet i varje län. Sedan den 1 januari 1999 framgår det av 4 § polislagen (1984:387) att varje län utgör ett polisdistrikt.

Antalet polismyndigheter har alltså minskat från 119 till 21. Användningsområdet för bestämmelsen om rätt att öppna delgivningsförsändelser för överlämnande till annan polismyndighet har därigenom minskat betydligt. Enligt uppgift är det förhållandevis vanligt att svärdelgivna personer påträffas i en helt annat del av länet och att delgivning i sådana fall inte kan genomföras eftersom avståndet är för långt för att det ska vara rimligt att avsätta resurser för att åka dit med bil. Bestämmelsen bör därför utformas så att en delgivningsförsändelse även får öppnas när innehållet ska vidarebefordras inom samma myndighet. Dessutom bör den kunna tillämpas om det behövs för att innehållet i handlingen ska kunna vidarebefordras, vilket är fallet när delgivning ska ske av ett meddelande (se närmare avsnitt 10.6).

Bestämmelsen innebär en begränsning av den söktes rätt till brevhemlighet. En sådan begränsning får bara göras om den tillgodoser ett angeläget ändamål. Bestämmelsen kan vara avgörande för om en handling kan delges. Försenad eller utebliven delgivning leder till att rättsliga förfaranden fördröjs. Begränsningen får därför anses vara godtagbar. Mot bakgrund av att det normalt är fråga om allmänna handlingar som delgivningsförsändelsen innehåller och den möjlighet som finns för uppdragsgivaren att ange att försändelsen inte får öppnas kan begränsningen inte anses vara oproportionerlig (jfr 2 kap. 6 och 12 §§ regeringsformen och artikel 8 i Europakonventionen).

10.13 Skyldighet för fastighetsägare och arbetsgivare att lämna uppgifter

Förslag: Arbetsgivare och fastighetsägare ska även fortsättningsvis vara skyldiga att lämna uppgifter om den sökta vid stämningssmannadelgivning. För arbetsgivare ska uppgiftsskyldigheten, liksom enligt nuvarande ordning, vara straffsanktionerad. Personer som är närstående till den sökta ska, liksom enligt nuvarande ordning, undantas från upplysningsskyldigheten.

Skälen för förslaget: Enligt 26 § i 1970 års delgivningslag är fastighetsägare (med vilka jämställs innehavare av tomträtt), arrendatorer och innehavare av bostadslägenhet skyldiga att på förfrågan av en stämningssman (eller annan person med sådan behörighet) uppge om den som söks för delgivning är bosatt eller på annat sätt disponerar utrymme på fastigheten.

En arbetsgivare är enligt 27 § i 1970 års lag skyldig att svara på frågan om den som söks för delgivning är anställd hos honom eller henne. Om så är fallet, är arbetsgivaren också skyldig att lämna upplysningar rörande anställningen som kan underlätta delgivningen, t.ex. i fråga om arbetstider.

Upplysningsskyldigheten gäller dock inte om den tillfrågade är släkt med den som söks för delgivning på sådant sätt att det

inte skulle ha förelagat skyldighet att vittna mot honom eller henne (28 § i 1970 års lag samt 36 kap. 3 § rättegångsbalken).

Som skäl för upplysningsskyldigheten för arbetsgivare angavs i förarbetena att vissa arbetsgivare tidigare vägrade lämna upplysningar om arbetstider och den anställdes bostadsadress samt att det även förekom att arbetsgivare hjälpte den anställda att hålla sig undan delgivning (prop. 1984/85:109 s. 51 f.). Vidare hänvisades till att arbetsgivare redan hade en upplysningsskyldighet i förhållande till Kronofogdemyndigheten (4 kap. 15 § utsökningsbalken), Försäkringskassan (20 kap. 9 § lagen [1962:381] om allmän försäkring) och Skatteverket (dåvarande 37 § taxeringslagen [1956:623] och numera 6 kap. 1 och 2 §§ lagen [2001:1227] om självdeklarationer och kontrolluppgifter).

Beträffande fastighetsägare hänvisades till att de redan hade en sådan upplysningsskyldighet i förhållande till pastorsämbetet i den församling där fastigheten var belägen enligt dåvarande 35 § folkbokföringslagen (1967:198). Numera har den upplysningsskyldigheten avskaffats och ersatts av en möjlighet för Skatteverket att förelägga en fastighetsägare att uppge till vilka han eller hon upplåter bostad och vilka som enligt hans eller hennes kännedom bor i bostaden. Om fastighetsägaren inte följer föreläggandet, kan Skatteverket förelägga vite (32 och 37 §§ folkbokföringslagen [1991:481]).

Arbetsgivarens upplysningsskyldighet är straffsanktionerad (30 § i 1970 års delgivningslag). Den som uppsåtligen underlåter att lämna uppgifter eller lämnar oriktiga uppgifter kan dömas till penningböter. Däremot är fastighetsägarens upplysningsskyldighet inte straffsanktionerad enligt gällande rätt. Som skäl för att inte straffsanktionera fastighetsägares upplysningsskyldighet anfördes i förarbetena att det inte fanns någon sanktion mot en fastighetsägare som underlåtit att besvara en förfrågan från en folkbokföringsmyndighet huruvida en viss person bor i fastigheten eller lägenheten och att det fanns skäl att avvakta resultatet från 1983 års folkbokföringskommittés (Fi 1983:04) arbete (prop. 1984/85:109 s. 52 f.).

För en effektiv stämningmannadelgivning är det angeläget att den som utför delgivningen får tillgång till uppgifter om var den sökta kan påträffas. Upplýsningskyldigheten fyller därför en viktig funktion och bör behållas. Liksom enligt nuvarande ordning bör dock personer som är närstående till den sökta undantas från upplýsningsplikten.

Enligt uppgift från stämningmän förekommer det att arbetsgivare erinras om straffbestämmelsen när de först inte vill lämna uppgifter om den sökta. Straffbestämmelsen får därför anses fylla sin funktion och bör finnas kvar. När det gäller fastighetsägare så har det inte framkommit att det finns något behov av att införa en motsvarande straffbestämmelse.

10.14 Tillträde till enskilt område som inte utgör bostad

Förslag: För att verkställa delgivning ska stämningssman, anställd vid auktoriserat delgivningsföretag, åklagare, polisman samt anställd vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol och Kronofogdemyndigheten ha rätt att få tillträde till enskilt område som inte utgör bostad. Om polisman vägras tillträde till enskilt område ska han eller hon även fortsättningsvis, efter beslut av polismyndighet, själv få bereda sig tillträde. Om stämningssman, anställd vid auktoriserat delgivningsföretag, åklagare eller anställd vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol eller Kronofogdemyndigheten vägras tillträde, ska polismyndigheten på begäran lämna biträde.

Skälen för förslaget: För att verkställa delgivning har stämningssman, åklagare, polisman, kronofogde och exekutiv tjänsteman vid Kronofogdemyndigheten rätt att få tillträde till enskilt område som inte utgör bostad (29 § i 1970 års delgivningslag). Om polisman vägras tillträde till enskilt område, får han eller hon, efter beslut av polismyndighet, själv bereda sig tillträde. Vägras

någon annan av de ovanstående personkategorierna tillträde, ska polismyndighet på begäran lämna biträde.

Bestämmelserna torde främst ha betydelse när det gäller att komma in i trappuppgången till ett flerfamiljshus, t.ex. genom utfående av portkod eller för att få tillträde till den söktes arbetsplats (prop. 1984/85:109 s. 67). De är nödvändiga för att stämningmannadelgivning (inklusive s.k. surrogatdelgivning och spikning) ska kunna användas effektivt och bör föras över till den nya lagen. I avsnitt 10.4.1 förslås att anställda vid auktoriserade delgivningsföretag ska ges samma befogenheter som stämningmän. Bestämmelsen bör därför även vara tillämplig på denna personkategori.

Det torde vara mycket ovanligt att den som har att utföra stämningmannadelgivning bereder sig tillträde med tvång. Bestämmelsen som ger sådan möjlighet torde dock vara effektiv som påtryckningsmedel mot en hyresvärd eller arbetsgivare som vägrar medverka till delgivningen. Den bör därför finnas kvar i den nya lagen. När det gäller den personkrets som bestämmelsen ska omfatta så bör den i förhållande till nuvarande ordning justeras så att den omfattar stämningssman samt anställda vid auktoriserade delgivningsföretag, allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol och Kronofogdemyndigheten som utför stämningmannadelgivning (se närmare avsnitt 10.3).

11 Kungörelsedelgivning

11.1 Allmänt om delgivningssättet

Förslag: Delgivningssättet *kungörelsedelgivning* ska även finnas i den nya lagen. Det innefattar delgivning genom att handlingen hålls tillgänglig på viss plats och meddelande om detta och handlingens huvudsakliga innehåll kungörs på föreskrivet sätt.

Skälen för förslaget: Kungörelsedelgivning sker enligt nuvarande ordning genom att handlingen som ska delges hålls tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på plats som myndigheten bestämmer (17 § första stycket i 1970 års delgivningslag). Ett meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll ska dessutom ges spridning på föreskrivet sätt, t.ex. genom annonsering i tidning (se närmare avsnitt 11.3).

Kungörelsedelgivning har funnits som delgivningsmetod i Sverige under lång tid. I en del andra länder får däremot kungörelsedelgivning inte användas. I sådana länder kan emellertid, till skillnad från vad som gäller i Sverige, mål och ärenden i vissa situationer avgöras trots att en part inte har blivit delgiven.

Från en del håll har det hävdats att chansen att de som söks för delgivning får kännedom om kungörelsedelgivning är så liten att man kan tala om fiktiv delgivning. Med ett sådant synsätt skulle man kunna argumentera för att avstå från sådan delgivning. Det förekommer emellertid i ett inte försumbart antal mål att en part ger sig till känna efter kungörelsedelgivning. Det

finns anledning att anta att effektiviteten hos delgivningsformen har ökat och kommer att öka ytterligare genom publiceringen av Post- och Inrikes Tidningar på Internet (se närmare avsnitt 11.3.1). En ordning där man i vissa fall helt underlåter kungörandeåtgärder har tidigare diskuterats och avvisats (se t.ex. prop. 1976/77:63 s. 194 f.). Det finns inte anledning att nu göra någon annan bedömning.

Sammantaget talar övervägande skäl för att kungörelsedelgivning bör vara ett delgivningssätt i den nya lagen.

11.2 Förutsättningar för att använda kungörelsedelgivning

11.2.1 När den sökta saknar känt hemvist

Förslag: Kungörelsedelgivning ska även i den nya lagen få användas när den som söks för delgivning saknar känt hemvist och det inte heller kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig.

Skälen för förslaget: Kungörelsedelgivning får enligt 1970 års delgivningslag användas om den som söks för delgivning saknar känt hemvist och det inte kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig (15 § första stycket). Vilken utredning som krävs för att det ska kunna konstateras att det inte kan klarläggas var den sökta uppehåller sig får avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. En vanlig eftersökningsmetod är att söka efter adressuppgifter i olika register. I vissa fall kan det finnas särskild anledning att efterhöra med motparten om denne kan lämna uppgifter om den söktes hemvist (se t.ex. NJA 1997 s. 270 och NJA 2004 s. 826).

Kungörelsedelgivning är ett lämpligt delgivningssätt när myndigheten saknar uppgifter om var den sökta finns. En möjlighet att använda kungörelsedelgivning när den sökta saknar känt hemvist bör därför tas in i den nya lagen.

11.2.2 När den sökta har känt hemvist

Förslag: Det ska även i den nya lagen vara möjligt att välja kungörelsedelgivning i stället för spikning när den sökta har känt hemvist inom riket.

Skälen för förslaget: Om den som söks för delgivning har känt hemvist men inte påträffas där och surrogatdelgivning med hushållsmedlem inte är möjlig får enligt nuvarande ordning antingen kungörelsedelgivning eller spikning användas, under förutsättning att det inte heller kan klarläggas var den sökta uppehåller sig och det finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Förutsättningarna för att få använda spikning behandlas i avsnitt 10.11.

Valet mellan spikning och kungörelsedelgivning sker genom en bedömning av hur stor sannolikhet det är att den sökta får kännedom om delgivningen om spikning respektive kungörelsedelgivning sker (se närmare avsnitt 10.11). Kungörelsedelgivning bör väljas om sannolikheten bedöms vara liten att den sökta får kännedom om delgivning genom spikning, vilket ofta torde vara fallet om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit.

För att ge myndigheterna förutsättningar att välja det delgivningssätt som är mest ändamålsenligt i det enskilda fallet bör det även i fortsättningen vara möjligt att använda såväl spikning som kungörelsedelgivning i de situationer som anges ovan. Även fortsättningsvis bör således kungörelsedelgivning kunna användas om samma formella förutsättningar är uppfyllda som vid spikning.

11.2.3 När en obestämd krets eller ett stort antal personer ska sökas för delgivning

Förslag: Liksom hittills ska kungörelsedelgivning kunna användas när en obestämd krets söks för delgivning. Detsamma gäller när ett stort antal personer ska sökas för delgivning och det skulle innebära större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen att överbringa handlingen eller meddelande om att handlingen hålls tillgänglig till var och en av dem. Vidare ska kungörelsedelgivning även fortsättningsvis få användas i vissa fall när fler än tio delägare eller medlemmar i en samfällighet respektive sammanslutning ska sökas för delgivning.

Skälen för förslaget

Bakgrund

Vissa mål och ärenden kan röra ett stort antal personer eller rentav en obestämd krets personer. För dessa delgivnings-situationer får under vissa förutsättningar kungörelsedelgivning användas enligt nuvarande ordning.

Av 16 § första stycket i 1970 års delgivningslag framgår att kungörelsedelgivning får användas när en obestämd krets personer ska delges. I andra stycket i samma paragraf anges ytterligare situationer som rör kungörelsedelgivning när många personer skulle behöva delges vid en tillämpning av allmänna bestämmelser om delgivning. Enligt punkten 1 får kungörelsedelgivning användas om ett stort antal personer ska delges och det skulle innebära större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen att överbringa handlingen (eller meddelande om att en omfattande eller svårkopierad handling hålls tillgänglig) till var och en av dem. Kungörelsedelgivning får enligt punkten 2 också användas om det är fråga om delgivning med en samfällighet eller sammanslutning som har fler än tio medlemmar eller delägare och de inte före-

träds av känd styrelse eller förvaltare och det inte heller finns någon sammankallande.

Överväganden

Det får anses lämpligt att kungörelsedelgivning även fortsättningsvis ska få användas när en obestämd krets personer ska delges.

Som framgår ovan kan enligt nuvarande ordning kungörelsedelgivning användas när en bestämd krets av ett stort antal personer ska delges. I sådana fall kan kostnaderna för delgivning med var och en av dem bli orimliga i förhållande till ändamålet med delgivningen. Så blir fallet när den sak som målet eller ärendet gäller kan antas vara av begränsad betydelse för dem som delgivningen avser. Det är rimligt att kungörelsedelgivning även fortsättningsvis ska kunna användas i dessa situationer. Hur många personer som det ska vara fråga om för att kungörelsedelgivning ska få ske bör, liksom hittills, bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och då särskilt med beaktande av ändamålet med delgivningen.

Delägare i en samfällighet eller medlemmar i en sammanslutning har möjlighet att utse styrelse eller förvaltare. Om de väljer att inte göra detta, framstår det som orimligt att en myndighet ska vara tvungen att delge var och en av dem. Detta gäller särskilt när det är många delägare respektive medlemmar. Den nuvarande avvägningen att kungörelsedelgivning ska få användas om de är fler än tio framstår som väl avvägd. En bestämmelse av motsvarande innehåll bör därför föras in i den nya lagen.

11.2.4 När juridisk person har underlåtit att fullgöra sin registreringsplikt

Förslag: Kungörelsedelgivning ska, liksom enligt nuvarande ordning, få användas när en juridisk person i strid med gällande bestämmelser saknar registrerad behörig företrädare och någon i Sverige bosatt person inte har utsetts att på den juridiska personens vägnar ta emot delgivning samt delgivningsförsök har misslyckats eller bedöms som utsiktslösa.

Kungörelsedelgivning ska också få användas om en juridisk person, med vilken särskild delgivning med juridisk person får användas, saknar både en registrerad särskild delgivningsadress och en registrerad postadress som kan användas för särskild delgivning med juridisk person.

Skälen för förslaget: Kungörelsedelgivning med en juridisk person får enligt nuvarande ordning användas i vissa fall när denne har underlåtit att fullgöra sin registreringsplikt. Enligt 16 § andra stycket 3 i 1970 års delgivningslag får kungörelsedelgivning användas om en juridisk person i strid med gällande bestämmelser saknar registrerad behörig företrädare och någon i Sverige bosatt person inte har utsetts att på den juridiska personens vägnar ta emot delgivning samt delgivningsförsök enligt 9 och 11–13 §§ i samma lag har misslyckats eller bedömts som utsiktslösa. Om den juridiska personen har en registrerad postadress, ska ett meddelande om kungörelsedelgivningen sändas med post till den adressen. Bestämmelsen syftar till att underlätta delgivning med juridiska personer som åsidosätter skyldigheten att anmäla ändringar i företrädarkretsen för registrering. För att bestämmelsen ska vara tillämplig krävs att andra delgivningsmöjligheter inte står till buds. Om det t.ex. kan konstateras att en viss person är behörig att företräda den juridiska personen, utan att detta har antecknats i registret, ska i första hand försök göras att överlämna handlingen till honom eller henne (prop. 1992/93:68 s. 65 f. och 82 f.). Även om bestämmelsen torde minska i betydelse genom införandet av

delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person, så kommer det fortfarande att uppstå situationer där den kan fylla en funktion. En motsvarande bestämmelse bör därför tas in i den nya lagen.

Samtidigt med bestämmelserna om särskild delgivning med aktiebolag infördes en bestämmelse om att kungörelsedelgivning ska kunna användas om ett aktiebolag saknar en registrerad postadress som kan användas för särskild delgivning med aktiebolag (16 § andra stycket 4 i 1970 års delgivningslag). Bestämmelsen tillkom för att ett aktiebolag inte ska kunna hindra en effektiv delgivning genom att underlåta att registrera en aktuell och användbar postadress (prop. 1996/97:132 s. 25 f.).

I avsnitt 9.1 föreslås att det nya delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person ska få användas vid delgivning med ytterligare ett antal juridiska personer som är skyldiga att ha en registrerad postadress. Av samma skäl som redovisats i det föregående beträffande aktiebolag bör kungörelsedelgivning få användas när en sådan juridisk person saknar både en registrerad särskild delgivningsadress och en registrerad postadress som kan användas för särskild delgivning med juridisk person.

11.2.5 När den sökta har underlåtit att anmäla adressändring

Förslag: Kungörelsedelgivning ska få användas, om förenklad delgivning inte kan användas till följd av att den sökta har ändrat adress utan att anmäla detta till vare sig myndigheten eller Skatteverket.

Skälen för förslaget: Enligt 33 kap. 1 § sista stycket rättegångsbalken och 3 § sista stycket förvaltningsprocesslagen är en part skyldig att utan dröjsmål anmäla adressändring. I 25 § folkbokföringslagen (1991:481) finns dessutom en skyldighet för den som flyttat att inom en vecka anmäla flyttningen till Skatteverket, Försäkringskassan eller ett postbefordringsföretag som

regeringen bestämmer (Posten AB). Anmälningsskyldigheten i folkbokföringslagen är straffsanktionerad (43 §).

Som framgår av tidigare avsnitt är en av utgångspunkterna för den nya delgivningslagen att ett större ansvar bör läggas på den enskilde att medverka till handläggningen av mål och ärenden, bl.a. genom att fullgöra skyldigheten att anmäla adressändring. I avsnitt 8.5 föreslås att myndigheten ska få sända handlingen med förenklad delgivning till den söktes folkbokföringsadress om den sökta har underlåtit att anmäla adressändring direkt till myndigheten. Om inte heller folkbokföringsadressen kan användas för delgivning, bör ansvaret ligga på den sökta att vidta åtgärder för att hålla sig underrättad om handläggningen av målet eller ärendet. Det bör därför införas en möjlighet att använda kungörelsedelgivning i en sådan situation. Till skillnad från den nuvarande ordningen bör myndigheten, när förenklad delgivning inte kan användas, inte behöva göra några ytterligare efterforskningar för att försöka finna uppgifter om den söktes nya hemvist eller om var han eller hon uppehåller sig.

11.2.6 Mål om betalningsföreläggande och vanlig handräckning

Förslag: I mål om betalningsföreläggande och vanlig handräckning ska svaranden delges föreläggandet enligt samma regler som de som gäller för delgivning av stämning i tvistemål. Delgivning genom kungörelse ska alltså få ske i alla slags mål i den summariska processen.

Skälen för förslaget

Bakgrund

Enligt lagen (1946:808) om lagsökning och betalningsföreläggande (lagsökningslagen) fick en ansökan om lagsökning delges i enlighet med vad som enligt rättegångsbalken gällde för

delgivning av stämning i tvistemål. När lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning infördes övervägdes delgivningsförfarandet på nytt. Av stor betydelse var att det genom lagen om betalningsföreläggande och handräckning infördes en ny ordning i fråga om klagotidens beräkning, nämligen att ansökan om återvinning ska ha kommit in till Kronofogdemyndigheten inom en månad från dagen för utslaget (53 §) och överklagande inom tre veckor från dagen för beslutet (55 och 56 §§).

Den nya ordningen skiljde sig från vad som då gällde för ansökan om återvinning av tredskodom i tvistemål vid tingsrätt enligt 44 kap. 9 § rättegångsbalken. Enligt den bestämmelsen skulle nämligen återvinning av tredskodom sökas inom en månad från den dag då domen delgavs svaranden.

Den nya återvinningsfristen av utslag enligt lagen om betalningsföreläggande och handräckning innebar enligt regeringen att svarandens rättssäkerhet krävde ett betydande mått av sannolikhet för att han eller hon verkligen hade fått del av ansökningen. Slutsatsen blev att spikning kunde godtas som delgivningssätt men däremot inte delgivning genom kungörelse. Som skäl för bedömningen anfördes att man vid spikning har rimliga garantier för att handlingarna verkligen når den sökta medan chansen att svaranden genom kungörelse verkligen får del av handlingarnas innehåll generellt sett får betraktas som liten. I lagtexten (29 §) angavs att delgivning inte fick ske genom kungörelse enligt 15 § delgivningslagen (1970:428). Undantaget gällde alltså inte kungörelsedelgivning enligt 16 §. Den paragrafen gällde dock, enligt dess dåvarande lydelse, endast för sådana situationer som knappast kunde förväntas bli aktuella i mål om betalningsföreläggande eller vanlig handräckning. Däremot ansågs delgivning genom kungörelse kunna användas i mål om särskild handräckning eftersom utslaget i ett sådan mål inte får rättskraft över det bakomliggande rättsförhållandet (prop. 1989/90:85 s. 61 f.).

När Kronofogdemyndigheten inte lyckas delge svaranden med de delgivningssätt som står till buds får myndigheten erbjuda

da sökanden att själv ombesörja delgivningen. Om sökanden inte antar erbjudandet, ska ansökningen avvisas (30 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning). Sökanden kan då välja att ansöka om stämning vid tingsrätt och där i sista hand få till stånd delgivning av ett tredskodomsföreläggande genom kungörelsedelgivning. Den merkostnad i form av en ny ansökningsavgift som en sådan ordning medför för sökanden ansågs inte vara orimlig mot bakgrund av de insatser från det allmännas sida som krävts för delgivning i de fall som det är fråga om (a. prop. s. 63).

En utvärdering av de genom lagen om betalningsföreläggande och handräckning genomförda ändringarna i den summariska processen som på regeringens uppdrag gjordes av Domstolsverket och dåvarande Riksskatteverket, ledde till att det från och med den 1 januari 1997 blev möjligt att tillgripa kungörelsedelgivning i mål om betalningsföreläggande såvitt gäller en begäran om fastställelse till betalning ur viss egendom. Utrymmet för att tillämpa kungörelsedelgivning i mål om betalningsföreläggande och handräckning har därefter utvidgas genom ändringar i 1970 års delgivningslag. Sedan lagen om betalningsföreläggande och handräckning trädde i kraft har nämligen 16 §, som inte omfattas av undantaget i 29 § lagen om betalningsföreläggande och handräckning, ändrats så att kungörelse enligt den paragrafen även får ske i vissa fall då en juridisk person saknar registrerad behörig ställföreträdare (prop. 1992/93:68 s. 65 f.) samt när ett aktiebolag saknar en registrerad postadress som kan användas för särskild delgivning med aktiebolag (prop. 1996/97: 132 s. 25 f.).

Numera behöver inte en tredskodom delges för att den ska vinna laga kraft. Enligt 44 kap. 9 § rättegångsbalken måste svarenden söka återvinning inom en månad från den dag då tredskodomen meddelades.

Överväganden

Mot bakgrund av ovanstående kan konstateras att de skäl som tidigare har anförts mot att generellt tillåta kungörelsedelgivning i mål om betalningsföreläggande och vanlig handräckning inte längre har samma tyngd. Ett kvarstående argument mot att utvidga tillämpningsområdet för kungörelsedelgivning inom den summariska processen är risken för att detta leder till onödiga kostnader, om utslagen sällan kan verkställas. I de fall där sökanden har ett intresse av att få till stånd ett verkställbart avgörande framstår emellertid undantagsbestämmelsen numera som omotiverad. Den kan dessutom i sådana fall både orsaka sökanden och det allmänna merkostnader och försena ett slutligt avgörande.

På senare år har på många områden åtgärder vidtagits för att renodla domstolarnas uppgifter genom att flytta ärenden som är rättsligt okomplicerade från domstolarna till andra myndigheter. I linje med detta synsätt finns det ett intresse för det allmänna att verka för att fler obestridda krav avgörs inom den summariska processen i stället för i domstol. Härtill kommer att annonseringskostnaderna har minskat sedan Post- och Inrikes Tidningar började publiceras på Internet. Sammantaget får fördelarna med att låta Kronofogdemyndigheten använda kungörelsedelgivning fullt ut inom den summariska processen anses överväga nackdelarna. Undantaget i lagen om betalningsföreläggande och handräckning bör därför tas bort.

11.3 Närmare om kungörandet

11.3.1 Annonsering

Förslag: Huvudregeln ska även i den nya lagen vara att meddelande om kungörelsedelgivning annonseras i tidning. Annonsering ska alltid ske i Post- och Inrikes Tidningar. Om det med hänsyn till omständigheterna föreligger särskilda skäl, ska meddelandet även införas i ortstidning.

Skälen för förslaget: Huvudregeln vid kungörelsedelgivning är enligt nuvarande ordning att meddelandet om att handlingen hålls tillgänglig och om handlingens huvudsakliga innehåll ska införas i Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning eller endera av dessa. Bestämmelser om kungörande i ortstidning finns i lagen (1977:654) om kungörande i mål och ärenden hos myndighet m.m. Kungörande i ortstidning innebär att kungörelsen ska införas i alla lokala dagstidningar som har en spridning av någon betydenhet bland dem inom orten till vilka kungörelsen riktar sig (3 § första stycket). Lokal dagstidning ska anses ha sådan spridning om den kan beräknas vara spridd till minst fem procent av hushållen i orten eller om den kan beräknas vara spridd till minst femtio procent av hushållen i viss kommun inom det berörda området. Om myndigheten finner det uppenbart att syftet med tillkännagivandet kan nås även om kungörelsen införs endast i ett mindre antal lokala dagstidningar, får dock detta ske (3 § andra stycket).

Med dagstidning avses allmän nyhetstidning av dagspresskaraktär, som normalt ges ut med minst ett nummer varje vecka och som har en på vardagar i huvudsak abonnerad upplaga (3 § tredje stycket). Legaldefinition av begreppet ortstidning har bl.a. motiverats av att det från allmänt demokratiska synpunkter är av särskild betydelse att ingen diskrimineras på grund av sitt tidsningsval. Varken kvällstidningar eller s.k. annonsblad, dvs. sådana tidningar som delas ut gratis till hushållen eller hålls tillgängliga t.ex. i anslutning till kollektivtrafiken, ingår emellertid bland de tidningar som ortstidningsbegreppet omfattar. Det kan diskuteras om detta är en rimlig ordning, särskilt på sådana orter där en liten andel av invånarna nås av en dagstidning som omfattas av ortstidningsdefinitionen. Det saknas dock underlag för att föreslå någon förändring av ortstidningsbegreppet i denna promemoria.

Sedan den 1 januari 2007 publiceras Post- och Inrikes Tidningar på Bolagsverkets webbplats på Internet. Genom denna förändring har kungörelserna fått en avsevärt bättre spridning än

vad som var fallet tidigare. Förändringen har också inneburit att kungörelserna publiceras snabbare och därmed också kommer snabbare till allmänhetens kännedom. Webbplatsen har dessutom utformats på ett sådant sätt att det finns ett flertal olika sökfunktioner. Kungörelserna är sökbara efter bl.a. publiceringsdatum, kungörelsetyp, kungörelseobjekt efter namn eller person-/organisationsnummer, län och uppgiftslämnare (dvs. myndigheten). Utöver den ökade spridningen har publiceringen av Post- och Inrikes Tidningar på Internet inneburit lägre kungörandekostnader för det allmänna.

När det gäller valet mellan Post- och Inrikes Tidningar och ortstidning enligt nuvarande ordning har i förarbetena anförts att det ankommer på den kungörande myndigheten att med ledning av omständigheterna bestämma hur tidningskungörandet ska anordnas. Valet ska ske med utgångspunkt i respektive tidningsforms användningsområde (prop. 1976:77:63 s. 194). Dessutom finns i en rad olika författningar särskilda bestämmelser om att kungörelse i ett visst slags mål eller ärende ska tas in endast i ortstidning respektive endast i Post- och Inrikes Tidningar (se t.ex. 22 kap. 3 och 11 §§ miljöbalken samt 13 kap. 20 § jordabalken) eller kungöras på annat sätt. I vissa författningar gäller särskilda bestämmelser om kungörande som i andra avseenden innebär avvikelser från delgivningslagens bestämmelser. Som exempel kan nämnas att rätten i konkursärenden får besluta att kungörelser som rör annat än själva konkursbeslutet endast ska införas i någon eller några av ortstidningarna. I många mål och ärenden gäller emellertid delgivningslagens bestämmelser om kungörelsedelgivning. Så är fallet t.ex. i tvistemål i allmän domstol och i mål om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten. Med nuvarande ordning är det svårt för en enskild att bevaka sina intressen genom att ta del av kungörelser i sådana mål och ärenden. För att vara helt säker på att få del av kungörelser måste han eller hon dagligen läsa minst en dagstidning samt Post- och Inrikes Tidningar.

Syftet med annonseringen är naturligtvis att den som delgivningen avser ska få kännedom om detta (se t.ex. prop. 1970:13

s. 146). Vid en jämförelse framstår annonsering i Post- och Inrikes Tidningar numera i flertalet fall som ett bättre kungörandeforum än ortstidning. För att öka förutsebarheten i tillämpningen bör mot den bakgrunden annonsen, om tidningsannonsering ska ske, alltid införas i Post- och Inrikes Tidningar.

I vissa fall kan det naturligtvis finnas skäl som talar för annonsering även i ortstidning. Det gäller främst kungörelser som rör en enskild person som på goda grunder kan antas uppehålla sig på en viss ort eller som riktar sig uteslutande till personer på en viss ort. I sådana fall får det anses lämpligt att myndigheten för in meddelandet även i ortstidning. Bestämmelsen bör därför utformas på så sätt att meddelandet även ska införas i ortstidning, om det finns skäl till det.

11.3.2 Anslag i myndighetens lokal

Förslag: Myndigheten ska liksom enligt nuvarande ordning i vissa fall kunna avstå från tidningsannonsering om kungörelsedelgivning redan har använts i målet eller ärendet. I sådana fall ska meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal. Däremot ska myndigheten inte kunna avstå från tidningsannonsering på den grunden att det finns särskild anledning att anta att införande i tidning är meningslöst.

Skälen för förslaget

Bakgrund

Myndigheten får enligt nuvarande ordning avstå från tidningsannonsering om antingen kungörelsedelgivning har ägt rum och därefter ny delgivning ska ske i samma mål eller ärende eller det finns särskild anledning att anta att införande i tidning är meningslöst (17 § första stycket andra och tredje meningarna i 1970 års delgivningslag). I sådana fall ska meddelandet i stället anslås i myndighetens lokaler.

Enligt bestämmelsens tidigare lydelse fick myndigheten avstå från att annonsera i tidning och i stället anslå handlingen i myndighetens lokaler, om införande i tidning var ”uppenbarligen meningslöst”. Som exempel på när rekvisitet skulle anses uppfyllt nämndes i propositionen den situationen att det är känt att den sökte sedan länge har lämnat landet (prop. 1970:13 s. 108).

Undantaget utvidgades år 1994 genom att rekvisitet ändrades till ”om det finns särskild anledning att anta att införande i tidning är meningslöst”. I förarbetena anfördes att det egentligen var svårt att se när ett så strängt rekvisit som ”uppenbarligen meningslöst” med fog skulle kunna anses uppfyllt. Lagens utformning ansågs därför inte särskilt lämplig för att urskilja de fall där det är berättigat att frånga tidningsannonsering och inskränka sig till att anslå meddelandet i fråga i myndighetens lokal. Syftet med förändringen var alltså att utvidga möjligheterna för myndigheterna att avstå från tidningsannonsering. Det uttalades dock att den nya regeln inte innebar stöd för att slentrianmässigt underlåta att kungöra genom annonsering i tidning (prop. 1993/94:19 s. 15 f. och 25).

Överväganden

Genom publiceringen av Post- och Inrikes Tidningar på Internet har förutsättningarna för att den som söks för delgivning faktiskt får kännedom om kungörelsedelgivning ökat. Det gäller särskilt när den sökte befinner sig utomlands. Om meddelandet vid tidningsannonsering alltid publiceras i Post- och Inrikes Tidningar kommer personer som befinner sig utomlands att ha i princip lika goda förutsättningar att få vetskap om kungörelser som om de hade befunnit sig i Sverige. Det är därför svårt att se någon situation där det numera är befogat att helt underlåta annonsering i Post- och Inrikes Tidningar när kungörelsedelgivning inte tidigare har använts i målet eller ärendet. Någon möjlighet att helt avstå från tidningsannonsering på den grunden att det finns särskild anledning att anta att införande i tidning är meningslöst bör därför inte finnas i den nya lagen.

Om kungörelsedelgivning har ägt rum när en viss person ska delges och denne eller dennes ställföreträdare inte har avhört bör dock delgivning fortfarande kunna ske endast genom anslag i myndighetens lokaler. Genom den första kungörelsedelgivningen anses den sökta ha fått kännedom om att målet eller ärendet pågår vid myndigheten. Det är därför rimligt att låta det ankomma på denne att därefter bevaka sina intressen i målet eller ärendet. Bestämmelsen om att det är tillräckligt att anslå meddelandet i en sådan situation bör därför föras över till den nya lagen.

11.3.3 Ytterligare delgivningsåtgärder i samband med kungörelsedelgivning

Förslag: De nuvarande bestämmelserna om att det vid kungörelsedelgivning i vissa fall ska vidtas ytterligare delgivningsåtgärder, utöver annonsering eller anslag i myndighetens lokaler, ska föras över till den nya lagen.

När kungörelsedelgivning sker med en obestämd krets, ett stort antal personer eller med delägare i samfällighet eller medlemmar i en sammanslutning ska, om inte bestämmelserna som gäller personer som bor i samma fastighet är tillämpliga, även fortsättningsvis meddelandet sändas med post till några av de personer som söks för delgivning för att vara tillgängligt för alla dem som söks för delgivning.

När ett stort antal personer ska delges genom kungörelsedelgivning ska meddelandet liksom hittills i vissa fall anslås i fastighet där de som söks för delgivning bor. Dessutom ska meddelandet även fortsättningsvis sändas med post till var och en av dem, om det inte skulle medföra större kostnad och besvär än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen.

Skälen för förslaget: När kungörelsedelgivningen avser en obestämd krets, ett stort antal personer eller fler än tio delägare eller medlemmar i en samfällighet respektive sammanslutning

ska meddelandet sändas med post till någon eller några av de personer som söks för delgivning under deras vanliga adresser för att vara tillgängligt för alla dem som avses med delgivningen. Meddelandet ska alltid sändas med post till statlig myndighet och kommun som ingår i kretsen som ska delges (17 § andra stycket i 1970 års delgivningslag).

Den nuvarande ordningen i ovan beskrivna fall att meddelandet dessutom ska sändas med post till någon eller några av dem som söks för delgivning framstår inte som självklar. Därigenom lämnas ett stort utrymme för myndigheten att välja till hur många och till vilka som meddelandet ska sändas. Den praktiska betydelsen av detta moment i delgivningsförfarandet kan därför i hög grad skilja sig från fall till fall. Mot bakgrund av att kungörelsedelgivning är avsett att vara den sista utvägen i delgivnings-sammanhang får det emellertid under alla omständigheter anses vara en rimlig ordning att ytterligare åtgärder vidtas för att åtminstone en del av den krets personer som söks för delgivning med större sannolikhet får kännedom om meddelandets innehåll. Mot denna bakgrund och då några särskilda problem med den nuvarande ordningen inte är kända bör en motsvarande ordning gälla enligt den nya lagen.

Enligt 17 § andra stycket i 1970 års delgivningslag ska ett sådant meddelande som nämnts i det föregående alltid sändas. Delgivning anses emellertid ha skett även om myndigheten felaktigt har underlåtit att sända meddelanden med post (19 § i 1970 års lag). I rättfallet RÅ 1991 ref. 49 fann dock Regeringsrätten att myndighets underlåtenhet att sända meddelande med post till åtminstone någon person utgjorde skäl att återställa försutten tid för att överklaga myndighetens beslut. I den nya lagen bör därför tas in en bestämmelse som innebär att ett meddelande om kungörelsedelgivning, i förekommande fall, ska sändas med post inom tio dagar från beslutet. Detta bör vara en förutsättning för att kungörelsedelgivning ska anses ha skett.

När kungörelsedelgivning används på den grunden att ett stort antal personer ska delges ska, om personerna i fråga hyr eller annars innehar lägenhet i samma fastighet, meddelandet

även anslås inom fastigheten på lämpligt sätt (16 § andra stycket 1 i 1970 års delgivningslag). Myndigheten sänder meddelandet till polismyndigheten i det polisdistrikt där fastigheten är belägen, varefter i första hand stämmningsman anlitas för att anslå meddelandet. Meddelandet ska anslås på anslagstavla som är avsedd för meddelanden till de boende. Om sådan anslagstavla saknas, ska meddelandet i stället anslås väl synligt i husets huvudingång (12 § i 1979 års delgivningsförordning). Dessutom ska handlingen (eller meddelandet om handlingen är mycket omfattande) sändas med post till var och en av de sökta personerna, om inte också detta förfarande skulle medföra större kostnad och besvär än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen.

Bestämmelsen om att meddelandet ska anslås inom fastigheten innebär att myndigheten på ett förhållandevis enkelt sätt kan öka förutsättningarna för att de boende ska få kännedom om delgivningen. Den bör därför föras över till den nya lagen.

Bestämmelsen om att handlingen dessutom ska sändas med post till samtliga personer som hyr eller annars innehar lägenhet i samma fastighet innebär att proportionalitetsbedömningar som är av samma slag ska göras vid två tillfällen; dels när myndigheten fattar beslut om att kungörelsedelgivning ska få användas, dels när myndigheten fattar beslut om att handlingen dessutom ska skickas med post. Den tillkom i första hand för att kungörelsedelgivning i större omfattning skulle kunna användas i expropriationsmål (prop. 1972:109 s. 335 f.). Några särskilda problem med bestämmelsen är inte kända. Bestämmelsen bör föras över till den nya lagen.

11.4 Delgivningstidpunkten

Förslag: Delgivning ska anses ha skett två veckor efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att kungörandet och andra föreskrivna åtgärder har verkställts inom tio dagar från beslutet. Myndigheten ska vidta åtgärder för verkställande av kungörandet så snart det kan ske.

Skälen för förslaget: Enligt nuvarande ordning anses delgivning ha skett på tionde dagen efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att kungörandet skett vid den tidpunkten (19 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag). Att låta tidpunkten för när delgivning ska anses ha skett bestämmas med utgångspunkt från vilken dag som beslutet om kungörelsedelgivning fattas i stället för dagen för publiceringen av meddelandet inger vissa principiella betänkligheter. Hur lång tid som den som söks för delgivning har på sig att få kännedom om delgivningen blir ju beroende av dels hur snabbt efter beslutet som myndigheten lämnar annonsmanus, dels hur snabbt respektive tidning publicerar meddelandet. Från principiell utgångspunkt framstår det därför som mer rimligt att bestämma tidpunkten då delgivning ska anses ha skett utifrån när kungörandeåtgärderna har verkställts.

När kungörelsen ska införas i flera tidningar är det emellertid inte säkert att publicering kan ske samma dag i samtliga tidningar. I sådana fall uppkommer svårigheter att bestämma vid vilken tidpunkt som delgivning ska anses ha skett. Det är dessutom en fördel att delgivningstidpunkten kan beaktas vid utformningen av annonsmanus. Därigenom är det t.ex. möjligt att i meddelandet ange att svaromål i ett tvistemål ska ha kommit in till tingsrätten senast ett visst angivet datum vid påföljd att tredskodom annars kan komma att meddelas. Sammantaget får därför den nuvarande ordningen anses ha sådana fördelar att den bör behållas.

Vid kungörelsedelgivning är chansen ofta liten att den som söks för delgivning verkligen nås av meddelandet. I och med

publiceringen av Post- och Inrikes Tidningar på Internet torde förutsättningarna för att den sökta får kännedom om kungörelsen ha ökat. Vid publicering på Internet ökar dessutom chansen att den sökta nås av meddelandet ju längre tid som meddelandet finns tillgängligt. Förslagen i denna promemoria innebär att antalet mål och ärenden där kungörelsedelgivning får användas kommer att öka något. Även av detta skäl framstår det som rimligt att tidsfristen då kungörelsedelgivning ska anses ha skett utsträcks.

Det får anses olämpligt att tidsfristen vid kungörelsedelgivning ska vara kortare än vid exempelvis förenklad delgivning. Det finns även fördelar med att använda enhetliga tidsfrister för de olika delgivningsformerna. Delgivning bör därför anses ha skett när två veckor har förflutit från beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att föreskrivna åtgärder har vidtagits inom tio dagar från beslutet.

12 Övriga delgivningsfrågor

12.1 Delgivning utan samband med mål eller ärende

Förslag: Den nya lagen ska gälla i tillämpliga delar när någon på grund av föreskrift i författning har att, utan samband med mål eller ärende, ombesörja delgivning. Den som ska ombesörja sådan delgivning ska få vända sig till länsstyrelsen. Länsstyrelsen får därvid använda vanlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person, stämmingsmannadelgivning och kungörelse-delgivning.

Länsstyrelsen ska ta ut en ansökningsavgift för att handlägga delgivningsärenden. Om inte föreskriven ansökningsavgift har betalats, ska länsstyrelsen avvisa en framställan om delgivning.

Länsstyrelsens beslut i delgivningsfrågor ska kunna överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätt.

Om delgivning ska ske utomlands, ska den enskilde kunna vända sig till Justitiedepartementet för bistånd med delgivningen.

Skälen för förslaget

Delgivning utan samband med mål eller ärende

Som framgår av 22 § andra stycket i 1970 års delgivningslag gäller lagen i tillämpliga delar även när en enskild person på grund av föreskrift i författning har att, utan samband med mål eller

ärende, ombesörja delgivning. De vanligaste situationerna där delgivningslagens bestämmelser tillämpas på denna grund är vid borgenärs delgivning av betalningsanmaning på sätt som föreskrivs i 2 kap. 9 § konkurslagen (1987:125), elleverantörers delgivning av underrättelse enligt 11 kap. 4 § första stycket ellagen (1997:857) om att överföringen av el kan komma att avbrytas om inte förfallna fordringar betalas, delgivning av testamenten för att klanderfristen ska börja löpa (14 kap. 4 § ärvdabalken) och hyresvärds delgivning av underrättelse om möjlighet att få tillbaka hyresrätten genom betalning av hyran i samband med uppsägning (12 kap. 44 § första stycket jordabalken). Även den nya delgivningslagen bör gälla i tillämpliga delar för sådan delgivning.

Bistånd med delgivning som ska utföras i Sverige

För stämningmannadelgivning får enskild enligt nuvarande ordning anlita stämningssman (25 § andra stycket i 1970 års delgivningslag). Bestämmelsen har funnits sedan lagens tillkomst. Vid denna tidpunkt var stämningssmannaverksamheten organiserad så att en myndighet eller annan som ville få delgivning verkställd vände sig direkt till en viss stämningssman med uppdraget. Stämningssmännen förordnades då av länsstyrelserna. Stämningssmannaverksamheten omorganiserades år 1979 och knöts då administrativt till polismyndigheterna. Det ankommer sålunda sedan länge på polismyndigheterna att uppdra åt en stämningssman eller, om det är lämpligare, en polisman att utföra delgivningen (7 § i 1979 års delgivningsförordning). Det är därmed inte heller längre möjligt för en enskild att direkt anlita en stämningssman utan han eller hon är hänvisad till att vända sig till polismyndigheten. Av 25 § andra stycket framgår att polismyndigheten endast får anlita stämningssmän för att utföra uppdrag från enskilda (se även JO 1996/97 s. 98). Bestämmelsen innebär alltså att en polismyndighet inte får låta en polisman utföra delgivning på uppdrag från enskild ens i den situationen då uppdraget skulle kunna utföras samtidigt som en polisman

t.ex. delger den sökta stämning i brottmål. Det kan ifrågasättas om denna ordning är rimlig och avsedd.

När det gäller kungörelsedelgivning eller spikning får en enskild person enligt 22 § andra stycket i 1970 års delgivningslag begära biträde av länsstyrelsen som föranstaltar om delgivning på den enskildes bekostnad.

Enligt nuvarande ordning får alltså den enskilde vända sig till polismyndighet för stämningsmannadelgivning och till länsstyrelsen för beslut om kungörelsedelgivning respektive spikning. Det framstår som en omständlig ordning att den enskilde ska kunna hänvisas till att först vända sig till polismyndigheten och därefter till länsstyrelsen med sitt delgivningsärende. Den nuvarande ordningen kan också leda till att stämningsmannadelgivning används i onödan när delgivning borde ha kunnat ske genom vanlig delgivning med post. Därtill kommer att det framstår som en brist att delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person inte ska kunna användas vid delgivning av t.ex. en betalningsuppmaning.

En bättre ordning skulle kunna uppnås genom att enskilda ges möjlighet att vända sig till en myndighet med sitt delgivningsuppdrag och att myndigheten väljer det delgivningssätt som är lämpligast i det enskilda fallet. Det naturliga valet är att länsstyrelserna anförtros uppgiften. Länsstyrelsen beslutar som nämnts enligt nuvarande ordning om spikning och kungörelsedelgivning på begäran av enskilda. Länsstyrelsen ombesörjer dessutom delgivning i ett stort antal fall efter framställningar enligt den nordiska överenskommelsen den 26 april 1974 om inbördes rättshjälp genom delgivning och bevisupptagning. I avsnitt 10.4.7 föreslås också att Länsstyrelsen i Stockholms län har hand om auktorisation av och tillsyn över privata stämningsmannaföretag.

Det framstår inte som en ändamålsenlig ordning att länsstyrelsen ska kräva den enskilde på betalning för delgivningen i efterhand. Länsstyrelsernas hantering av delgivningsärenden bör i stället finansieras genom en ansökningsavgift.

Det bör även fortsättningsvis stå den enskilde fritt att på egen hand eller med hjälp av exempelvis ett privat delgivningsföretag ombesörja vanlig delgivning.

Bistånd med delgivning som ska utföras utomlands

Beträffande delgivning utomlands så anges i 25 § andra stycket i 1970 års delgivningslag att enskild får påkalla biträde därmed i Utrikesdepartementet. Ett alternativ skulle kunna vara att låta länsstyrelserna sköta även den uppgiften. Det kan t.o.m. finnas anledning att överväga om det över huvud taget är en uppgift för det allmänna att bistå enskilda vid delgivning utomlands. Sådan delgivning gäller till övervägande del underrättelser från elbolag enligt 11 kap. 4 § första stycket ellagen (1997:857) om att överföringen av el kan komma att avbrytas om inte förfallna fordringar betalas. Möjligen vore det en rimlig ordning att låta dessa företag själva ta kontakt med myndigheter eller behöriga personer som kan ombesörja delgivning i det land där delgivning ska ske. Frågan om i vilken utsträckning det allmänna bör bistå enskilda med delgivning utomlands och vem som i sådana fall ska tilldelas denna uppgift bör dock övervägas i annat sammanhang. Tills vidare bör därför det allmänna fortsätta att bistå enskilda vid delgivning utomlands.

Den s.k. centralmyndighetsfunktionen för internationellt rättsligt samarbete har numera förts över från Utrikesdepartementet till Justitiedepartementet som för närvarande har denna uppgift. Bestämmelsen i den nya lagen bör utformas i enlighet härmed.

Överklagande

Enligt 22 § andra stycket i 1970 års delgivningslag får länsstyrelsens beslut i delgivningsfrågor överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Vid överklagande till kammarrätt krävs pröv-

ningstillstånd. Denna ordning bör gälla även enligt den nya lagen.

12.2 Särskild postdelgivning

Förslag: Delgivningssättet *särskild postdelgivning* avskaffas.

Skälen för förslaget: Särskild postdelgivning innebär att den handling som ska delges överlämnas till den sökta av en brevbärare hos Posten AB. Delgivning anses ha skett även om den sökta vägrar att ta emot handlingen (3 § andra stycket och 19 § andra stycket i 1970 års delgivningslag samt 4 och 5 §§ i 1979 års delgivningsförordning). Användningen av särskild postdelgivning är förbehållen vissa myndigheter, däribland domstolarna.

Användningen av särskild postdelgivning har minskat markant de senaste decennierna. Från att år 1967 ha använts i ungefär en halv miljon ärenden om året hade antalet ärenden år 2000 sjunkit till knappt 700. En av orsakerna till den minskade användningen var att delgivningsformen förlorade i effektivitet när lördagsutdelningen av post avskaffades.

Mot bakgrund av den minskade användningen har det i tidigare lagstiftningsärenden övervägts om inte den särskilda postdelgivningen borde avskaffas (Ds Ju 1974:15 och prop. 1978/79 s. 25 f.). Dåvarande Riksskatteverket anförde i en rapport från 1999 beträffande användning av särskild postdelgivning inom den summariska processen att delgivningsformen borde användas endast i begränsad omfattning, eftersom det bedömdes vara i en högst begränsad andel av målen där särskild postdelgivning kunde antas ha förutsättningar att lyckas när ordinär delgivning hade misslyckats (RSV 1999:5 s. 25 f.).

I sitt remissyttrande över promemorian Delgivning tillstyrkte Posten AB att särskild postdelgivning avskaffas. I yttrandet upplyste Posten att bolaget annars skulle tvingas inrätta en särskild organisation för den särskilda postdelgivningen och att priset för

tjänsten i sådana fall skulle komma att höjas avsevärt (Ju 2002/1756).

Som framgår ovan har användningen av särskild postdelgivning minskat kraftigt de senaste decennierna. Den minskade användningen innebär att det finns risk för brister i rättssäkerheten vid användningen av delgivningsformen. Därtill kommer att särskild postdelgivning enligt statistik från Kronofogdemyndigheten inte längre är en särskilt effektiv delgivningsmetod. Behovet av särskild postdelgivning kommer dessutom att minska ytterligare om de övriga förändringar av delgivningsbestämmelserna som föreslås i denna promemoria genomförs. Mot denna bakgrund bör den särskilda postdelgivningen avskaffas.

12.3 Beaktande av omständigheter som framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta

Förslag: Bedömningen av om den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan ska även i fortsättningen få grundas på omständigheter som har framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta.

Skälen för förslaget: Om det för att ett visst delgivningssätt ska få användas föreskrivs att det ska finnas anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan, får bedömningen enligt 18 a § i 1970 års delgivningslag grundas även på omständigheter som har framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta. I delgivningslagen kan bestämmelsen tillämpas vid kungörelsedelgivning när den sökta har känt hemvist inom riket samt vid spikning. Dessutom finns motsvarande krav i vissa författningar för att surrogatdelgivning ska få användas. Det gäller t.ex. delgivning av stämning i tvistemål (33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken), betalningsuppläggning som kan grunda presumtion för obestånd vid konkursansökan enligt 2 kap. 9 § konkurslagen och föreläggande

enligt 29 § lagen om betalningsföreläggande och vanlig handräckning.

Den aktuella bestämmelsen i delgivningslagen tar särskilt sikte på delgivning av notoriskt svårdelgivna personer, där det vid tidigare delgivningsförsök har konstaterats att det finns anledning att anta att de har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. För att utredningsunderlag från tidigare delgivningsärenden ska kunna tillmätas någon större vikt krävs enligt förarbetena att materialet är "någorlunda färskt". Normalt bör material som i ett nyligt fall har lett fram till exempelvis surrogatdelgivning av stämning i tvistemål eller spikning kunna tillmätas stor betydelse för bedömningen av ett senare fall, om det inte har kommit fram uppgifter som talar i en annan riktning. När det gäller spikning och kungörelsedelgivning krävs dock att den sökta vid något tillfälle getts tillfälle att själv bekräfta mottagandet samt att det i det aktuella delgivningsärendet har konstaterats att surrogatdelgivning med hushållsmedlem inte är möjligt (prop. 1994/95:188 s. 23 f., jfr även NJA 1983 s. 544).

Den gällande ordningen framstår i allt väsentligt som ändamålsenlig. Myndigheter bör därför även fortsättningsvis kunna beakta uppgifter som framkommit vid andra delgivningsärenden med den sökta. För att göra lagstiftningen mer lättillgänglig bör bestämmelsen införlivas i samtliga delgivningsbestämmelser där den ska tillämpas.

12.4 Husrannsakan för delgivning med den sökta

Bedömning: Bestämmelserna i rättegångsbalken om husrannsakan för delgivning bör inte ändras.

Skälen för bedömningen: Husrannsakan för delgivning med tilltalad i brottmål av stämning eller kallelse till förhandling får enligt 28 kap. 2 § rättegångsbalken tillgripas om försök till delgivning har misslyckats eller bedöms som utsiktslösa. Förordnande om husrannsakan för delgivning ska alltid

meddelas av rätten. Frågan får tas upp av rätten självmant eller på yrkande av polismyndighet eller åklagaren (28 kap. 4 § första och andra styckena rättegångsbalken).

När bestämmelsen infördes år 1985 fick husrannsakan endast användas för delgivning av stämning i mål om ansvar för brott beträffande vilket fängelse ingår i straffskalan. Sedan den 1 juli 1995 får emellertid husrannsakan tillgripas oavsett brottets svårhetsgrad och även för delgivning av kallelse till förhandling i brottmål. Som påpekades i propositionen ska dock, liksom vid all tvångsmedelsanvändning, proportionalitetsprincipen iakttas (28 kap 3 a § rättegångsbalken). Detta innebär att i varje enskilt fall det intrång som husrannsakan för delgivning innebär ska uppvägas av de skäl som talar för att åtgärden vidtas. I förarbetena anfördes att proportionalitetsprincipen innebär att husrannsakan knappast kan komma i fråga i helt bagatellartade fall. Som regel bör det också föreligga särskilda omständigheter, såsom fara i dröjsmål, för att husrannsakan ska få tillgripas (prop. 1994/95:188 s. 21).

Husrannsakan för delgivning i brottmål torde inte tillämpas särskilt ofta men har enligt uppgift visat sig kunna vara en effektiv åtgärd beträffande vissa svårdelgivna tilltalade. En effektiv tillämpning verkar dock förutsätta att det finns ett väl fungerande samarbete mellan tingsrätten och polismyndigheten och upparbetade rutiner för brådskade delgivningsärenden, något som i första hand tingsrätten bör ta initiativ till (10 c § i 1979 års delgivningsförordning).

Delgivning i brottmål är speciell eftersom personlig delgivning normalt är nödvändig. Det saknas tillräckliga skäl att införa någon möjlighet till husrannsakan för delgivning i andra typer av mål och ärenden. Någon anledning att ändra bestämmelsen i något annat avseende synes inte heller föreligga.

12.5 Bör en tilltalad i brottmål kunna omhändertas för delgivning?

Bedömning: Det bör inte införas någon möjlighet för polis att omhänderta eller kvarhålla en tilltalad i brottmål för delgivning av stämning eller kallelse till huvudförhandling i brottmål.

Skälen för bedömningen: Husrannsakan för delgivning kan vara en effektiv metod för delgivning när den tilltalade har känt hemvist eller det är känt var han eller hon annars brukar uppehålla sig. Delgivningsproblemen i brottmål beror emellertid i en förhållandevis stor andel av fallen på att den tilltalade saknar känt hemvist eller sällan vistas där. För delgivning med sådana personer är husrannsakan normalt inte något alternativ. När en tilltalad i brottmål eftersöks för delgivning läggs ofta en bevakning in i polisens register, en s.k. spärrmarkering. Om polisen gör en identitetskontroll av en sådan person, t.ex. i samband med rapportering för ett nytt brott, framgår det att personen söks för delgivning. I en sådan situation tillfrågas normalt personen om sin adress och uppmanas att ta kontakt med polismyndigheten så att handlingarna kan överlämnas. Det finns däremot sällan förutsättningar att omgående verkställa delgivningen eftersom det inte finns någon bestämmelse som medger ett frihetsberövande för delgivningsändamål.

För att säkerställa att den tilltalade inställer sig till huvudförhandlingen kan hämtning i vissa fall tillgripas (45 kap. 15 § andra stycket rättegångsbalken). I sådana fall får den tilltalade, om han eller hon inte kan hämtas för att omedelbart inställas till huvudförhandlingen, omhändertas av polisen i högst sex timmar eller, efter beslut av rätten, högst 18 timmar tidigare än vad som skulle ha krävts för omedelbar inställelse (9 kap. 10 § rättegångsbalken). Mot bakgrund av kravet i 32 kap. 1 § rättegångsbalken om skäligt rådrum för den som ska inställa sig vid rätten anses utrymmet för att tillgripa hämtning av en tilltalad som inte tidi-

gare delgetts stämningen vara mycket begränsat (JO 1994/95 s. 55 och Fitger, Rättegångsbalken s. 45:45).

Svårigheterna att lyckas med delgivning och därefter hämtning av tilltalade som saknar känt hemvist är påtagliga. I många fall blir mål i sådana situationer avgjorda först sedan den tilltalade frihetsberövats. För att häktning ska kunna tillgripas krävs dock att något av de särskilda häktningsskälen i 24 kap. 1 § rättegångsbalken föreligger (flyktfara, recidivfara eller kollusionsfara). Det förhållandet att den tilltalade kan vara svår att anträffa om han eller hon inte häktas utgör inte i sig något häktningsskäl (prop. 2001/01:108 s. 27 och Fitger, Rättegångsbalken s. 24:9).

Ett sätt att skapa förutsättningar för en utvidgad tillämpning av hämtningsreglerna och minska behovet av att tillgripa häktning i vissa fall skulle kunna vara att införa en möjlighet för polis att omhänderta en person som söks för delgivning. Den sökta skulle därefter antingen tas med till polisstationen för delgivning eller kvarhållas i avvaktan på att den som ska ombesörja delgivningen kan komma till platsen. Ett sådant kortvarigt frihetsberövande skulle kunna vara ett effektivt verktyg för delgivning men också i vissa fall kunna innebära att den sökta (och vid husrannsakan även tredje man) slipper utsättas för andra mer ingripande åtgärder.

Ett tvångsvis omhändertagande av detta slag är emellertid – även om det handlar om en förhållandevis kort tid – en mycket ingripande åtgärd. En sådan möjlighet för polisen bör därför inte införas såvida det inte finns ett påtagligt behov. I sammanhanget bör beaktas att det i avsnitt 10.6 föreslås att möjligheten att delge ett meddelande med handlingens innehåll i vissa fall ska utvidgas så att innehållet i handlingen även kan vidarebefordras från polismyndigheten till den som ska utföra stämningsmannadelgivning. En utökad tillämpning av den bestämmelsen utgör, även om den förutsätter att delgivningsförsändelsen öppnas, en mindre ingripande åtgärd för den enskilde. Med upparbetade rutiner torde delgivning av meddelande kunna fungera i princip lika effektivt som ett kortvarigt frihetsberövande för delgivning. Sammantaget får det därför inte anses föreligga tillräckliga skäl

för att införa en bestämmelse som ger polis rätt att kvarhålla eller omhänderta en tilltalad i brottmål för delgivning.

12.6 Skyldighet för parter att uppge mobiltelefonnummer och e-postadress

Förslag: I rättegångsbalken och förvaltningsprocesslagen ska införas en skyldighet för parterna att uppge mobiltelefonnummer och e-postadress.

Skälen för förslaget: För att myndigheterna ska kunna kommunicera med parterna finns en skyldighet i rättegångsbalken och förvaltningsprocesslagen att lämna kontaktuppgifter. Enligt 33 kap. 1 § rättegångsbalken och 3 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) ska en enskilds parts första inlägga till domstolen innehålla uppgift om bl.a. partens postadress, adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där parten kan anträffas för delgivning genom stämningsman, telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen samt förhållanden i övrigt av betydelse för delgivning med honom eller henne. (Den som har hemligt telefonabonnemang behöver dock endast uppge numret om rätten begär det.) Uppgifterna ska gälla förhållandena när de lämnas till rätten. Ändras något av dessa förhållanden eller om en uppgift är ofullständig eller felaktig ska parten utan dröjsmål anmäla det till rätten.

De mest effektiva sätten att snabbt komma i kontakt med en part är numera ofta att ringa till hans eller hennes mobiltelefon eller skicka ett e-postmeddelande till honom eller henne. E-postadressen och mobiltelefonnumret föreslås också i denna promemoria i vissa fall kunna användas för vanlig delgivning, förenklad delgivning och muntlig delgivning. Allra störst betydelse torde emellertid uppgifterna ha för att snabbt kunna nå parten med meddelanden som inte kräver formell delgivning, t.ex. besked om att en förhandling har ställts in eller en påminnelse om att parten ska bekräfta mottagandet av en handling. Det borde också

på sikt kunna byggas upp rutiner där myndigheters datoriserade verksamhetsstöd automatiskt skickar påminnelser om förelägganden och kallelser till parterna med e-post eller SMS.

Även om den nuvarande regleringen kan anses rymma en uppgiftsskyldighet för mobiltelefonnummer och e-postadress ("förhållanden i övrigt av betydelse för delgivning med parten"), bör bestämmelserna kompletteras med en sådan uttrycklig uppgiftsskyldighet.

12.7 Bestämmelser om särskilda villkor för att surrogatdelgivning ska få användas m.m.

Förslag: Det ska framgå av diskrimineringslagen (2008:567) att vitesförelägganden som Diskrimineringsombudsmannen meddelar med stöd av 4 kap. 4 § diskrimineringslagen ska delges.

Det ska också av diskrimineringslagen framgå att förelägganden som Nämnden mot diskriminering meddelar med stöd av 4 kap. 8 § diskrimineringslagen, kallelser till förhandlingar enligt 11 och 15 §§ diskrimineringslagen samt andra handlingar som en arbetsgivare eller någon annan ska få del av ska delges.

Det ska inte längre ställas några särskilda villkor för att surrogatdelgivning ska få användas såvitt avser vitesförelägganden som meddelas med stöd av diskrimineringslagen.

Skälen för förslaget: Av 1 § andra stycket i 1970 års delgivningslag följer att bestämmelser om delgivning i visst slag av mål eller ärende i annan författning har företräde framför delgivningslagens bestämmelser. I avsnitt 4.1 föreslås att detta även ska gälla för den nya lagen. Nästan alla delgivningsbestämmelser som innebär avvikelser från delgivningslagen har lagform. Ett undantag är delgivning av vitesförelägganden enligt 4 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567). Bestämmelsen om delgivning av sådana förelägganden har tagits in i 9 § förordningen (2008:1401) med instruktion för Diskrimineringsombudsmannen. Av den bestämmelsen följer dels att ett vitesföreläggande

enligt 4 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567) ska delges, dels att ett vitesföreläggande får delges genom surrogatdelgivning bara om det finns skäl att anta att den som föreläggandet riktas mot har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Ytterligare ett undantag är delgivning av vitesförelägganden som beslutats av Nämnden mot diskriminering. Enligt 4 kap. 13 § tredje stycket diskrimineringslagen ska nämndens beslut vara skriftligt och delges den som framställningen riktas mot. Av 12 § förordningen (2008:1328) med instruktion för Nämnden mot diskriminering följer att ett vitesföreläggande får delges genom surrogatdelgivning bara om det finns skäl att anta att den som föreläggandet riktas mot har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Vidare följer av 11 § förordningen med instruktion för Nämnden mot diskriminering att förelägganden enligt 4 kap. 8 § diskrimineringslagen, kallelser till förhandlingar samt andra handlingar som en arbetsgivare eller någon annan ska få del av ska delges.

Begränsningen i användningen av surrogatdelgivning motsvarar vad som gäller för bl.a. delgivning av stämning i tvistemål. Det kan ifrågasättas om en motsvarande begränsning är motive-rad när det gäller delgivning av ett vitesföreläggande som riktar sig mot en arbetsgivare, en utbildningsanordnare eller någon annan enligt 4 kap. 4 och 5 §§ diskrimineringslagen. Det kan därvid anmärkas att arbetsgivare, utbildningsanordnare m.fl. endast kan föreläggas vite om denne har underlåtit att rätta sig efter en begäran från Diskrimineringsombudsmannen att lämna uppgifter, ge tillträde till arbetsplats (eller annan lokal) eller komma till överläggning (4 kap. 3 § diskrimineringslagen). Det kan även anmärkas att övriga nu aktuella vitesförelägganden får meddelas arbetsgivare eller utbildningsanordnare av Nämnden mot diskriminering först efter att arbetsgivaren eller utbildningsanordnaren delgetts ett föreläggande om att inom en viss tid yttra sig (4 kap. 8 § diskrimineringslagen och 11 § förordningen med instruktion för Nämnden mot diskriminering). Någon inskränkning av möjligheten till surrogatdelgivning av ett sådant föreläggande finns inte. Därtill kommer att vitesförelägganden med stöd av diskrimineringslagen ofta kommer att kunna delges genom det

nya delgivningssättet särskild delgivning av juridisk person. Sammantaget får övervägande skäl anses tala för att de aktuella begränsningarna av tillämpningen av surrogatdelgivning avskaffas.

Av diskrimineringslagen framgår att ett beslut av Nämnden mot diskriminering ska delges. I likhet därmed bör bestämmelsen om att ett vitesföreläggande av Diskrimineringsombudsmannen ska delges tas in i diskrimineringslagen. För att samla aktuell reglering om delgivning i lag bör bestämmelsen om att förelägganden enligt 4 kap. 8 § diskrimineringslagen ska delges tas in i en ny bestämmelse i diskrimineringslagen. Av den bestämmelsen bör också framgå att kallelser till förhandlingar enligt 11 och 15 §§ diskrimineringslagen samt andra handlingar som en arbetsgivare eller någon annan ska få del av ska delges. Detta föranleder att en följdändring bör göras i 4 kap. 7 § diskrimineringslagen.

En annan lag där det också finns en begränsning av rätten att använda surrogatdelgivning är personuppgiftslagen (1998:204). Enligt 46 § personuppgiftslagen får tillsynsmyndigheten, dvs. Datainspektionen, använda surrogatdelgivning när den personuppgiftsansvarige ska delges ett vitesföreläggande bara om det finns skäl att anta att den personuppgiftsansvarige har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Det kan även här ifrågasättas om de skäl som anförts för denna regel när det gäller delgivning av stämning i tvistemål väger lika tungt när det gäller ett vitesföreläggande (jfr prop. 1997/98:44 s. 105). Det kan dock konstateras att personuppgiftslagen har ett vidsträckt tillämpningsområde. Det ställs inte heller några särskilda kvalifikationskrav för att en person ska kunna vara personuppgiftsansvarig. Mot den bakgrunden finns det inte tillräckliga skäl att nu föreslå att 46 § personuppgiftslagen ska ändras i detta avseende.

12.8 Bestämmelser om när surrogatdelgivning, spikning eller kungörelsedelgivning inte får användas

Förslag: De författningar som anger att kungörelsedelgivning enligt 15 § i 1970 års delgivningslag inte får användas ska ändras så att det framgår att undantagen avser både spikning och kungörelsedelgivning. Vidare ska det i flertalet av dessa författningar framgå att kungörelsedelgivning inte heller får användas i de situationer som regleras i 16 § i 1970 års delgivningslag.

Det ska framgå av 7 kap. 7 § körkortslagen (1998:488) att surrogatdelgivning, spikning och kungörelsedelgivning inte får användas när ett beslut om körkortsingripande ska delges .

Skälen för förslaget: I 15 § i 1970 års delgivninglag finns dels bestämmelser om vissa situationer när fysiska personer får delges genom kungörelsedelgivning, dels bestämmelsen om spikning. Bestämmelser om när kungörelsedelgivning får användas finns även i 16 §. Sedan lagens tillkomst har det förts in nya bestämmelser om när kungörelsedelgivning får användas i 16 §.

I ett antal författningar finns hänvisningar till 15 § i 1970 års delgivninglag. I vissa av dessa författningar anges att 15 § inte får tillämpas (t.ex. 46 § lagen [1991:1128] om psykiatrisk tvångsvård, 11 kap. 12 § socialtjänstlagen [2001:453] och 8 kap. 10 § smittskyddslagen [2004:168]). I andra författningar anges att undantaget avser kungörelsedelgivning enligt 15 § (t.ex. lagen [2007:1150] om tillsyn över hundar och katter och lagen [2005:321] om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang) Avsikten torde ha varit att undantagen även skulle gälla spikning. Det bör i fortsättningen klart framgå att så är fallet. De aktuella författningarna bör ändras i enlighet härmed.

Enligt 7 kap. 7 § körkortslagen (1998:488) ska ett beslut om körkortsingripande delges den som beslutet berör. Bestämmelsen innehåller inget uttryckligt förbud mot att använda surrogatdelgivning, spikning eller kungörelsedelgivning. Enligt praxis används dock inte dessa former av delgivning utan beslutet delges

personligen till den som berörs (jfr 1 § andra stycket andra meningen i 1970 års delgivningslag, se närmare avsnitt 4.4). Det bör i fortsättningen även här klart framgå att så är fallet. Bestämelsen bör ändras i enlighet härmed.

13 Ikraftträdande m.m.

Förslag: Författningsändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2010.

Skälen för förslaget: Den nya delgivningslagen och övriga författningsändringar bör träda i kraft så snart som möjligt. Delgivningsbestämmelserna tillämpas av ett stort antal myndigheter. Det är därför angeläget att det finns tillräcklig tid för utbildning av personal som ansvarar för delgivningsfrågor. För vissa myndigheter finns också behov av att skapa rutiner för användande av modern teknik. Författningsändringarna bedöms mot den bakgrunden lämpligen kunna träda i kraft den 1 juli 2010.

I enlighet med allmänna processrättsliga principer ska de nya delgivningsbestämmelserna tillämpas genast efter ikraftträdandet. Det innebär att sådana regler ska tillämpas på varje processuell företeelse som inträffar efter det att regleringen har trätt i kraft. För vissa situationer finns det emellertid behov av en särskild övergångsreglering. När det gäller förenklad delgivning, telefondelgivning, särskild delgivning med aktiebolag och kungörelsedelgivning kommer tidpunkten när delgivning anses ha skett att ändras genom den nya lagen. Äldre bestämmelser bör därför gälla för beslut om delgivning och andra delgivningsåtgärder som vidtagits före ikraftträdandet.

14 Ekonomiska och andra konsekvenser

Bedömning: Förslagen kan antas sammantaget leda till minskade kostnader och bättre resursutnyttjande för det allmänna.

Länsstyrelsens i Stockholms län anslag bör höjas med anledning av de uppgifter som länsstyrelsen tilldelas i förslaget om auktorisation av privata delgivningsföretag. Resursförstärkningen bör det första året delvis finansieras genom överföring från anslagen för Sveriges Domstolar och eventuellt andra uppdragsmyndigheter som berörs av reformen. Resterande resursbehov bör täckas genom de avgifter som de auktoriserade delgivningsföretagen ska betala.

Skälen för bedömningen och förslaget

Allmänt om konsekvenserna av förslagen

Förslagen i denna promemoria syftar till att skapa modernare och mer ändamålsenliga delgivningsregler. Förslagen kan antas leda till flera positiva konsekvenser. Myndigheternas handläggning kommer i en hel del fall att kunna bedrivas mer effektivt. Detta innebär i sin tur att medborgarnas berättigade krav på att mål och ärenden ska avgöras inom rimlig tid bättre kan tillgodoses.

Införandet av delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person och de utvidgade möjligheterna att använda förenk-

lad delgivning kommer att innebära att antalet stämningsmannadelgivningarna minskar. Förslagen kan vidare antas leda till att antalet kungörelsedelgivningarna kommer att öka något. Den genomsnittliga kostnaden torde dock minska genom att kungörelsedelgivning i något fler fall endast kommer att ske genom annonsering i Post- och Inrikes Tidningar.

När det gäller stämningsmannadelgivningarna kan det antas att kostnaden per uppdrag kommer att öka. Polismyndigheternas stämningsmannaverksamhet går med stora underskott och det är sannolikt att avgiften kommer att behöva höjas påtagligt från den nuvarande nivån (se närmare avsnitt 10.4.1). Det är rimligt att anta att även stämningsmannaupdrag som utförs av de auktoriserade delgivningsföretagen kommer att kosta mer än den nuvarande avgiften för stämningsmannadelgivning. De olika ändringarna som rör stämningsmannadelgivning kan dock sammantaget förväntas leda till att delgivningarna genomförs snabbare och lyckas i en större andel av fallen.

Förslagen antas sammantaget skapa förutsättningar för ett bättre resursutnyttjande hos domstolar och andra myndigheter. De antas vidare leda till besparingar för det allmänna. Slutligen kommer effektivare delgivningsregler att innebära att enskilda i färre fall lider rättsförluster till följd av utebliven eller försenad delgivning.

Särskilt om inställda huvudförhandlingar i brottmål

Nästan var fjärde huvudförhandling i brottmål ställs in. I mer än en tredjedel av fallen är orsaken delgivningsproblem med den tilltalade (Domstolsverkets redovisning den 15 april 2009 av uppdrag i regeringsbrev [Ju2009/3376/DOM]). När en huvudförhandling i brottmål ställs in medför det stora kostnader både för det allmänna och för enskilda. För det allmänna leder det till att rättsväsendets resurser inte utnyttjas fullt ut. För de enskilda personer som är inblandade i målet innebär det ofta stora olägenheter att avgörandet försenas.

Förslagen i denna promemoria bör leda till att andelen inställda huvudförhandlingar i vart fall minskar med några procentenheter. För att minska andelen inställda förhandlingar ytterligare krävs andra lagstiftningsåtgärder och utvecklingsarbete vid rättsväsendets myndigheter.

En minskning av andelen inställda huvudförhandlingar i brottmål leder till ett bättre resursutnyttjande hos Sveriges domstolar och hos Åklagarmyndigheten. Vidare innebär det minskade kostnader för tidsspillan för offentliga försvarare och målsägandebiträden. Dessutom torde även kostnaderna för de ersättningar som utbetalas till målsägande och vittnen för förlorad arbetsförtjänst och resor minska något.

Särskilt om konsekvenserna av förslaget till auktorisation av privata delgivningsföretag

Länsstyrelsen i Stockholms län föreslås i denna promemoria få en ny uppgift, nämligen att pröva frågor om auktorisation och godkännande av personal i de auktoriserade delgivningsföretagen. Dessutom ska länsstyrelsen ansvara för den löpande tillsynen över företagen. För dessa uppgifter bör Länsstyrelsen i Stockholms län tillföras medel.

För att täcka de ökade kostnaderna föreslås delgivningsföretagen få betala avgifter för ansökningar om auktorisation och godkännande av personal samt en årlig tillsynsavgift. Avgiftsintäkterna bör på sikt motsvara kostnaderna för verksamheten. Den första tiden kommer verksamheten att föranleda vissa initiala kostnader. Det handlar bl.a. om utbildning av personal samt utveckling av verksamhetsstöd och arbetsrutiner. Kostnaderna kan uppskattas till ca fem miljoner kr. De bör inte fullt ut belasta stämmingsmannaföretagen utan i stället delvis finansieras genom en omfördelning av anslagsmedel.

Möjligheten att auktorisera delgivningsföretag kommer att leda till besparingar för uppdragsmyndigheterna. De initiala kostnaderna bör därför delvis finansieras genom överföring från

anslagen för Sveriges Domstolar och eventuellt andra uppdragsmyndigheter som berörs av reformen.

Beslut som Länsstyrelsen i Stockholms län meddelar i frågor som rör auktorisation och godkännande av personal föreslås kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Sådana överklaganden kommer enligt nuvarande forumbestämmelser att prövas av Länsrätten i Stockholms län som första instans. Det kan förväntas att det blir fråga om ett begränsat antal mål. Merkostnaderna bedöms kunna finansieras inom Sveriges Domstolars befintliga anslagsramar.

Övriga konsekvenser för Sveriges Domstolar

Myndigheternas kostnader för framför allt stämningssmannadelgivning och kungörelsedelgivning är betydande. År 2007 uppgick t.ex. Sveriges Domstolars kostnader för stämningssmannadelgivning till 11,7 miljoner kr och annonskostnaderna för kungörelsedelgivning till nästan 25 miljoner kr.

För Sveriges Domstolar innebär förslagen att antalet stämningssmannadelgivning kan förväntas minska påtagligt och antalet kungörelsedelgivning att öka något. Som framgår ovan kommer dock kostnaden per stämningssmannauppslag att öka. Sammantaget bedöms förändringen av de sammanlagda delgivningskostnaderna bli begränsade.

Övriga konsekvenser för polismyndigheterna

Förslaget om auktorisation av privata delgivningsföretag kan i kombination med de ovan nämnda förslagen förväntas leda till en påtaglig minskning av antalet uppdrag som lämnas till polismyndigheterna. Det torde i första hand vara delgivning av stämning i brottmål som även fortsättningsvis i ganska stor utsträckning kommer att lämnas till polismyndigheterna. Dessa delgivningsärenden torde vara mer arbetskrävande än de genomsnittliga delgivningsuppdrag som polisens stämningssmän

utför. Förändringen kan därmed leda till att den genomsnittliga styckkostnaden för de uppdrag som lämnas till polismyndigheterna ökar. Denna fråga får dock följas upp när lagstiftningen har varit i kraft en tid.

Övriga konsekvenser för länsstyrelserna

När det gäller delgivning på uppdrag av enskild kan samtliga länsstyrelser förväntas få fler delgivningsuppdrag. Kostnaderna för handläggningen av dessa ärenden bör fullt ut finansieras av de avgifter som enskilda ska betala.

Konsekvenser för Kronofogdemyndigheten

Inom den summariska processen kommer införandet av delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person att innebära att antalet stämningssmannadelgivningarna kommer att minska påtagligt. För Kronofogdemyndigheten innebär förslagen rörande behörighet att utföra stämningssmannadelgivning att myndigheten får möjlighet att dels utveckla den egna delgivningsorganisationen, dels anlita auktoriserade delgivningsföretag vid sidan av polisens stämningssmän. De nämnda förändringarna kan sammantaget leda till besparingar för Kronofogdemyndigheten.

Förslaget att möjliggöra en ökad användning av kungörelsedelgivning inom den summariska processen kommer dock att innebära att annonseringskostnaderna kan förväntas öka. De senaste åren har kungörelsedelgivning använts i drygt 1 000 ärenden per år. Det är rimligt att anta att användningen av kungörelsedelgivning kommer att mer än fördubblas till följd av förslagen i denna promemoria.

Sammantaget kan förslagen i denna promemoria förväntas leda till att kostnaderna för Kronofogdemyndigheten kommer att minska något. Kostnadsminskningen bedöms dock inte bli så stor att den bör påverka befintliga anslagsramar.

Konsekvenser för de auktoriserade delgivningsföretagen

Möjligheten för auktoriserade delgivningsföretag att utföra stämningmannaupdrag kan förväntas leda till att dessa företag på sikt kommer att utföra en stor andel av de uppdrag som enligt nuvarande ordning lämnas till polismyndigheterna. Den ökade efterfrågan kan förväntas leda till fler uppdrag. De avgifter som de auktoriserade delgivningsföretagen kommer att få betala till Länsstyrelsen i Stockholms län kommer inte vara av sådan storlek att det i nämnvärd omfattning minskar incitamentet att ansöka om auktorisation. Det kan förväntas att uppdragsgivarna kommer att vara beredda att betala mer per uppdrag för att anlita ett auktoriserat delgivningsföretag med stämningmannabehörighet i stället för ett delgivningsföretag som saknar auktorisation.

15 Författningskommentar

15.1 Förslaget till delgivningslag (2010:000)

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag gäller när en handling enligt bestämmelse i lag eller annan författning ska delges i ett mål eller ärende hos en domstol eller annan myndighet.

Lagen är även tillämplig i fråga om kallelse, föreläggande eller annan underrättelse i ett mål eller ärende hos en domstol eller annan myndighet, om det med hänsyn till syftet med underrättelsen framgår att delgivning bör ske.

Lagen gäller även i tillämpliga delar när någon på grund av föreskrift i författning har att, utan samband med mål eller ärende, ombesörja delgivning.

Paragrafen anger lagens tillämpningsområde. Övervägandena finns i avsnitten 4.1 och 12.1.

Första stycket har överförts utan ändring i sak från 1 § första stycket i 1970 års delgivningslag. I stycket anges att lagen är tillämplig på myndigheters delgivning i mål och ärenden. Delgivningslagen ska tillämpas när det i annan lag eller annan författning, genom att ordet delgivning eller någon böjningsform av det ordet används, framgår att något ska delges.

Som framgår av första stycket är lagen tillämplig på delgivning av handlingar. Av 6 § följer att lagen även ska tillämpas på delgivning av annat än handlingar (se vidare författningskommentaren till den paragrafen).

Andra stycket motsvarar i sak en av övergångsbestämmelserna till 1970 års delgivningslag. Av stycket framgår att lagen även är tillämplig då en bestämmelse i lag eller annan författning avser kallelse, föreläggande eller annan underrättelse, om det med hänsyn till syftet med underrättelsen framgår att delgivning bör ske. Så kan vara fallet om en kallelse eller ett föreläggande är förenat med vite eller om den sökta riskerar att lida rättsförlust om han eller hon inte iakttar vad som står i handlingen, t.ex. genom att målet avgörs trots att föreläggandet inte besvaras eller att ett sammanträde kan komma att hållas i hans eller hennes utevaro. Bestämmelsen är t.ex. tillämplig på kallelser till förhandling (42 kap. 12 § och 45 kap. 15 § rättegångsbalken). Delgivningslagen ska däremot inte tillämpas, om det i en författning endast föreskrivs exempelvis att en handling ska expedieras eller sändas med post till parterna.

Tredje stycket motsvarar 22 § andra stycket första meningen i 1970 års delgivningslag. Av stycket framgår att lagen även gäller i tillämpliga delar när någon ska ombesörja delgivning utan samband med mål eller ärende. För att lagens bestämmelser ska vara direkt tillämpliga i ett sådant fall krävs att delgivning har föreskrivits i en annan författning. Som exempel kan nämnas borgenärs delgivning av betalningsanmaning på sätt som föreskrivs i 2 kap. 9 § konkurslagen (1987:125), elleverantörers delgivning av underrättelse om att överföringen av el kan komma att avbrytas om inte förfallna fordringar betalas (11 kap. 4 § första stycket ellagen [1997:857]), delgivning av testamenten för att klanderfristen ska börja löpa (14 kap. 4 § ärvdabalken) och hyresvärds delgivning av underrättelse om möjlighet att få tillbaka hyresrätten genom betalning av hyran i samband med uppsägning (12 kap. 44 § första stycket jordabalken). Lagens bestämmelser är däremot, liksom bestämmelserna i 1970 års delgivningslag, inte direkt tillämpliga om det anges i en författning att en frist räknas från det att någon har fått del av t.ex. ett krav eller ett beslut (t.ex. 5 § 2 preskriptionslagen [1981:130] och 34 och 41 §§ lagen [1999:116] om skiljeförfarande).

2 § Om det för visst slag av mål eller ärende har meddelats en bestämmelse i lag eller förordning som avviker från denna lag, gäller den bestämmelsen.

Av paragrafen framgår att delgivningslagen är subsidiär till särskilda delgivningsbestämmelser i andra lagar och förordningar. Paragrafen har sin motsvarighet i 1 § andra stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 4.1.

De avvikande bestämmelserna i andra författningar kan exempelvis ha den innebörden att vissa bestämmelser i delgivningslagen inte får tillämpas över huvud taget vid delgivning av en viss slags handling eller att vissa bestämmelser endast får tillämpas om särskilda omständigheter föreligger. Ett exempel på det sistnämnda är bestämmelser om att surrogatdelgivning endast får användas om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan (se t.ex. 33 kap. 6 § rättegångsbalken om delgivning av stämning i tvistemål). I en del lagar finns även särskilda bestämmelser om vem som ska sökas för delgivning (se t.ex. 8 kap. 40 § aktiebolagslagen [2005:551] och 6 kap. 31 § kommunallagen [1991:900]).

3 § Delgivning sker genom att en handling sänds eller lämnas till den person som söks för delgivning enligt 11–15 §§ eller genom att något av de andra förfaranden som anges i denna lag används.

Delgivning enligt denna lag ska ske genom

- vanlig delgivning (16 och 17 §§),
- muntlig delgivning (18–21 §§),
- förenklad delgivning (22–26 §§),
- särskild delgivning med juridisk person (27–31 §§),
- stämningsmannadelgivning (32–48 §§), eller
- kungörelsedelgivning (49–52 §§).

Paragrafen, som saknar motsvarighet i 1970 års delgivningslag, innehåller en allmänt utformad definition av vad delgivning inne-

bär enligt lagen samt en uppräknning av de delgivningssätt som lagen erbjuder. Övervägandena finns i avsnitt 4.4.

4 § Vid delgivning med en person som har hemvist utomlands eller som vistas utomlands får delgivning ske enligt lagen på den utländska orten, om inte särskilda skäl talar mot det.

Paragrafen behandlar den situationen att en svensk myndighet ska delge en person som befinner sig på ett annat lands territorium. Paragrafen motsvarar i huvudsak 5 § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Av bestämmelsen framgår att den svenska myndigheten i ifrågavarande fall får tillämpa de delgivningsregler som gäller på den utländska ort där personen har hemvist eller vistas.

Bestämmelsen är fakultativ, vilket innebär att myndigheten kan välja att tillämpa svensk rätt. I många fall torde detta också vara ändamålsenligt (se t.ex. rättsfallet NJA 2004 s. 407 där delgivning som utförts i Ukraina ansågs ha skett på sätt som motsvarar de krav som ställs upp enligt 13 § i 1970 års lag.).

I vissa fall kan EG-rätten, för Sverige bindande internationella överenskommelser eller rättsordningen i det land där den sökte har hemvist begränsa den svenska myndighetens valfrihet när det gäller vilket lands lag som bör tillämpas (jfr NJA 2006 s. 588). Som exempel kan nämnas att det i EG:s delgivningsförordning¹ finns bestämmelser om vilket lands lag som får användas i vissa gränsöverskridande delgivningsärenden (artiklarna 7–9, 13, 15 och 19).

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 805/2004 om införande av en europeisk exekutionstitel för obestridda fordringar finns s.k. miniminormer för delgivning (artiklarna 13 och 14). Hänvisningar till dessa miniminormer finns även i Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 1896/2006 av den 12 december 2006 om införande av ett europeiskt betalningsföreläggande och nr 861/2007 av den 11 juli

---

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1393/2007 av den 13 november 2007 om delgivning i medlemsstaterna av rättegångshandlingar och andra handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur.

2007 om inrättande av ett europeiskt småmålsförfarande. I dessa miniminormer anges de delgivningssätt som godtas för att en exekutionstitel ska få verkställas i en annan medlemsstat med stöd av dessa instrument utan något s.k. exekvaturförfarande. Det kan finnas anledning för myndigheten att beakta detta vid bedömningen av vilket lands lag som ska tillämpas.

I paragrafen anges att myndigheten inte får tillämpa utländsk rätt om särskilda skäl talar mot det. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i 1970 års lag. Genom tillägget klargörs att utländska delgivningsbestämmelser inte får tillämpas om de skulle strida mot grunderna för den svenska rättsordningen. Som exempel kan nämnas att delgivning skett på ett sätt som skulle kunna anses utgöra en kränkning av partens rätt till en rättvis rättegång enligt artikel 6 i Europakonventionen. En annan situation där det kan finnas skäl att inte tillämpa utländska delgivningsregler är om en person med hemvist i ett annat land delges en handling i ett mål som handläggs vid en svensk myndighet i samband med att han eller hon befinner sig på tillfälligt besök i Sverige.

Av 33 kap. 6 § första stycket rättegångsbalken följer att utländsk rätt aldrig får tillämpas vid delgivning av stämning i brottmål.

5 § Om en handling som en myndighet ska delge är omfattande eller det av annan anledning är olämpligt att handlingen kopieras, får myndigheten besluta att handlingen inte behöver lämnas eller sändas för delgivning utan i stället under viss tid ska hållas tillgänglig hos myndigheten eller på annan plats som myndigheten beslutat. Den sökta ska delges ett meddelande om beslutet.

Första stycket gäller inte delgivning av en stämningsansökan eller en annan handling genom vilken förfarandet vid myndigheten inleds. Första stycket gäller dock bilagor till en sådan handling.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att myndigheten i vissa fall inte behöver lämna eller sända de handlingar som delgivningen avser till den person som söks för delgivning. Paragrafen,

som motsvarar 6 § andra och tredje styckena i 1970 års delgivningslag, berörs i avsnitt 4.1.

Av *första stycket* framgår att undantagsbestämmelsen är tillämplig på handlingar som är omfattande eller av annan anledning olämpliga att kopiera. Vid bedömningen av om bestämmelsen ska tillämpas måste delgivningens syfte och handlingarnas innehåll särskilt beaktas. Bestämmelsen kan främst användas när målet eller ärendet är av mindre betydelse för den som delgivningen avser. Vissa handlingar, t.ex. kartor eller ritningar, kan ha en sådan storlek att det är praktiskt mycket svårt att kopiera dem. Andra handlingar kan vara av sådant slag att det inte är möjligt att till en rimlig kostnad framställa kopior av dem. I dessa fall kan undantagsbestämmelsen tillämpas även i fall då delgivningen har större betydelse för den som ska delges.

Som framgår av *andra stycket* gäller undantagsbestämmelsen i första stycket inte delgivning av handlingar som inleder förfarandet, men däremot bilagor till sådana handlingar. Det innebär att undantagsbestämmelsen inte är tillämplig när stämningsansökningar och andra ansökningshandlingar ska delges motparten.

6 § Bestämmelserna i denna lag om delgivning av handling tillämpas även vid delgivning av annat än handling.

Paragrafen anger att lagens bestämmelser om delgivning av handling även ska tillämpas när delgivningen avser något annat än en handling. Den har utan ändring överförts från 22 § första stycket i 1970 års delgivningslag. Bestämmelsen berörs i avsnitt 4.1.

Med "annat än handling" avses t.ex. varuprover (jfr prop. 1970:13 s. 154.). Det kan också vara fråga om muntlig delgivning av ett beslut eller föreläggande som vid delgivningstillfället ännu inte har fått skriftlig form (se närmare kommentaren till 18 §).

Ansvar för delgivning, m.m.

7 § Myndigheten ansvarar för att delgivning sker och för valet av delgivningssätt. När myndigheten väljer delgivningssätt ska den sträva

efter att använda det delgivningssätt som är mest ändamålsenligt och som medför så ringa olägenhet och kostnad som möjligt för såväl myndigheten som för den som söks för delgivning.

Om delgivning inte har skett på föreskrivet sätt, får myndigheten besluta att ny delgivning ska ske.

Invändning om att en handling i ett mål eller ärende inte har delgetts på föreskrivet sätt ska göras så snart det kan ske.

Paragrafen innehåller bestämmelser om myndighets ansvar för delgivningen och om delgivning som inte har skett på föreskrivet sätt. Övervägandena finns i avsnitt 4.5.

Av *första stycket* framgår att huvudregeln är att myndigheten ansvarar för att delgivning sker. Med "myndigheten" avses här, liksom i de övriga paragrafer där uttrycket används, den myndighet som handlägger det mål eller ärende i vilket delgivning ska ske (jfr 1 §). Stycket motsvarar i huvudsak 2 § första stycket i 1970 års delgivningslag och 1 § andra stycket i 1979 års delgivningsförordning. Om flera delgivningssätt är tillämpliga ska myndigheten välja det delgivningssätt som är mest ändamålsenligt och som medför så ringa olägenhet och kostnad som möjligt såväl för myndigheten som för den person som söks för delgivning.

Andra och tredje styckena, som utan ändring i sak har överförts från 21 § i 1970 års delgivningslag, behandlar den situationen att delgivning inte har skett på föreskrivet sätt. I sådana fall får delgivningen göras om. Bestämmelsen är fakultativ. Vid bedömningen av om den ska tillämpas är kravet i tredje stycket att invändning mot delgivning ska ske skyndsamt av särskild betydelse. En felaktig delgivning behöver inte göras om i fall den sökte ändå bevisligen har fått del av handlingen. Som exempel kan nämnas att en surrogatdelgivning utförs felaktigt men parten som skulle delges ändå inkommer med yttrande inom förelagd tid.

8 § Begär en part eller någon som har liknande ställning att själv få ansvara för att delgivning sker, får myndigheten besluta om detta, om

det kan ske utan olägenhet. Myndigheten ska i sådana fall i beslutet ange en viss tid inom vilken ett bevis om delgivning ska ges in till myndigheten. Har ett bevis om delgivning inte getts in inom föreskriven tid, får myndigheten besluta att den återtar ansvaret för att delgivning sker.

Paragrafen innehåller bestämmelser om s.k. partsdelgivning. Den motsvarar 2 § andra stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 4.5.

Av paragrafen framgår när en myndighet får besluta om att en part själv får ansvara för att delgivning sker. En första förutsättning för ett sådant beslut är att parten har begärt det. För att myndigheten ska medge partsdelgivning krävs vidare att sådan delgivning kan ske utan olägenhet. Partsdelgivning bör inte tillåtas om det kan antas att det kommer att försena förfarandet eller om sådan delgivning riskerar att medföra andra olägenheter för den part som ska delges.

I dispositiva tvistemål i allmän domstol och inom den summariska processen hos Kronofogdemyndigheten gäller i stället för denna bestämmelse att partens talan under vissa förutsättningar är förfallen om inte bevis om att delgivning har skett på rätt sätt ges in till rätten (32 kap. 2 § rättegångsbalken och 30 § lagen [1990:746] om betalningsföreläggande och handräckning).

9 § I fall som avses i 1 § tredje stycket ansvarar den som enligt författning har att ombesörja delgivning för att delgivning sker.

Den som enligt första stycket ansvarar för att delgivning sker får vända sig till en länsstyrelse eller, om delgivningen ska utföras utomlands, till Regeringskansliet (Justitiedepartementet) för bistånd med delgivningen. Länsstyrelsen ska avvisa en framställan om föreskriven ansökningsavgift inte har betalats.

Paragrafen behandlar ansvar för delgivning och bistånd med delgivning när sådan ska äga rum utan samband med mål eller ärende. Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

Första stycket saknar motsvarighet i 1970 års delgivningslag. Stycket klargör att den som ska ombesörja delgivning utan samband med mål eller ärende själv ansvarar för att delgivning sker.

Andra stycket motsvarar delvis 22 § andra stycket och 25 § i 1970 års delgivningslag. Till skillnad från vad som gäller enligt 1970 års delgivningslag får den enskilde inte vända sig till polismyndigheten direkt för stämmningsmannadelgivning, utan är hänvisad till att vända sig till en länsstyrelse. Länsstyrelsen väljer därefter tillämpligt delgivningssätt i det aktuella delgivningsärendet (se vidare 10 §). Länsstyrelsen ska därvid beakta eventuella upplysningar och önskemål från sökanden i delgivningsfrågan.

I styckets andra mening anges att länsstyrelsen ska avvisa en framställan om delgivning om inte föreskriven ansökningsavgift har betalats. Eftersom den enskilde inte riskerar att lida någon rättsförlust om en framställan avvisas har det inte föreskrivits någon skyldighet att förelägga sökanden att betala avgiften innan framställan får avvisas. Inom ramen för myndigheternas allmänna serviceskyldighet är det dock naturligt att kontakta sökanden innan ett avvisningsbeslut meddelas.

10 § Den som enligt 8 § eller 9 § första stycket ansvarar för att delgivning sker får själv endast ombesörja delgivning genom vanlig delgivning enligt 16 § första stycket.

När länsstyrelsen ombesörjer delgivning enligt 9 § andra stycket får endast delgivning ske genom vanlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person, stämmningsmannadelgivning och kungörelsedelgivning.

Paragrafen anger vilka delgivningssätt som får användas vid delgivning utan samband med mål eller ärende. Paragrafen saknar direkt motsvarighet i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

Av *första stycket* framgår att en enskild person som själv ombesörjer delgivningen endast får använda vanlig delgivning där handlingen sänds med post eller lämnas på annat sätt. Genom hänvisningen till 16 § första stycket framgår motsatsvis att handlingen inte får sändas på elektronisk väg.

I *andra stycket* anges vilka delgivningssätt som länsstyrelsen får använda när den bistår en enskild med delgivning utan samband med mål eller ärende, nämligen vanlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person, stämmingsmannadelgivning och kungörelsedelgivning. Hänvisningen till stämmingsmannadelgivning omfattar samtliga varianter av delgivningssättet, dvs. även s.k. surrogatdelgivning och spikning. Av uppräknningen framgår motsatsvis att muntlig delgivning och förenklad delgivning inte får användas av länsstyrelsen. I sammanhanget bör nämnas att begränsningar av vilka delgivningssätt som får användas också kan finnas i de författningar som anger att enskild ska ombesörja delgivning. Sådana begränsningar finns t.ex. i 8 kap. 8 § jordabalken, 2 kap. 9 § tredje stycket konkurslagen och 7 kap. 27 § bostadsrättslagen (1991:614).

Vem ska sökas för delgivning?

Delgivning med en fysisk person

11 § Vid delgivning med en fysisk person ska han eller hon sökas för delgivning.

Har en fysisk person ställföreträdare som är behörig att företräda honom eller henne i saken, ska i stället ställföreträdaren sökas för delgivning. Om det finns anledning till det, ska båda sökas för delgivning.

I denna och de närmast följande paragraferna (12–15 §§) regleras vem som ska sökas för delgivning i olika situationer. Med uttrycket ”sökas för delgivning” avses den fysiska person som ska ta emot handlingen, oavsett om det är för egen del eller för ett annat rättssubjekts räkning. I 15 § finns en bestämmelse om när ombud får sökas för delgivning. Den bestämmelsen gäller i tillämpliga fall även i de fall som behandlas i 11-14 §§.

Förevarande paragraf behandlar frågan vem som ska sökas för delgivning vid delgivning med en fysisk person. Bestämmelsen

har utan ändring i sak överförts från 7 § i 1970 års delgivningslag (prop. 1970:13 s. 130 f.). Övervägandena finns i avsnitt 5.1.

I *första stycket* finns huvudregeln, som anger att den fysiska person som ska delges också ska sökas för delgivning.

I *andra stycket* finns en undantagsbestämmelse, som tar sikte på de situationer där en fysisk person inte själv får föra sin talan i målet eller ärendet. Det kan bero på att personen ifråga är omyndig, försatt i konkurs eller att förvaltarskap är anordnat för honom eller henne. I sådana fall ska behörig ställföreträdare, dvs. förmyndaren, konkursförvaltaren eller förvaltaren, sökas för delgivning. Det förhållandet att en fysisk person har en ställföreträdare innebär inte att denne alltid ska sökas för delgivning. I vissa fall kan den fysiska personen ändå ha rätt att själv föra talan eller vara skyldig att själv fullgöra något i målet eller ärendet.

I stycket anges slutligen att både ställföreträdaren och den företrädde ska sökas för delgivning om det finns anledning till det. I vissa fall kan det ligga i bådats intresse att bli sökta för delgivning. Så kan vara fallet när båda har behörighet att föra talan. Det kan också vara lämpligt att söka båda för delgivning av praktiska skäl, t.ex. när en förälders medverkan behövs för att en tonåring ska kunna inställa sig till en förhandling.

En ytterligare begränsning i förhållande till huvudregeln i denna paragraf om att den fysiska person som ska delges också ska sökas för delgivning finns i 12 §, som innehåller bestämmelser om delgivning genom ombud (se vidare författningskommentaren till den paragrafen).

Delgivning med staten

12 § Vid delgivning med staten ska chefen för den myndighet som ska bevaka statens rätt i saken, eller annan person som är behörig att ta emot delgivningen för myndighetens räkning, sökas för delgivning.

Om det inte av lag eller annan författning framgår att viss myndighet ska bevaka statens rätt i saken, får justitiekanslern, eller annan person som är behörig att ta emot delgivning för Justitiekanslerns räkning, sökas för delgivning.

Paragrafen behandlar frågan vem som ska sökas för delgivning när staten ska delges. Paragrafen motsvaras delvis av 8 § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Första stycket innebär att chefen vid den myndighet som ska bevaka statens rätt i saken, eller annan person som är behörig att ta emot delgivningen för myndighetens räkning, ska sökas för delgivning. Om någon annan än myndighetens chef är behörig att ta emot delgivning bör detta framgå av myndighetens instruktion eller arbetsordning (4 och 5 §§ myndighetsförordningen [2007:515]) eller av ett särskilt uppsatt delegationsbeslut.

Om det inte framgår av lag eller annan författning att en viss myndighet ska bevaka statens rätt i saken får enligt *andra stycket* justitiekanslern eller annan person som är behörig att ta emot delgivning för Justitiekanslerns räkning, sökas för delgivning. Med justitiekanslern avses den befattningshavare som är chef för myndigheten Justitiekanslern.

Andra stycket kan vara tillämpligt om det är en bedömningsfråga vilken myndighet som ska företräda staten. Som exempel kan nämnas skadeståndsmål där det inte är klart om anspråket avser en s.k. beslutsskada eller en s.k. faktisk skada eller om en myndighet är central förvaltningsmyndighet för en viss verksamhet (3 § första stycket andra strecksatsen och 5 § förordningen [1995:1301] om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten).

Delgivning med annan juridisk person än staten

13 § Vid delgivning med annan juridisk person än staten ska den som har rätt att företräda den juridiska personen sökas för delgivning. Om flera är gemensamt behöriga, är det tillräckligt att någon av dem söks för delgivning.

Har ett försök till delgivning enligt första stycket misslyckats eller bedöms ett sådant delgivningsförsök som utsiktslöst, får suppleant för en behörig ställföreträdare sökas för delgivning.

Paragrafen reglerar vem som ska sökas för delgivning när andra juridiska personer än staten ska delges. Paragrafen motsvarar delvis 9 § första och andra stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Första stycket innehåller huvudregeln att en behörig ställföreträdare för den juridiska personen ska sökas för delgivning. Även om styrelseledamöterna endast får teckna den juridiska personens firma tillsammans, är det alltså tillräckligt att en av dem söks för delgivning.

Av *andra stycket* framgår att suppleant för en behörig ställföreträdare får sökas för delgivning när försök att delge en behörig ställföreträdare har misslyckats eller sådana delgivningsförsök bedöms som utsiktslösa. I många fall finns i den situationen även möjligheten att använda delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person (27-31 §§). Vilket delgivningssätt som lämpligen bör väljas beror på omständigheterna i det enskilda fallet, varvid det är av särskild betydelse hur sannolikt det bedöms att ett delgivningsförsök med suppleant lyckas.

Paragrafen saknar betydelse vid särskild delgivning med juridisk person och kungörelsedelgivning enligt 51 § 6 och 7 eftersom det då inte är fråga om att någon fysisk person ska sökas för delgivning. Delgivningen riktar sig då i stället direkt mot det rättssubjekt som ska delges.

Delgivning med delägare i samfällighet m.m.

14 § Vid delgivning med delägare i en samfällighet eller med medlemmar i en sammanslutning ska, om inte 13 § är tillämplig, ledamot av styrelsen eller annan som utsetts att förvalta samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter sökas för delgivning.

Finns varken styrelse eller förvaltare, får någon som har rätt att sammankalla dem som ska besluta i samfällighetens eller sammanslutningens angelägenheter sökas för delgivning.

Har ett försök till delgivning enligt första stycket misslyckats eller bedöms ett sådant delgivningsförsök som utsiktslöst, får en suppleant

för en ledamot av styrelsen sökas för delgivning. Suppleanten ska utan dröjsmål lämna handlingen till en behörig ställföreträdare.

Paragrafen innehåller särskilda bestämmelser om delgivning med delägare i en samfällighet eller medlemmar i sammanslutning när det inte är fråga om en juridisk person. Bestämmelserna har utan ändring i sak överförts från 10 § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

Med samfällighet avses det fastighetsrättsliga begreppet. Ordet sammanslutning är avsett att innefatta medlemmar i olika associationsformer som har det gemensamt att de inte är juridiska personer (prop. 1970:13 s. 134).

Delgivning med den som har ett ombud

15 § Har den med vilken delgivning ska ske ombud i målet eller ärendet, bör ombudet sökas för delgivning, om han eller hon är behörig att ta emot handlingen för huvudmannens räkning. Söks ändå huvudmannen för delgivning, bör ombudet underrättas om det.

Första stycket gäller inte om handlingen innehåller ett föreläggande för huvudmannen att fullgöra något personligen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vem som ska sökas för delgivning när den som ska delges har ombud i målet eller ärendet. Bestämmelsen motsvarar i sak 11 § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

I *första stycket* finns huvudregeln, som anger att ombudet bör sökas för delgivning om han eller hon är behörig att ta emot handlingen. Behörigheten framgår vanligtvis av ombudets fullmakt, som normalt ska ha getts in eller visats upp i målet eller ärendet. Enligt 12 kap. 14 och 15 §§ rättegångsbalken har ombudet sådan behörighet om inte något annat anges i fullmakten. Eftersom bestämmelsen är fakultativ finns det ett utrymme för myndigheten att välja om huvudmannen eller ombudet ska sökas för delgivning (NJA 1985 s. 661 och NJA 1998 s. 814). Ett exempel på när det kan vara motiverat att söka huvudmannen

i stället för – eller utöver – ombudet är om det framkommer att det föreligger samarbetsvårigheter mellan huvudmannen och ombudet. När huvudmannen söks för delgivning bör ombudet underrättas om det. Det kan ske t.ex. genom att en kopia av föreläggandet sänds med post till ombudet eller genom en underrättelse per telefon.

I *andra stycket* finns en undantagsbestämmelse, som anger att huvudmannen alltid ska sökas för delgivning om handlingen innehåller ett föreläggande att han eller hon ska fullgöra något personligen. Det kan t.ex. vara fråga om att inställa sig personligen till ett sammanträde eller att fullgöra något vid äventyr av vite.

Vanlig delgivning

Hur vanlig delgivning går till

16 § Vanlig delgivning sker genom att handlingen sänds med post eller lämnas på annat sätt till den som söks för delgivning.

En myndighet får sända handlingen med telefax eller på annan elektronisk väg, om det inte är olämpligt med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning eller omständigheterna i övrigt.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vad vanlig delgivning innebär. Övervägandena finns i avsnitten 6.1 och 6.2.

Första stycket motsvarar i huvudsak 3 § första stycket första meningen i 1970 års delgivningslag. Bestämmelsen omfattar delgivning med post eller bud. Vanlig delgivning innebär att handlingen måste komma den person som söks för delgivning till handa. Uttrycket ”till den som söks för delgivning” innebär dock inte något krav på att handlingen lämnas direkt till den sökte. Bestämmelsen lämnar även utrymme för att handlingen sänds eller lämnas till någon annan person för vidarebefordran till den sökte (se vidare kommentaren till 17 §).

Andra stycket anger under vilka förutsättningar som handlingar får sändas med fax eller på annan elektronisk väg. Med

annan elektronisk väg avses t.ex. e-post och SMS. Sådant över-sändande är förbehållet myndigheter. Dessutom krävs att över-föringsmetoden inte är olämplig med hänsyn handlingens inne-håll och omfattning eller omständigheterna i övrigt. Det kan t.ex. vara olämpligt att sända handlingar med särskilt känsligt innehåll på elektronisk väg. Myndigheten måste vid bedöm-ningen särskilt beakta att risken för att andra än den som söks för delgivning kan ta del av innehållet kan vara större om hand-lingen sänds t.ex. med telefax än om den sänds med post. Om handlingen är omfattande är även detta en omständighet som särskilt ska beaktas. En hållpunkt bör vara att handlingar som omfattar mer än ett tiotal sidor normalt inte bör sändas på elektronisk väg. Myndigheten kan dock, oberoende av hand-lingens innehåll och omfattning, i många fall sända handlingen med telefax eller på annan elektronisk väg om den sökta har anvisat en sådan överföringsmetod i det enskilda delgivnings-ärendet. En förutsättning för att den söktes samtycke ska till-mätas betydelse är självfallet att han eller hon dessförinnan har fått kännedom om vad delgivningen avser, dvs. att handlingen har ett känsligt innehåll eller är mycket omfattande. En grund-läggande förutsättning för att handlingen ska sändas med telefax eller på annan elektronisk väg är att myndigheten med tillräcklig grad av säkerhet vet att handlingen når den sökta på t.ex. ett visst telefaxnummer eller en viss e-postadress.

När vanlig delgivning har skett

17 § Vanlig delgivning har skett när den som söks för delgivning har tagit emot handlingen oavsett på vilket sätt den har kommit honom eller henne till handa.

Om en postförsändelse som den som söks för delgivning har kvitterat har hämtats av bud, ska handlingen anses ha kommit den sökta till handa den dag då försändelsen avhämtades av budet.

Paragrafen anger när vanlig delgivning har skett. Den har utan ändring i sak överförts från 19 § första stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 6.3.

Första stycket innehåller huvudregeln, som innebär att delgivning har skett när den sökta bevisligen själv har tagit emot handlingen. Fri bevisprövning gäller vid bedömningen av frågan om när den sökta har mottagit handlingen. Något formkrav uppställs sålunda inte på en bekräftelse. Ett delgivningskvitto som är undertecknat med den söktes namn kan i regel godtas som ett tillräckligt bevis för att den sökta själv är delgiven de handlingar som har kvitterats. Om den sökta senare gör gällande att han eller hon inte har tagit emot handlingarna och att någon annan olovligen har undertecknat mottagningsbeviset med hans eller hennes namn, får det normalt ankomma på honom eller henne att lämna en plausibel förklaring till detta och dessutom lägga fram åtminstone någon bevisning som stöder denna förklaring (prop. 1978/79:11 s. 18 samt NJA 2002 C 60, NJA 2003 C 43 och NJA 2008 s. 890).

Om bekräftelse sker på telefon kan det ofta vara motiverat att ställa någon kontrollfråga till den person som utger sig för att vara den som söks för delgivning. För att bekräftelse per e-post ska kunna godtas torde ett minimikrav vara att meddelandet avsänts från en adress som det finns en möjlighet att kontrollera innehavaren av i efterhand, t.ex. genom Internetleverantören. På sikt bör det kunna vara möjligt för den sökta att genom användande av sin Bank-ID eller e-legitimation bekräfta mottagandet av handlingen på myndighetens webbplats.

Lagtexten lämnar också utrymme för att mottagandet bevisas på annat sätt än genom en bekräftelse från den sökta. Så kan t.ex. vara fallet om handlingen lämnas med bud, men den sökta vägrar att kvittera mottagandet. Myndigheten får dock i ett sådant fall noggrant pröva om omständigheterna vid överlämnandet varit sådana att beviskravet är uppfyllt att handlingarna har lämnats till rätt person.

Andra stycket innehåller en undantagsbestämmelse som tar sikte på den situationen att den person som söks för delgivning

låter ett ombud hämta en delgivningshandling som skickats med rekommenderat brev. I sådana fall anses den sökta ha fått del av handlingen samma dag som ombudet har kvitterat försändelsen.

Muntlig delgivning

Hur muntlig delgivning går till

18 § Muntlig delgivning sker genom att innehållet i handlingen läses upp för den person som söks för delgivning.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om hur det nya delgivningssättet muntlig delgivning går till. Övervägandena finns i avsnitten 7.1 och 7.2.

Paragrafen motsvaras delvis av bestämmelserna om telefondelgivning och s.k. mötesdelgivning i 3 § tredje stycket och 20 § i 1970 års delgivningslag. Muntlig delgivning sker genom att innehållet i en handling läses upp för den sökta. Hela det innehåll som ska delges ska läsas upp. Bestämmelsen lämnar alltså inte något utrymme för att läsa upp en del av handlingen och därefter hänvisa personen som söks för delgivning att läsa resten själv.

Av 6 § framgår att bestämmelserna i denna lag om delgivning av handling tillämpas även vid delgivning av annat än handling. Det innebär att muntlig delgivning även kan användas när en kallelse, ett föreläggande eller ett annat beslut som ännu inte finns i skriftlig form ska delges (jfr 20 § i 1970 års delgivningslag).

Bestämmelsen är plats- och teknikneutral. Den omfattar alltså såväl delgivning vid ett sammanträde som vid ett telefonsamtal eller en videokonferens. Det är också möjligt att använda muntlig delgivning om den person som söks för delgivning befinner sig i myndighetens lokaler utan samband med ett sammanträde eller om den som ombesörjer delgivningen sammanträffar med den sökta utanför myndighetens lokaler (se vidare kommentaren till 19 §).

Av 10 § framgår att muntlig delgivning inte får användas av part eller den som utan samband med mål eller ärende ska ombesörja delgivning. Inte heller länsstyrelsen får använda sig av muntlig delgivning när den, enligt 9 § andra stycket, biträder vid sådan delgivning.

19 § Myndigheten ska vid muntlig delgivning så snart det kan ske, dock senast inom en vecka från delgivningstillfället, sända handlingen eller utskrift av innehållet till den sökta med post eller på annat sätt som har överenskommit vid delgivningen. Har delgivningen skett vid förhör, muntlig förhandling eller annat sammanträde, behöver myndigheten dock sända handlingen eller utskriften endast om den sökta har begärt det.

Paragrafen reglerar myndighetens skyldighet att sända handlingen till den sökta efter att muntlig delgivning har skett. Övervägandena finns i avsnitt 7.4.

Sändandet av handlingen eller utskriften efter muntlig delgivning fyller dubbla funktioner, dels som en påminnelse, dels som en säkerhetsåtgärd för det fall den sökta skulle ha missuppfattat innehållet vid delgivningstillfället. Eftersom delgivningen har skett redan när innehållet lästs upp, är det angeläget att handlingen eller utskriften sänds så snart det kan ske. Under alla förhållanden ska myndigheten sända den inom en vecka.

Huvudregeln är att handlingen eller utskriften sänds med post till den adress som den sökta har anvisat vid delgivningen eller som tidigare har använts i målet eller ärendet. Om myndigheten och den sökta kommer överens om det, ska handlingen sändas på annat sätt, t.ex. med fax eller e-post. Kravet på överenskommelse innebär att myndigheten inte är skyldig att sända handlingar på annat sätt än med post, om de tekniska förutsättningarna saknas för den överföringsmetod som den sökta anvisat eller sådan överföring bedöms vara olämplig. Det ankommer på myndigheten att säkerställa att det inte råder någon tvekan om vad som har överenskommit. En sådan överenskommelse bör därför dokumenteras i ärendet. Om så har

skett bör i regel kunna godtas att anteckningen korrekt återger den träffade överenskommelsen. Den sökta har dessutom möjlighet att höra av sig till myndigheten om handlingen inte skickas på det sätt som han eller hon anser har överenskommit. Bestämmelsen innebär även att myndigheten inte får sända handlingen eller utskriften på annat sätt än med post utan den söktes samtycke.

I andra meningen finns en undantagsbestämmelse som tar sikte på det fallet att muntlig delgivning sker vid ett förhör, en muntlig förhandling eller ett annat sammanträde. Undantagsbestämmelsen motsvarar i huvudsak vad som gäller enligt 20 § i 1970 års delgivningslag. I dessa fall behöver endast handlingen sändas till den sökta om han eller hon begär det.

När muntlig delgivning får användas

20 § Muntlig delgivning får användas om det inte är olämpligt med hänsyn till innehållet och omfattningen av handlingen eller omständigheterna i övrigt.

Muntlig delgivning får inte avse en stämningsansökan eller en annan handling genom vilken ett förfarande inleds.

Paragrafen anger tillämpningsområdet för muntlig delgivning. Den behandlas i avsnitt 7.2.

I *första stycket* anges under vilka förutsättningar som muntlig delgivning får användas. Bestämmelsen innebär att det ska göras en prövning i varje enskilt delgivningsärende om det är lämpligt att använda muntlig delgivning med hänsyn till handlingens innehåll och omfattning eller omständigheterna i övrigt. Avgörande för prövningen är en samlad bedömning av den söktes förutsättningar att uppfatta innebörden av vad delgivningen avser. Muntlig delgivning får aldrig användas om det finns en risk för att den sökta inte förstår innebörden av handlingens innehåll genast när det läses upp.

Utgångspunkten för bedömningen är först och främst handlingens innehåll och omfattning. Det är främst i fråga om ganska

kortfattade handlingar, t.ex. kallelse till förhandling, kompletteringsförelägganden eller vissa beslut under handläggningen, som förutsättningarna för att använda muntlig delgivning vid telefonsamtal eller motsvarande kan anses uppfylla. Om innehållet i handlingen är av särskilt känsligt slag och det finns risk för att någon utomstående uppfattar innehållet bör muntlig delgivning inte ske.

Av stor betydelse vid prövningen är också omständigheterna vid delgivningen. Allmänt sett torde förutsättningarna för den sökta att ta till sig information vara bäst vid ett sammanträde. Den sökta kan då antas ha sin odelade uppmärksamhet riktad på målet eller ärendet. Det finns dessutom goda möjligheter för honom eller henne att föra egna minnesanteckningar. I princip torde förutsättningarna vara lika goda när den sökta besöker myndigheten, t.ex. för att diskutera handläggningen av målet eller ärendet.

När delgivningen sker på telefon är det däremot inte säkert att den sökta är lika uppmärksam. Dessutom har myndigheten sämre förutsättningar att bilda sig en välgrundad uppfattning om detta. Särskild försiktighet bör iaktas när myndigheten ringer till den sökta på hans eller hennes mobiltelefon. Sämst förutsättningar att ta till sig information torde den sökta normalt ha om han eller hon av en händelse råkar sammanträffa med en företrädare för myndigheten, t.ex. på en lunchrestaurang i närheten av myndigheten. I en sådan situation torde det ofta vara olämpligt att använda delgivningssättet.

Bedömningen av de yttre omständigheterna kring delgivningen och innehållets art och omfattning måste även göras utifrån den enskilda personens förutsättningar att ta till sig innehållet. Myndigheten bör iaktta särskild försiktighet med att använda muntlig delgivning med personer som är mycket gamla eller som har bristfälliga kunskaper i det svenska språket.

När muntlig delgivning har skett

21 § Muntlig delgivning har skett när innehållet har lästs upp för den som söks för delgivning.

Paragrafen anger när muntlig delgivning har skett. Den behandlas i avsnitt 7.3.

Av bestämmelsen framgår att delgivningstidpunkten infaller redan när innehållet har lästs upp för den sökta. Detta gäller även om handlingen senare skickas med post (jfr 3 § tredje stycket och 19 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag). För det fall myndigheten skulle försumma att sända handlingen till den sökta efter delgivningen så är delgivningen felaktig och kan behöva göras om (se 7 § andra och tredje styckena).

Förenklad delgivning*Hur förenklad delgivning går till*

22 § Förenklad delgivning sker genom att myndigheten sänder handlingen till den som söks för delgivning och närmast följande arbetsdag skickar ett meddelande om att handlingen har sänts.

Paragrafen anger hur förenklad delgivning går till. Övervägandena finns i avsnitten 8.1 och 8.4.

Paragrafen motsvarar 3 a § första stycket i 1970 års delgivningslag. Förenklad delgivning sker genom att en handling sänds med post till den sökta och att därefter ett meddelande skickas om att handlingen sänts. Till skillnad från den nuvarande regleringen uppställs ett krav på att det s.k. kontrollmeddelandet måste skickas närmast följande arbetsdag. Med arbetsdag avses vardagar med undantag för allmänna helgdagar, midsommarafton, julafton eller nyårsafton (jfr lagen [1930:173] om beräkning av lagstadgad tid och lagen [1989:253] om allmänna helgdagar, 44 § andra stycket lagen [1996:242] om domstolsärenden,

33 kap. 3 § rättegångsbalken samt 10 § andra stycket förvaltningslagen [1986:223]).

Myndigheten förutsätts dokumentera att meddelandet har skickats, t.ex. genom en anteckning i akten. Däremot är det inte nödvändigt att en kopia av kontrollmeddelandet sparas i akten (prop. 1990/91:11 s. 23 f., jfr NJA 1999 s. 376).

23 § Vid förenklad delgivning ska handlingen och det meddelande som avses i 22 § sändas med post till den söktes senast kända adress, om inte annat har överenskommit.

Har en handling som sänts enligt första stycket kommit i retur till myndigheten, ska myndigheten sända handlingen och meddelandet med post till den söktes folkbokföringsadress om sådan adress finns och skiljer sig från den som använts vid översändandet enligt första stycket.

Paragrafen innehåller närmare bestämmelser om sändandet av handlingen och det s.k. kontrollmeddelandet vid förenklad delgivning. Övervägandena finns i avsnitt 8.5.

I *första stycket*, som har sin motsvarighet i 3 a § i 1970 års delgivningslag, anges hur myndigheten ska skicka handlingen och meddelandet. Om inte annat har bestämts, ska detta ske med post. Bestämmelsen har emellertid gjorts teknikneutral så att den inte hindrar att handlingen eller meddelandet skickas på annat sätt som har överenskommit mellan myndigheten och den sökta. Kravet på överenskommelse motsvarar vad som gäller vid muntlig delgivning (se kommentaren till 19 §). En lämplig rutin kan vara att myndigheten i samband med att den lämnar upplysningen om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet, anger om den sökta har möjlighet att välja på vilket sätt som handlingarna eller kontrollmeddelandet fortsättningsvis ska sändas. I de fall där den sökta delges upplysningen om förenklad delgivning genom vanlig delgivning, kan han eller hon kryssa i tillämpligt alternativ i samband med att mottagningsbeviset undertecknas och returneras till myndigheten.

Andra stycket reglerar hur myndigheten ska förfara om en handling som skickats med förenklad delgivning i enlighet med första stycket inte har kommit fram till den sökta. I en sådan situation ska myndigheten enligt huvudregeln skicka handlingen och meddelandet med post till den söktes folkbokföringsadress. Myndigheten behöver dock inte skicka handlingen till folkbokföringsadressen om delgivningsförsök enligt första stycket har misslyckats på samma adress.

När förenklad delgivning får användas

24 § Förenklad delgivning får användas endast

1. om den som söks för delgivning är part eller har liknande ställning i ett mål eller ärende,
2. om den som söks för delgivning har upplysts om att delgivnings sättet kan komma att användas i målet eller ärendet, och
3. om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Förenklad delgivning får inte avse en stämningsansökan eller en annan handling genom vilken ett förfarande inleds.

Paragrafen reglerar under vilka förutsättningar som förenklad delgivning får användas. Den motsvarar i sak 3 a § andra och tredje styckena i 1970 års delgivningslag. Paragrafen behandlas i avsnitten 8.2 och 8.7.

I *första stycket* anges vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda för att förenklad delgivning ska få användas. Hänvisningen i *punkten 1* till part eller den som har liknande ställning i mål eller ärende är avsedd att täcka in alla som har partsliknande ställning i ett mål eller ärende, dvs. även i mål och ärenden som har initierats av den handläggande myndigheten. Med parter och andra personer i liknande ställning jämställs, vid tillämpning av punkten, deras ombud eller ställföreträdare (prop. 1991/92:169 s. 8 f.).

I *punkten 2* uppställs ett krav på att den sökta har upplysts om att förenklad delgivning kan komma att användas i målet eller ärendet. Upplysningen ska innehålla information om vad

förenklad delgivning innebär och om att myndigheten kan komma att delge handlingar i målet eller ärendet på detta sätt. Slutligen ska den sökta upplysas om sin skyldighet att anmäla eventuell adressändring till myndigheten (prop. 1990/91:11 s. 48).

Av *punkten 3* framgår att förenklad delgivning inte får användas om det är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Prövningen får göras av myndigheten med beaktande av förhållandena i det enskilda delgivningsärendet. Försiktighet bör iakttas med att använda förenklad delgivning när den som söks för delgivning på goda grunder kan antas ha särskilda svårigheter att förstå vad som krävs av honom eller henne, t.ex. om personen är mycket gammal eller har psykiska handikapp. Det kan också vara olämpligt att använda förenklad delgivning under tid för vanlig sommarsemester och under jul- och nyårshelgerna. I rättsfallet NJA 1999 s. 376 har förenklad delgivning ansetts kunna användas när en kallelse skickades den 4 juni till ett sammanträde som skulle hållas den 19 augusti.

När den som söks för delgivning är bosatt utomlands måste en särskild prövning göras om postgången i landet kan antas ske tillräckligt snabbt och tillförlitligt (NJA 2006 s. 588). Myndigheten måste även särskilt beakta den främmande statens inställning till att andra stater delger personer som befinner sig på dess territorium med post.

Det kan också bedömas som olämpligt att använda förenklad delgivning gentemot en part under mycket lång tid (prop. 1990/91:11 s. 49). Särskild vikt ska därvid fästas vid hur lång tid som förflutit sedan någon handläggningsåtgärd senast vidtogs i målet eller ärendet. Om det har förekommit långa väntetider i handläggningen så kan detta alltså tala mot att förenklad delgivning bör användas.

I förhållande till regleringen i 1970 års delgivninglag har införts en möjlighet att efter överenskommelse mellan myndigheten och parten sända handlingarna eller kontrollmeddelandet på annat sätt än med post. En sådan överenskommelse kan också ha betydelse vid prövningen av om det är lämpligt att använda

förenklad delgivning. I vissa fall kan t.ex. parten ha bättre förutsättningar att bevaka handlingar om dessa eller kontrollmeddelandet skickas på elektronisk väg.

Andra stycket innehåller en bestämmelse om att förenklad delgivning inte får användas vid delgivning av stämningsansökningar och andra handlingar genom vilka förfarandet inleds. I många fall är användning av förenklad delgivning utesluten redan av den anledningen att den person som söks för delgivning inte har upplysts om att delgivningssättet kan komma att användas. Förbudet omfattar emellertid även tilläggsstämmingar och genstämmingar och får i dessa situationer större praktisk betydelse.

De tidigare undantagsbestämmelserna i 3 b § i 1970 års delgivningslag samt vissa nya undantagsbestämmelser finns i rättegångsbalken respektive lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (se vidare författningskommentaren till dessa lagar).

25 § Upplysning enligt 24 § första stycket 2 ska delges genom vanlig delgivning, muntlig delgivning, särskild delgivning med juridisk person eller stämmningsmannadelgivning enligt 34 eller 40 §.

Delgivning enligt första stycket behöver inte ske när någon har gett in en handling i målet eller ärendet och upplysningen lämnas till honom eller henne i nära anslutning till att handlingen har kommit in till myndigheten.

Paragrafen behandlar delgivning av upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas. Den har sin motsvarighet i 3 a § andra stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 8.3.

I *första stycket* anges att upplysningen ska delges. I stycket anges också vilka delgivningssätt som får användas, nämligen vanlig delgivning, muntlig delgivning, särskild delgivning och vissa former av stämmningsmannadelgivning (personlig delgivning och s.k. spikning). Motsatsvis följer att övriga former av stämmningsmannadelgivning, s.k. surrogatdelgivning (36–39 §§) och delgivning av ett skriftligt meddelande när handlingen inte

finns tillgänglig (35 §) samt kungörelsedelgivning inte får användas.

Enligt *andra stycket* behöver upplysningen inte delges om en part ger in en handling till en myndighet och myndigheten kort tid därefter sänder upplysning om förenklad delgivning med s.k. lösbrev. Om parten har gett in ett överklagande, kan upplysningen skickas av överinstansen när överklagandet och handlingarna i målet har lämnats över dit (prop. 1990:91:11 s. 48).

När förenklad delgivning har skett

26 § Förenklad delgivning ska anses ha skett när två veckor har förflutit från det att handlingen sändes, om det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen vid denna tidpunkt har kommit fram dit den sänts enligt 23 §.

Paragrafen anger när förenklad delgivning ska anses ha skett. En motsvarande bestämmelse finns i 19 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag. Paragrafen behandlas i avsnitt 8.6.

Delgivning ska normalt anses ha skett när två veckor har förflutit från det att handlingen sändes. Detta gäller dock inte om det med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen har kommit fram inom denna frist. Det mest typiska exemplet på när förenklad delgivning inte ska anses ha skett är att delgivningshandlingen kommer i retur med postbefordringsföretagets påskrift om att adressaten är okänd på angiven adress eller har flyttat utan att begära eftersändning. Även om endast kontrollmeddelandet kommer i retur så kan detta tala för att inte heller handlingen har kommit fram. En annan situation är när den sökta hör av sig till myndigheten och uppger att kontrollmeddelandet, men däremot inte delgivningsförsändelsen, har kommit fram. Om det inte finns särskild anledning att betvivla riktigheten i uppgiften, så anses förenklad delgivning inte heller ha skett i en sådan situation (prop. 1990/91:11 s. 51).

Särskild delgivning med juridisk person

Hur särskild delgivning med juridisk person går till

27 § Särskild delgivning med juridisk person sker genom att myndigheten sänder handlingen till den juridiska personen och närmast följande arbetsdag sänder ett meddelande om att handlingen har sänts.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om hur delgivningssättet särskild delgivning med juridisk person går till. Övervägandena finns i avsnitten 9.1 och 9.4.

Delgivningssättet ersätter särskild delgivning med aktiebolag som regleras i 9 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag. Särskild delgivning med juridisk person sker genom att en handling sänds med post till den juridiska personen och att därefter ett meddelande skickas om att handlingen sänts. Själva delgivningsförfarandet är i princip detsamma som det som gällt för särskild delgivning med aktiebolag. Liksom i fråga om förenklad delgivning föreskrivs dock att det s.k. kontrollmeddelandet alltid måste sändas närmast följande arbetsdag efter det att handlingen har sänts (se kommentaren till 22 §).

28 § Vid särskild delgivning med juridisk person ska handlingen och det meddelande som avses i 27 § sändas med post till den särskilda delgivningsadress som är registrerad för den juridiska personen i ett sådant register som anges i 29 §.

Har den juridiska personen inte registrerat någon särskild delgivningsadress som kan användas för delgivning enligt första stycket, får handlingen och meddelandet i stället sändas till annan postadress som är registrerad för den juridiska personen i ett sådant register som anges i 29 §.

Paragrafen reglerar vart handlingen och kontrollmeddelandet ska sändas vid särskild delgivning med juridisk person. Bestämmelsen har viss motsvarighet i 9 § tredje stycket andra meningen i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 9.4.

Av *första stycket* framgår att myndigheten i första hand ska använda den juridiska personens särskilda delgivningsadress, under förutsättning att en sådan har registrerats. För det fall den juridiska personen har valt att inte registrera någon särskild delgivningsadress så följer av *andra stycket* att myndigheten ska sända handlingen och kontrollmeddelandet till annan registrerad postadress. Att den juridiska personen är skyldig att registrera en postadress följer av tillämplig registerförfattning (se t.ex. 2 kap. 14 § första stycket 7 aktiebolagsförordningen [2005:559]).

När särskild delgivning med juridisk person får användas

29 § Särskild delgivning med juridisk person får användas vid delgivning med

1. aktiebolag som är registrerade i aktiebolagsregistret,
2. ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar som är registrerade i föreningsregistret,
3. handelsbolag, kommanditbolag, ideella föreningar och registrerade trossamfund som är registrerade i handelsregistret,
4. bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker och filialer till utländska bankföretag som är registrerade i bankregistret,
5. försäkringsaktiebolag och ömsesidiga försäkringsbolag som är registrerade i försäkringsregistret,
6. utländska företags filialer som är registrerade i filialregistret,
7. stiftelser som är registrerade i stiftelseregistret,
8. europabolag som är registrerade i europabolagsregistret, och
9. europakooperativ som är registrerade i europakooperativsregistret.

Paragrafen innehåller en uppräkningslista av de juridiska personer som kan delges genom särskild delgivning med juridisk person. Övervägandena finns i avsnitt 9.2.

Punkten 1 avser aktiebolag som är registrerade i aktiebolagsregistret. Samtliga svenska aktiebolag är skyldiga att registrera sig där. Närmare bestämmelser om registrering finns i 2 kap. 22 §

samt 8 kap. 43 och 44 §§ aktiebolagslagen (2005:551). Även kreditmarknadsbolag omfattas av denna punkt (13 kap. 1 § andra stycket lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse). För bankaktiebolag gäller däremot punkten 4 (se närmare kommentaren till den punkten).

Punkten 2 omfattar sådana juridiska personer som är registrerade i föreningsregistret. Det gäller ekonomiska föreningar, bostadsrättsföreningar, kooperativa hyresrättsföreningar och sambruksföreningar. Även s.k. bostadsföreningar kan vara registrerade i föreningsregistret. Eftersom sådana föreningar utgör ekonomiska föreningar har det inte ansetts nödvändigt att nämna dessa särskilt. Närmare bestämmelser om registrering finns i 1 kap. 2 §, 2 kap. 3 § och 15 kap. 1 § lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar, 9 kap. 2 och 3 §§ bostadsrättslagen (1991:614), 2 kap. 1 och 2 §§ lagen (2002:93) om kooperativ hyresrätt samt 5 § lagen (1975:417) om sambruksföreningar. Även kreditmarknadsföreningar omfattas av denna punkt (13 kap. 1 § andra stycket lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse).

Enligt *punkten 3* gäller bestämmelserna också i förhållande till ett antal juridiska personer som är registrerade i handelsregistret. Registreringsplikten gäller handelsbolag och kommanditbolag samt ideella föreningar och registrerade trossamfund som är skyldiga att upprätta årsredovisning enligt 6 kap. 1 § bokföringslagen (1999:1078). Även andra ideella föreningar och trossamfund som utövar eller avser att utöva näringsverksamhet får registreras i handelsregistret.

Punkterna 4 och 5 täcker ett antal finansiella företagsformer som registreras i bank- respektive försäkringsregistret. Som exempel kan nämnas bankaktiebolag och försäkringsaktiebolag, som registreras i dessa register och inte i aktiebolagsregistret.

Enligt *punkten 6* kan särskild delgivning enligt paragrafen också användas i förhållande till utländska företags filialer som är registrerade i filialregistret. Det bör framhållas att en filial inte är en självständig juridisk person och att delgivning med en filial således har rättsverknningar i förhållande till den bakomliggande

utländska juridiska personen. Filialer till utländska bankföretag registreras i bankregistret och inte i filialregistret (se 15 § lagen [1992:160] om utländska filialer m.m.).

Punkten 7 avser registrerade stiftelser. Enligt gällande ordning är inte alla stiftelser registreringskyldiga. En sådan skyldighet finns om stiftelsen enligt bokföringslagen är skyldig att upprätta årsredovisning eller om det följer av stiftelseförordnandet. Regeringen har dock föreslagit att alla stiftelser ska registreras i ett stiftelseregister och tilldelas organisationsnummer. Lagändringarna avses träda i kraft den 1 januari 2010. Enligt de föreslagna övergångsbestämmelserna (p 8) ska dock de nuvarande bestämmelserna om registrering fortsätta att gälla för vissa stiftelser fram till utgången av år 2015 (prop. 2008/09:84).

Punkterna 8 och 9 omfattar europabolag och europakooperativ som är registrerade i Sverige.

För att bestämmelserna i paragrafen ska vara tillämpliga krävs att den juridiska personen i fråga faktiskt är registrerad i registret. Det är alltså inte tillräckligt att den omfattas av en skyldighet att registrera sig.

Samtliga de register som nämns i paragrafen, utom stiftelseregistret, förs av Bolagsverket. Stiftelseregistret förs av länsstyrelserna.

30 § Särskild delgivning med juridisk person får användas endast

1. om ett försök till vanlig delgivning av handlingen i delgivningsärendet har misslyckats eller sådana delgivningsförsök bedöms som utsiktslösa, och
2. om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Paragrafen anger under vilka förutsättningar som särskild delgivning med juridisk person får användas. Bestämmelsen, som motsvarar i sak vad som gäller för särskild delgivning med aktiebolag enligt 1970 års delgivningslag, behandlas i avsnitt 9.2.

Av *punkten 1* framgår att det måste göras ett vanligt delgivningsförsök i varje delgivningsärende innan särskild delgivning med juridisk person får användas. Delgivningsförsöket måste

göras på ett ändamålsenligt sätt. Om myndigheten känner till att en ställföreträdare brukar nås på en annan adress än den adress som har registrerats, bör delgivningsförsök göras på den faktiska adressen. Däremot behöver myndigheten inte vidta några åtgärder för att efterforska adresser till den juridiska personens ställföreträdare.

För att ett delgivningsförsök ska anses ha misslyckats krävs att den juridiska person som ska delges har medgetts skälig tid att ta del av post samt i förekommande fall vidarebefordra delgivningshandlingarna till en behörig ställföreträdare. Hur lång tid som bör avvaktas är beroende av vilka delgivningsförsök som har gjorts och hur många ställföreträdare som har sökts för delgivning.

Det förhållandet att paragrafen föreskriver att delgivningsförsök måste ha gjorts genom vanlig delgivning hindrar naturligtvis inte att även försök till muntlig delgivning eller stämningsmannadelgivning görs utan innebär endast att sådana delgivningsförsök inte kan ligga till grund för användning av särskild delgivning med juridisk person.

Av *punkten 2* framgår att särskild delgivning med juridisk person inte får användas om det är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Så kan t.ex. vara fallet om myndigheten känner till att den registrerade postadressen inte är användbar för delgivning. I sådant fall ska myndigheten, om övriga förutsättningar är uppfyllda, i stället använda kungörelsedelgivning (se 50 § 6). I vissa situationer kan det vara olämpligt att använda särskild delgivning med juridisk person i semestertider. Bedömningen måste göras utifrån vad som är känt om den juridiska personens storlek och organisation, varvid även bör beaktas om en särskild delgivningsadress har registrerats.

När särskild delgivning med juridisk person har skett

31 § Särskild delgivning med juridisk person ska anses ha skett när två veckor har förflutit från det att handlingen sändes, om det inte med

hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen vid denna tidpunkt har kommit fram dit den sänts enligt 28 §.

Paragrafen anger när särskild delgivning med juridisk person ska anses ha skett. Överväganden finns i avsnitt 9.5.

Särskild delgivning med juridisk person ska anses ha skett när två veckor har förflutit från det att handlingen skickades, om det inte med hänsyn till omständigheterna framstår som osannolikt att handlingen före tvåveckorsfristens utgång har kommit fram till den särskilda delgivningsadressen eller, om någon sådan inte har registrerats, den juridiska personens postadress. Bestämmelsen motsvarar vad som gäller vid förenklad delgivning (se kommentaren till 25 §).

Stämmningsmannadelgivning

Hur stämmningsmannadelgivning går till

32 § Stämmningsmannadelgivning sker genom att någon som anges i 42 § lämnar handlingen eller ett meddelande på det sätt som anges i 34–40 §§ samt upprättar ett intyg däröver.

Paragrafen innehåller en övergripande bestämmelse om stämmningsmannadelgivning går till. Bestämmelsen, som saknar direkt motsvarighet i 1970 års delgivningslag, behandlas i avsnitt 10.1.

Kännetecknande för stämmningsmannadelgivning är bl.a. att den som utför delgivningen upprättar ett särskilt intyg som tjänar som bevis om delgivningen. Till skillnad från i 1970 års delgivningslag har inte ett intyg om stämmningsmannadelgivning legal bevisverkan. Intyget får i stället bedömas enligt principen om fri bevisvärdering.

När stämmningsmannadelgivning får användas

33 § Stämmningsmannadelgivning får användas endast

1. om ett försök till vanlig delgivning eller delgivning med annat tillämpligt delgivningssätt har misslyckas eller sådana delgivningsförsök bedöms som utsiktslösa, och
2. om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Paragrafen anger under vilka förutsättningar som stämningsmannadelgivning får användas. Frågan regleras i 3 § fjärde stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.2.

Av *punkten 1* framgår att det måste göras ett försök att delge den person som söks för delgivning genom vanlig delgivning eller genom annat tillämpligt delgivningssätt innan stämningsmannadelgivning får användas. Myndigheten får dock avstå från sådana delgivningsförsök, om de bedöms som utsiktslösa. Så kan vara fallet t.ex. om myndigheten tidigare i samma mål har misslyckats med att delge den sökta handlingar genom vanlig delgivning. Till skillnad från särskild delgivning med juridisk person krävs det alltså inte att det har gjorts andra delgivningsförsök i samma delgivningsärende (jfr 33 §).

I *punkten 2* anges att stämningsmannadelgivning får användas endast om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Bedömningen får göras utifrån omständigheterna i det enskilda delgivningsärendet och med beaktande av vilken variant av stämningsmannadelgivning som kan bli aktuell. Som exempel på när stämningsmannadelgivning kan anses olämplig kan nämnas det fallet att bestämmelserna om särskild delgivning med juridisk person är tillämpliga och det inte finns några särskilda omständigheter som motiverar att stämningsmannadelgivning ändå används.

Stämningsmannadelgivning när den sökta påträffas

34 § Vid stämningsmannadelgivning ska handlingen om möjligt lämnas till den sökta personligen.

Vägrar den sökta att ta emot handlingen, ska den lämnas kvar på platsen om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna.

Paragrafen behandlar, tillsammans med den närmast följande paragrafen, stämningsmannadelgivning när den sökta påträffas. Den saknar direkt motsvarighet i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.5.

Enligt huvudregeln i *första stycket* ska handlingen om möjligt lämnas till den sökta personligen, varvid han eller hon också kan uppmanas att bekräfta mottagandet genom att skriva under ett mottagningsbevis.

Situationen att personen som söks för delgivning vägrar att ta emot handlingen behandlas i *andra stycket*. En vägran kan uttryckas muntligen eller genom den söktes faktiska agerande såsom att stänga dörren eller springa från platsen. Handlingen ska i sådana fall lämnas kvar på platsen om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Bedömningen ska göras utifrån vilka möjligheter som den sökta har att senare få del av handlingen. Om den sökta påträffas vid en bostad, sin egen eller någon annans, kan det ofta vara ändamålsenligt att lämna handlingen i brevkastet eller brevlådan. Påträffas den sökta på sin arbetsplats kan handlingen många gånger lämnas kvar där. Däremot torde det i princip alltid vara olämpligt att lämna kvar handlingen på allmän plats.

35 § Om den handling som ska delges inte finns tillgänglig när den sökta påträffas, får vid stämningsmannadelgivning i stället ett skriftligt meddelande med uppgifterna i handlingen delges.

Om den sökta begär det, ska handlingen så snart det kan ske, dock senast inom en vecka från delgivningstillfället, sändas med post till hans eller hennes senast kända adress eller på annat sätt som har överenskommits.

Paragrafen behandlar i vilka fall stämningsmannadelgivning kan ske av ett skriftligt meddelande i stället för själva handlingen. En likartad bestämmelse finns i 4 § i 1970 års delgivningslag (jämförd med 10 § i 1979 års delgivningsförordning). Övervägandena finns i avsnitt 10.6.

I *första stycket* anges att ett skriftligt meddelande med uppgifterna i handlingen får överlämnas i stället för handlingen om denna inte finns tillgänglig vid delgivningen. Samtliga uppgifter av betydelse för delgivningen måste ha nedtecknas.

I *andra stycket* finns en bestämmelse om att handlingen ska skickas till den sökta i efterhand om han eller hon begär det. Liksom vid muntlig delgivning kan handlingen sändas antingen med post till den söktes senast kända adress eller på annat sätt som har överenskommit.

Stämningsmannadelgivning genom att handlingen lämnas till en annan person än den sökta

36 § Vid stämningsmannadelgivning får handlingen i fall som anges i 37 och 38 §§ lämnas till en annan person än den sökta, om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Handlingen får endast lämnas till en person som samtycker till det och som inte är motpart i samma mål eller ärende till den som ska delges.

Meddelande om delgivningen och uppgift om vem handlingen har lämnats till ska därefter sändas med post till den sökta under hans eller hennes senast kända adress.

Paragrafen behandlar stämningsmannadelgivning genom att handlingen lämnas till annan än den sökta (surrogatdelgivning). Bestämmelsen har delvis sin motsvarighet i 12 § tredje stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.7.

Av *första stycket* framgår att delgivning i vissa fall kan ske genom att handlingen lämnas till en annan person än den sökta. Liksom enligt nuvarande ordning kan surrogatdelgivning endast tillämpas när en person frivilligt tar emot handlingen.

Bestämmelsen hindrar inte att en person som inte är behörig att utföra stämningsmannadelgivning lämnar handlingen till en annan person än den sökta som sedan vidarebefordrar handlingen till den sökta. Delgivning anses emellertid i sådana fall ha skett först när handlingen bevisligen har kommit den sökta till

handa. Det är nämligen i ett sådant fall fråga om vanlig delgivning (se 16 och 17 §§).

Surrogatdelgivning får användas endast under förutsättning att det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna. Bedömningen får göras med hänsyn främst till personliga förhållanden hos den person som tar emot handlingen. Det måste framstå som sannolikt att personen i fråga vidarebefordrar handlingen till den sökte. Det kan vanligtvis inte komma i fråga att lämna handlingen till en person som uppträder förvirrat eller är berusad.

Av *andra stycket* framgår att ett meddelande angående delgivningen, på samma sätt som enligt nuvarande ordning, ska skickas med post till den sökte. Detta gäller även i den situationen att handlingen lämnats till en hushållsmedlem i samband med besök vid den söktes bostad. Meddelandet får alltså inte läggas i brevlådan i samband med delgivningen.

37 § Om en fysisk person som söks för delgivning har känt hemvist i Sverige men inte påträffas där, får handlingen lämnas till en vuxen medlem av det hushåll som den sökte tillhör.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om surrogatdelgivning när den sökte inte är hemma i bostaden vid delgivningsförsöket. Den har utan ändring i sak överförts från 12 § första meningen i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.8.

För att surrogatdelgivning ska få användas enligt denna paragraf måste den sökte vara stadigvarande bosatt på adressen. Huruvida han eller hon är folkbokförd på adressen saknar självständig betydelse, men kan naturligtvis vara en omständighet att beakta (NJA 1988 s. 89). Handlingen får endast lämnas till hushållsmedlem som påträffas i, eller i omedelbar anslutning till, hemvistet. Det är alltså inte möjligt att söka upp en hushållsmedlem på någon annan plats, t.ex. hans eller hennes arbetsplats. Hushållsmedlemmen måste också vara vuxen, dvs. ha fyllt 18 år. Av 39 § framgår att den som mottagit handlingen ska se till att den kommer den sökte tillhanda.

38 § Om den sökta inte träffas på sin arbetsplats under sin vanliga arbetstid, får handlingen lämnas till hans eller hennes arbetsgivare. Med arbetsgivare avses i denna lag en person i företagsledande eller därmed jämförlig ställning eller chefen för den personaladministrativa verksamheten på den söktes arbetsplats.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om surrogatdelgivning när den sökta inte påträffas på sin arbetsplats. Den har utan ändring i sak överförts från 12 § andra stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.9.

För att surrogatdelgivning med arbetsgivare ska få användas krävs först och främst att eftersökning sker under den söktes vanliga arbetstid. Arbetsgivaren är enligt 46 § skyldig att upplysa om vilken den vanliga arbetstiden är. Tillägget ”eller därmed jämförlig ställning” tar sikte på ledningen för myndigheter, organisationer och andra typer av arbetsplatser (prop. 1990/91:11 s. 32). Av 39 § framgår att den som mottagit handlingen ska se till att den kommer den sökta tillhanda.

39 § Den som har mottagit handlingen enligt 37 eller 38 § ska se till att handlingen kommer den sökta till handa så snart det kan ske. Han eller hon ska upplysas om detta när handlingen lämnas.

Paragrafen behandlar skyldigheten för den person som tar emot handlingen vid surrogatdelgivning att vidarebefordra den till den sökta. Bestämmelsen har utan ändring i sak överförts från 14 § i 1970 års delgivningslag. Den berörs i avsnitt 10.7.

Personen som tagit emot handlingen är, om det är nödvändigt, skyldig att göra ganska stora ansträngningar för att vidarebefordra handlingen till den sökta. Om personen helt skulle strunta i att försöka vidarebefordra handlingen till den sökta, så påverkar detta ändå inte bedömningen av om delgivning har skett (se 41 § första stycket tredje meningen). En annan sak är att ett sådant agerande skulle kunna medföra att personen som

har tagit emot handlingen anses skadeståndsskyldig gentemot den sökta (prop. 1970:13 s. 225).

Stämningssmannadelgivning genom att handlingen lämnas i eller i anslutning till den söktes hemvist

40 § Handlingen får vid stämningssmannadelgivning lämnas i den söktes hemvist eller på lämplig plats i anslutning till hans eller hennes hemvist,

1. om den sökta inte påträffas där,
2. om handlingen inte kan lämnas enligt 36–38 §§,
3. om det inte kan klarläggas var den sökta uppehåller sig, och
4. om det med beaktande av vad som har framkommit i det aktuella delgivningsärendet eller vid andra delgivningsförsök med den sökta finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller på annat sätt håller sig undan.

Paragrafen innehåller bestämmelser om stämningssmannadelgivning genom s.k. spikning. Den har till stora delar sin motsvarighet i 15 § andra stycket och 18 a § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.11.

Spikning är en variant av stämningssmannadelgivning. Det krävs därför inte något beslut från uppdragsmyndigheten innan handlingen ”spikas”. Den nya regleringen hindrar givetvis inte att den som utför stämningssmannadelgivningen i svårbedömda fall samråder med uppdragsmyndigheten för att i möjligaste mån undvika att myndigheten senare gör en annan bedömning i fråga om huruvida förutsättningar för spikning har förelagat.

Förutsättningarna i sak för spikning är oförändrade. Den föreslagna regleringen lämnar dock ett större utrymme för stämningssmannen att välja hur handlingen ska lämnas än enligt nuvarande ordning. Utgångspunkten är att handlingen i normalfallet lämnas på samma sätt som vanlig post till adressen, dvs. i brevkast, brevlåda eller fastighetsbox. Hur nära ytterdörren en brevlåda eller en fastighetsbox är belägen får däremot i princip anses sakna betydelse (jfr prop. 1960:85 s. 19 f.). Om det inte är möjligt, eller bedöms olämpligt, att lämna handlingen i brevlåda,

brevinkast eller motsvarande får den liksom enligt nuvarande ordning fästas på ytterdörren till bostaden.

För att det ska anses finnas anledning att anta att den sökta har avvikit eller håller sig undan (*punkten 4*) krävs att utredningen medger ganska säkra slutsatser i detta avseende. Så bör ofta kunna anses vara fallet om den sökta har aviserats om att han eller hon söks för stämningssmannadelgivning och nyligen har syns till i närheten av bostaden, t.ex. i trappuppgången. För att uppgifter i ett tidigare delgivningsärende ska kunna tillmätas någon större vikt krävs också att de är någorlunda färskas (prop. 1994/95:188 s. 24). Uppgifter från tidigare delgivningsärenden kan också tala emot att spikning ska få användas, t.ex. om den sökta nyligen har kunnat delges personligen i ett annat delgivningsärende.

Om förutsättningarna för spikning är uppfyllda, får också kungörelsedelgivning användas (se 50 § 2). Angående valet mellan spikning och kungörelsedelgivning, se avsnitt 11.2.2 samt kommentaren till 51 §.

När stämningssmannadelgivning har skett

41 § Stämningssmannadelgivning enligt 34, 35 och 40 §§ ska anses ha skett när handlingen eller, i fall som avses i 35 §, meddelandet har lämnats på föreskrivet sätt. Stämningssmannadelgivning enligt 34 § andra stycket ska anses ha skett även om handlingen inte har lämnats kvar på platsen.

Stämningssmannadelgivning enligt 36–38 §§ ska anses ha skett när handlingen har lämnats och meddelandet har sänts.

Paragrafen innehåller bestämmelser om när stämningssmannadelgivning ska anses ha skett. Den har sin motsvarighet i delar av 19 och 24 §§ i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitten 10.1, 10.5, 10.6, 10.7 och 10.11.

Första stycket anger de tidpunkter när delgivning ska anses ha skett vid olika typer av stämningssmannadelgivning. När handlingen har lämnats till den person som söks för delgivning,

liksom när den sökte vägrar att ta emot handlingen, anses delgivning ha skett i och med överlämnandet eller försöket att lämna över handlingen. Vid spikning anses delgivning ha skett när handlingen har lämnats på föreskrivet sätt.

När det gäller surrogatdelgivning ska däremot enligt *andra stycket* delgivning anses ha skett först vid den tidpunkt när både handlingen har lämnats och meddelandet har skickats med post till den person som söks för delgivning.

Vem som får utföra stämningsmannadelgivning

42 § Stämningsmannadelgivning får utföras av stämningsman, åklagare, polisman samt personal vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, Kronofogdemyndigheten, svensk utlandsmyndighet och auktoriserade delgivningsföretag.

Stämningsmannadelgivning får utföras av personalen vid respektive inrättning om den som söks för delgivning är intagen i

- en kriminalvårdsanstalt,
- ett häkte,
- en sådan undersökningsenhet som avses i 5 § lagen (1991:1137) om rättspsykiatrisk undersökning,
- en sådan vårdinrättning som avses i 6 § första stycket lagen (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård,
- en sådan sjukvårdsinrättning som avses i 15 § första stycket lagen (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård,
- ett sådant hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, eller
- ett sådant hem som avses i 22 § lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall.

Paragrafen anger vilka personkategorier som har behörighet att utföra stämningsmannadelgivning. Bestämmelsen har sin motsvarighet i 24 § första stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.3 och 10.4.1.

I *första stycket* räknas de personkategorier upp som har full stämningsmannabehörighet, dvs. som kan utföra all slags stäm-

ningsmannadelgivning. Dessa är stämningsman, åklagare, polisman samt personal vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol, Kronofogdemyndigheten, svensk utlandsmyndighet och auktoriserade delgivningsföretag. Till skillnad från i 1970 års lag är all personal vid allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol och Kronofogdemyndigheten behörig att utföra stämningmannadelgivning. En annan nyhet är att personal vid auktoriserade delgivningsföretag är behörig att utföra sådan delgivning. Auktorisation av delgivningsföretag regleras i lagen (2010:000) om auktoriserade delgivningsföretag (se närmare författningskommentaren till den lagen).

Andra stycket innehåller en uppräknning av sådana personal-kategorier som har begränsad stämningmannabehörighet. Dessa har endast behörighet att utföra stämningmannadelgivning med personer som är intagna på den anstalt där de tjänstgör. I förhållande till 1970 års delgivningslag har personal vid sjukvårdsinrättningar för psykiatrisk tvångsvård tillkommit.

Förordnande av stämningmän

43 § Polismyndigheten förordnar det antal stämningmän som behövs i polisdistriktet.

Paragrafen anger att varje polismyndighet har ansvaret för att förordna stämningmän i sitt polisdistrikt. Bestämmelsen, som motsvarar 23 § i 1970 års delgivningslag, berörs i avsnitt 10.3.

En polismyndighets rätt att öppna postförsändelse

44 § En polismyndighet får öppna en försändelse som har lämnats till myndigheten för stämningmannadelgivning, om det behövs för att innehållet ska kunna vidarebefordras inom myndigheten eller till en annan polismyndighet för delgivning med den sökta. Detta gäller dock inte om uppdragsgivaren har angett att försändelsen inte får öppnas.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om polismyndighetens rätt att i vissa fall öppna den försändelse som ska delges genom stämningmannadelgivning. Bestämmelsen motsvarar delvis 29 a § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.12.

Bestämmelsen innebär att polismyndigheten i vissa fall har rätt att öppna ett slutet kuvert som överlämnats till myndigheten för stämningmannadelgivning. Eftersom det är fråga om ett ingrepp i den grundlagsskyddade brevhemligheten är det angeläget att bestämmelsen inte används slentrianmässigt. Försändelsen får endast öppnas om det behövs för att innehållet ska kunna vidarebefordras inom myndigheten eller till en annan polismyndighet för delgivning med den sökta. För att ett sådant behov ska anses föreligga måste överföringen brådska. Det kan t.ex. vara så att den person som söks för delgivning har gripits på annan ort och det finns en risk att delgivning inte kan genomföras om delgivningshandlingarna skickas med post. Däremot kan det normalt inte anses motiverat att öppna en försändelse för att sända den med telefax inom samma byggnad eller till en annan byggnad inom samma kvarter. Som framgår av andra meningen har uppdragsgivaren vidare möjlighet att ange att en försändelse inte får öppnas. Denna möjlighet torde främst utnyttjas när delgivningsförsändelsen innehåller sekretessbelagda handlingar eller när enskild ombesörjer delgivning utan samband med mål eller ärende.

Den omständigheten att en delgivningsförsändelse öppnas av en polismyndighet och delgivningshandlingens därefter sänds med telefax till en annan polismyndighet innebär inte att handlingen därmed ska betraktas som en allmän handling hos någon av polismyndigheterna (jfr 2 kap. 11 § 1 tryckfrihetsförordningen och prop. 1990/91:11 s. 43).

Upplysningskyldighet

45 § En fastighetsägare, tomträttshavare, arrendator eller innehavare av bostadslägenhet ska på begäran av den som utför stämningmannadel-

givning uppge om den som söks för delgivning är bosatt på fastigheten eller i lägenheten eller annars disponerar utrymme där.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om bl.a. fastighetsägares skyldighet att lämna upplysningar till den som utför stämningsmannadelgivning. Bestämmelsen har utan ändring i sak överförts från 26 § i 1970 års delgivningslag. Den behandlas i avsnitt 10.13.

Bestämmelsen innebär en skyldighet att upplysa om hyresgäster, andrahandshyresgäster och inneboende. Uppgiftsskyldigheten är inte straffsanktionerad. Undantag från upplysningsskyldigheten finns i 47 §.

46 § En arbetsgivare är skyldig att på begäran av den som utför stämningsmannadelgivning uppge om den som söks för delgivning är anställd hos honom eller henne samt, om så är fallet, upplysa om den söktes arbetstider, arbetsplats och om andra förhållanden som rör anställningen och som kan underlätta delgivningen.

Arbetsgivare som uppsåtligen underlåter att lämna uppgifter enligt första stycket eller lämnar oriktiga uppgifter döms till penningböter.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om arbetsgivares skyldighet att lämna upplysningar till den som utför stämningsmannadelgivning. Bestämmelsen har utan ändring i sak överförts från 27 § i 1970 års delgivningslag. Den behandlas i avsnitt 10.13.

I *första stycket* anges vilka uppgifter som en arbetsgivare är skyldig att lämna om en person som söks för delgivning. Det handlar om sådana uppgifter som typiskt sett kan underlätta delgivning med en anställd, i första hand den anställdes arbetstider och arbetsplats. Om arbetsgivaren känner till andra omständigheter som kan underlätta delgivning, är han eller hon skyldig att upplysa även om dessa. En förutsättning för att upplysningsskyldighet ska föreligga är dock att uppgifterna har samband med anställningen (prop. 1984/85:109 s. 66). I 38 § finns en definition av begreppet arbetsgivare.

Av *andra stycket* framgår att upplysningsskyldigheten är straffsanktionerad.

Undantag från upplysningsskyldigheten finns i 47 §.

47 § Upplysningsskyldighet enligt 45 och 46 §§ gäller inte den som står i sådant förhållande till den sökta som anges i 36 kap. 3 § rättegångsbalken.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om undantag från upplysningsskyldigheten i 45 och 46 §§. Bestämmelsen motsvarar 28 § i 1970 års delgivningslag. Den behandlas i avsnitt 10.13.

Undantaget från uppgiftsskyldigheten gäller fastighetsägare m.fl. respektive arbetsgivare som är närstående till den person som söks för delgivning på sådant sätt att de skulle vara undantagna från vittnesplikt enligt 36 kap. 3 § rättegångsbalken. Detta undantag avser bl.a. make, sambo, syskon, barn och föräldrar.

Tillträde till enskilt område som inte utgör bostad

48 § Stämningsman, åklagare, polisman samt personal vid auktoriserade delgivningsföretag, allmän domstol, allmän förvaltningsdomstol eller Kronofogdemyndigheten har rätt att få tillträde till enskilt område som inte utgör bostad för att verkställa stämningsmannadelgivning.

Om någon annan än polisman vägras tillträde som han eller hon har rätt till enligt första stycket, ska en polismyndighet på begäran av honom eller henne lämna biträde. En polisman får, efter beslut av polismyndigheten, själv bereda sig tillträde.

Paragrafen reglerar rätten att vid stämningsmannadelgivning få tillträde till enskilt område för att verkställa delgivningen. Den har sin motsvarighet i 29 § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 10.14.

Av bestämmelsen i *första stycket* följer att den som utför stämningsmannadelgivning har rätt att komma in t.ex. i trappuppgången till ett flerfamiljshus eller på en arbetsplats (prop. 1984/85:109 s. 67). Samtliga personkategorier som har behörig-

het att utföra stämmningsmannadelgivning enligt 42 § första stycket har denna rätt.

I *andra stycket* anges att den som utför stämmningsmannadelgivning har rätt att vända sig till polismyndigheten för att bereda honom eller henne tillträde. Det gäller t.ex. om någon med våld hindrar den som utför stämmningsmannadelgivning att ta sig in på området eller om den som äger eller disponerar över området vägrar att ge tillträde till detta.

Paragrafen gäller inte tillträde till bostäder. Sådant tillträde regleras i bestämmelserna om husrannsakan i 28 kap. 2 § rättegångsbalken.

Kungörelsedelgivning

Hur kungörelsedelgivning går till

49 § Kungörelsedelgivning sker genom att handlingen hålls tillgänglig viss tid hos myndigheten eller på en plats som myndigheten beslutar och meddelande om detta och om handlingens huvudsakliga innehåll införs i Post- och Inrikes Tidningar inom tio dagar från beslutet. Om det finns skäl till det, ska meddelandet även införas i ortstidning inom samma tid.

Om kungörelsedelgivning har ägt rum enligt 51 § 1 eller 2 och där- efter ny delgivning ska ske i samma mål eller ärende, får meddelandet i stället anslås i myndighetens lokal inom en vecka från beslutet.

Paragrafen anger hur kungörelsedelgivning sker. Den motsvarar delvis 17 § i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitten 11.3.1 och 11.3.2.

Av *första stycket* framgår att huvudregeln vid kungörelsedelgivning är annonsering i Post- och Inrikes Tidningar. Annonsen måste vara införd inom tio dagar från beslutet. Om det finns skäl till det ska, enligt *andra mening*en i stycket, meddelandet dessutom införas i ortstidning. Vid bedömningen av om det föreligger sådana skäl ska främst beaktas ändamålet med delgivningen samt vem eller vilka som söks för delgivning. Om kretsen som

söks för delgivning har anknytning till en viss ort, talar detta för att annonsering även ska ske i ortstidning. För det fall den sökta saknar känt hemvist och det inte heller finns tydliga indikationer på att han eller hon uppehåller sig på en viss ort inom riket är det däremot regelmässigt tillräckligt att införa meddelandet i Post- och Inrikes Tidningar.

Av det kungjorda meddelandet ska det framgå vem som delgivningen riktar sig mot. Kungörelsen bör rikta sig mot det rättssubjekt som ska delges och alltså inte till den som söks för delgivning (när detta är någon annan). När det t.ex. gäller en juridisk person ska alltså kungörelsen riktas mot denna och inte mot dess ställföreträdare även om de föregående delgivningsförsöken har varit inriktade på ställföreträdarna. En annan sak är att det vid annonsens utformning ibland kan vara lämpligt att, utöver delgivningssubjektet, ange den som söks för delgivning. Så kan vara fallet t.ex. i fråga om ställföreträdaren till en underårig eller förvaltaren till en person som står under förvaltarskap.

Vidare ska anges vad delgivningen avser och, i förekommande fall, vad konsekvensen kan bli om den person som delgivningen avser inte hör av sig inom viss angiven tid. Slutligen ska det framgå vid vilken myndighet som målet eller ärendet handläggs samt var den handling som delges hålls tillgänglig.

Andra stycket innehåller en undantagsbestämmelse, enligt vilken annonsering i tidning i vissa fall kan underlåtas helt. Bestämmelsen är fakultativ. Myndigheten kan alltså välja att annonsera i tidning, trots att förutsättningarna enligt stycket är uppfyllda. Det kan i vissa fall vara lämpligt att så sker, t.ex. om lång tid har förflutit sedan den förra kungörelsedelgivningen.

50 § Vid kungörelsedelgivning i fall som anges i 51 § 3–5 ska, utöver vad som följer av 49 §, ett meddelande om delgivningen sändas med post inom tio dagar från beslutet till någon eller några av de personer som söks för delgivning för att vara tillgängliga för alla dem som avses med delgivningen. Ingår statlig myndighet eller kommun bland dem som avses med delgivningen, ska meddelandet alltid sändas till myndigheten eller kommunen.

Om delgivning i fall som anges i 51 § 4 avser personer som hyr eller annars innehar lägenhet i samma fastighet, ska, utöver vad som följer av 49 §, meddelandet anslås inom fastigheten på lämpligt sätt inom tio dagar från beslutet. I stället för vad som anges i första stycket ska dessutom handlingen, eller sådant meddelande som anges i 5 § första stycket, sändas med post till samtliga som söks för delgivning om det inte skulle medföra större kostnader och andra olägenheter än vad som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen.

Paragrafen innehåller bestämmelser om ytterligare åtgärder som myndigheten i vissa fall ska vidta utöver vad som följer av 49 §. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak 17 § första stycket sista meningen och andra stycket i 1970 års delgivningslag. Paragrafen behandlas i avsnitt 11.3.2.

Första stycket anger de fall av kungörelsedelgivning när ett meddelande om delgivningen också ska sändas med post till någon eller några av de personer som söks för delgivningen. Hur många och vilka personer som meddelandet ska sändas till med post får avgöras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. De personer som meddelandet sänds till bör upplysas om förfarandet och uppmanas att sprida innehållet i meddelandet till andra som berörs av kungörelsedelgivningen.

I de fall som anges i *andra stycket* ska meddelande om delgivningen anslås inom fastigheten på lämpligt sätt inom tio dagar från beslutet. Om det finns en anslagstavla i fastigheten som är avsedd för meddelanden till de boende bör denna användas. I annat fall ska meddelandet anslås på en väl synlig plats, t.ex. vid fastighetens huvudingång. Mot bakgrund av de lämplighetsöverväganden som kan behöva göras, bör meddelandet anslås av en person med stämningmannabehörighet (jfr 12 § i 1979 års delgivningsförordning). Ett intyg bör upprättas över att meddelandet har anslagits. Av andra meningen framgår att handlingen som ska delges (eller i förekommande fall ett sådant meddelande som nämns i 5 § första stycket) ska sändas med post till samtliga som ska sökas för delgivning om det inte skulle innebära oproportionerligt stora kostnader eller andra olägenheter för myndigheten

än som är försvarligt med hänsyn till ändamålet med delgivningen. Bestämmelsen kan bl.a. vara tillämplig i expropriationsmål (jfr prop. 1972: 109 s. 335 f.)

När kungörelsedelgivning får användas

51 § Kungörelsedelgivning får användas om det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna och

1. om den sökta saknar känt hemvist och det inte kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig,

2. om förutsättningarna för stämmingsmannadelgivning enligt 40 § är uppfyllda,

3. om en obestämd krets personer ska delges,

4. om ett stort antal personer ska delges och det med hänsyn till ändamålet med delgivningen inte är rimligt att delgivning ska ske med var och en av dem,

5. om delgivning med delägare i samfällighet eller med medlemmar i sammanslutning inte kan ske enligt 14 § och delägarna eller medlemmarna är fler än tio,

6. om en juridisk person i strid med gällande bestämmelser saknar registrerad behörig företrädare och någon i Sverige bosatt person inte har utsetts att på den juridiska personens vägnar ta emot delgivning samt försök till delgivning enligt 16, 27, 28 och 32–40 §§ har misslyckats eller bedöms som utsiktslösa,

7. om en juridisk person som anges i 29 § saknar registrerad särskild delgivningsadress och postadress som kan användas för särskild delgivning med juridisk person, eller

8. om förutsättningarna för att använda förenklad delgivning är uppfyllda, men den sökta har underlåtit att anmäla uppgifter som krävs enligt 23 § för att sådan delgivning ska kunna användas.

Paragrafen behandlar förutsättningarna för att kungörelsedelgivning ska få användas. Den motsvarar delvis 15 och 16 §§ i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 11.2.

Punkterna 1–6 har utan ändring i sak överförts från 1970 års delgivningslag.

Av *punkten 1* framgår att kungörelsedelgivning får användas när den person som söks för delgivning saknar känt hemvist och det inte heller kan klarläggas var han eller hon uppehåller sig. Om den sökta inte bor på den senaste folkbokföringsadressen, kan ny adressuppgift i vissa fall finnas hos socialtjänsten eller frivården. Skatteverket kan dessutom lämna uppgift om aktuell arbetsgivare.

Bestämmelsen är i första hand tillämplig vid delgivning med fysiska personer. Den kan emellertid under vissa förutsättningar få betydelse också vid delgivning av en juridisk person. Det gäller framför allt i den situationen då en juridisk person som inte är registrerad ska delges och ställföreträdarna saknar känt hemvist och det inte kan klarläggas var dessa uppehåller sig. Om den juridiska personen däremot har en registrerad delgivnings- eller postadress, bör delgivning i första hand ske genom särskild delgivning med juridisk person också i de fall då förutsättningarna för delgivning enligt förevarande bestämmelse i och för sig är uppfyllda (jfr 7 §).

Punkten 2 anger att kungörelsedelgivning kan användas som ett alternativ till spikning. De formella förutsättningarna är desamma, dvs. att den sökta har känt hemvist men inte påträffas där, att surrogatdelgivning inte kan tillämpas, att det inte kan klarläggas var den sökta uppehåller sig och att det med beaktande av vad som har framkommit i det aktuella delgivningsärendet och vid andra delgivningsförsök med den sökta finns anledning att anta att han eller hon har avvikit eller håller sig undan. När det gäller att välja mellan kungörelsedelgivning och spikning är det avgörande vilket delgivningssätt som framstår som mest ändamålsenligt i det enskilda fallet. Det är framför allt när det kan antas att den person som söks för delgivning har avvikit från hemvistet som kungörelsedelgivning bör väljas i stället för spikning.

Av *punkten 3* framgår att kungörelsedelgivning får användas när en obestämd krets personer ska delges. Som exempel på när punkten är tillämplig kan nämnas delgivning av nätmyndighetens beslut enligt 8 kap. 4 a § ellagen (1997:857), kallelse av okända

sakägare enligt 5 kap. 6 § expropriationslagen (1972:719) och tillsynsmyndighetens beslut enligt 7 kap. 5 § tredje stycket naturgaslagen (2005:403).

Punkten 4 avser den situationen att ett stort antal personer ska delges och det med hänsyn till ändamålet med delgivningen inte är rimligt att delgivning ska ske med var och en av dem. Det avgörande för att bestämmelsen ska få tillämpas är ändamålet med delgivningen. Det är alltså endast när det kan antas att de handlingar som delgivningen avser är av begränsat intresse för de personer som ska delges som bestämmelsen är tillämplig. Om ändamålet med delgivningen kan antas vara angeläget för många berörda får bestämmelsen däremot inte tillämpas. Det gäller även i den situationen då ett mycket stort antal personer ska delges. I 50 § finns bestämmelser om när handlingen ska sändas med post till någon eller några personer och anslås inom fastigheten där de som söks för delgivning bor.

Punkten 5 anger att kungörelsedelgivning får användas när fler än tio delägare i en samfällighet eller fler än tio medlemmar i en sammanslutning ska sökas för delgivning. Bestämmelsen får endast tillämpas under förutsättning att samfälligheten eller sammanslutningen inte är en juridisk person och att det inte heller framgår av 15 § att någon eller några personer får sökas för delgivning. I vissa författningar finns uttryckliga hänvisningar till denna bestämmelse (se t.ex. 27, 30 a och 37 §§ vägkungörelsen [1971:954]) medan det i andra författningar anges att bestämmelsen inte får tillämpas (9 § lagen [1973:1150] om förvaltning av samfälligheter).

Punkten 6 innebär att kungörelsedelgivning får användas om en juridisk person saknar behörig företrädare och någon i Sverige bosatt person inte har utsetts att på den juridiska personens vägnar ta emot delgivning. Bestämmelsen är endast tillämplig på juridiska personer som är registreringspliktiga. Beträffande sådana juridiska personer ska i första hand särskild delgivning med juridisk person användas. Om den juridiska personen inte har någon registrerad företrädare eller särskild delgivningsmottagare saknas emellertid förutsättningar att göra något inledande

delgivningsförsök. Det är i den situationen som kungörelsedelgivning kan ske enligt denna punkt.

I *punkten 7* anges att kungörelsedelgivning får användas när en juridisk person som anges i 15 § saknar en registrerad postadress som kan användas för särskild delgivning med juridisk person. Bestämmelsen täcker både det fallet att registret över huvud taget inte innehåller någon adressuppgift och det fallet då den registrerade adressen av någon anledning inte kan användas. Ett exempel på det senare fallet är när myndigheten har fått försändelser skickade till den adressen i retur.

Punkten 8 saknar motsvarighet i 1970 års delgivningslag. Av den framgår att kungörelsedelgivning även får användas om förutsättningarna i 23 § för att använda förenklad delgivning i och för sig är uppfyllda men den sökta har underlåtit att anmäla sådana uppgifter som krävs för att sådan delgivning ska kunna ske. Bestämmelsen tar sikte på den situationen att förenklad delgivning misslyckas eller det konstateras att försök till sådan delgivning är utsiktslösa till följd av att den sökta har underlåtit att anmäla ändrade uppgifter om vart handlingar ska skickas och inte heller har anmält en aktuell folkbokföringsadress. I sådana fall ska myndigheten varken behöva vidta några ytterligare efterforskningar för att klarlägga var den sökta uppehåller sig eller göra försök att delge den sökta genom vanlig delgivning eller stämmningsmannadelgivning.

När kungörelsedelgivning har skett

52 § Kungörelsedelgivning ska anses ha skett två veckor efter beslutet om kungörelsedelgivning under förutsättning att åtgärderna i 49 och 50 §§ har skett i rätt tid.

Paragrafen anger när kungörelsedelgivning ska anses ha skett. Övervägandena finns i avsnitt 11.4.

Till skillnad från i 1970 års delgivningslag ska delgivning anses ha skett först två veckor efter beslutet om kungörelsedelgivning.

Som framgår av 49 och 50 §§ måste kungörandet och eventuella ytterligare åtgärder ha skett inom tio dagar från beslutet.

Överklagande

53 § Länsstyrelsens beslut enligt 9 § andra stycket får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av länsstyrelsens beslut i delgivningsärenden. Bestämmelsen motsvarar delvis 22 § andra och tredje stycket i 1970 års delgivningslag. Övervägandena finns i avsnitt 12.1.

De beslut som avses är sådana som fattas när en enskild har vänt sig till länsstyrelsen med anledning av att denne har att ombesörja delgivning utan samband med mål eller ärende.

Bestämmelsen anger att länsstyrelsens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Det gäller såväl beslut om att avvisa framställan på den grunden att ansökningsavgiften inte har betalats som beslut vid handläggningen av delgivningsärendet, t.ex. ett beslut som innebär att länsstyrelsen anser att förutsättningarna för kungörelsedelgivning inte är uppfyllda.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2010, då delgivningslagen (1970:428) upphör att gälla.

2. Äldre bestämmelser gäller om ett beslut om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt.

Övervägandena beträffande ikraftträdande och övergångsbestämmelser finns i avsnitt 13.

Lagen träder i kraft den 1 juli 2010 (*punkten 1*). Samtidigt upphör 1970 års delgivningslag att gälla. I enlighet med allmänna processrättsliga principer ska förfarandereglerna i den nya lagen tillämpas genast efter ikraftträdandet. Om beslutet om delgivning har fattats före den 1 juli 2010 eller om en handling har lämnats eller sänts före denna tidpunkt, följer dock av *punkten 2* att det fortsatta förfarandet ska följa bestämmelserna i 1970 års delgivningslag. Denna övergångsbestämmelse får främst betydelse när det gäller de äldre delgivningsformerna förenklad delgivning, telefondelgivning, särskild delgivning med aktiebolag och kungörelsedelgivning.

15.2 Förslaget till lag (2010:000) om auktoriserade delgivningsföretag

Inledande bestämmelser

1 § Ett delgivningsföretag får ansöka om auktorisation enligt denna lag.

Med delgivningsföretag avses i denna lag näringsidkare som åtar sig att utföra delgivning enligt delgivningslagen (2010:000).

Paragrafen innehåller en bestämmelse om att delgivningsföretag får ansöka om auktorisation och en definition av begreppet delgivningsföretag. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.1.

Av *första stycket* framgår att det är frivilligt för delgivningsföretag att ansöka om auktorisation. Lagen innebär således inte något förbud mot att delgivningsföretag bedriver verksamhet utan auktorisation. Av 42 § delgivningslagen (2010:000) framgår att personal vid auktoriserade delgivningsföretag har s.k. stämningmannabehörighet (se närmare kommentaren till den bestämmelsen). Den som felaktigt utger sig företräda ett auktoriserat delgivningsföretag och därmed behörig att utföra stämningmannadelgivning kan göra sig skyldig till brottet *förgivande av allmän ställning* (17 kap. 15 § brottsbalken).

I *andra stycket* finns en definition av begreppet delgivningsföretag. Uttrycket näringsidkare har samma innebörd som i

andra civilrättsliga lagar. Som näringsidkare räknas en fysisk eller juridisk person som driver verksamhet som är av ekonomisk natur och har sådan omfattning att den kan betecknas som yrkesmässig (jfr t.ex. prop. 2008/09:88 s. 89). Bestämmelsen ställer alltså inte något krav på att verksamheten måste bedrivas i någon särskild associationsrättslig form. Ett delgivningsföretag kan alltså drivas såväl av en enskild näringsidkare som av ett handelsbolag eller ett aktiebolag. För att verksamheten ska betecknas som yrkesmässig krävs att den har viss omfattning. Lagen är således inte tillämplig på den som utför enstaka delgivningsuppdrag. Bestämmelsen förutsätter vidare att näringsidkaren utför delgivningsuppdragen i sin näringsverksamhet. Däremot hindrar bestämmelsen inte att näringsidkaren ägnar sig även åt annan verksamhet. Vilka typer av verksamheter som kan kombineras med delgivningsverksamheten utan att detta inverkar menligt på den senare verksamheten får bedömas inom ramen för den allmänna lämplighetsprövning som ska ske i samband med auktorisation (se närmare kommentaren till 2 §). Begränsningar kan också följa av andra regelverk. Som exempel kan nämnas att inkassolagens (1974:182) bestämmelser innebär att det kan vara otillåtet att kombinera delgivningsuppdrag med inkassoverksamhet.

Auktorisation

2 § Auktorisation får beviljas endast om det med hänsyn till organisation, ledning och ägande kan antas att verksamheten kommer att bedrivas i överensstämmelse med lag och på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt.

Rikspolisstyrelsen ska ges tillfälle att yttra sig innan auktorisation beviljas.

Paragrafen anger de förutsättningar som måste vara uppfyllda för att auktorisation ska beviljas. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.2.

Prövningen av om auktorisation ska beviljas enligt *första stycket* görs utifrån en bedömning av vilka förutsättningar som verksamheten kan antas ha att bedrivas i överensstämmelse med lag och på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt. Härvid ska särskilt beaktas hur företaget är organiserat och hur det leds. Av betydelse är också vilka personer som intar ledande befattningar i företaget och vilka som äger företaget. Såväl ledande befattningshavare som ägare med bestämmande inflytande måste vara lämpliga. I det ligger bl.a. att det inte får vara fråga om kriminellt belastade personer eller personer som av annan anledning inte kan väntas driva verksamheten på ett seriöst sätt. När det gäller företagets organisation är det nödvändigt att denna är utformad på ett sätt som skapar förutsättningar för en effektiv intern kontroll av kvalitet och regelefterlevnad.

I *andra stycket* finns en bestämmelse om att Rikspolisstyrelsen ska höras innan auktorisation beviljas. Syftet är att styrelsen i förekommande fall ska kunna lämna uppgifter som inte framgår av ansökningshandlingarna eller utdrag från misstanke- och belastningsregistret. Bestämmelsen är utformad på så sätt att yttrande endast behöver inhämtas i de fall där länsstyrelsen överväger att bevilja en ansökan om auktorisation. Beslut om avslag kan således meddelas utan Rikspolisstyrelsens hörande.

Godkännande av personal

3 § All personal hos ett auktoriserat delgivningsföretag ska vara godkänd vid prövning med avseende på laglydnad och lämplighet i övrigt för anställning i ett sådant företag.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om godkännande av personal hos ett auktoriserat delgivningsföretag. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.3.

För att en person ska godkännas som anställd krävs att han eller hon framstår som lämplig för anställningen. I bestämmelsen har de anställdas laglydnad lyfts fram som en omständighet som

särskilt ska beaktas. Det innebär att en person som har gjort sig skyldig till brott normalt inte kan godkännas. Undantag kan dock göras för t.ex. mindre allvarliga trafikförseelser. Om de ligger långt tillbaka i tiden kan även något allvarligare förseelser accepteras, förutsatt att det finns underlag för bedömningen att personen vid ansökningstillfället kan betraktas som laglydig.

Vid lämplighetsprövningen bör dessutom en helhetsbedömning göras av personens lämplighet i övrigt för en anställning i ett delgivningsföretag. För bedömningen kan omständigheter som t.ex. ålder, hälsotillstånd och ekonomiska förhållanden i vissa fall ha betydelse. När det gäller ålder kan ett riktmärke vara att den som utför stämmningsmannadelgivning normalt bör vara mellan 18 och 70 år gammal. I fråga om hälsotillstånd så kan vissa sjukdomar och funktionsnedsättningar medföra att lämpligheten för anställningen kan ifrågasättas. Beträffande de ekonomiska förhållandena kan vidare nämnas att det kan vara olämpligt att en person som är överskuldssatt och själv föremål för exekutiva åtgärder från Kronofogdemyndigheten utför stämmningsmannadelgivning.

Utbildning av personal

4 § Auktoriserade delgivningsföretag ansvarar för att personalen får nödvändig utbildning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utbildningen.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om utbildning av de auktoriserade delgivningsföretagens personal. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.4.

Av *första stycket* framgår att ansvaret för utbildningen ligger hos delgivningsföretagen. Det gäller både introduktionsutbildning av nyanställda och löpande fortbildning.

I *andra stycket* anges att föreskrifter om utbildningen får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Tillsynsmyndighet m.m.

5 § Tillsyn över auktoriserade delgivningsföretag utövas av Länsstyrelsen i Stockholms län som också prövar frågor om auktorisation och godkännande enligt denna lag.

Den lokala tillsynen i de län där företaget bedriver verksamhet utövas med biträde av länsstyrelserna i dessa län.

Paragrafen innehåller en bestämmelse som pekar ut vilken myndighet som ansvarar för auktorisations-, godkännande- och tillsynsfrågor. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.7.

Av *första stycket* framgår att Länsstyrelsen i Stockholms län ansvarar för tillsynen över de auktoriserade delgivningsföretagen. Länsstyrelsen i Stockholms län ska också pröva frågor om auktorisation och godkännande samt återkallelse av sådana beslut.

Andra stycket anger att övriga länsstyrelser ska lämna biträde till Länsstyrelsen i Stockholms län vid utövandet av den lokala tillsynen. Bestämmelsen tar främst sikte på den situationen att det inom ramen för tillsynsverksamheten uppkommer ett behov av att göra en inspektion eller annat besök hos ett auktoriserat delgivningsföretag som är beläget på långt avstånd ifrån Stockholm.

Tillsyn

6 § Auktoriserade delgivningsföretag ska lämna Länsstyrelsen i Stockholms län de upplysningar om verksamheten som den begär för sin tillsyn.

Företagen ska årligen före mars månads utgång till Länsstyrelsen i Stockholms län sända in en redogörelse för verksamheten under föregående år.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om tillsynen över delgivningsföretagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.5.

Första stycket innehåller en allmän bestämmelse om delgivningsföretagens skyldighet att medverka vid den tillsyn

som Länsstyrelsen i Stockholms län utövar genom att lämna de upplysningar som länsstyrelsen begär. De upplysningar som avses kan röra såväl hur ett enskilt stämningssmannaupdrag har utförts som generella frågor om verksamheten, t.ex. utbildning av personal eller hantering av sekretessbelagda fotografier.

Av *andra stycket* framgår att samtliga auktoriserade delgivningsföretag är skyldiga att varje år sända en redogörelse för verksamheten till tillsynsmyndigheten. Redogörelsen ska ges in före mars månads utgång nästföljande år.

7 § Länsstyrelsen i Stockholms län har rätt att inspektera auktoriserade delgivningsföretag och att ta del av samtliga handlingar som rör företagets verksamhet avseende stämningssmannadelgivning.

Paragrafen anger att tillsynsmyndigheten har rätt att inspektera delgivningsföretagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.5.

Av bestämmelsen framgår tillsynsmyndighetens rätt att företa inspektioner och att i samband därmed få tillgång till handlingar. Tillsynsmyndigheten har rätt att ta del av samtliga handlingar som rör stämningssmannaverksamheten. Det kan t.ex. vara fråga om avtal och korrespondens med uppdragsgivare, fakturor för utförda uppdrag och handlingar med anknytning till enskilda delgivningsuppdrag.

8 § Länsstyrelsen i Stockholms län får meddela ett auktoriserat delgivningsföretag de förelägganden som behövs för att denna lag ska efterlevas. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om tillsynsmyndighetens rätt att meddela förelägganden. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.5.

Förelägganden kan meddelas t.ex. om ett auktoriserat delgivningsföretag underlåter att lämna begärda upplysningar eller sända in den årliga redogörelsen för verksamheten enligt 9 § (se närmare kommentaren till den bestämmelsen).

Återkallelse av auktorisation och godkännande

9 § Auktorisation och godkännande enligt denna lag kan återkallas när det inte längre finns förutsättningar för auktorisation respektive godkännande eller när det i övrigt finns särskild anledning till återkallelse.

Ett godkännande ska återkallas när den som godkännandet avser har lämnat sin anställning eller sitt uppdrag hos ett auktoriserat delgivningsföretag och inte inom tre månader därefter har visat att han eller hon har fått en ny anställning eller ett nytt uppdrag hos ett sådant företag.

Ett beslut om återkallelse gäller omedelbart, om inte annat anges i beslutet.

Paragrafen innehåller bestämmelser om återkallelse av auktorisation och godkännande. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.6.

Första stycket anger när en auktorisation eller ett godkännande kan återkallas. Förutsättningar för återkallelse föreligger om de krav som ställs för auktorisation respektive godkännande (2 och 3 §§) inte längre är uppfyllda.

När det gäller återkallelse av auktorisation kan så vara fallet om det framkommer att personer i ledningen eller ägare med bestämmande inflytande har begått brott. Verksamheten kan också ha upphört. Särskild anledning till återkallelse kan föreligga om delgivningsföretaget har underlåtit att fullgöra sina skyldigheter mot tillsynsmyndigheten. Auktorisationen ska alltid återkallas om delgivningsföretaget begär det.

Ett godkännande av personal kan återkallas t.ex. om personen i fråga begår brott efter godkännandet. Skäl till återkallelse av godkännande kan också föreligga om en person allvarligt, eller vid upprepade tillfällen, har åsidosatt vad som gäller för uppgiften. Det kan t.ex. vara fråga om en person som har utfört stämningmannadelgivning i strid med delgivningslagens bestämmelser eller uppträtt olämpligt i samband med besök i den söktes hemvist eller på hans eller hennes arbetsplats.

Andra stycket behandlar den situationen att en anställd har lämnat sin anställning eller sitt uppdrag hos ett auktoriserat

delgivningsföretag. Godkännandet ska i sådana fall normalt återkallas. Undantag görs för den situationen då personen i fråga övergår till anställning eller uppdrag hos ett annat auktoriserat delgivningsföretag.

Av *tredje stycket* framgår att huvudregeln är att ett beslut om återkallelse gäller omedelbart, dvs. utan hinder av att det inte har vunnit laga kraft. Det är möjligt för tillsynsmyndigheten att i ett enskilt fall bestämma att så inte ska vara fallet. Skäl för att göra ett sådant undantag kan föreligga t.ex. om det bedöms vara ett gränsfall om auktorisationen ska återkallas och konsekvenserna av ett sådant beslut kan förväntas få stora ekonomiska effekter för delgivningsföretaget.

Tystnadsplikt

10 § Den som är eller har varit verksam i eller haft uppdrag för ett auktoriserat delgivningsföretag får inte obehörigen röja eller utnyttja vad han eller hon i samband med detta har fått veta om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om tystnadsplikt. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.10.

Bestämmelsen innebär att all personal hos ett auktoriserat delgivningsföretag har tystnadsplikt med avseende på uppgifter om enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Tystnadsplikten består även efter det att anställningen eller uppdraget har avslutats. Den som bryter mot bestämmelsen kan dömas för *brott mot tystnadsplikt* enligt 20 kap. 3 § brottsbalken.

Avgifter

11 § Avgift får tas ut för tillsyn och för prövning av ansökningar om auktorisation och godkännande av personal. Regeringen får meddela närmare föreskrifter om dessa avgifter.

Paragrafen innehåller en bestämmelse som innebär en rätt att ta ut avgift av delgivningsföretagen. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.8.

Bestämmelsen innebär att avgift får tas ut dels för den löpande tillsynen, dels för prövning av ansökningar enligt 3 och 5 §§. I andra meningen anges att regeringen får meddela närmare föreskrifter om avgifterna.

Överklagande

12 § Beslut enligt denna lag får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Rikspolisstyrelsen får överklaga länsstyrelsens beslut att bevilja auktorisation.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklagande av länsstyrelsens beslut. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.12.

De beslut som avses är länsstyrelsens beslut i frågor om auktorisation och godkännande samt beslut som meddelas i samband med utövande av tillsyn över ett delgivningsföretag. *Första stycket* anger att länsstyrelsens beslut i dessa frågor får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Av *andra stycket* framgår att Rikspolisstyrelsen har rätt att överklaga ett beslut att bevilja ett privat delgivningsföretags ansökan om auktorisation. Motsatsvis följer att Rikspolisstyrelsen inte har rätt att överklaga några andra beslut enligt denna lag. Vem som i övrigt har rätt att överklaga beslut enligt lagen får bedömas utifrån allmänna förvaltningsrättsliga och processrättsliga principer. Det innebär att den som berörs av ett beslut får klaga under förutsättning att beslutet gått honom eller henne emot. Normalt torde ett beslut att bevilja auktorisation således inte kunna överklagas av annan än Rikspolisstyrelsen medan ett beslut att inte bevilja auktorisation eller att återkalla en auktorisation givetvis kan överklagas av det berörda företaget.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätt.

15.3 Förslaget till lag om ändring i rättegångsbalken

9 kap. 7 §

Rätten får, om en part eller någon annan bör komma tillstådes eller infinna sig personligen vid en förhandling, förelägga vite. Om någon särskild föreskrift om föreläggande har meddelats, *ska* den gälla.

Ska ett föreläggande, som enligt särskild föreskrift *ska* förenas med vite, delges någon som vistas utom riket, får rätten underlåta att förelägga vite, om delgivning annars inte kan ske i den främmande staten. Om något vite inte har satts ut, får den förelagde inte åläggas något ansvar för de kostnader som kan ha uppstått till följd av att föreläggandet inte följts. Föreläggandet *ska* i övrigt vid den fortsatta handläggningen av målet anses jämställt med ett vitesföreläggande.

En kallelse av en målsägande, ett vittne, en sakkunnig eller någon som avses i 36 kap. 1 § andra och tredje styckena får inte ske vid vite om delgivning ska ske i en annan stat, såvida inte lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt är tillämplig.

Paragrafen reglerar när rätten får förelägga vite. Övervägandena finns i avsnitt 4.2.

Tredje stycket, som är nytt, innehåller en bestämmelse som tidigare fanns i 5 § andra stycket i 1970 års delgivningslag. Bestämmelsen anger i vilka fall kallelser som ska delges i en annan stat inte får föreläggas vid vite. En kallelse som avser en målsägande, ett vittne eller en sakkunnig får inte ske vid vite. Detsamma gäller kallelse av någon som inte får höras som vittne eftersom han eller hon är eller har varit misstänkt för den gärning som förhöret avser eller för någon annan gärning som har omedelbart samband med den gärningen (36 kap. 1 § andra och tredje styckena rättegångsbalken). Bestämmelsen är generell och omfattar både sådana kallelser som delges med biträde av en annan stat och sådana som delges direkt per post (prop. 1999/2000:61 s. 207). Bestämmelsen hindrar inte att den tilltalade kallas till huvudförhandling vid vite. Bestämmelsen gäller inte om lagen (1974:752) om nordisk vittnesplikt är tillämplig.

Enligt 4 § lagen om nordisk vittnesplikt gäller t.ex. i fråga om förhör med vittne utöver 36 kap. 3-6 §§ rättegångsbalken motsvarande bestämmelser i det land där vittnet är bosatt.

33 kap. 1 §

En ansökan, en anmälan eller en annan inlaga i rättegång ska innehålla uppgift om domstolen samt parternas namn och hemvist.

En enskild parts första inlaga i rättegången *ska* innehålla uppgift om partens

1. yrke samt personnummer eller organisationsnummer,

2. postadress och adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där parten kan anträffas för delgivning genom stämningsman,

3. telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen *samt mobiltelefonnummer*, dock att nummer avseende hemligt telefonabonnemang behöver uppges endast om rätten begär det,

4. *e-postadress, samt*

5. *förhållanden i övrigt av betydelse för delgivning med honom eller henne.*

Förs partens talan av ställföreträdare, *ska* motsvarande uppgifter lämnas även om denne. Har parten vidtalat ett ombud att företräda honom *eller henne*, *ska* ombudets namn, postadress, *e-postadress* och telefonnummer anges.

En stämningsansökan *ska* dessutom innehålla uppgift om enskild svarande i de hänseenden som anges i andra och tredje styckena. Uppgift om svarandens eller dennes ställföreträdarens yrke, arbetsplats, telefonnummer och ombud behöver lämnas endast om uppgiften utan särskild utredning är tillgänglig för sökanden. Saknar svaranden känd adress, *ska* uppgift lämnas om den utredning som gjorts för att fastställa detta.

Begär en part att ett vittne eller annan *ska* höras, är parten i den utsträckning som anges i fjärde stycket skyldig att lämna uppgifter beträffande denne.

Uppgifter som avses i första–femte styckena *ska* gälla förhållandena när uppgifterna lämnas till rätten. Ändras något av dessa förhållanden

eller är en uppgift ofullständig eller felaktig, *ska* det utan dröjsmål anmälas till rätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka kontaktuppgifter som parterna är skyldiga att lämna till rätten. Övervägandena finns i avsnitt 12.6.

Andra stycket har ändrats så att det framgår att uppgiftsskyldigheten omfattar även partens mobiltelefonnummer och e-postadress. En förutsättning för att parten ska behöva lämna dessa uppgifter är givetvis att han eller hon förfogar över en mobiltelefon respektive en e-postadress. Det har inte ansetts nödvändigt att låta detta komma till uttryck i lagtexten.

33 kap. 5 §

Stämning i tvistemål får delges enligt 36–38 §§ delgivningslagen (2010:000) endast om det finns anledning att anta att den sökta har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. Bedömningen får grundas även på omständigheter som framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta.

Om stämning i tvistemål där förlikning om saken är tillåten inte har kunnat delges, ska rätten pröva om försöken till delgivning ska fortsätta eller om käranden ska erbjudas att själv ombesörja delgivningen. Hänsyn ska därvid tas till det arbete och den kostnad som dittills har lagts ned på delgivningen, förutsättningarna för att fortsatta försök ska lyckas samt omständigheterna i övrigt. Om käranden inte antar erbjudandet ska stämningsansökan avvisas.

Paragrafen, som är ny, innehåller bestämmelser om delgivning i tvistemål.

Första stycket anger när surrogatdelgivning får användas vid delgivning av stämning i tvistemål. Stycket motsvarar i sak den tidigare bestämmelsen i 33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken samt 18 a § i 1970 års delgivningslag. Av bestämmelsen framgår numera direkt att bedömningen av om den person som söks för delgivning har avvikit eller håller sig undan får grundas

även på omständigheter som framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta.

Andra stycket, som innehåller bestämmelser om partsdelgivning i tvistemål, har utan ändring i sak förts över från 33 kap. 6 § tredje stycket.

33 kap. 6 §

Bestämmelserna i 4, 36–38, 40 och 49–51 §§ delgivningslagen (2010:000) gäller inte delgivning av stämning i brottmål.

Stämning i brottmål får delges den tilltalade enligt 22–25 §§ delgivningslagen om han eller hon av polisman, åklagare, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen vid ett personligt sammanträffande har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas vid tingsrätten och det vid den tidpunkt då tingsrätten sänder handlingarna inte har förflutit längre tid än sex veckor sedan upplysningen lämnades.

Paragrafen anger vad som gäller för delgivning av stämning i brottmål. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.3.

Första stycket anpassas till den nya delgivningslagen. Innebörden är att vissa bestämmelser i delgivningslagen inte ska få tillämpas vid delgivning av stämning i brottmål. Det gäller bestämmelserna om delgivning utomlands (4 §), surrogatdelgivning och spikning i samband med stämningsmannadelgivning (36–40 §§) samt kungörelsedelgivning (49–52 §§).

Av 19 § delgivningslagen framgår dessutom att muntlig delgivning aldrig får användas när delgivningen avser stämningsansökningar eller andra handlingar varigenom förfarandet inleds. Muntlig delgivning kan därmed inte heller användas vid delgivning av stämning i brottmål.

Andra stycket innehåller en bestämmelse om när förenklad delgivning får användas för delgivning av stämning i brottmål. Bestämmelsen motsvarar delvis 3 b § i 1970 års delgivningslag och 2 § i den tidigare lagen (2004:505) om försöksverksamhet med snabbare handläggning av brottmål. Den utgör ett undantag från regeln i 24 § delgivningslagen att förenklad delgivning inte får avse stämningsansökningar och att parten måste ha upplysts

om att delgivningssättet kan komma att användas i målet eller ärendet.

I stycket uppställs två krav för att förenklad delgivning ska få användas. Först och främst måste upplysningen om att delgivningssättet kan komma att användas ha delgetts av polisman, åklagare, tulltjänsteman eller tjänsteman vid Kustbevakningen vid ett personligt sammanträffande. Dessutom måste tingsrätten skicka stämningen och bifogade handlingar inom fyra veckor från det att upplysningen delgavs.

Utöver de krav som uppställs i bestämmelsen krävs att övriga förutsättningar enligt den nya delgivningslagen är uppfyllda. Det innebär bl.a. att det ska göras en prövning av att det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna att använda förenklad delgivning. En första prövning bör göras innan upplysningen delges. Om det vid den tidpunkten framstår som olämpligt att använda förenklad delgivning bör inte upplysning lämnas. Ett exempel på en situation när det är olämpligt att delge upplysning om förenklad delgivning är när den sökte på grund av berusning eller av annan anledning kan antas ha svårt att ta till sig innebörden av upplysningen. Det kan vidare vara olämpligt att använda förenklad delgivning om brottsmisstanken har ändrats sedan upplysningen delgavs. Det förhållandet att åtal har väckts vid en annan tingsrätt än vad som framstod som troligt när upplysningen delgavs bör däremot inte utgöra någon hinder mot att använda förenklad delgivning.

33 kap. 7 §

Utän hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) får hovrätt delge en part handlingar genom förenklad delgivning, om parten under handläggningen vid tingsrätten har upplysts om att sådan delgivning kan komma att användas i hovrätten i fall tingsrättens avgörande överklagas dit.

Första stycket gäller även för Högsta domstolen om upplysningen har lämnats i tingsrätten eller i hovrätten.

Paragrafen, som är ny, behandlar användningen av förenklad delgivning i hovrätt och Högsta domstolen. Övervägandena finns i avsnitt 8.8.

Bestämmelsen innebär ett undantag från 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000), som anger att parten måste ha upplysts om att delgivningssättet kan komma att användas *i målet eller ärendet*. Den innebär att förenklad delgivning kan fortsätta av användas av hovrätten och Högsta domstolen utan att någon upplysning om delgivningssättet behöver lämnas i varje instans. Det är således tillräckligt att upplysning har lämnats i första eller, såvitt gäller Högsta domstolen, andra instans.

En grundläggande förutsättning för att förenklad delgivning ska få användas är dock att det inte är olämpligt med hänsyn till omständigheterna (24 § första stycket 3 delgivningslagen). Vid bedömningen av om så är fallet bör beaktas bl.a. hur lång tid som har förflutit sedan underrättens avgörande respektive sedan förenklad delgivning senast användes i målet.

Bestämmelsen hindrar inte att hovrätten eller Högsta domstolen upplyser om att förenklad delgivning kan komma att användas när sådan upplysning inte har lämnats vid tingsrätten eller sedan handläggningen stannat av på ett sådant sätt att det i ett tidigare skede bedömts olämpligt att fortsätta använda förenklad delgivning.

15.4 Förslaget till lag om ändring i förvaltningsprocesslagen (1971:291)

3 §

En ansökan, ett överklagande, en anmälan, en underställning och varje annan åtgärd som inleder ett förfarande vid allmän förvaltningsdomstol, ska vara skriftlig.

En *ansökan* eller ett *överklagande* från en enskild ska vara egenhändigt undertecknad av honom eller henne eller hans eller hennes ombud. Den ska innehålla uppgift om hans eller hennes

1. yrke samt personnummer eller organisationsnummer,

2. postadress och adress till arbetsplats samt i förekommande fall annan adress där han *eller hon* kan anträffas för delgivning genom stämningsman,

3. telefonnummer till bostaden och arbetsplatsen *samt mobiltelefonnummer*, dock att nummer avseende hemligt telefonabonnemang behöver uppges endast om rätten begär det,

4. *e-postadress, samt*

5. förhållanden i övrigt av betydelse för delgivning med honom *eller henne*.

Förs den enskildes talan av ställföreträdare, *ska* motsvarande uppgifter lämnas även om denne. Har den enskilde vidtalat ett ombud att företräda honom *eller henne*, *ska* ombudets namn, postadress, *e-postadress* och telefonnummer anges.

En *ansökan eller ett överklagande* från en enskild *ska* dessutom innehålla uppgifter om enskild motpart, om sådan finns, i de hänseenden som anges i andra och tredje styckena. Uppgift om motpartens eller dennes ställföreträdares yrke, arbetsplats, telefonnummer och ombud behöver lämnas endast om uppgiften utan särskild utredning är tillgänglig för den enskilde. Saknar motparten känd adress, *ska* uppgift lämnas om den utredning som gjorts för att fastställa detta.

Uppgifter som avses i andra–fjärde styckena *ska* gälla förhållandena när uppgifterna lämnas till rätten. Ändras något av dessa förhållanden eller är en uppgift ofullständig eller felaktig, *ska* det utan dröjsmål anmälas till rätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om vilka kontaktuppgifter som parterna är skyldiga att lämna till rätten.

Andra stycket har ändrats så att det framgår att uppgiftsskyldigheten även omfattar partens mobiltelefonnummer och e-postadress. Ändringen är densamma som i 33 kap. 1 § rättegångsbalken (se kommentaren till bestämmelsen).

I övrigt har endast språkliga ändringar gjorts.

47 §

Ska rätten underrätta någon om innehållet i en handling eller om något annat, får det ske genom delgivning. Delgivning *ska* användas, om det

är särskilt föreskrivet eller om det med hänsyn till syftet med bestämmelsen om underrättelse framgår att delgivning bör ske, men bör i övrigt tillgripas bara om det är påkallat med hänsyn till omständigheterna.

Utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) får kammarrätt delge en part handlingar genom förenklad delgivning, om parten under handläggningen i förvaltningsrätten har upplysts om att sådan delgivning kan komma att användas i kammarrätten i fall förvaltningsrättens avgörande överklagas dit.

Andra stycket gäller även för Regeringsrätten om upplysningen har lämnats i förvaltningsrätten eller i kammarrätten.

Paragrafen innehåller bestämmelser om delgivning i allmän förvaltningsdomstol. Övervägandena finns i avsnitt 8.8. Vid utformningen av paragrafen har regeringens förslag att benämningen för de allmänna förvaltningsdomstolarna i första instans ska ändras från länsrätt till förvaltningsrätt (prop. 2008/09:165) beaktats.

Andra och tredje styckena, som är nya, innehåller bestämmelser om när förenklad delgivning får användas i kammarrätt och i Regeringsrätten utan att dessa instanser behöver ha lämnat någon upplysning om att så kan komma att ske. En förutsättning för att så ska få ske är att upplysning om detta har lämnats i förvaltningsrätten eller, när det gäller Regeringsrätten, i kammarrätten. Bestämmelserna motsvarar den nya 33 kap. 7 § rättegångsbalken (se vidare kommentaren till den paragrafen).

15.5 Förslaget till lag om ändring i lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning

29 §

Föreläggandet ska delges svaranden i enlighet med vad som enligt rättegångsbalken gäller för delgivning av stämning i tvistemål.

En kopia av ansökningshandlingarna *ska* fogas till föreläggandet i mål om betalningsföreläggande som avses i 2 § andra stycket, i mål om särskild handräckning samt i andra mål där handlingarna innehåller någonting utöver vad som framgår av föreläggandet.

Ska sökanden ombesörja delgivningen, tillämpas 32 kap. 2 § rättegångsbalken.

Paragrafen innehåller bestämmelser om delgivning av ett föreläggande hos Kronofogdemyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 10.9.

Ändringen av *första stycket* innebär att kungörelsedelgivning får användas inom den summariska processen i samma utsträckning som gäller för stämning i tvistemål.

60 a §

Har Kronofogdemyndigheten överlämnat ett mål till tingsrätt enligt 36 eller 54 §, får tingsrätten utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) delge svaranden handlingar i målet genom förenklad delgivning, om denne under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas i målet hos tingsrätten.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om när förenklad delgivning får användas vid tingsrätten sedan målet har överlämnats dit från Kronofogdemyndigheten. Övervägandena finns i avsnitt 8.7.2.

Bestämmelsen innebär ett undantag från 24 § delgivningslagen, som anger att förenklad delgivning inte får avse handlingar varigenom förfarandet inleds och att parten måste ha upplysts om att delgivningssättet kan komma att användas i målet eller ärendet. Den motsvarar delvis 3 b § första stycket i 1970 års delgivningslag. Svaranden får enligt den bestämmelsen delges handlingar i målet genom förenklad delgivning, under förutsättning att denne under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att delgivningssättet kan komma att användas hos tingsrätten.

Bestämmelsen innebär att förenklad delgivning får användas även när målet överlämnats till tingsrätt sedan Kronofogdemyndigheten meddelat utslag och svaranden ansökt om återvinning. Den hindrar inte att tingsrätten lämnar upplysning om att förenklad delgivning kan komma att användas om en sådan upplysning av förbiseende inte har lämnats vid Kronofogdemyndigheten eller sedan handläggningen stannat av vid tingsrätten på ett sådant sätt att det i ett tidigare skede av handläggningen vid tingsrätten har bedömts olämpligt att fortsätta använda förenklad delgivning.

15.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1991:852) om betalningsföreläggande för fordringar i arbetstvister och fordringar som skall prövas av Statens va-nämnd

4 §

Har Kronofogdemyndigheten överlämnat ett mål till Arbetsdomstolen eller Statens va-nämnd enligt 2 eller 3 § får svaranden, utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000), delges handlingar genom förenklad delgivning om denne under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas i målet hos Arbetsdomstolen respektive Statens va-nämnd.

Paragrafen, som är ny, innehåller en bestämmelse om när förenklad delgivning får användas vid Arbetsdomstolen och Statens va-nämnd sedan målet överlämnats dit. Bestämmelsen motsvarar 60 a § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräckning (se kommentaren till den paragrafen).

15.7 Förslaget till lag om ändring i körkortslagen (1998:488)

7 kap. 7 §

Ett beslut enligt denna lag gäller omedelbart, om inte annat anges.

Ett beslut om körkortsingripande *ska* delges den som beslutet rör. Vid delgivning tillämpas delgivningslagen (2010:000) med undantag för bestämmelserna i 36–38, 40 och 49–51 §§.

Paragrafen innehåller bestämmelser om beslut om körkortsingripande. Övervägandena finns i avsnitt 12.8.

Tredje stycket har ändrats så att det framgår att varken surrogatdelgivning, spikning eller kungörelsedelgivning får användas när ett beslut om körkortsingripande ska delges den som beslutet rör.

15.8 Förslaget till lag om ändring i diskrimineringslagen (2008:567)

4 kap. 4 §

Den som inte rättar sig efter en begäran enligt 3 § får av Diskrimineringsombudsmannen föreläggas att vid vite fullgöra sin skyldighet. Ett beslut om vitesföreläggande får överklagas hos Nämnden mot diskriminering.

Ett vitesföreläggande enligt första stycket ska delges.

Paragrafen reglerar Diskrimineringsmannens rätt att förelägga vite. Övervägandena finns i avsnitt 12.7.

I *andra stycket*, som är nytt, anges att ett vitesföreläggande som Diskrimineringsmannen har meddelat ska delges. En bestämmelse om delgivning av sådana förelägganden fanns tidigare i 9 § förordningen (2008:1401) med instruktion för Diskrimineringsombudsmannen. Av den bestämmelsen följde dessutom att ett vitesföreläggande enligt 4 kap. 4 § diskrimineringslagen (2008:567) fick delges genom surrogatdelgivning bara

om det finns skäl att anta att den som föreläggandet riktas mot har avvikit eller på annat sätt håller sig undan. I den nya bestämmelsen har det inte ställts upp någon sådan begränsning av möjligheterna att använda surrogatdelgivning.

4 kap. 7 §

Nämnden mot diskriminering prövar framställningar om vitesförelägganden enligt 5 § och överklaganden av beslut om vitesförelägganden enligt 4 §. Vid handläggningen av ärendena tillämpas 8-15 a §§.

Paragrafen reglerar vilka framställningar och överklaganden som Nämnden mot diskriminering prövar. Övervägandena finns i avsnitt 12.7.

Ändringen är en följd av införandet av den nya 15 a § som bestämmelsen hänvisar till (se närmare kommentaren till den bestämmelsen).

Delgivning av handlingar

4 kap. 15 a §

Förelägganden enligt 8 § samt kallelser till förhandlingar enligt 11 och 15 §§ ska delges. Detsamma gäller andra handlingar som en arbetsgivare eller någon annan ska få del av.

Paragrafen, som är ny, reglerar när Nämnden mot diskriminering ska delge handlingar. Övervägandena finns i avsnitt 12.7.

Bestämmelser om när Nämnden mot diskriminering ska delge handlingar fanns tidigare i 11 och 12 §§ förordningen (2008:1328) med instruktion för Nämnden mot diskriminering. Till skillnad från de bestämmelserna finns i den nya paragrafen inte några begränsningar av rätten att använda surrogatdelgivning (jfr kommentaren till 4 kap. 4 § diskrimineringslagen).

15.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:879) om europeiskt betalningsföreläggande

11 §

I mål som har överlämnats till domstol eller annan myndighet ska talan anses väckt när ansökan kom in till Kronofogdemyndigheten.

De handlingar som sökanden har givit in till Kronofogdemyndigheten ska i domstol anses som stämningsansökan. Stämning i målet ska anses utfärdad när domstolen beslutar om målets handläggning.

Har Kronofogdemyndigheten överlämnat ett mål till tingsrätt eller annan myndighet enligt 10 § första stycket, får tingsrätten eller myndigheten utan hinder av vad som anges i 24 § första stycket 2 delgivningslagen (2010:000) delge svaranden handlingar i målet genom förenklad delgivning, om denne under handläggningen hos Kronofogdemyndigheten har delgetts upplysning om att sådan delgivning kan komma att användas i målet hos tingsrätten eller myndigheten.

Paragrafen innehåller bestämmelser som reglerar den mottagande domstolens eller myndighetens handläggning efter att ett mål om europeiskt betalningsföreläggande överlämnats dit.

Andra stycket, som är nytt, innehåller en bestämmelse om när förenklad delgivning får användas. Bestämmelsen motsvarar 60 a § lagen (1990:746) om betalningsföreläggande och handräkning (se kommentaren till den paragrafen).

15.10 Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

22 kap. 3 a §

Sekretessen enligt 1 § andra stycket hindrar inte att uppgift i form av fotografisk bild av den enskilde lämnas till ett auktoriserat delgivningsföretag.

Paragrafen, som är ny, innehåller en sekretessbrytande bestämmelse. Övervägandena finns i avsnitt 10.4.9.

Bestämmelsen innebär att de auktoriserade delgivningsföretagen ges möjlighet att få tillgång till sekretessbelagda fotografier. De fotografier som avses är sådana som finns i det centrala passregistret och vägregistret. Skyldigheten att lämna ut uppgifterna regleras i passförordningen (1979:664) och förordningen (2001:650) om vägtrafikregister.

Övriga förslag

Ändringarna av 10 kap. 26 § och 22 kap. 5 § innebär endast att bestämmelserna hänvisar till den nya delgivningslagen.

Ändringen av bilagan innebär att särskild postdelgivning stryks från uppräknningen av verksamheter som har uppdragits åt Posten Aktiebolag.

15.11 Övriga författningsförslag

I ett antal författningar där det tidigare har angetts att kungörelsedelgivning enligt 15 § i 1970 års delgivningslag inte får användas har bestämmelserna utformats så att undantagen avser spikning (40 § delgivningslagen) och all kungörelsedelgivning (49–51 §§ delgivningslagen). Övervägandena i denna del finns i avsnitt 12.7.

Övriga författningsförslag innebär inte någon ändring i sak.

Bestämmelsen i 18 a § i 1970 års delgivningslag om att bedömningen av om den person som söks för delgivning har avvikit eller håller sig undan får grundas även på omständigheter som framkommit vid andra delgivningsförsök med den sökta har, på samma sätt som i 33 kap. 5 § rättegångsbalken, tagits in i 20 § lagen (1970:417) om marknadsdomstol m.m., 2 kap. 9 och 12 §§ konkurslagen (1987:672) samt 46 § personuppgiftslagen (1998:204). Övervägandena i denna del finns i avsnitt 12.3.

Vidare har ett antal bestämmelser ändrats så att hänvisningar till delgivningslagen avser den nya delgivningslagens bestämmelser. Slutligen har vissa språkliga justeringar gjorts.